KÖNYVTÁRI FIGYELŐ

SZEMLE

TARTALOMBÓL

Az 1964. évi könyvtártudományi kutatások 111-118.p.

Barabási Rezső: Törekvések a könyvtári és dokumentációs munka technikájának továbbfejlesztésére 122-140.p.

A könyvtári munka elemzése tiz magyar községben. 2. rész. 147-168.p.

Beszámoló az ETO teljes magyar nyelvü kiadásáról 169.p.

Közmüvelődési könyvtárak elhelyezési és berendezési irányszámairól 170-175.p.

Horváth Magda: A cimleirási szabvány módositásának irányelvei 176-182.p.

A Szovjetunió könyvtári életéből 197-207.p.

A Német Demokratikus Köztársaság könyvtári életéből 208-224.p.

Referátumok 232-238.p.

Hirek 239-247.p.

UJABB KÖNYVEK A KÖNYVTÁRTUDOMÁNYI SZAKKÖNYVTÁRBAN 248-269.p.

UJABB FORDITÁSOK A KÖNYVTÁRTUDOMÁNYI SZAKKÖNYVTÁRBAN 270-276.p.

1964 KIADJA A KÖNYVTÁRTUDOMÁNYI ÉS MÓDSZERTANI 3-4

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

KÖNYVTÁRI FIGYELŐ

SZEMLE

KIADJA

AZ ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR
KÖNYVTÁRTUDOMÁNYI ÉS MÓDSZERTANI KÖZPONT

10. évf. 1964. 3–4. sz.

A megyei könyvtárak funkcióiról és a helyismereti munkákról tárgyaltak a megyei könytárvezetők

1964. április 9–10-én a KMK konferenciát tartott a megyei könyvtárigazgatók számára. A konferencián résztvett a Müvelődésügyi Minisztérium és a KMK több munkatársa is.

A tanácskozás központi témájául a megyei könyvtárak funkcióinak elemző vizsgálatát és az ezzel kapcsolatos legfontosabb következtetések megvitatását jelölték ki.

A téma előadója Csüry István, a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem Könyvtárának igazgatója volt. A vitaindító előadáshoz huszonketten szóltak hozzá. Élénk vita fejlődött ki a városok könyvtári ellátásának kérdésében, amelynek lényegét igy fogalmazhatnánk meg:

> szükség van-e a megyei könyvtárak mellett kiilönálló városi könyvtári hálózatra, vagy inkább a megyei könyvtár erejét kellene növelni annak érdekében, hogy erős szervezett fiókhálózatot tudjon létrehozni.

A felszólalók többsége ugy foglalt állást, hogy egészségesebb és elvszerübb lenne, ha egy-egy városkönyvtárügyét egy fenntartó tartaná kézbe és viselné érte a felelősséget.

A jelenlegi körülmények között azonban erre kevés remény van azért, mert a városi fiókhálózat épitésének utjában eddig is legtöbb helyen a hatás-

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

kör féltésének sorompói álltak és a kérdés nyilvános fölvetése csak jobban elmérgesitené a helyzetet.

A másik lényeges kérdésben, a helyismereti gyüjtő és feltáró tevékenység kérdésében az volt az egyöntetü vélemény, hogy a megyei könyvtárak egyik leglényegesebb tiszte a helyismereti munka felelős vállalása, hiszen ez az a terület, amelyen a megyei könyvtár képes egyedül magasszintü szolgáltatások nyujtására a kutatók és a szakemberek számára és ahonnan közvetlen módon is hozzájárulhat a könyvtár a vidék gazdasági és kulturális életének tervezéséhez, jövőjének kialakitásához.

Csüry István előadásának teljes szövege és a konferencia tanácskozásának jegyzőkönyve megtalálható a Könyvtártudományi Szakkönyvtárban.

Háromnapos könyvtárépítészeti tanácskozás

Május 28-30 között a KMK és az OKDT Könyvtárépitési és Berendezési Szakbizottsága közmüvelődési könyvtárépitési és berendezési tanácskozást tartott. A tanácskozáson több megyei könyvtár vezetője és munkatársa és néhány épitész vett részt. A tanácskozáson a következő beszámolók hangzottak el: Gerő Zsoltné: "A könyvtár-telepités néhány kérdése" Tombor Tibor:"A könyvtártervezés általános szervezési kérdései", "A könyvtárak térkialakitásának alapelvei" és "Épületgépészeti kérdések", Szabados László: "A könyvtár épitészeti kialakitása" és "Könyvtárak berendezése", Lipták Pál: "A könyvtárak belső épitészete".

Az előadásokat rövid vita követte. Tamás György épitészmérnök javasolta, hogy minden megyében hozzanak létre egy könyvtáros-épitész-igazgatási szakemberekből álló könyvtárépitési munkabizottságot.

ÉRTESITJÜK OLVASÓINKAT

HOGY A

KÖNYVTÁRTUDOMÁNYI SZAKKÖNYVTÁR

julius 10-augusztus 10-ig

délelőtt 9 órától délután 5 óráig

TART NYITVA

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

AZ 1964. ÉVI KÖNYVTÁRTUDOMÁNYI KUTATÁSOK

A Művelődésügyi Minisztérium Könyvtárosztálya 1962. december 22-i kelettel "A könyvtártudományi kutatások 1963/65. évi programja. Pályázati felhivás." cimü kutatási tematikát bocsátott ki a könyvtártudományi kutatások tervszerü irányitása érdekében. (L. Könyvtári Figyelő, 1962. évi 9-10. sz.). E program azokat az országos jelentőségü témákat tartalmazza, amelyeknek kutatása és kidolgozása a gyakorlati könyvtári tevékenység elméleti alátámasztását, a magyar könyvtárügy fejlesztésének tudományos megalapozását és az időszerü feladatok megvalósitásának elősegitését eredményezheti.

A Könyvtárosztály a programban szereplő témák közül a legfontosabbakat egyben pályázatra is kitüzte. (Az 1963. évi pályázat eredményeire és az 1964. évi pályázati felhivásra vonatkozólag l. a Könyvtári Figyelő 1963. évf. 5. és a Könyvtáros 1964. évi 1. számát.) A kutatók által kiválasztott és a könyvtárvezetők által javasolt témákat az Országos Könyvtárügyi és Dokumentációs Tanács Könyvtártudományi és Kiadványi Szakbizottságának véleményezése alapján a Művelődésügyi Minisztérium Könyvtárosztálya jóváhagyja és kidolgozásukra munkaidő-kedvezményt (kutatónapot) engedélyez.

A helyi jellegü (hálózati) kutatási témák elbirálása és engedélyezése a könyvtárvezetők hatáskörébe tartozik; az elfogadott témákat csupán bejelentik a Könyvtárosztálynak.

Az országos jelentőségü és helyi jellegü témák mellett számos könyvtárban folyik más szaktudományok körébe tartozó, nem könyvtártudományi tárgyu kutatás. Ezeket a kutatásokat, az igazgatók javaslata alapján ugyancsak a Könyvtárosztály hagyja jóvá, s engedélyez a kutatók számára munkaidő-kedvezményt.

Az 1964. évre 15, a Művelődésügyi Minisztérium felügyelete alá tartozó különböző könyvtár és intézmény jelentett be összesen 111 kutatási témát. Ezek megoszlása: 57 országos jelentőségü és 28 helyi jellegü könyvtártudományi, valamint 26 nem könyvtártudományi téma. Az 57 országos jelentőségü téma közül 46 szerepel az 1963/65. évi programban is, s ezekből 19 egyben pályázatra is ki van jelölve. A bejelentett kutatások megoszlása könyvtárak szerint: Országos Széchényi Könyvtár: 34 (11 országos, 11 helyi, 12 nem könyvtártudományi), Egyetemi Könyvtár, Budapest: 17 (5 országos, 7 helyi, 5 nem könyvtártudományi), Egyetemi Könyvtár, Debrecen: 15 (7 országos, 7 helyi, 1 nem könyvtártudományi), Könyvtártudományi és Módszertani Központ: 13 (11 országos, 2 nem könyvtártudományi), Budapesti Müszaki Egyetem Könyvtára: 10 (7 országos, 2 helyi, 1 nem könyvtártudományi), Nehézipari Müszaki Egyetem Könyvtára, Miskolc: 4 (3 országos, 1 helyi), Somogyi Könyvtár, Szeged: 4 (3 országos, 1 nem könyvtártudományi), Közgazdaságtudományi Egyetem Könyvtára: 4 (4 nem könyvtártudományi), Megyei Könyvtár, Veszprém: 3 (3 országos), Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár 2 (2 országos), Bartók Béla Zenemüvészeti Szakiskola Könyvtára: 1 (1 országos), Egyetemi Könyvtár, Pécs: 1 (1 országos), Jókai Könyvtár, Pápa: 1 (1 országos), Művelődésügyi

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

Minisztérium Könyvtárosztálya: 1 (1 országos) és Országos Pedagógiai Könyvtár: 1 (1 országos).

Mivel a bejelentett kutatási témák között is több olyan van, amelyek tárgyuknál fogva érintkeznek, részben fedik, vagy kiegészitik egymást, továbbá mivel számos könyvtár részéről, - amelyben pedig folyik könyvtártudományi kutatás - nem érkezett bejelentés, az OKDT Könyvtártudományi és Kiadványi Szakbizottsága a témakörök egybehangolása, a kutatók együttmüködésének és a kutatások koordinálásának elősegitése végett az alábbiakban közli az 1964. évi kutatási témákat.

I. ORSZÁGOS JELENTŐSÉGÜ KÖNYVTÁRTUDOMÁNYI TÉMÁK

A/ Az 1963/65. évi könyvtártudományi kutatási programban szereplők. (Témakörök szerint csoportositva. P = pályázatra kijelölt téma.)

P 1.12 Kovács Gyuláné (BMÜEK): A magyarországi osztályviszonyok alakulásának hatása a magyar könyvtár-kultura fejlődésére 1945-1962.

P 1.211 Gerő Zsoltné (KMK): Könyvtártelepités, könyvtári ellátottság Győr-Sopron megyében.

P 1.211 Varga Béla (Megyei Könyvtár, Veszprém): A könyvtártelepités távlati fejlesztési terve Veszprém megyében.

P 1.31 Bereczky László (KMK): A magyar általános tudományos könyvtárak jelenlegi helyzete és helyük a magyar könyvtárügyben.

P 1.31 Szente Ferenc (KMK): Kistelepülések könyvtári ellátása.

P 2.12 Pazár Béla (Nehézipari Müszaki Egyetem, Miskolc): A könyvtári állomány forgásának vizsgálata matematikai statisztikai módszerekkel.

P 2.13 Nagy Ernő (Nehézipari Müszaki Egyetem, Miskolc): Az olvasószolgálati munka racionalizálása (különös tekintettel a kölcsönzési rendszerekre).

P 3.131 Hunyadi Piroska (Egyetemi Könyvtár, Budapest): Olvasáslélektani vizsgálatok.

P 3.131 Károlyi Zsigmondné (OPK): Az általános és középiskolai tanárok olvasási szokásinak elemzése.

P 3.131 Reguli Ernőné (Somogyi Könyvtár, Szeged): Egy kiválasztott olvasócsoport igényeinek, olvasási szokásainak vizsgálata a Somogyi Könyvtár kölcsönzőjében.

P 3.131 Ughy Jenő (KMK): Felnőtt parasztolvasók olvasáslélektani vizsgálata.

P 3.21 Onódy Miklós (KMK): A parasztolvasók nevelésének és irányitásának problémái a falusi könyvtárakban.

P 3.221 Iszlai Zoltán (KMK): A könyvtári munka szerepe az iskolán kivüli tömegoktatásban.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

P 3.221 Pelejtei Tibor (KMK): Közmüvelődési könyvtárak feladata a szakismeretek terjesztésében.

P 4.3+1.1 Sallai István (KMK): A/ A bibliográfiák szerepe a közmüvelődési könyvtárak tájékoztatási rendszerében. Az ajánló bibliográfia tipológiája.
B/ A könyvtár szerepe a falu szocialista átalakitásában.

P 4.121 Déri Miklósné (Egyetemi Könyvtár, Budapest): A kémia területén dolgozó kutatók olvasási és tájékozódási szokásai és a tudományos tájékoztatás iránti igényeinek elemzése.

P 4.121 Farkas Endréné (BMÜEK): A szakirodalmi tájékoztatás iránti igények elemzése és az irodalmi forráskutatás a kémia területén.

P 4.121 Zircz Péter - Zsidai József (Nehézipari Müszaki Egyetem, Miskolc): Egy kiválasztott kutatócsoport tájékozódási igényeinek és szokásainak vizsgálata.

P 4.3 Csüry István (Egyetemi Könyvtár, Debrecen): A bibliográfia-elmélet alapkérdései.

P 4.3 Kozocsa Sándor (OSzK): A magyar bibliográfia története.

P 4.42 Gaál Magdolna (Megyei Könyvtár, Veszprém): Az irodalompropaganda és az olvastatás szerepe a mezőgazdasági szakismeretek terjesztésében.

P 4.45 Léces Károlyné (BMÜEK): A nem-publikált vagy félig publikált dokumentumanyag könyvtári kezelése.

5.1 Fodor András (KMK): Törzsanyagjegyzékek a közmüvelődési könyvtárakban.

5.1 Károlyi Zsigmond (BMÜEK): A müszaki tájékoztatás folyóiratbázisának elemzése.

5.12 Balázs János (BMÜEK): Koordinációs törekvések a külföldi és hazai könyvtárak állománygyarapitási munkájában.

6.1 Domanovszky Ákos (Egyetemi Könyvtár, Budapest): A leiró katalógus funkciói és tárgyai.

6.11 Haraszthy Gyula (OSzK): Az Országos Széchényi Könyvtár katalógusrendszerei.

6.15 Onika Olga (Megyei Könyvtár, Veszprém): Tárgyszókatalógus módszertana megyei és járási könyvtárban.

6.15 Trócsányi Zsoltné (BMÜEK): Mit tartalmazzanak a katalógusok? A katalógusok anyagának szétválasztása, bontása.

6.15 Varsányi Endréné (KMK): Tárgyszókatalógushoz tárgyszójegyzék kidolgozása.

8.12 Lukátsy Sarolta (Somogyi Könyvtár, Szeged): A magyar gyermekkönyvkiadás és gyermekolvasók 1957-1963.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

8.121 Varga Zoltánné (Egyetemi Könyvtár, Debrecen) Könyvtárpolitikai törekvések a huszadik század első évtizedében.

8.122 Bezerédy István (Somogyi Könyvtár, Szeged): A szegedi városi Somogyi Könyvtár fejlődése 1945–1965 között.

8.122 Móra László (BMÜEK): A müszaki felsőoktatási könyvtári hálózat fejlődése az 1945–1965 közötti két évtizedben.

P 8.13 Jelencsik Sándor (Jókai Könyvtár, Pápa): Pápa város könyvtári és népmüveiési viszonyainak alakulása 1945 óta.

P 8.13 Molnár István (Egyetemi Könyvtár, Pécs): Baranya megye könyvtári és népmüvelési viszonyainak alakulása 1945–1965 között.

P 8.13 Szabó László (Városi Könyvtár, Debrecen): A debreceni közmüvelődési könyvtárügy története a 20. században.

8.2 Bikácsi Lászlóné (Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár): A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár gyermekkönyvtárainak története.

8.21 Bényei Józsefné (Egyetemi Könyvtár, Debrecen): Népkönyvtári cimjegyzékek.

8.21 Markovits Györgyi (OSzK): A Horthy-korszak cenzurális viszonyai.

8.21 Papp Ivánné (OSzK): Olvasókörök és egyletek a 19. században.

8.22 Kovács Ilona (OSzK): Olvasási kultura Magyarországon a két világháboru között.

8.22 Rácz Aranka (M.M. Könyvtárosztálya): Magyar közmüvelődési könyvtárak kezdetei 1849-ig.

8.23 Mona Ilona (Bartók Zenemüvészeti Szakiskola Könyvtára, Budapest): A magyar zenemükiadás kezdetei.

8.23 Dezsényi Béla (OSzK) A magyar sajtó története.

B./ Az 1963/65. évi könyvtártudományi kutatások programján kivüli témák. (A kutatók betürendje szerint.)

Babiczky Béla (OSzK): Könyvtári fényképezés, speciális eljárások.

Bata Imre (Egyetemi Könyvtár, Debrecen): Az irodalomtörténet szakirodalmi ellátottsága Debrecenben.

Donáth Regina (Egyetemi Könyvtár, Budapest): A 18. századi cenzuratörténet.

Gombocz István (OSzK): A nemzetközi cserét szabályozó konvenciók és Magyarország.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

Izsépy Edit (Egyetemi Könyvtár, Budapest): A "Magyar Gazdaságtörténeti Szemle" története.

Kemény István (OSzK): Baloldali és munkássajtó 1900-1918.

Molnár Pál (Egyetemi Könyvtár, Debrecen): A könyvtártudomány tudományelméleti kérdései a külföldi szakirodalomban (1930-tól máig.)

Némedi Lajosné (Egyetemi Könyvtár, Debrecen): Könyvmorfológiai tanulmányok (18. századi magyar nyelvü nyomtatványok.)

Németh Mária (OSzK): Hirlapállomány őrzése, feltártsága a hazai könyvtárakban.

Remete László (Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár): a/ A "Vérvörös csütörtök" irodalmi visszhangja és hatása.
b/ A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár története 1963-ig.

Tombor Tibor (OSzK): Könyvtári állomány tárolása. Könyvtárépitési kézikönyv.

II. HELYI JELLEGÜ KÖNYVTÁRTUDOMÁNYI TÉMÁK

(Kutatóhelyek szerint)

Budapesti Müszaki Egyetem Központi Könyvtára:

Hodinka László: Hálózati állománynyilvántartási kérdések; a központi leltározás elvi és gyakorlati problémái.

Végh Ferenc: A müegyetemi hallgatók szépirodalmi és természettudományos érdeklődése.

Egyetemi Könyvtár, Budapest:

Déri Miklósné: Az ELTE Hálózatába tartozó tanszékek devizaköteles könyvbeszerzésének alakulása és elemzése.

Dümmerth Dezső: Az Egyetemi Könyvtár története és állományának elemzése 1586-1635.

Kenyeres Imréné: Kazinczy Gábor Egyetemi Könyvtárban őrzött levelezése.

Pajkossy Györgyné: Az Egyetemi Könyvtár 1773. évi katalógusa.

Pálvölgyi Endre: Az Egyetemi Könyvtár története.

Tóth András: A szerzetesrendek feloszlatása és az Egyetemi Könyvtár.

Vértesy Miklós: Több kisebb téma.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

Egyetemi Könyvtár, Debrecen:

Bertók Lajos: Tóth Lajos nyomdai provizori működése.

Bot Györgyné: A tudományos kutatómunka irodalomszükségletének problémái az Egyetemi Könyvtár könyvtárközi kölcsönzésének tükrében.

Gomba Szabolcsné: Tanszéki könyvtáraink állapotának és működésének elemzése.

Bata Imre: Folyóiratok a 20. századi Debrecenben.

Kardos Pálné: A polgári korszak gyüjtő-politikája a Debreceni Egyetemi Könyvtárban.

Lengyel Imre: Az Alföldi Hirlap és Telegdy Kovách László.

Papp László: A társadalmi igények elemzése és kielégitésének helyzete könyvtárunkban, különös tekintettel az egyetemi reformra.

Nehézipari Müszaki Egyetem Könyvtára, Miskolc:

Nagy Ernő: A cirill irásmódot alkalmazó finnugor nyelvek könyvtári átirása.

Országos Széchényi Könyvtár:

Berlász Jenő: Tudós könyvtáraink a XVI. sz. közepétől a XIX. század közepéig.

Busa Margit: Ephemerides Hungaricae. (Ismertetését lásd a 142-144. oldalakon.)

Csapodi Csabáné: A Corvina története.

Fazakas József: Az OSzK ismeretlen régi magyar nyomtatványainak meghatározása.

Ferenczy Endréné: Az OSzK olvasószolgálatának és olvasóforgalmának alakulása.

Kecskeméti István: Süssmayr kéziratok az OSzK-ban. - Egressy Béni zeneszerzői munkássága.

Kostyál István: A Helikon Könyvtár története.

Soltész Zoltánné: Meghatározatlan RMK és ősnyomtatványok publikálása.

Somkuti Gabriella: Korszerü természettudományos irodalom néhány 18. sz.-i magyar magánkönyvtárban.

Varga S. Frigyes: A modern magyar bibliofilia története; könyvritkaságaink.

Vizkeleti András: A Cod. Germ. 31. és 54. kódexekkel kapcsolatos problémák.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

III. NEM-KÖNYVTÁRTUDOMÁNYI KUTATÁSI TÉMÁK

(A kutatók betürendje szerint)

Albert Gábor (OSzK): Németh László dramaturgiája.

Biró Lászlóné (Közgazdaságtudományi Egyetem Könyvtára): Japán gazdasági eredményei és problémái, politikai fejlődésének értékelése.

Boér Andrásné (Közgazdaságtudományi Egyetem Könyvtára): A gépesitás és az automatizálás hatása az adminisztrativ munkára.

Dümmerth Dezső (Egyetemi Könyvtár, Budapest): A magyar irodalmi megujulás és a történetkutatás kapcsolata az országgyülések tükrében 1764–1832.

Fallenbüchl Zoltán (OSzK): Magyarország 18. századi középoktatási viszonyai a statisztika tükrében.

Fodor András (KMK): Irodalmi és müforditói munkásság.

Galamb Györgyné (OSzK): Pannóniára vonatkozó II. századi irásos források; Cassius Dio adatai a Pannónia irásos forrásanyagát tárgyaló kötet számára.

Héberger Károly (BMÜEK): Anyagismeret és technológia szakmódszertana.

Hermann Zsuzsanna (Egyetemi Könyvtár, Budapest): Habsburg-magyar kapcsolatok a 16. sz. elején.

Huszár Ernőné (Közgazdaságtudományi Egyetem Könyvtára): Japán külkereskedelme.

Karancsy Lászlóné (Egyetemi Könyvtár, Debrecen): Szláv telep-kutatás Hajdu-Biharban.

Kemény G. Gábor (OSzK): Iratok a nemzetiségi kérdés történetéhez Magyarországon a dualizmus korában.

Keresztényi József (Egyetemi Könyvtár, Budapest): a/ Az ókori olimpiai játékok hanyatló korszakának története.
b/ Az ókori olimpiai játékok történetének bibliográfiája.
c/ Az ókori olimpiai játékok koszoruzási ünnepségei és az ujkori olimpiai játékok éremdijazása.

Kolos Miklós (Közgazdaságtudományi Egyetem Könyvtára): A francia imperializmus gazdasága és politikája. – Lengyelország gazdasága.

Lay Béla (Egyetemi Könyvtár, Budapest): Magyarországi német nyelvü munkáskultura 1850–1920.

S. Lengyel Márta (OSzK): Az 1848 előtti haladó osztrák röpirodalom és sajtó története.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

Szalatnai Rezső (Egyetemi Könyvtár, Budapest): a/ Cseh és szlovák irók 1818-1950.
b/ A cseh és szlovák szinház története.

Péter László (Somogyi Könyvtár, Szeged): Juhász Gyula életmüve.

Szilágyi Péter (OSzK): József Attila verstana.

Takács Menyhért (OSzK): Az esztétikai érzelmek lélektana.

Tardy Lajos (OSzK): Az orosz-magyar gazdasági kapcsolatok története.

Terbe Lajos (OSzK): 1917-1945 közt a Szovjetunióban megjelent és a munkásmozgalom emigránsai által más országokban kiadott könyvek... bibliográfiája és kiadástörténete.

Vargha Balázs (KMK): Csokonai müveinek kritikai kiadása.

Vécsey Jenő (OSzK): Erkel Ferenc müvei kritikai összkiadása. Szerkesztés.

Vekerdi József (OSzK): Mahabharata-Rámájana szövegkritika.

V. Windisch Éva (OSzK): Kovachich Márton György élete és munkássága.

MIVEL FOGLALKOZNAK AZ OKDT SZAKBIZOTTSÁGAI?

A Könyvtáros legutóbbi két száma részletesen foglalkozik az Országos Könyvtárügyi és Dokumentációs Tanácsban folyó munkálatokkal. Az 5. számában (265.p.) a Tanács március 3-i ülésének vitáját ismerteti, ahol az állományvédelem kérdése és a mezőgazdasági dolgozók szakkönyvellátása volt napirenden. Ugyanebben a számban ismerteti az Országos Osztályozási Bizottságnak azt az ülését, amely a többi között az ETO uj magyar nyelvü rövidített kiadásának időszerü problémáival foglalkozott.* A képzési és továbbképzési, a Könyvtárigazgatási, a Gyermek és ifjusági könyvtári, a Könyvtártudományi és kiadványi szakbizottságok üléseiről olvashatunk még beszámolókat az 5. számban, (265-267.p.)

A 6. számban (330-332.p.) az OKDT Tanácsának áprilisi üléséről számol be a lap. A könyvtáros továbbképzést és a technikumi könyvtárak kérdését vitatta meg a Tanács. Rövid beszámolót olvashatunk még az OKDT Dokumentációs tagozatának és az Országos Müszaki Fejlesztési Bizottság dokumentációs állandó bizottságának közös üléséről az Eötvös Loránd Tudományegyetem könyvtártudományi tanszékén szervezett dokumentációs szaktanfolyam értékeléséről, a Könyvtárépitési és berendezési szakbizottság vitájáról a győri Müszaki Egyetem könyvtárának tervéről, a Gyermek és ifjusági könyvtári szakbizottság tárgyalásairól az ifjusági és gyermekkönyvtárak időszerü problémáiról és a Helyismereti bibliográfiai szakbizottság pécsi üléséről.

---

* Vö. lapunk jelen számának 169. oldalán lévő közleménnyel az ETO teljes magyarnyelvü kiadásával kapcsolatban.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

A "HAGYOMÁNYOS" KÖNYVTÁRI MUNKÁK ELSŐ NAGYSZABÁSÚ GÉPESÍTÉSI PROGRAMJA

Jelentés a Kongresszusi Könyvtárban alkalmazható automatizálásról

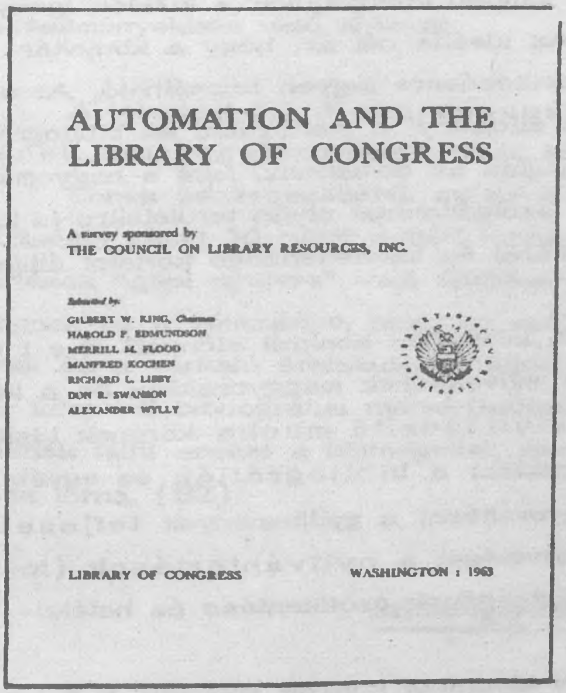
AUTOMATION AND THE LIBRARY OF CONGRESS

A survey sponsored by
THE COUNCIL ON LIBRARY RESOURCES, INC.

Submitted by
GILBERT W. KING, Chairman
HAROLD F. EDMUNDSON
MERRILL M. FLOOD
MANFRED KOCHEN
RICHARD L. LIBBY
DON R. SWANSON
ALEXANDER WYLLY

LIBRARY OF CONGRESS WASHINGTON : 1963

A Council on Library Resources 1961 áprilisában 100 000 dolláros segélyt nyujtott a Kongresszusi Könyvtár számára annak a kérdésnek tisztázására:

"mik a lehetőségei valamely tudományos nagykönyvtár müködési, tárolási és visszakeresési rendszerének automatizálására ... nem csupán abból a szempontból, miként tudna az automatizált könyvtár mint egyedi intézmény müködni, hanem olyan vonatkozásban is, milyen hatással lenne az automatizálás a vele együttmüködő más tudományos könyvtárakra".

A kérdés megvizsgálására tudományos nagykönyvtárak szakembereiből bizottságot alakitottak. A bizottság jelentését 1963-ban terjesztette "Automation and the Library of Congress" (Automatizálás és a Kongresszusi Könyvtár) cimen a Kongresszusi Könyvtár vezetősége elé.*

A jelentés a vizsgálat eredményét az alábbi hat fejezetre tagoltan foglalja össze:

I. Az automatizálásra vonatkozó vizsgálat háttere és végső eredményei.

II. Az automatizálási szükséglet felmérése.

III. Az automatizálás megvalósithatóságának mértéke.

IV. Az automatizálás rendszerének felsorolása.

V. Az automatizálási rendszer megvalósitása.

VI. Az automatizálás következményei.

A jelentés - a többi között - a következő kérdésekre ad feleletet.

Mi teszi az automatizálást szükségessé? F e l e l e t : A katalogizálás

---

* A Könyvtári Figyelő 1963. 5. számában (213-220. p.) ismertettük a Kongresszusi Könyvtár 1960, 1961, 1962. évi jelentéseit. Ott is több helyen foglalkoztunk az automatizálás problémával. (217., 218-219. p.)

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

és más feldolgozó tevékenység terén mutatkozó egyre nagyobb mérvü elmaradás; a manuálisan vezetett jegyzékek és nyilvántartások egyre bonyolultabb volta; a kártya-katalógusok naprakész állapotban való tartásának növekvő nehézségei; az olvasók egyre több fajta szolgáltatás iránti igényei.

Miben mutatkoznának meg az automatizálás előnyei általában? F e l e l e t : Elsősorban a könyvtár feldolgozó és nyilvántartó munkája terén; messzebbre nézve pedig abban, hogy - megszabadulva az erő- és időpocsékolással járó rutin-munka végzésétől - a könyvtárosok minden energiájukat a kutatók igényeinek optimális kielégitésére szentelhetik. Az ideális cél az, hogy a könyvtár teljes állománya az olvasó közvetlen rendelkezésére legyen bocsátható. Az automatizálás azt is lehetővé teszi, hogy az állomány a statisztikai és bibliográfiai adatok sokkal gazdagabb sorozatát nyujtsa az olvasónak, mint a hagyományos könyvtárban. A felvilágositó osztály szolgáltatásai olyan területekre is kiterjedhetnek, ahol az emberi emlékezet határai és tökéletlensége korlátot állitanak az olvasó szükségletei közé.

Melyek az automatizálás legfontosabb közvetlen konkrét előnyei? F e l e l e t : A beszerzés és feldolgozás müveletének meggyorsitása és a katalógus naprakész állapotban tartása; a felvilágositó munka körének kiszélesitése, megbizhatóbbá tétele és meggyorsitása; a bibliográfiák és egyéb könyvtári kiadványok közzétételének meggyorsitása; a gyüjtemények teljesebbé válása; a mutatózás mélységének növelése; a nyilvántartások (folyóirat-, kölcsönzés- stb. nyilvántartás) költségének csökkentése és hatékonyabbá tétele.

Melyek az automatizálás legfontosabb távolabbi konkrét előnyei? F e l e l e t : A könyvtárak intenzivebb felhasználása az országos jellegü célok megvalósitása terén; bonyolultabb és megbizhatóbb felvilágositó szolgáltatások kialakitása; az olvasó igényeihez szabott tájékoztatási kompendiumok szerkesztése; a könyvtárközi együttmüködés növelése, s az egyedi olvasó nagyobb mérvü részesitése a könyvtári állományok egyetemének hasznából.

* * *

A bizottság a végső következtetéseket ezekben a pontokban foglalja összse:

1. az automatizálás megvalósitásával a tudományos nagykönyvtárak szolgáltatásai - tiz éven belül - növelhetők és meggyorsithatók;

2. a bibliográfiai feldolgozás, az irodalomkutatás automatizálása mind technikailag, mind gazdaságosság szempontjából megvalósitható;

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

3. bár nagy gyüjtemények esetében a könyvek ismeretanyag tartalmának gépi uton való visszakeresése ez idő szerint még nem valósitható meg, régis a katalogizálás és a mutatózás automatizálásával nagy lépés tehető meg ebbe az irányba;

4. az automatizálás az országos könyvtári hálózat kialakulása és a könyvtáraknak az országos kutatási tervekhez való alkalmazkodása terén fejlődést fog jelenteni;

5. az automatizálás - hosszu távon - csökkenteni fogja a költségeknek a teljesitményekben való arányát.

A jelentést "A Kongresszusi Könyvtár automatizálási rendszerének költségelemzése" cimü, kilenc fejezetből álló függelék egészíti ki.

Ennek összegezéséből az tünik ki, hogy az automatizálás beruházási költségei közel 30 millió dollárt tennének ki. Ehhez járulnának még a nyilvántartások "gépi nyelvre" való áttérésének költségei. Mindezek ellenére a bizottságnak az a véleménye, hogy az automatizálás megvalósitása esetén - a mai árak és a várható áralakulások figyelembe vételével - a Kongresszusi Könyvtár központi bibliográfiai nyilvántartásának kumulativ költségei 1972-ben nem mulnák felül azokat a költségeket, amelyekkel a mai manuális rendszer fenntartása járna. (BZ)

Számológépeket helyeztek üzembe

Computer in operating at LC. = LC Inform. B. 23. vol. 1964. 3. no. 28-29.p. Illusztr.
A Kongresszusi Könyvtárban számitógépet helyeztek üzembe. (4.481)

1964. január 15-én helyezték üzembe a Kongresszusi Könyvtárban az első kisteljesitményü elektronikus számológépeket. Az automatizálási program első fejezeteként a könyvtár hivatali munkájának egy részét (bérelszámolás, költségvetési adatok ellenőrzése, számiázás, könyv- és folyóirat megrendelés, állománygyarapodás- és katalogizálás és statisztika stb.) kivánják gépesiteni. Ezenfelül a bibliográfia területén is alkalmazást nyer az automatikus adatfeldolgozó berendezés.

AZ ORSZÁGOS KÖNYVTÁRÜGYI ÉS DOKUMENTÁCIÓS TANÁCS
K I A D V Á N Y A I
KAPHATÓK A KÖNYVTÁROSOK BOLTJÁBAN
B u d a p e s t VI. Népköztársaság utja 16.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

Barabási Rezső:

TÖREKVÉSEK A KÖNYVTÁRI ÉS DOKUMENTÁCIÓS MUNKA TECHNIKÁJÁNAK TOVÁBBFEJLESZTÉSÉRE *

BEVEZETŐ

A tudomány egyre gyorsuló fejlődése, az a tény, hogy a tudósok száma és a kutatási eredmények 10 évenként (egyesek véleménye szerint 7 évenként) megkétszereződnek napjainkban - világosan bizonyitja azt az Engels által megfogalmazott törvényt, hogy "a tudomány az előző nemzedéktől örökölt ismeretek mennyiségével arányosan halad előre". (1)

Talán nem tulzás az a hasonlat, hogy amig korunk tudománya, technikája a repülőgép sebességével száguld előre, ezt az iramot a könyvtári és dokumentációs munka legfeljebb a versenyautó sebességével követi (egyes helyeken csak az ökrösfogat "sebességével").

A könyvtári munka technikájának fejlesztése éppen ezért az egész világon napirenden van.

A szocialista országok könyvtári és dokumentációs munkájának a tökéletesitése többszörösen is figyelmet érdemel:

a) mert fontos szerepe van abban a törekvésünkben, hogy utolérjük és tulszárnyaljuk a fejlettebb kapitalista országokat a termelésben és a tudományban;

b) mert országainkban ezen a területen, de leginkább a könyvtári munkában elmaradott állapotok vannak;

c) a tudomány aktiv termelőerő jellege megnöveli a folyóiratok, könyvek s egyéb dokumentumok feltárásának jelentőségét.

Egyre feszitőbb az ellentmondás, amely egyrészt az uj tudományos eredmények és tapasztalatok egyre növekvő száma, a dokumentumok száma, másrészt azok nyilvántartása, tárolása és visszakeresése között fennáll.

Mindezek az elvek és tények indokolják témánk fontosságát és időszerüségét.

A csehszlovák Állami Könyvtár Módszertani Kabinetje 1963-ban több átfogó javaslatot dolgozott ki (2 és 3) a könyvtárak uj berendezésekkel való ellátására és e téren a szocialista országok közötti munkamegosztásra. Ez a kezdeményezés már csak azért is kiemelkedő jelentőségü, mert egymás tapasztalatainak megismerése, a közös javaslatok, bizonyos célszerü munkamegosztás a kutatásban és a berendezések gyártásában nagy haszonnal jár; sok felesleges munkát takarit meg.

Sokkal összehasonlithatóbb, s ennek következtében még gyorsabban

---

* Előadás a nemzetközi könyvtárépitészeti és gépesitési tanácskozáson. (Prága 1964. február. 11-14.) Vö. Könyvtári Figyelő 1964. 1. sz.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

fejleszthető lesz a könyvtári és a dokumentációs munka. Végleges javaslatok azonban csak az érdekeltek közös részvételével alakithatók ki. A prágai tanácskozás lépéseket tehet ennek megvalósitására.

Az előadás természetesen nem meritheti ki a témát és ezért elsősorban azokra a törekvésekre korlátozódik, amelyeket a gyakorlat vagy a kisérletek már igazoltak.

Eltér az előadás az eddigi csoportositásoktól abban, hogy a könyvtári és dokumentációs munka technikai fejlesztését együtt tárgyalja azért, hogy a közösen megoldható és kölcsönösen felhasználható módszerek és berendezések kisérleteinek tapasztalatai ne forgácsolódjanak szét, ellenkezőleg, mindkét szakterület sajátjává váljanak.

Nem célja az előadásnak, hogy a távlati teendőket felvázolja, annál inkább célja viszont, hogy a gyorsan, kis költséggel, kevés tapasztalattal is megvalósitható módszerekre és berendezésekre ráirányitsa a figyelmet, mert ezek

egyrészt nagy idő- és pénzmegtakaritással járhatnak, vagy lényegesen javitják a munka szinvonalát;

másrészt ezek átmenetet képezhetnek a gépesités magasabb fokaihoz.

A kis és nagy gépesités viszonya- különös figyelmet érdemel. Élesen és konkréten megvilágitja ezt néhány idézet a VINITI kiadásában megjelenő Naucsno-Tehnicseszkaja Informacija (Tudományos Müszaki Tájékoztató) c. folyóirat 1963-ban megjelent egyik cikke: (4)

> "a tájékoztatási dolgozók jelentős csoportjában terjedt el az a nézet, hogy e tájékoztatás előkészitéséről és visszakeresésének megvalósitásáról komoly formában csak a nagy kapacitásu ... logikai gépek szerkesztésével kapcsolatos tudományos kutatások befejezése után lehet beszélni..."
>
> "... A tájékoztatási folyamat egyes láncszemeinek gépesitésére iparunk által létrehozott szerkezetek és készülékek széleskörü felhasználásának lehetőségét tagadták. Mindez komoly kárt okozott és a többi között oda vezetett, hogy a tájékoztatás előkészitése és visszakeresési problémájának megoldását legalább 10 évre visszavetették. És még ma sem érti meg mindenki teljesen az ilyen nézetek hibás voltát.
>
> A nagy és fontos állami probléma megoldásához való elvileg helytelen hozzállásnak az lett a következménye, hogy e tájékoztatási szervekben mindeddig megengedhetetlenül kevés a gépesitési eszköz."

A cikk a továbbiakban pozitiv programot is ad, sőt táblázatosan közli, hogy a különböző tájékoztatási szerveket mikorra, milyen gépekkel kell felszerelni.

A TECHNIKAI FEJLŐDÉS SZÜKSÉGESSÉGE

Vita van arról, hogy mi okozza a tájékoztatási munka nehézségeit. BAR-HILLEL professzor (5) azt állitja, hogy nem a szakirodalom áradata, hanem "főként a tudósoknak és a szakemtereknek a specializálódással szembeni - jórészt ösztönös, vagy a humán érdeklődésük által sugallt - ellenállása".

Elfogadjuk a tudósokra, szakemberekre vonatkozó megjegyzést, sőt példákat tudnánk sorolni a saját munkaterületünkről is. Ez a dolog szubjektiv oldala.

Viszont a szakirodalom áradata jelenleg objektiv adottság és ez a legnagyobb figyelmet érdemli.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

Azt is állitják, hogy a kapitalista cégek a gépesités jelentőségét eltulozzák. Ez lehetséges. A gépesités és a racionalizálás ügyét azonban a mi körülményeinket ismerve, nem lehet eléggé eltulozni.

1. Az ENSz-UNESZKO által közreadott Auger jelentés (6) adatai alapján, az időszaki kiadványok számszerü növekedése az alábbi nagyságrenddel érzékelhető:

19.sz. eleje	100
1850-ben	1 000
1900-ban	10 000
1960-ban	100 000
várhatóan	
2000-ben	1 000 000

2. Ha most a viszonyszámok után áttérünk egy részterület konkrét számaira, akkor a következő képet kapjuk. A természet- és müszaki tudományok területén kb. 45 000 folyóiratot adnak ki az egész világon. Ezekben kb. évi 4 millió cikket közölnek.
   A növekedés évi üteme korábban 8-9% volt, ma már évi 12-15%. (7)

   (Azért hoztunk számokat elsősorban a folyóiratokról, mert ezek átlag 4 évvel előzik meg a könyvben való közlést. Érdekes példa erre, az, hogy a penicillin mérgező voltáról 1947-ig már 108 folyóiratcikk irt, viszont könyvben ezt a kérdést először 1948-ban emlitik.) (8)
   Ugyanakkor azt is meg kell itt jegyezni, hogy ezek a számok nem tartalmazzák a nem-publikált dokumentumokat, amelyeknek száma hozzávetőlegesen számitva is többszöröse a publikált dokumentumok számának (kb. ötszöröse). (7)
   Mind a fejlődés viszonyszámai, mind a müszaki és természettudományos irodalom területéről vett számok azt bizonyitják, hogy a könyvtári és dokumentációs munka régi módszerei teljesen elégtelenek és hogy alapvetően uj technikára van szükség.
3. Csak megemlitjük azt a tényt, hogy a könyvtárak - még a legnagyobbak is - 10-15 évenként megkettőzik állományukat.
4. Csak utalunk arra, hogy a könyvtárak olvasóinak száma és igénye egyre nő.
5. A szocialista országokban a munkaidő megröviditése két irányban is hat:
   egyrészt tovább növeli az olvasók számát és igényét, másrészt rövidebb lesz a könyvtáros munkaideje is és kevesebb idő alatt kell a lényegesen nagyobb feladatot elvégezni. Megoldhatatlannak látszik az, hogy a dokumentumok számának emelkedésével vagy az olvasók igényeinek növekedésével arányosan emeljük a létszámot.

Ezek a meggondolások mind a könyvtárosi munka gyökeres átalakitását sürgetik.

A későbbiekben kicsit részletesebben kitérünk a racionalizálás egyes konkrét kérdéseire. Előbb azonban néhány általános problémát emlitenénk.

A racionalizálás nem csupán gépesités, hanem szélesebb értelmü annál. Magában foglalhat olyan egyszerübb technikai módszerbeli módositást, amely nincsen gépekkel közvetlen kapcsolatban. Ilyenek pl. a kézi lyukkártyák,

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

amelyek a dokumentációs munkát jelentősen megkönnyitik, de ugyanakkor semmilyen gépet sem igényelnek, vagy csak egyszerü válogató készülékeket.

Nem minden gépesités racionalizálás, helyesebben a gépesités fogalma nem mindig egyértelmü a termelékenyebb munkával. Egy többször idézett példával szeretném ezt érzékeltetni. Ha van 10 000 cimünk Holerith kártyán és ezeket ABC-sorrendbe akarjuk rendezni, akkor csupán géppel ez a munka tul lassu - 106 óráig tart. Ha csak kézzel rendezzük sorba a tizezer kártyát, az kb. a fele idő alatt - 56 óra alatt elkészül. Viszont az optimális az olyan rendezés, amely a durva előrendezést - kb. 8 óra alatt - géppel végzi és még 15 óra kézi rendezéssel, azaz összesen 23 óra alatt betürendbe állitja a 10 000 cimet. (9)

Néha egészen egyszerü fogások, különösebb gépek nélkül is igen nagy jelentőségüek. Ilyen pl. a katalóguscédulák zsindelyes kezelése a Nemzeti Bibliográfiák és más jegyzékek előállitásánál.

Előfordul nálunk olyan is, hogy ha valamit racionalizálnak, az utána bonyolultabb és nehézkesebb lesz, mint előzőleg volt. A régi és az uj közötti kompromisszum gyakran nem jelent előrelépést. Láttam olyan könyvtárat, ahol kézzel irják a leltárkönyvet, kézzel irják a katalóguscédula első példányát. Ezt egyszer lefényképezik és erről nagyitással készitik a szükséges számu cédulát.

A könyvtári munka racionalizálásának egyik nehézsége s egyuttal sajátossága, hogy gyakran nagy állományok nyilvántartásainak megváltoztatása esetleg több évi munkát jelentene. Ezért a racionalizálás csak az egész folyamat alapos átgondolása és a módositás kikisérletezése után lehet eredményes.

Az előadás mondanivalójának zöme a magyar könyvtárakban bevezetett vagy kipróbált, esetleg csak éppen kikisérletezett megoldásokat szedte csokorba.

Nem léphet fel azzal az igénnyel, hogy áttekintést adjon a szocialista országok könyvtáraiban folyó racionalizálás főbb eredményeiről. Egy ilyen beszámolót csak közös munka hozhat létre.

Nem adhat a beszámoló áttekintést a kapitalista országok könyvtáraiban megvalósitott uj módszerekről sem. Ahol szükségesnek látszott, ott egyes példákat idézünk.

Végül még említést kell tenni a könyvtárak megelégedettségéről. A könyvtárak nagy része meg van elégedve a bevált régi módszerekkel. Ugy gondolják, hogy a meglévő katalógusok és nyilvántartások megfelelnek a célnak. Hasonló a helyzet, ahogy annakidején Angliában volt a villanyvilágitással. Megvolt a gázvilágitás, tehát idegenkedtek a beruházással járó villanyvilágitástól. Amerikában hiányoztak a gázvezetékek, tehát azonnal bevezették a villanyt. (10)

Mindezekből világos az, hogy a könyvtári és dokumentációs munka gyökeres átalakitása, egyrészt a nagyfoku elmaradás miatt, másrészt és alapvetően a fejlődés nagy és várható még nagyobb üteme miatt életszükséglet; a kor objektiv követelménye.

Ne hallgassunk arról sem, hogy a könyvtári munka fejlődési ütemében elmarad a dokumentációs munka fejlődésétől. Ezt az elmaradást a könyvtári munka egészének alapos felülvizsgálata, a funkcióknak a kor követelményeihez igazodó megfogalmazása, a felesleges koloncok elvetése, a munkának az adott technikára való épitése, a könyvtárosok ennek megfelelő képzése számolhatja csak fel. Röviden, szükség van a könyvtári munka megujhodására.

A következő fejezetekben a racionalizálás néhány konkrét területére térünk

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

át. Elsőnek vesszük az egyik legmunkaigényesebb feladatot: a könyvtári feldolgozó munkát és a bibliográfiai munkát. Természetesen csak a munka technikai oldalát vizsgáljuk.

A FELDOLGOZÓ- ÉS A BIBLIOGRÁFIAI MUNKÁRÓL

Ez a munkaterület érzi legjobban a kiadványáradat növekedését,mert hiszen itt kezdődik az egyes dokumentumok feltárása. Ugyanakkor talánitt található a legnagyobb maradiság is. Szembetünő jele ennek az is, hogy sok könyvtárban igen sok könyv vár feldolgozásra vagy ujrafeldolgozásra.

Szabadjon itt az átfutási idő kapcsán egy kis kitérőt tenni:

Egyre rövidül az az idő, amely az elméleti felfedezés és a gyakorlati megvalósitás között eltelik. Néhány példát erre:

50 év telt el, amig az elektro-motorikus elv Faraday által való felfedezése után, elkészült az első elektromotor,

kevesebb mint 10 év telt el az ultrarövidhullámok felfedezésétől a radarkészülék előállitásáig,

és már csak 3 év telt el a félvezetők előállitásától a germánium tranzisztor széleskörü alkalmazásáig.(11)

Megfigyelhető az időpontok rövidülése, amely a mi szakmánkra átforditva teljesen korszerütlenné teszi a több hetes vagy még hosszabb feldolgozási- átfutási időket.

Az irodalom, különösen a folyóiratokban megjelenő irodalom mennyisége nemcsak szaporodik, hanem egyuttal avul is. Itt az un. "felezési idő"-re utalnék. (12) (A "felezési idő" a rádióaktiv bomlás egyik paramétere; a mi esetünkben azt, az időtartamot jelenti, amelyen belül a hivatkozott irodalmi müvek 50%-a megjelent.)

Egyes vizsgálatok szerint pl. a matematikai folyóiratcikkek felezési ideje 10,5 év; a kémiaié 8,1 év; a vegyiparé 4,8 év; a kohászaté 3,9 év.

Valószinünek látszik, hogy az avulási idő - nem egyformán a különböző tudományágakban - gyorsul, azaz a felezési idő rövidül.

A feldolgozási-átfutási időre vonatkozó következtetéseinket abban lehetne összefoglalni, hogy egy modern könyvtárban az átfutási időt nem hetekben, de nem is napokban, hanem **órákban mérik**. Ahol erre a vezetők figyelmet forditanak, ott lényeges változás érhető el.

A rövidebb átfutási időhöz különösebb drága technika nem kell, ez főleg a munkafolyamatok racionális megszervezésétől függ.

Ne hallgassuk el, hogy a feldolgozási munka területén nagyon sok a felesleges munkafolyamat is. S a baj az, hogy minden felesleges munkát meg is indokolnak, s ezt az indokolást el is fogadják. Vannak, akik állásukat, megszokott munkakörüket féltik a racionalizálástól. Mondanunk sem kell, hogy az állásféltés milyen alaptalan.

Nem akarunk kitérni rá, csak megemlitjük a központi katalogizálást. A fogalom közismert, számos ország hétköznapi gyakorlata ez. Terméke a központilag készitett nyomtatott vagy sokszorositott katalóguscédula, amit rendelésre minden könyvtár kellő számban megkaphat.

A központi katalogizálás azonban nem terjed ki minden könyvre. Ma-

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

gyarországon például csak a kereskedelmi forgalomba kerülő magyar könyvekre terjed ki. A külföldről vásárolt könyvekre nem. A hivatali kiadványokra - amelyek nem kerülnek könyvkereskedelembe - szintén nem.

Ezért dolgozta ki a tanácskozáson is résztvevő Bóday Pál elvtárs, a Magyar Nemzeti Bibliográfia címfelvételeire épülő aluminiumlemez-matricás módszert, amely teljes megvalósulása esetén a legkomplexebb módszer volna.

Jelenleg ezt még csak egy intézményben - a KMK-ban hasznositják.

I.

A feldolgozási és bibliográfiai munka racionális megoldását abban látjuk, ha az egyes munkafolyamatokat szerves egységbe vonjuk. Nevezzük ezt az egyszerüség kedvéért komplex módszernek.

Az ismertetendő módszerek lényege, hogy az egyszer már elvégzett munkát ne kelljen ujra megismételni. A módszer a fototechnika ismeretét és alkalmazását feltételezi.

Öt magyar tapasztalatot említenék:

1. A címlapfényképezés módszere 1957-ben a Gorkij Könyvtárban került megvalósitásra. (Nem fejtjük ki itt a módszer részletkérdéseit, csak utalunk az irodalomra.) (13) Az eljárás komplex jellegét azáltal valósitja meg, hogy a címlapokról készült filmfelvétel maga a címleltár s az erről készitett fotonagyitások pedig a katalóguscédulák. Ujabb katalóguscédulák később is könnyü szerrel készithetők.

2. A Hollerith-foto kombinációs módszer (14) kisérletei 1958-ban kezdődtek, ugyancsak a Gorkij Könyvtárban s végső eredményei - a kötetkatalógusok - a mult évben valósultak meg teljes mértékben. Tapasztalatunk szerint ez a magyar könyvtárakban alkalmazott legracionálisabb módszer, annak ellenére, hogy a kártyák gépi válogatása az adatfeldolgozó vállalat hibájából nem sikerült.

Az eljárás lényege:

a) a címleirás igen gondosan egy Hollerith-lapra készül, ezt figyelmes ellenőrzés követi;

b) a Hollerith-lap lefényképezése utján készülnek a katalóguscédulák;

c) ugyancsak a Hollerith-lapok havonkénti zsindelyes egybefényképezésével készül a propagativ jellegü havi gyarapodási jegyzék;

d) ugyancsak a számrendbe rakott Hollerith-lapok zsindelyes egybefényképezésével készül a kötetleltár;

e) a betürendbe rendezett Hollerith-lapok egybefényképezésével készül a sokszorositott kötetkatalógus, amelyet vidéki könyvtárak is megkapnak;

f) a meglévő Hollerith-lapok ujabb kötetkatalógusok vagy bibliográfiák összeállitására még számtalanszor felhasználhatók.

3. A Magyar Nemzeti Bibliográfia 1961 előtt nyomdában készült állandóan több hónapos késéssel. Rendszeres kumulációkat nem adott ki.

1961. január 1-től kéthetenként sokszorositásban jelenik meg, késés nélkül. 1963-ban megjelent az 1961-1962 év kumulációja egy vaskos kötetben.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

A kisérlet ezzel sikerrel befejeződött. A jövőben évente (esetleg 5 vagy 10 évente is) adnak ki kumulációt.

A munka komplex jellege itt is abban van, hogy egyetlen egy gépelés-sel, egyetlen korrekcióval készül a kiadvány minden származéka, zsindelyes módszerrel - nevezetesen a kétheti, az éves és a többéves kiadvány.

A másik igen nagy előnye ennek a módszernek, hogy a cédulák folyamatosan, naponta készülnek, s hogy a kiadvány szerkesztése viszonylag egyszerü, csak a cédulák összerendezéséből áll.

4. Szintén zsindelyes módszerrel készül a Külföldi Könyvek Országos Gyarapodási Jegyzéke. Ez a havonként kiadott vaskos jegyzék évente kb. 90 000 cimet publikál. Itt a cédulák csak egyszer kerülnek felhasználásra, de a módszer igy is rendkivül gazdaságos és gyors, mert a szerkesztés lényegileg folyamatosan történik.

5. A Könyvtártudományi és Módszertani Központ teljes dokumentációs anyaga tulajdonképpen matricagyüjtemény. Ebben megvan a könyvtártudományi szakkönyvtár könyveinek, folyóiratainak, folyóiratcikkeinek, forditásoknak, a külföldi lapokban közölt könyvtári abstractoknak teljes gyüjteménye.

A havonta megjelenő szakbibliográfiában, a Könyvtári Figyelőben publikált tematikus bibliográfiákban és jegyzékekben szereplő cimleirások, a felsőbb szervek, könyvtárak, kutatók részére készitett bibliográfiák, a saját házi nyilvántartásaink, katalóguscéduláink mind-mind foto uton, a cédulák zsindelyes összefényképezésével készülnek.

Itt is szeretnénk megállapitani, hogy ezt a zsindelyes összefényképezési módszert nem Magyarországon találtuk fel először, amerikai könyvtárak ezt már több, mint 20 éve használják.

Nálunk már elég sok tapasztalat gyült össze erről ahhoz, hogy bátran ajánljuk minden szocialista ország minden könyvtára számára, ahol a szükséges feltételek biztosithatók, mert a módszer lényeges munkamegtakaritással, minőségjavulással és időcsökkentéssel jár.

II.

A feldolgozó és bibliográfiai munka nagyobbfoku gépesitettsége jellemzi az alábbi kisérleteket.

Nevezzük ezeket megkülönböztetésül- gépi feldolgozó módszernek. (Itt a Hollerith, Aritma rendszerekről van szó.)

Mielőtt itt a magyar tapasztalatokat részletezném, szeretnék utalni arra, hogy ez a módszer világszerte erősen terjed s egyre több cikk számol be róla.

Mindenekelőtt örömmel nyugtázom, hogy a prágai Állami Technikai Könyvtár gépesitéséről szóló 2. sz. igen érdekes cikkgyüjteményében több cikk is foglalkozik a gépi feldolgozással. (15)

S ha már a könyvtár és dokumentációs ügy néhány évtizedes késéssel felfedezte, hogy ez a technika a saját részére is milyen hasznos, akkor érdemes kettőzött erőmegfeszitéssel dolgozni annak alkalmazásán, különösen Csehszlovákiában, a Szovjetunióban és az NDK-ban, ahol saját Aritma, illetve Hollerith-gépgyártás folyik.

Szeretnék egy forrás-példát emliteni.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

A Washingtoni Orvosi Egyetem Könyvtára (amely mult év szeptemberében a gépesitési szimpoziont megszervezte) tanulmányozva a gépesitès lehetőségeit, több fázisból álló kisérletet határozott el. (10)

Ennek célja az adminisztrativ munka megkönnyitése, a periodikumok nyilvántartása, kötés nyilvántartása, kötetkatalógusok publikálása, az irodalmi jegyzékek és a könyvtár állományának összehasonlitása és a különböző intézmények ellátása igényeiknek megfelelő szakbibliográfiákkal.

Következő célkitüzésük valószinüleg egy kumulativ kötetkatalógus kiadása lesz, a könyvtár könyvállományáról.

A másik külföldi példa is amerikai. A Los Angeles-i Public Library. Hollerith lyukkártyára vitte teljes központi cimanyagát és ebből tetszés szerinti kombinációkkal kötetkatalógusokat készit.* A város minden fiókkönyvtára hét kötetkatalógust kap. Hármat a gyermekek részére (szerzői-, cim- és tárgyi) és hasonlóan hármat a felnőttek részére. A hetedik az egész város központi katalógusa kötetalakban. (16)

Ezután engedjék meg, hogy igen szerény hazai kisérleteinket emliisem. Magyarország itt objektiv hátrányban van, mert kevés a lyukkártyagépe s ilyet nem is gyárt.

Három magyar példa érdemel emlitést.

1. A budapesti Müszaki Egyetem Könyvtárának jegyzetkatalógusa, melyet Dezső László mérnök-könyvtáros valósitott meg.

2. A Nehézipari Minisztérium könyvtári hálózatába járó külföldi folyóiratok jegyzéke, Dezső László és Dobai A. közös munkája volt. (Ezekről Prágában részletes ismertetés jelent meg s ezért nem is térek ki a részletekre.) (15)

3. A budapesti Müszaki Könyvtár és Dokumentációs Központ uj kisérlete is komoly változások kezdetét jelzi. Itt 1963 végén Hollerith-lyukkártyák alapján készült betürendes és szakkatalógusban tárják fel az un. oktatási anyagot, amely a különböző müszaki iskolai, főiskolai, egyetemi tankönyveket és jegyzeteket tartalmazza. Erről az anyagról szokásos katalóguscédulák nem készülnek, csak kötetkatalógusok, amelyeket időnként az uj gyarapodással bővitve adnak ki. A kisérletet Benedek Jenő és Orosz Gábor dolgozta ki.

Ennek a könyvtárnak további tervei vannak, a könyvtárilag nehezen megközelithető, un. "vegyes anyag" (árjegyzékek, prospektusok stb.) gépi feldolgozására, valamint az igen nagyértékü és nagyvolumenü forditásanyag hasonló feldolgozására.

A lyukkártyagépek könyvtári és dokumentációs alkalmazásának kezdetén vagyunk csak. Az eredményesebb és szélesebbkörü alkalmazás előfeltétele, hogy a könyvtári szakemberek megismerjék a gépi lyukkártya-technikát, ugyanugy, ahogy megismerték a mikrofilm-technikát.

III.

E témához kiegészitésül még meg kell emliteni a mult év végén Drezdában megismert, NDK-ban gyártott lyukszalagos irógépet, amely a lyukasztott szalag alapján ujabb és ujabb katalóguscédulákat gépel. Werner Dux elvtárs, A Müszaki Egyetemi Könyvtár igazgatója szerezte be és kisérletezi ki ezt a prototipust.

Talán itt érdemes megemliteni, hogy az Osztrák Nemzeti Könyvtárban mü-

* A kötetkatalógus a Könyvtártudományi Szakkönyvtárban az érdeklődők rendelkezésére áll.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

ködő egymással sorbakapcsolt több villamos-irógép módszerét állitólag abbahagyták, mert nem gazdaságos és a hibák javitása időtrabló.

IV.

Szeretném még megemliteni a katalóguscédula sokszorositás két módját:

az egyik: Budapesten a KMK-ban már kb. 1/2 éve rendszeresen folyik a katalóguscédulák sokszorositása kis aluminiumlemezekről, rendes Rotaprint kis-offset géppel. A munka szép, gyors és biztató.

a másik: az NDK-ban forgalomba hoznak egy egészen egyszerü stencil (viaszpapir) készüléket, melyet többek között a Drezdai Közlekedési Főiskola mintaszerü könyvtárában, de a Drezdai Megyei Könyvtárban is ügyes kézi állványra szerelve alkalmaznak. Egyszerü és kitünő, ugy müködik, mint egy bélyegzőpárna.

Említést érdemelnek még a peremlyukasztásos leltári lapok is. Ilyet alkalmaznak Budapesten az Országgyülési Könyvtárban, a KMK Szakkönyvtárában és tervezik a Gorkij Könyvtárban is.

A peremlyukasztás célja és nagy eredménye az, hogy az állomány szakszerinti és nyelvek szerinti összetételét, a szerzeményezés idejét és módját könnyüszerrel áttekinthetővé teszi. Ez a módszer az állománystatisztika egyszerü, de kiváló segédeszköze.

V.

Végül szeretném még megemliteni az A. Alekszejev harkovi könyvtárigazgató által ismertetett elektromágneses bélyegzőt. Ez egy számbélyegző, amely a könyvek leltári vagy raktári számát üti a könyvre. A könyvtáros a könyvet a bélyegző alá teszi és egy elektromágnes mozgatja a bélyegzőt. Időt takarit meg. (17)

Összefoglalva ezt a fejezetet, szeretnénk ismételten hangsulyozni az átfutási idő meggyorsitásának fontosságát. Az emlitett példák a megoldások sokoldalu lehetőségeire mutatnak. Sablont természetesen nem ajánlunk. Viszont javasoljuk az egyes módszerek konkrét és elmélyült tanulmányozását, a helyi viszonyokhoz való alkalmazás kikisérletezését.

Ezzel át is térnék a következő témára: a kölcsönzési munka gépesitésére.

A KÖLCSÖNZÉSI MUNKA ÉS A RAKTÁRI MUNKA RACIONALIZÁLÁSÁNAK NÉHÁNY KÉRDÉSE

A kölcsönzési munkát ezen a helyen nem szükitjük le az otthonra való kölcsönzés adminisztrációjára, hanem kiterjesztjük a helybenolvasás és a raktári munka néhány megoldott, vagy megoldható módszerére is.

Tranzisztoros telefon

Szabadjon egy élménnyel kezdeni ezt a témát. A drezdai Müszaki Egyetem könyvtárának egyik olvasótermében vagyunk. Sok a hallgató a szükös teremben, a könyvtáros éppen telefonál. Igen ám, de olyan csendesen beszél, hogy a mellette álló sem hallja, mit mond a könyvtáros. A dolog lényege egy kis tranzisztoros erősitő, beszerelve a készülékbe. A posta még vitatkozik a módszeren, de a lényeg, hogy a könyvtáros munkáját megkönnyitették.

Csőposta vagy URH hivórádió

Azonnal itt kapcsolódnék egy másik tapasztalatomhoz. Nagy raktári átépitést láttam egy másik könyvtárban, ahol a tervek szerint csőpostával fognak

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

összeköti minden raktári szintet. Ugyanakkor a budapesti Gellért Szállóban, ha a vendég hivja a londinert, annak a zsebében megszólal egy kis tranzisztoros hívórádió, amelyen közlik vele, hogy melyik szobába vigyen vacsorát.

Elgondolkoztam. 1964-ben építünk drága pénzen, falbontások árán csőpostát. Vajon a raktárral való kapcsolatnak nincs-e modernebb, racionálisabb módszere. Én a tranzisztoros hívórádiót minden esetre kikisérletezném.

Tömör raktár

A kiadványáradat egyik kikerülhetetlen konzekvenciája többek között a raktári férőhely biztositása. Ez sok könyvtárban okoz komoly gondot.

Magyarországon 4 évvel ezelőtt készült el az első tömörraktári szekrények terve és prototipusa a Gorkij Könyvtárban. Érdekes az ujitás története. A svájci Compactus raktárra vonatkozó irodalmát, ábráit, szabadalmait már ismertük, de ezek a gépi mozgatásu tömör szekrények bonyolultnak és drágának látszottak. A Bibliotekar' c. szovjet folyóiratból ismerkedtünk meg a Moszkvai Történelmi Könyvtárban létrehozott kézi mozgatásu tömör szekrényekkel. A könyvtár rendelkezésünkre bocsátotta terveit, amit a magyar tervezésnél figyelembe vettünk. Ezuton is szeretném megköszönni a Moszkvai Történelmi Könyvtár által nyujtott segitséget.

Azóta a Gorkij Könyvtárban már 19 szekrényből álló tömör raktár van. Három kisebb könyvtár (egy járási, egy szakszervezeti és egy szakkönyvtár) létesitett 8-10 szekrényből állókat. S mult év végén szerelték fel egy tervező iroda 36 szekrényből álló tömör raktárát.

Magyarországon ezeket a szekrényeket egy lakatos szövetkezet készíti Békéscsabán. Nyilván külföldi megrendelésre is szivesen készitene szekrényeket. Ujabban néhány helyen már csak gördülő alvázakat készitettek, amelyre a régi polcokat csak egyszerüen ráültetik. Ez ugyanis olcsóbb megoldás.(13)

Saját tapasztalataink alapján ezeket a legjobb lelkiismerettel ajánlhatjuk külföldi kollegáinknak.

A kölcsönzés rendszere és technikája

A kölcsönzés rendszere és technikája egymással szoros kapcsolatban van. Az olvasók növekvő száma és fokozódó igényei arra szoritják a könyvtárost, hogy minél kevesebb időt töltsön adminisztrációval és minél több ideje maradjon az olvasókkal való foglalkozásra, az uj könyvekkel való megismerkedésre. De az olvasók iránti figyelmesség is arra kötelez minket, hogy ha a könyv kiadását vagy visszavételét másodpercek alatt el tudjuk intézni, ne kelljen perceket vagy esetleg negyedórákat váratni az olvasót.

Ugyanakkor a könyvtáros szeretne, ha olyan kölcsönzési rendszere volna, amely a gyorsaság mellett teljesen megbizható és hitelesen rögziti a kölcsönzés adatait.

A fotokölcsönzés

Ez az oka, hogy a könyvtárosok, különösen Észak- és Nyugat-Európában, de az USA-ban is, egyre több helyen térnek át a fotokölcsönzésre. Lehet, hogy ebben a kereskedelmi propagandának is szerepe van, de a célt tekintve ez hasznos funkció.

A fotokölcsönzés tapasztalatai Magyarországon még egészen kezdetlegesek. A KMK laboratóriumában most készül két 16 mm-es kézi fényképezőgép, a csehszlovák MIKROMA felhasználásával, amelyek esetleg mint fotós-kölcsönzőgépek is kipróbálhatók.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

Kölcsönzőgépek

Viszont két másik kölcsönzőberendezés részletesebb ismertetést érdemel.

Dr. Podonyi András első, egyszerűbb kölcsönzőgépét (13) tökéletesitette ugy, hogy ez a statisztikai adatgyüjtést is egyidejüleg elvégzi. A berendezés teljesen pontossá teszi a kölcsönzés adminisztrációját és néhány másodpercre röviditi a kölcsönzési időt.

Az olvasó kölcsönzési jegyén lévő kidomborodó szám átbélyegzésével feleslegessé teszi a könyv átvételének aláirással való igazolását. Ugyanakkor a kölcsönzőjegyen és a könyvkártyán lévő lyukak segitségével letapintja az olvasó korát, foglalkozását, a könyv nyelvét és müfaját s azokat egyidejüleg statisztikailag rögziti.

Kisérleti kipróbálás alatt van a budapesti Szabó Ervin Könyvtár munkatársának, Rozsnyai Károlynak konstrukciója, amely a kölcsönzési statisztika megkönnyitését szolgálja.

A gép a kölcsönzőkartonokra előzetesen lyukasztással felviti statisztikai kódot elektromos érintkezőkkel leolvassa; az érintkezők számláló szerkezetet vezérelnek. A statisztikai kód leolvasásával egyidejüleg a kölcsönző karton hálózatosan beosztott hátoldalára dátum kódot bélyegez, ezzel alkalmat nyujt az adott könyv forgási sebességének elemzésére.

Itt kell megemliteni M. A. Alekszejev egy másik javaslatát, nevezetesen az orvosi gyakorlatból átvett kis statisztikai gépet. (17)

A kölcsönzési nyomtatványok

A kölcsönzés nyomtatványainak igen nagy jelentősége van, hiszen ezekben kristályosodik ki a kölcsönzés módszere.

Szeretném megemliteni az Országgyülési Könyvtár peremlyukasztásos könyvkérőlapját, mely nemcsak pontos statisztikára, hanem a teljesitett és nem teljesitett kérések elemzésére is alkalmas.

A Gorkij Könyvtár olvasói törzslapja nemcsak a regisztrálást és a statisztikát szolgálja, hanem az olvasó érdeklődési körét, nyelvismeretét minden kölcsönzéskor a könyvtáros elé idézi.

Sajnos országainkban a könyvtári munka, s ezen belül a kölcsönzési munka gazdaságosságának vizsgálatával, időelemzésével alig foglalkoztak, vagy legalábbis alig tudunk erről.

Ugyancsak keveset foglalkoztunk eddig intézményesen a kölcsönzési munka kisérleteivel.

A kisérletek még nem alakitották ki a legjobbat. Valószinü, itt is az egyszerü megoldások lesznek a legcélszerübbek, amelyek mint bizonylatok is helytállóak, s amelyek az elemző statisztika számára is megbizható alapul szolgálnak.

A kölcsönzési technika terén már vannak egészen fejlett és jól használható gépi megoldások, de ezek sem közismertek, viszont nincsenek elemzések és összehasonlitások. Nem ismerjük eléggé egymás tapasztalatait sem.

Hasznosnak látszana 1965 évre kis könyvben kiadni a kölcsönzés eddigi tapasztalatait. Ha az egyes tagországok elvállalják a saját országuk tapasztalatainak összefoglalását, akkor a magyar Könyvtártudományi és Módszertani Központ elvállalja a kötet megszerkesztését és kiadását egy nyelven.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

A VISSZAKERESÉS NÉHÁNY ESZKÖZE

Elsősorban kézi lyukkártyára gondolok. Olyan lyukkártyára, mely a dokumentum feltárását, az állományban való alapos tájékozódást tesz lehetővé. Tapasztalataim szerint ilyenek országainkban, a könyvtárakban igen ritkák, egyes helyeken teljesen ismeretlenek. Viszont a dokumentációs intézményekben örvendetesen szaporodnak.

Elsősorban a tárgyi kártyák (átnézeti kártyák) csoportjáról szeretnék szólni. Azért erről először, mert egy meglévő anyag feltárása szempontjából ez minden más kézi lyukkártyánál előnyösebbnek tünik.

Két csehszlovákiai élményem volt ezzel kapcsolatban. 1963 tavaszán a bratislavai Onkológiai Intézetben Palatova elvtársnő könyvtárát és dokumentációs kartotékjait láttam.

1963 decemberében Prágában jártam, a Munkaegészségügy és Foglalkozási Betegségek Intézete mellett müködő Sugárvédelmi Tájékoztató Intézetben (vezetője: Dr. J. Helbich). Az itt folyó munka és dr. J. Helbich tervei lenyügözőek voltak. Talán felesleges részletesen beszámolni a látottakról, hiszen ez nyomtatásban a prágai Állami Müszaki Könyvtár idézett kiadványában már megjelent (15). Viszont miután a konferencia külföldi résztvevői talán nem mindnyájan ismerik ezt a tanulmányt, röviden vázolnám a módszert.

A világirodalom sugáregészségügyi munkáiról cimleirások készülnek,amelyeket azután a világ legjelentősebb referáló lapjaiból átvett referátumokkal egészitenek ki és a szokásos cédulaformában, számsorban rendeznek. A sorszámokat azután a csehszlovák gyártmányu, 1000-es kapacitásu tárgyi lyukkártyára lyukasztják. A dokumentumok visszakeresése ugy történik, hogy az idevágó lyukkártyákat egymásra fektetik és a valamennyi kártyán közös lyukak átnézésekor a keresett dokumentumok sorszámait leolvassák. Néha negativ szelekciót is alkalmaznak. Ez ugy történik, hogy a tárgyi lyukkártyák közé átlátszó szines müanyag fóliát helyeznek.

Ugyanebben a tájékoztatási intézetben egy másik kisérletet is végeznek. Ennél ARITMA standard lyukkártyákat használnak tárgyi lyukkártyaként. A lyukasztott kártyákat azután reprodukálják és megküldik Csehszlovákia valamennyi egészségügyi állomásának. A reprodukált tárgyi lyukkártyákkal egyidejüleg a referátumot tartalmazó cédulákról készült kicsinyitett fényképmásolatokat is szétküldik (25-öt egy-egy A5-ös lapon.)

Ami a tárgyi kártyák magyarországi alkalmazását illeti, itt az OMK filmnyilvántartását kivéve csak kisérletek voltak, illetve rövidesen kezdődnek a KMK-ban és a Magyar Távirati Iroda külpolitikai dokumentációjában. Többen gondolkoznak már ilyenek bevezetésén.

1962-ben itt Prágában még csak sikertelen kisérletről szólhattam, most elmondanám néhány talán kissé merész tervünket.

Az emlitett három helyen 7 000 kapacitásu EKAHA kártyákkal kezdődtek a kisérletek. Az Európában kapható és általunk ismert kártyák közül ezek a legjobbak. Nemrégiben kaptunk állandó kiállításunk részére egy sorozat amerikai Termatrex kártyát. Ezek müanyagból vannak és 10 000-es kapacitással birnak. Van a Termatrexnek 40 000 kapacitásu kártyája is, amely 40 x 40 cm nagyságu.

Bennünket az foglalkoztat, hogy konstruáljunk 20 - 30 000 kapacitásu kártyát, a megfelelő lyukasztó és kiiró, visszakereső berendezéssel együtt.

Egy apróságot is megemlitenék; bár a szakirodalomban még nem olvastunk róla, megpróbálkoztunk a lyukak kitépése vagy kivágása helyett azok ki-

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

égetésével, egyszerü Cauter tüvel. Tapasztalataink szerint ez a módszer járható és jobb, mint a lyukasztás.

Laboratóriumunkban ugyancsak kisérlet alatt áll egy ujtipusu lyukkártya-visszakereső berendezés. Amig az eddigi kártyákat más néven statikus kártyának is hivhatnánk, mert az összeállitott kártyák egymáshoz képest nem mozdulnak el, addig kisérletünk tárgyát képező lyukkártyarendszert elnevezhetjük dinamikusnak, mert a kártyák és a rajtuk lévő lyukak egymáshoz képest való elmozdulása már uj kombinációkat jelent. Itt egy kártya nem egy tárgyat, hanem tárgyszóelemeket vagy unitermeket tartalmaz. A kisérlettől azt várjuk, hogy a nagy kapacitásu, a jelenlegieknél is könnyebben kezelhető s végül géppel vezérelhető félautomatikus rendszerek fejleszthetők ki belőle.

A publikációs (peremlyukasztásos) kártyának két esetét szeretném megemliteni. A kiállitáson bemutatjuk a Szovjetunió Találmányi Hivatalának kiadványát az amerikai szabadalmakról. Nagyon hasznos volna, ha a KGST országai saját szabadalmaikat egységes osztályozás és közlési elvek szerint kiadnák.

Ugyancsak bemutatjuk a potsdami meteorológiai központ dokumentációjának kiadványát, amely A/6 méretü publikációs kártyán lyukasztott formában kerül szétküldésre, az NDK kisebb meteorológiai állomásaira. Dr. Haake meteorológus, a dokumentációs osztály vezetője hozta létre ezt a szolgálatot, amely érezhető javulást fog hozni mindenütt, ahova csak eljut. Dr. Haake további tervei szerint a meteorológia dokumentációját gépi (Hollerith) lyukkártyára kivánja átdolgozni.

(Azért emlitem ezeket és néhány még meg nem valósult tervet is, hogy tudjunk egymás munkájáról, érdeklődéséről és folyamatban lévő kutatásairól.)

Nálunk legnagyobb publikációs kártyagyüjtemény a Kohó- és Gépipari Minisztérium Tájékoztató Intézetének prospektustára, ahol a teljes anyag feltárása A/5 méretü peremlyukasztásos NDK gyártmányu kártyára van épitve.

Az emlitett példákon kivül nagyon valószinü, hogy már sok intézmény ad ki vagy készit hasonló válogató eszközöket. Ahhoz, hogy minden lényeges uj dolog köztudomásuvá váljon, célszerü volna, ha minden jelenlévő ország egy képviselője (aki ezt elvállalja), évente egy rövid tanulmányban összefoglalná országa eredményeit a racionalizálás terén.

A REPROGRÁFIÁRÓL

A terminológia még uj és szokatlan. Sokszorositást értünk alatta tág értelemben, a nyomdai sokszorositást kivéve. Fontosabb területei: a mikrofilmezés különféle módozatai, a különféle sokszorositó berendezések (fénymásolás, stencil, kisoffset, xerox stb.) és az iratmásolás berendezései.

A Kölnben 1963 októberében megtartott reprográfiai tanácskozáson sokan résztvettek, sok publikáció is jelent meg, erről ezért talán elegendő itt a fejlődés főbb vonalainak rövid ismertetése. (18)

Korábban vitatkoztak azon, hogy "mikrofilm, vagy mikrolap", "mikrofilm vagy mikrokártya". Ezeket a kérdéseket ma már konkrét szükségességükben vizsgálják.

A világszintü fejlődésben előretörtek az un. száraz eljárások. Ezek a leggyorsabbak és leggazdaságosabbak, bár készülékeik bonyolultak és drágák. Érdemes megemliteni a Xerox gépeket és a Szovjetunióban kifejlesztett és már használatban lévő, közvetlenül papirra fényképező ERA berendezéseket.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

A mikrofilmezés terén szembetünő, hogy a gyors és sötétkamra nélküli módszerek fejlődtek ki. Ezt együttesen alkalmazzák a Mikrobox berendezéseknél, ahol a felvevő néhány mozdulattal leolvasóvá alakitható (ugyanazt az objektivet használja), ahol a filmhivás sötétkamra nélkül, un. "fixir-előhivós" fürdőben történik és a kész, kidolgozott negativ perceken belül elkészül. Ez a módszer feleslegessé teheti a mikrofilmezés adminisztrációjának jelentős részét.

A fejlődést mutatja az is, hogy a modern felvevő és másoló berendezésekben már a hideg fényforrás (fénycső) dominál.

Választ kapott több előadásban az a régi kérdés is, hogy meddig él a mikrofilm. A jó kidolgozás 400-500 évet biztosit.

Növekszik a mikrofilmek különböző formáinak visszanagyitása és egyidejü másolatok készitése; ezért tért hóditanak a speciális gyors-fotopapirok.

Növekszik az érdeklődés a mikrofilmek gépi válogatása, a mikrofilmek lyukkártyába való montirozása terén.

Nagy fejlődést mutatnak az automata előhivó berendezések, melyek már nemcsak filmeket hivnak elő, hanem fotopapirokat is és lényegileg szárazon vehető ki perceken belül a készülékből a fotopapir másolat. Ezek a berendezések is világosban müködtethetők, nincs szükségük sötétkamrára.

A kölni kiállitás a reprográfia automatizálásának irányait jelzi. Egy hasonló berendezést láttam a Berlini Egyetemi Könyvtárban, ahol egy Siemens automatagépen, a gépből készen, szárazon jött ki a fotomásolat, amit ugyanezen gép 10-15 perccel korábban készitett. A berendezés érdekessége, hogy nem fekete alapon fehér betük jelentkeztek, mint a hasonló Docustat gépeken. A berendezés NDK gyártmányu forditós papirra dolgozott és fehér alapon adta a fekete rajzot.

Szabadjon a mikrokártya-kérdésről csak annyit mondani, hogy 1963-ban Budapesten megjelent egy 18 oldalas összefoglaló erről a témáról Tőkés László tollából. (19) Szeretném javasolni, hogy a résztvevő országok forditsák le és adják ki szükséges példányszámban ezt az összefoglalást a saját országukban. A kiadvány angol nyelvü összefoglalója egyébként mikrokártyán is megjelent.

Szükséges néhány szót szólni a mikrofilmfelvevő és leolvasó berendezések gyártásáról országainkban. Itt nemhogy fejlődésről, hanem határozott visszafejlődésről lehet beszélni. Annak ellenére, hogy több szocialista országnak, elsősorban a Szovjetuniónak, az NDK-nak, Csehszlovákiának világhirü optikai ipara van. Nem is az ipar szinvonalában lesz a hiba. De nézzük, igaz-e, amit állitottunk. Az NDK-ban 10 évvel ezelőtt készitettek mikrokártya felvevő gépet, ma nem készitenek annak ellenére, hogy a mikrokártya-ügy világszerte előretör. Német könyvtárosok véleménye, de saját tapasztalatom szerint is, a régi DEFA mikrofilm felvevőt szivesebben használják, mint a legujabb Zeiss Dokumátort, mert gyorsabb és praktikusabb. Ezt sem gyártják. A mikrofilm leolvasók gyártása terén a helyzet egészen siralmas. A kereskedelmi forgalomban egyedül a Dokumátor-Lesegerät kapható, amely régi, elavult szisztéma. A mikrokártyák leolvasására semmilyen berendezést nem gyártanak országaink. Vagy barkácsol magának valamelyik könyvtár leolvasót, vagy lupeval erőlködik, vagy vásárol Amerikából.

Automata-visszanagyitó, másoló berendezéseknek hazai gyárakból hirét sem halljuk.

Ez az elmaradottság az egész fejlődést visszatartja. Ezért azt javasolom, hogy tanácskozásunk hivja fel országaink optikai iparának vezetőit az elmaradás felszámolására.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

Ugyanekkor ez az elmaradottság a könyvtárosok és dokumentalisták igénytelenségét és belenyugvását is mutatja.

Ha mi a világszinvonal felé törünk, akkor néhány éven belül meg kell szüntetni elmaradottságunkat.

MAGASABBFOKU GÉPESITÉS

A nagyobb és bonyolultabb gépek (elektronikus számitógépek, forditógépek, Filmorex, Rapid Selektor stb.) külön előadást igényelnek. Ezért itt csak néhány rövid megjegyzést teszek.

Érdemes lesz alaposabban megismerkedni az IBM 101., de különösen az IBM 128. tipusu "rendező" szorterekkel, melyeknek az a sajátossága, hogy egyidejüleg több szempont szerint tudnak rendezni és visszakeresni. Ez is amellett szól, hogy a Hollerith rendszerü gépek bizonyos átmenetet fognak jelenteni a még fejlettebb technikára.

Ez a fejlett technika azonban nem jön magától. Könyvtárosoknak, dokumentalistáknak is közre kell müködniök kialakitásában.

A forditógépeket sem csak matematikusok, hanem nyelvészek is formálják. Gondolom hasonló a helyzet a nagykapacitásu automatikus információtároló és visszakereső berendezések esetében is.

Elengedhetetlen, hogy a könyvtári szakembereknek az a része, amely aktivan is részt kiván venni a korszerü könyvtár és dokumentáció létrehozásában, már most alapos matematikai képzettséget szerezzen, mert az uj technikának a matematika lesz az ábécéje. De ugyanakkor az is elengedhetetlen, hogy alapos könyvtárosi és dokumentációs ismerete és gyakorlata legyen ezeknek a kádereknek. Máris el kell kezdeni kiválasztásukat és kiegészitő képzésüket.

A szakirodalomban tekintélyes helyet foglal el a dokumentumok osztályozásának és kódolásának kérdése. Egyesek szerint a decimális rendszer alkalmas a későbbi magasabb szintü gépesités kódolására. Mások szerint (9) a Ranganathan féle osztályozás erre megfelelőbb. Anélkül, hogy többet szól-

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

nánk erről, jelezzük, hogy ezekkel a studiumokkal is minél előbb elmélyülten foglalkozni kell.

Csak megemlitjük, hogy könyvtárainkban szinte egyáltalán nem kisérleteznek az ultrarövidhullámu képátvitellel, amivel az USA-ban 1948-ban és 1952-ben is megpróbálkoztak.(19) (20)

****

Érdemes idézni Lebegyev szovjet akadémikus és R.K. Waldron egymástól független, de mégis szinte szóról szóra egybehangzó véleményét a jövő könyvtáráról és könyvtárosáról: (21), (22)

"...Eljő az idő, amikor minden fő müveletet elektronikusan és mechanizáltan végeznek. Eltünik a hiányos állományu helyi, vagy járási könyvtár. Helyébe egy nagy és automatizált "tároló központ" lép.

A könyvtáros átalakul biblio-technikussá. Fő feladata lesz, hogy segit az olvasónak, vagy inkább a televizió nézőnek összeállitani a kért adást, továbbitja kivánságait a területi központba, figyelemmel kiséri a képernyők müködését..."

JAVASLATOK

1. A résztvevők a könyvtári és dokumentációs munka racionalizálását fontos ügynek tekintik, s ennek megfelelően a tanácskozás résztvevői szorgalmazzák, hogy saját országukban a racionalizálás ügye lényegesen fejlődjék, hogy kisérletek induljanak a jelenlegi helyzet gyökeres megváltoztatására s hogy évenként összefoglaló szemlékben a szocialista országok egymást kölcsönösen tájékoztassák.

2. Minden szocialista országban kivánatos egy állandó kiállitás szervezése, amely a racionális módszereket, uj berendezéseket a szélesebb könyvtáros-dokumentációs közvéleménnyel megismerteti.

3. Szükséges, hogy legalább két év mulva hasonló tanácskozást szervezzenek.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

Az egész tanulmányhoz értékes forrásul szolgált:

SEBESTYÉN Géza: A könyvtári kutatások mai problematikája a külföldi szakirodalom tükrében. Bp. 1962. 163 p. / Az Országos Könyvtárügyi Tanács kiadványai 15./

(1)

KARPOV, M.M.: A természettudományok gyorsuló fejlődésének törvénye: = Természettudományi Közlöny. 7(94). évf. 1963. 12. sz. 538-540.p.

(2)

F 2787 GAWRECKI, Drahoslav: Tématický soupis námětů výzkumných a vývojových úkolů pro technické vybavení a vnitřní zařízení knihoven. (Podkladový material pro vědecko-technickou spolupráci.) Praha, 1963, Státní Knihovny ČSSR. 24 p.

A könyvtárak müszaki felszerelésének és berendezésének kutatására és fejlesztésére vonatkozó feladatok témaköri jegyzéke. (Kiinduló adatok a tudományos-müszaki együttmüködéshez.)

Megjelent a Könyvtári Tájékoztató 1963. évi 3. számában (25 p.)

(3)

F 2835 [GAWRECKI, Drahoslav]: Návrh požadavků na mezinárodní dělbu práce socialistických zemí v oboru výstavby, zařízeni a technického vybavení knihoven. [Praha, 1963.] 3 p.

Javaslat a szocialista országok közti nemzetközi munkamegosztásra a könyvtárak épitése, berendezése és technikai felszerelése terén.

Megjelent a Könyvtári Tájékoztató 1963. évi 4. számában (4 p.)

(4)

F 2992 TÜSKEVICS, N.I.: Osznovnüe zadacsi v oblaszti mehanizacii podgotovki i poiszka informacii. = Naucs.-tehn. Inform. 1963. 5. no. 3-8. p. Táblázatokkal.

Gépesiteni a tájékoztatási anyag feldolgozásának és kikeresésének munkálatait fontos feladat.

(5)

F 3049 BAR-HILLEL, Yehoshua: Is information retrieval approaching a crisis? = American Documentation. 14. vol. 1963. 2. no. 95-98. p.

Válság felé közeledik-e a tájékoztatási anyag visszakeresése?

(6)

AUGER, Pierre: Tendances actuelles de la recherche scientifique, Étude sur les tencances principales de la recherche dans le domaine des sciences exactes et naturelles, la diffusion des connaisances scientifiques et leur application a des fins pratiques. ([Ed.] par l'[United] N[ations] E[ducational], S[cientific and] C[ultural] O[rganization].) (Paris, 1961.) 262 p. Har. 23 cm. Xerox másolat.

(7)

ARUTJUNOV, N.: "Áttekintés a tudományos és müszaki tájékoztatás szovjetunióbeli rendszeréről és észrevételek a szakirodalmi tájékoztatás magyarországi rendszerének tervezetéhez" cimmel 1963. őszén Budapesten tartott előadása alapján.

(8)

F 2575 LOOSJES, Th[eo]: Documentatie van wetenschappelijke literatuur. Voorw. van L.J. van der Wolk. Ams-

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

terdam, Noord- Hollandsche Uitgeversmij, 1957. 25. p.

A tudományos irodalom dokumentálása.

(Magyar fordításának publikálása folyamatban.)

(9)

SHAW, Ralph R.: Management, machines and the bibliographic problems of the twentieth century. - Bibliographic organization. Ed. by J. H. Shera, Margaret E. Egan. Chicago, Univ. of Chicago Press, 1951. 200-225.p. / University of Chicago. Studies in library science./

(9/a)

SHAW, Ralph R.: Mechanical and electronic aids for bibliography. = Library Trends. 2. vol. 1953-1954. 4. no. 522-531. p.

(10)

R 587 PIZER, Irwin H. - FRANZ, DONALD R. - BRODMAN, Estelle: Mechanization of library procedures in the medium-sized medical library. 1. The serial record. = Bulletin of the Medical Library Association. 51. vol. 1963. 3. no. 314. p.

Könyvtári munkák gépesitése a középnagyságu orvosi könyvtárban.

Ismertette: KF. 9. évf. 1963. 5. sz. 231-238. p.

(11)

KISS Árpád: A müszaki fejlesztés egyes távlati kérdései. Részletek - - az MTESZ országos vezetőségi ülésén elhangzott beszédéből. = Müszaki Élet. 1963. dec. 5. 3. p.

(12)

F 3041 BURTON, R.E. - KEBLER, R.W.: The "half-life" of some scientific and technical literatures. = American Documentation. 11. vol. 1960. 1. no. 18-22.p.

Tudományos és müszaki irodalmi termékek "felezési ideje". - Hasznos élettartam.

Megjelent Könyvtári Figyelő 1964. 1/2. sz. 12-19. p.

(13)

F 2756 BARABÁSI Rezső: Pokusy o racionalizáci knihovnické práce v Gorkého statni knihovně v Budapešti. = Technická Knihovna. 1962. 2. no. 17-36. p.

Kisérletek a könyvtári munka észszerüsitésére a budapesti Állami Gorkij Könyvtárban.

(14)

BARABÁSI Rezső: Gyarapodási jegyzékek és kötetkatalógusok gyors és olcsó megoldása a Hollerith és foto módszer kombinálásával. Bp. 1960. 13 p.

/Az Országos Széchényi Könyvtár kiadványai 50./

(14/a)

F 2779 BARABÁSI Rezső: Racionalizace knihovnické práce v Maďarsku. = Technická Knihovna. 1962. 9. no. 160-166. p.

A könyvtári munka ésszerüsitése Magyarországon. - Előadás a prágai ostravai, pozsonyi és kassai müszaki könyvtárosok előtt.

(15)

Racionalizace práce a strojové zpracování informací v knihovnách a útvarech TEI. Sbornik statí. (Red. Anna Vejsová.) (Vyd.) Státni technická knihovná, Praha. Praha, 1963. 132 p.

/Výměna zkušenosti 2. sv./

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

(16)
F 3195 MACQUARRIE, Catherine: I(nternational) B(usiness) M(achine) book catalog (Los Angeles County Public Library). = Library Journal. 82. vol. 1957. 5. no. 630-634. p.
A Los Angeles-i Közmüvelődési Könyvtár IBM-gépekkel készitett kötetkatalógusa.

(16/a)
F 3196 MACQUARRIE, Catherine: The metamorphosis of the book catalogs. [Los Angeles, 1963.] 10 lev. 29 cm.
Gépirat.
A kötetkatalógusok átalakulása. - A Los Angeles-i Közmüvelődési Könyvtár IBM gépekkel készitett kötetkatalógus-vállalkozásának 10 esztendeje.

(17)
F 2477 ALEKSZEEV, M.: Opüt racionalizacii i mehanizacii bibliotecsnüh proceszszov. = Bibliotekar' (Moszkva). 1960. 10. no. 45-48. p.
A könyvtári munkafolyamatok összerüsitésével és gépesitésével kapcsolatos tapasztalatok.

(18)
BABICZKY Béla: A reprográfia fejlődésének irányai az 1. Nemzetközi Reprográfiai Kongresszuson. = Könyvtári Figyelő. 9. évf. 1963. 5. sz. 223-228. p.

(19)
TŐKÉS László: A mikrokártya és a kutatók. Bp. 1963. 20 p. / A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának közleményei 35./

(20)
Application of a telereference system to divisional library card catalogs. A feasibility analysis. [By] F.R. Bacon, N.C. Churchil etc. Washington, 1958, Council on Library Resources. VII, 91 p. /University of Michigan. Engineering Research Institute project 2733-1-F./

(21)
VASZIL'EV, Mihail Vaszilevics - GUSCSEV, Szergej Zaharovics: Riport a XXI. századból. (Reportazs iz XXI. veka.) (Ford. Bács Gyula.) Bp. Gondolat, 1960. 285 p. 8 t.

(22)
WALDRON, Rodney K.: Implications of technological progress for librarians. = College and Research Libraries. 19. vol. 1958. 2. no. 118-123., 164. p.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

MEGJELENT

A PRÁGAI KÖNYVTÁRÉPITÉSZETI ÉS GÉPESITÉSI KONFERENCIA ANYAGA

A Könyvtári Figyelő 1964. 1-2. számában beszámoltunk a február 11-14-én Prágában rendezett könyvtárépitészeti és gépesitési kérdésekkel foglalkozó konferenciáról. A konferencia teljes anyaga a Nemzeti Könyvtár kiadásában az alábbi cimen jelent meg:

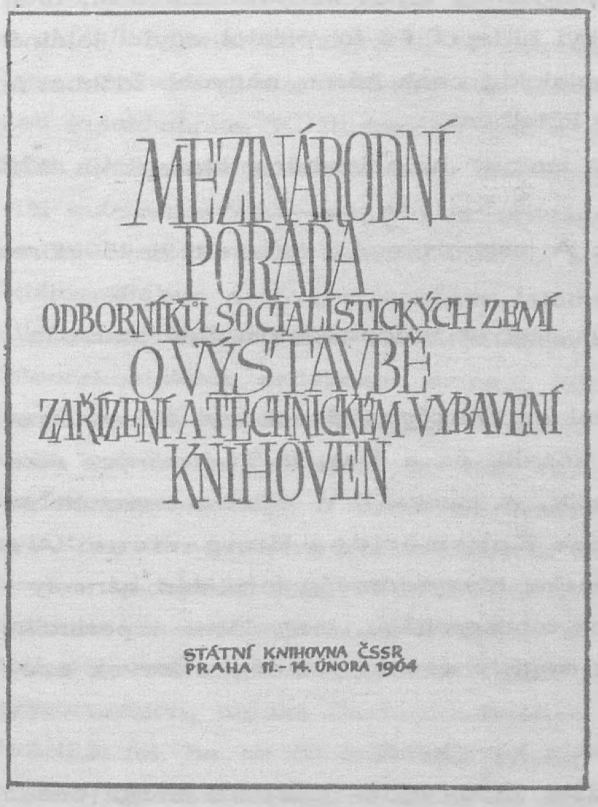

A kötet a Könyvtártudományi Szakkönyvtárban 4-1314 szám on található.

Tartalma:

Kohuda, Frantisek miniszterhelyettes megnyitó beszéde.

Vinárek, Josef: Nemzetközi együttmüködés és munkamegosztás a szocialista országokban a könyvtárügy területén.

Mejendorf, Georgij V.: Uj irányzatok a könyvtárépitás területén a Szovjetunióban és a szocialista országokban.

Pascsenko, Fedor N.: A modern könyvtárépitészet fejlődésének uj sajátosságai a Szovjetunióban.

Piasecki, Wladyslaw: A modern könyvtári épitkezés fontosabb irányzatai.

Barabási Rezső: Törekvések a könyvtári és dokumentációs munka technikájának továbbfejlesztésére.

Dux, Werner: A könyvtári gépesitás kérdései.

Dafinov, Zdravko: A könyvtári berendezések a szocialista országokban.

Gawrecki, Drahoslav: A nemzetközi együttmüködés, munkamegosztás a gyártás, a szocialista könyvtárak épitése, berendezése és müszaki felszerelése területén.

Az előadások szövegének ismertetése után közli a beszámoló az előadásokat követő vita összefoglalását, s végül a konferencia által elfogadott határozati javaslatok szövegét.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

Az 1705—1919. évek retrospektív sajtóbibliográfiájának munkálatairól

A hirlapok és folyóiratok forrásanyagára támaszkodó irodalomtörténeti, sajtótörténeti kutatás és valamennyi szaktudomány területén az adatfeltáró munka, a rendszeres feltárás és feldolgozás igen nagy akadálya, hogy nincs olyan sajtóbibliográfiai kézikönyvünk, amelyben együtt találnánk az elmult századokból, közelebbről a magyar sajtó elmult több mint 180 évéről, akárcsak egy-egy évtized alatt megjelent periodikumok teljes bibliográfiáját. Hogyan gondolhatnánk még olyan nyilvántartó jegyzékre is, amely feltüntetné, melyik könyvtárban található az a periodika, amelyet keresünk. Sajnos nincs olyan könyvtárunk sem, ahol egy-egy században megjelent valamennyi hirlapot és folyóiratot együtt találnánk. Néhány szakbibliográfiát leszámitva, napjainkig csak három nagyobb időközt felölelő sajtóbibliográfia jelent meg önálló kötetben:

1/ 1884-ben, Szalády Antal: A magyar hirlapirodalom statistikája 1780-1880;

2/ 1916-ban, Kereszty István: A magyarországi időszaki sajtó időrendi áttekintés 1705-1867.:

3/ 1941-ben, Dezsényi Béla: A magyar hirlapirodalom első százada 1705-1805.

Ezen a hiányosságon akar segiteni az Országos Széchényi Könyvtár, amikor a magyar nemzeti sajtóbibliográfiát készíti, és a Magyar Tudományos Akadémia, amikor ennek kiadására vállalkozik. A munka I-V. kötetre tervezett sorozat, szerkesztője Dezsényi Béla, cime Ephemerides Hungaricae. A sorozat felöleli az 1705-1919-ig, a történelmi Magyarország területén bármely nyelven megjelent hirlapok és folyóiratok bibliográfiáját, megjelölve a periodikumok könyvtári lelőhelyét. Az első kötet megjelenése az akadémiai tervek szerint 1965-re várható.

A sorozat évek szerinti felosztása a következő:

1. kötet 1705-1849-ig és a 2. kötet 1850-1867-ig Busa Margit önálló munkája;

a 3. kötet első része 1868-1879-ig Dörnyei Sándor önálló munkája,

a 3. kötet második részét és a további 4-5. kötetet 1880-1919-ig munkaközösség állitja össze, akadémiai célhiteltámogatással.

Jelenleg az első kötet, az 1705-1849-ig terjedő időszak anyagának saj-

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

tó alá rendezése folyik. Ezért is indokolt, hogy ez alkalomból ezt a kötetet kissé részletesebben ismertessük. Ebből az időszakból eddig 1004 megjelent periodikumot tartunk nyilván. Az anyag elrendezésének és feldolgozásának fejezetei:

1/ Bevezetés; a kötet anyagának összegyüjtésére, feldolgozására és használatára vonatkozó tudnivalók ismertetése, magyar, német és francia nyelven.

2/ Sajtóbibliográfia; egy-egy periodikumról megállapitható minden adatváltozás feltüntetése. A bibliográfia cimfelvétel alapját az Országos Széchényi Könyvtár Hirlaptárának, mint Magyarország leggazdagabb állományának anyaga képezi. Sajnos ez a "leggazdagabb állomány" is nagyon hiányos. Az itt hiányzó kötetek, illetve egyes számok adatait kiegésziti 31 budapesti és 19 vidéki könyvtár állományának feltárása.

3/ Lelőhelybibliográfia; az összesen 50 budapesti, és vidéki könyvtár állománynyilvántartása, valamint Csehszlovákia néhány nagyobb könyvtárában végzett kutatómunka. Köztudomásu már a szakirodalomból, hogy nemzeti bibliográfiánk hiányossága milyen nagy mértékben kiegésziilne a romániai és jugoszláviai kutatómunkával; ezekben az országokban sajnos nem volt eddig lehetősége az 1705-1849. rész összeállitójának anyagfeltáró munkát végezni. A lelőhelybibliográfiában a Magyarországon található anyagot akkor is feltünteti az összeállító, ha a bibliográfiai cimleirást nem egészitik ki. Ez az eljárás, a lelőhelyek felsorakoztatása, érdekesen szinezi, közelebb hozza a kutatóhoz az egyes hirlapok és folyóiratok fejlődését. Érdekes sajtótörténeti képet kapunk, látjuk, menynyire volt ismert, elterjedt, olvasott egy-egy periodikum. A lelőhelyjegyzék gyakorlati haszna, hogy a kutató ne támaszkodjék kizárólag az Országos Széchényi Könyvtár állományára; vonatkozik ez különösen a vidéki kutatókra, akik távol a budapesti könyvtáraktól nem is tudják talán, hogy esetleg a munkahelyükhöz közeleső vidéki könyvtárban is megtalálhatják azt a hirlapot, vagy folyóiratot, amit csak Budapesten véltek fellelni. Itt emlitjük meg, hogy a nem Magyarországon, hanem Csehszlovákiában talált periodikumok adatait csak akkor tüntetjük fel, ha az ott felkutatott anyag Magyarországon nem található.

4/ Mellékletek feltárása és ezek lelőhelyjegyzéke; ide tartozik minden nem szövegközi kép, metszet, zenemü, térkép, felhivás stb., amelyeknek önálló lapszámozása van, illetve egyáltalában nincs lapszámozása. Sajnálatos, hogy milyen kevés melléklet maradt ránk. Egy-egy periodikumhoz tartozó melléklet, mint nem hozzákötött, vagy füzött anyag legtöbbször elszakadt a főlaptól és elkallódott. Eddig több ezer mellékletet sikerült már ebben a korszakban felkutatni a szerkesztőnek.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

[Kadič Ottokar]: A magyar barlangtani irodalom jegyzéke (1917.). = Barlangkutatás, 6. köt. 1918. 84-86. p.

Bokor Elemér - [Kadič Ottokár]: Bibliographia spelaeologica hungarica. [1897-1920.] = Barlangkutatás, 8. köt. 1920. 69-72. p.

Bokor Elemér: Bibliographia spelaeologica Hungarica. [1869-1899.] = Barlangkutatás, 9. köt. 1922. 62-64. p.

Kubacska A[ndrás]: Bibliographia spelaeologica hungarica. [1801-1926.] = Barlangkutatás, 14/15. köt. 1927. 115-126. p.

Kubacska A[ndrás]: A magyar barlangtani irodalom jegyzéke. Bibliographia spelaeologica hungarica. [1484-1850.] = Barlangvilág, 2. köt. 1932. 1-2. füz. 26-30. p.

Schönviszky László: A magyar barlangtani irodalom jegyzéke. [1769-1925.]. = Barlangvilág, 4. köt. 1934. 1. füz. 18-24. p.

Kerekes J[ózsef]: Bibliographia spelaeologica hungarica. [1798-1912.] = Barlangvilág, 7. köt. 1937. 3-4. füz. 49-52. p.

Kerekes József: Bibliographia spelaeologica hungarica. [1913-1927.] = Barlangvilág, 8. köt. 1938. 1-2. füz. 25-32. p.

Kerekes József: Bibliographia spelaeologica hungarica. [1927-1930.] = Barlangvilág, 11. köt. 1941. 1-4. füz. 39-48. p.

A Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat vezetősége felismerve a szükségletet, elhatározta az 1930-as évvel elakadt magyar barlangbibliográfia sorozatának folytatását, évenként lehetőleg öt év anyagát adván közre, kiterjesztve a tárgykört a karsztkutatás által érintett valamennyi tudományágra. Idővel szeretné a már megjelent jegyzékek hiányainak pótlását is folytatni, hogy minél teljesebb anyag legyen együtt az esedékes kumuláció részére. A gyüjtő munkában igen hasznos szolgálatot tehetnek a téma iránt érdeklődő könyvtári dolgozók is.

A készülő bibliográfia szerkesztőségének cime: Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat Bibliográfiai Szakbizottsága, Budapest, VI., Gorkij fasor 46-48.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

KÖNYVTÁRI MUNKA ELEMZÉSE TÍZ KÖZSÉGBEN

Befejező közlemény

A tanulmány első két fejezetét a Könyvtári Figyelő idei 1-2. számában (35-57.p.) közöltük.

III. rész.
A községek lakossága és olvasói

A lakosság és olvasók reprezentatív felmérésének célja általában, hogy megismerjük, a lakosság milyen csoportjaiból kerülnek ki a falusi könyvtárak olvasói. Ezenkivül mind a férfiak, mind a nők esetében választ akartunk kapni arra, hogy 1./ milyen arányban olvasnak a fiatalok és az idősebbek; 2./ milyen befolyással van az olvasásra az iskolai végzettségben kifejezett müveltségi szinvonal; 3./ az olvasás szempontjából milyen különbségek vannak a különböző foglalkozásu csoportok között.

Vizsgálatokat 10 községben folytattunk, de csak 8 község adatait dolgoztuk fel. Somogyszob és Kaposfő községek statisztikai adatfelvétele ugyanis elégtelennek bizonyult.

E 8 községben 11 226 (5493 férfi és 5733 nő) lakos, illetőleg 2207 (1092 férfi és 1115 nő) olvasó adatait vettük fel. Ez a szám a falusi lakosság 0,18 %-át jelentő reprezentáció. Mivel a községek lélekszáma seholsem érte el a 2000-ret, a felmérés lényegében a kisközségek olvasószervezési problémáit dolgozta fel.

A következőkben az 1., 2., 3. kérdésekre gyüjtött statisztikai adatok táblázatait közöljük. Minden kérdésre 3 statisztikai tábla válaszol. Külön táblázat a férfiakról, nőkről és a két nemről együttvéve.

A táblázatok az egyes statisztikai csoportok százalékos megoszlását mutatják. Az első oszlopban az összlakosság százalékos megoszlása szerepel statisztikai csoportok szerint (la %), a másodikban az összes olvasók százalékos megoszlása (ol.%), a harmadikban az olvasócsoportnak a megfelelő lakosságcsoporthoz viszonyitott százaléka. Ez azt mutatja, hogy a lakosság egyes rétegeiből milyen a könyvtári tagok aránya, mekkora hatása van a könytárnak az illető rétegre.

Az első három tábla (148-150. oldal) a helyes adatokat szolgáltató 8 község lakosságának és olvasóinak kor szerinti arányát, a második három tábla (152-154. oldal) a lakosság és az olvasók iskolai végzettségének százalékos megoszlását, a harmadik táblasorozat (157-159. oldal) ugyanezeknek foglalkozási csoportok szerinti összehasonlitó adatait tartalmazza.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

A felmért községek lakosságának és olvasóinak százalékos megoszlása kor szerint.

F é r f i a k

Község	6-14 éves			14-18 éves			19-50 éves			50 év felett			6 éven felül összesen			6 é. alul	Lakosság összesen		
	la. %	ol. %	la. ol. %	la. %	ol. %	la. ol. %	la. %	ol. %	la. ol. %	la. %	ol. %	la. ol. %	la. %	ol. %	la. ol. %		la. %	ol. %	la. ol. %
Sáp	16	40	48	4	12	53	33	40	23	30	8	5	83	100	22	17	100	-	19
Tépe	16	31	23	6	9	20	38	41	13	24	19	10	84	100	15	16	100	-	13
Alsóörs	15	25	48	6	14	65	40	56	41	31	5	4	92	100	31	8	100	-	29
Badacsony-tördemic	14	39	56	9	5	11	39	34	17	30	22	15	92	100	22	8	100	-	20
Nagyvisnyó	14	37	72	6	12	58	42	49	34	21	2	4	83	100	34	17	100	-	28
Méra	18	51	45	10	9	14	34	33	15	23	7	5	85	100	18	15	100	-	16
Ujpetre	14	57	92	11	6	11	39	33	18	22	4	4	86	100	24	14	100	-	21
Vókány	17	62	65	8	16	34	40	21	9	22	1	1	87	100	22	13	100	-	18
Együtt	16	43	55	7	11	27	38	38	20	25	8	6	86	100	23	14	100	-	22

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

A felmért községek lakosságának és olvasóinak százalékos megoszlása kor szerint.

Nők

Község	6-14 éves			14-18 éves			19-50 éves			50 év felett			6 éven felül összesen			6 é. alul	Lakosság összesen		
	la. %	ol. %	la. ol. %	la. %	ol. %	la. ol. %	la. %	ol. %	la. ol. %	la. %	ol. %	la. ol. %	la. %	ol. %	la. ol. %		la. %	ol. %	la. ol. %
Sáp	14	41	61	3	10	56	35	42	26	35	7	4	85	100	23	15	100	-	20
Tépe	13	37	39	5	21	51	42	31	10	26	11	6	86	100	16	14	100	-	13
Alsóörs	17	24	42	2	8	100	45	59	38	29	9	9	93	100	31	7	100	-	29
Badacsony-tördemic	11	24	49	7	20	69	40	40	23	33	16	12	91	100	25	9	100	-	23
Nagyvisnyó	15	40	57	7	15	42	46	42	20	19	3	3	87	100	26	13	100	-	23
Méra	16	54	54	7	7	15	39	33	19	26	6	3	88	100	19	12	100	-	16
Ujpetre	13	55	79	8	9	21	40	32	16	28	4	2	89	100	22	11	100	-	19
Vókány	16	61	63	8	13	27	41	23	9	24	3	2	91	100	18	11	100	-	17
Együtt	14	41	55	6	13	40	41	38	18	27	8	6	88	100	22	12	100	-	19

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

A felmért községek lakosságának és olvasóinak százalékos megoszlása kor szerint.

Összesen

Község	6-14 éves			14-18 éves			19-50 éves			50 év felett			6 éven felül összesen			6 é. alul	Lakosság összesen		
	la. %	ol. %	la. ol. %	la. %	ol. %	la. ol. %	la. %	ol. %	la. ol. %	la. %	ol. %	la. ol. %	la. %	ol. %	la. ol. %		la. %	ol. %	la. ol. %
Sáp	14	40	54	4	11	55	33	42	24	33	7	5	84	100	23	16	100	-	19
Tépe	15	34	30	6	16	36	40	25	11	24	15	8	85	100	16	15	100	-	23
Alsóörs	16	24	45	4	11	75	42	58	39	30	7	7	92	100	31	8	100	-	29
Badacsony-tördemic	13	31	53	8	13	37	39	37	20	32	19	13	92	100	24	8	100	-	22
Nagyvisnyó	15	39	65	9	13	52	42	45	21	19	3	4	85	100	29	15	100	-	25
Méra	16	53	49	9	7	15	37	34	15	24	6	7	86	100	18	14	100	-	16
Ujpetre	13	56	82	9	7	15	39	33	16	26	4	3	87	100	23	13	100	-	20
Vókány	17	62	62	8	14	30	40	22	9	23	2	2	88	100	19	12	100	-	17
Együtt	15	42	55	7	12	33	39	38	19	26	8	6	87	100	23	13	100	-	20

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

Amint látjuk, a 6-14 éves koru, iskolaköteles gyerekek 55 %-a olvas, a 14-18 éves koruak, a serdülők 33 %-a, a 19-50 éves felnőtteknek 19 %-a, az 50 év feletti idősebbeknek csupán 6 %-a. Ez a törvényszerü csökkenés azt jelenti egyrészt: hogy a könyvek iránti érdeklődés a kisközségekben az életkor növekedésével egyenes arányban csökken, másrészt,hogy a népmüvelés még nem tudta megszüntetni a korábbi évtizedek rossz iskolapolitikájából és müvelődési gyakorlatából adódott hiányokat. Ezek a hiányok az ország egyes területein különbözőképpen, de a törvényszerüséget nem befolyásolóan mutatkoznak.

Az összes felmért községekben a lakosság 20 %-a olvasója a könyvtárnak.(A 6 éven felüli lakosság 23 %-a.)

Fel kell azonban figyelni arra, hogy a 100 lakosra eső olvasók magas száma az életkort tekintve sivár valóságot takar. A Baranya megyei Ujpetrén könyvtári olvasó a község 20 %-a, de ezeknek 56 %-a általános iskolás. Az ugyancsak Baranya megyei Vókány községben a könyvtár csak ugy mondhatja a lakosság 17 %-át olvasójának, hogy a beiratkozottak 62 %-a az általános iskolások közül került ki.

Az olvasói statisztika megszokott értékelése a felmérés tanulsága szerint a korcsoportok összetételéről nem mutatja meg élesen ugyanazokat a törvényszerüségeket, melyekre a lakosság és az olvasók aránya fényt derit.

A szokott olvasói statisztika szerint pl. az életkor emelkedése nem befolyásolja jelentősen az egyes korcsoportok olvasási kedvét, a felmérés adatai mint fentebb láttuk, ennek ellenkezőjét mutatják, annak ellenére, hogy az 5 éves tervben kitüzött 20 %-os olvasói arány az ország nagy részében falun már 1962-ben megvolt a szokványos statisztika szerint.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

A felmért községek lakosságának és olvasóinak százalékos megoszlása iskolai végzettség szerint

F é r f i a k

Község	Általános iskolai tanuló			Közép. főisk. tanulók			1-6 általános isk. végzettek			8 ált.(4 polg.) isk.végzettek			Közép- és főiskolát végzettek			Analfabéták			6 éven felüliek összesen			6 éven a.	Férfi lakosok összesen		
	la. %	ol. %	la. ol. %	la. %	ol. %	la. ol. %	la. %	ol. %	la. ol. %	la. %	ol. %	la. ol. %	la. %	ol. %	la. ol. %	la. %	ol. %	la. ol. %	la. %	ol. %	la. ol. %		la. %	ol. %	la. ol. %
Sáp	16	40	48	1	5	120	53	27	9	10	22	38	2	6	66	1	-	-	83	100	22	17	100	-	19
Tépe	16	37	23	1	4	60	36	26	9	27	33	15	2	6	46	2	-	-	84	100	15	16	100	-	13
Alsóörs	15	25	48	2	2	25	44	24	16	21	30	42	10	19	59	-	-	-	92	100	31	8	100	-	29
Badacsony-tördemic	14	39	56	1	1	22	42	29	14	29	25	17	5	6	23	1	-	-	92	100	22	8	100	-	20
Nagyvisnyó	14	37	72	1	4	90	45	33	21	20	21	31	2	5	75	1	-	-	83	100	34	17	100	-	28
Méra	18	51	45	1	1	15	45	19	7	13	25	29	4	4	18	4	-	-	85	100	18	15	100	-	16
Ujpetre	14	57	92	1	3	57	43	9	4	21	22	14	3	9	62	4	-	-	86	100	24	14	100	-	21
Vókány	17	62	65	1	5	60	46	7	3	18	21	21	2	5	46	3	-	-	87	100	22	13	100	-	18
Együtt	16	43	54	1	3	51	45	22	11	19	24	24	3	8	44	2	-	-	86	100	23	14	100	-	22

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

A felmért községek lakosságának és olvasóinak százalékos megoszlása iskolai végzettség szerint

N ő k

Község	Általános iskolai tanuló			Közép, főisk. tanulók			1-6 általános isk. végzettek			8 ált.(4 polg.) isk. végzettek			Közép- és főiskolát végzettek			Analfabéták			6 éven felüliek összesen			6 éven a.	Női lakosok összesen		
	la. %	ol. %	la. ol. %	la. %	ol. %	la. ol. %	la. %	ol. %	la. ol. %	la. %	ol. %	la. ol. %	la. %	ol. %	la. ol. %	la. %	ol. %	la. ol. %	la. %	ol. %	la. ol. %		la. %	ol. %	la. ol. %
Sáp	14	41	61	1	8	150	59	30	11	7	13	36	2	8	66	2	-	-	85	100	23	15	100	-	20
Tépe	13	37	39	2	8	54	43	22	7	26	30	16	1	3	30	1	-	-	86	100	16	14	100	-	13
Alsóörs	17	24	42	1	2	60	46	28	18	21	31	43	8	15	51	-	-	-	93	100	31	7	100	-	29
Badacsony-tördemic	11	24	49	3	10	68	45	30	16	27	2[illegible]	22	5	11	57	-	-	-	91	100	25	9	100	-	23
Nagyvisnyó	15	40	57	1	2	60	47	34	16	23	21	20	1	3	70	-	-	-	87	100	26	13	100	-	23
Méra	16	54	54	2	1	11	48	23	8	14	20	24	2	5	32	6	-	-	86	100	18	14	100	-	16
Ujpetre	13	55	79	1	4	50	51	10	4	18	27	29	2	4	33	4	-	-	89	100	22	11	100	-	19
Vókány	16	61	63	1	2	21	48	10	4	18	25	24	3	2	10	3	-	-	89	100	18	11	100	-	17
Együtt	14	41	55	2	5	55	48	25	10	10	22	24	3	7	48	2	-	-	88	100	22	12	100	-	19

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

A felmért községek lakosságának és olvasóinak százalékos megoszlása iskolai végzettség szerint

Összesen

Község	Általános iskolai tanuló			Közép, főisk. tanulók			1-6 általános isk. végzettek			8 ált.(4 polg.) isk. végzettek			Közép- és főiskolát végzettek			Analfabéták			6 éven felüliek összesen			6 éven a.	Lakosok összesen		
	la. %	ol. %	la.ol. %	la. %	ol. %	la.ol. %	la. %	ol. %	la.ol. %	la. %	ol. %	la.ol. %	la. %	ol. %	la.ol. %	la. %	ol. %	la.ol. %	la. %	ol. %	la.ol. %		la. %	ol. %	la.ol. %
Sáp	14	40	54	1	7	139	52	29	10	9	17	37	2	7	66	1	-	-	84	100	23	16	100	-	19
Tépe	15	34	30	2	6	58	39	24	8	25	32	16	2	4	39	2	-	-	85	100	16	15	100	-	13
Alsóörs	16	24	45	1	2	39	45	27	17	21	30	42	9	17	55	-	-	-	92	100	31	8	100	-	29
Badacsony-tördemic	13	31	53	2	6	6	44	29	15	28	25	20	5	9	39	-	-	-	92	100	24	8	100	-	22
Nagyvisnyó	15	39	65	1	3	80	46	33	17	21	21	25	1	4	39	1	-	-	85	100	29	15	100	-	25
Méra	16	53	49	2	1	13	46	21	7	14	20	24	2	5	32	6	-	-	86	100	18	14	100	-	16
Ujpetre	13	56	82	1	3	53	48	9	4	19	25	25	2	7	50	4	-	-	87	100	23	13	100	-	20
Vókány	17	62	64	1	3	42	47	9	3	18	23	22	2	3	24	3	-	-	88	100	19	12	100	-	17
Együtt	15	42	55	1	4	53	47	23	10	19	24	24	3	7	48	2	-	-	87	100	23	13	100	-	20

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

Az adatok értékrendbe állitása mutatja, hogy a felnőtt lakosság magasabb müveltségü rétegei arányosan többet olvasnak a kevésbé müvelt rétegeknél. Ezek az arányok önmagukban természetesen.

A tanulóifjuságnak mind az általános, mind a középiskolákban több mint a fele olvas. Ez az arány a későbbi évek során is megmarad a közép- és főiskolai végzettségüeknél. Az alacsonyabb iskolai végzettségüeknél azonban lecsökken. Az iskolát elhagyottak olvastatása tehát az alacsonyabb müveltségüeknél valóságos probléma.

Mivel a 6 és ennél kevesebb általános iskolát végzettek a felmért községek lakosságának majdnem felét (47 %-át) teszik ki, tényszerüen találkozunk egy ilyen szempontból nem eléggé köztudomásu müvelődéspolitikai problémával, mégpedig azzal, hogy az elmult 15 év beiskolázási és iskolánkivüli népmüvelési programja éppen falun nem éreztette kellően hatását.

Különösen élesen mutatkozik ez a probléma Vókány, Ujpetre és Méra községekben, ahol a 6 és ennél kevesebb általános iskolai osztályt végzetteknek csak 3, 4, illetőleg 7 %-a olvas a könyvtárakban. Nem véletlen az sem, (és a müveltségi közállapotoknak az olvasással való szoros összefüggését mutatja), hogy az analfabéták aránya ugyanezekben a községekben a legmagasabb.

Vókányban figyelemre méltó, hogy a könyvtár olvasóinak 22 %-a 19-50 éves életkoru, a 6 vagy kevesebb általános iskolai osztályt végzettek viszont a könyvtár olvasóinak csak 9 %-át képezik. A 8 általánost végzettek ezzel szemben 23 %-át alkotják az olvasóknak. Ebből, valamint az általános iskolások magas számából joggal következtethetünk, hogy a pedagógus-könyvtárosok egy része gondolkodásában és tevékenységében nem tud kilépni az általános iskola falai közül, könyvtár-népszerüsitő propagandamunkáját a kéznél levő iskolásokra szükiti le. Ezeknek egy része az iskola elhagyása után is olvas ugyan, de a község lakóit, akiket a könyvtáros pedagógus korábban nem tanitott, nem is igyekszik megnyerni az olvasásnak.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

A lakosság és az olvasók foglalkozás szerinti összehasonlitása megerősiti azokat a következtetéseket, melyekre a korábbiakban jutottunk. Világosan látszik itt is, hogy az olvasás a tanulók felénél még rendszeres, a magasabb képzettségü önálló szellemi dolgozók fele ugyancsak megőrzi kapcsolatát a könyvvel, az alacsonyabb képzettségü adminisztrativ és egyéb alkalmazottaknak már jóval kisebb hányada olvas.

Olvas az ipari munkások 19 %-a, a tsz parasztság között azonban ennek felére csökken az olvasók száma. Ebből a könyvtárosok számára az a korábban is hangoztatott tanulság adódik, hogy időszerü lenne erőfeszitéseiket falun az egyik égető problémára, a felnőtt parasztság olvastatására összpontositani.

Felmerülhet a gondolat, hogy az ipari és mezőgazdasági munkások ilyen százaléka sem olvas a valóságban. Falun még sok helyen divat, hogy az önálló foglalkozással nem rendelkező feleség maga helyett a családfőt iratja be a könyvtárba. Ezt mutatja az, hogy a statisztika szerint a női lakosság igen nagy százalékát kitevő háztartásbelieknek 9 %-a olvas. Ezek a háztartásbeliek zömmel az ipari foglalkozásuak családjába tartoznak, mert a tsz parasztok feleségeit mint segitő családtagokat, a vizsgálat a tsz parasztok kategóriájába sorolta, a népszámlálás gyakorlatának megfelelően.

Az egyes községekben végzett könyvtári munka minőssége is hiven tükröződik a felmérés idevonatkozó adataiban. Nem véletlen, hogy a Baranya megyei Ujpetrén és Vókányban, ahol a könyvtár olvasóinak zömét az általános iskolások alkotják, kevés mind a munkás, mind pedig a parasztolvasó.

A férfiak és nők olvasásának összehasonlitása

A felmért községek lakosságának életkor szerinti összehasonlitása is azt a statisztikákból ismert jelenséget mutatja, hogy a születések számában, majd az egyes korosztályokban is, egészen a 18. évig magasabb a fiuk száma a leányokénál, a felnőtt életkort elérve azonban a nők aránya, a kisebb női halandóság miatt, egyre magasabbá válik. Ez az eltérés nem jelentős. Hasonlóan nem jelentős az egyes életkori kategóriákon belül az olvasók arányában sem. Észrevehető különbség egyedül a serdülő koruaknál tapasztalható, ahol a leányoknak 40 %-a, a fiuknak csak 27 %-a olvas. Ezt a jelenséget a gyermekkönyvtári szakirodalomból megismerhető serdülőkori olvasási sajátságokkal lehet magyarázni.

A felmért községek férfi és női lakosságának iskolai végzettsége egymáshoz viszonyitva arányos. Teljesen egybevág ezzel az egyes müveltségi kategóriákon belül az olvasók hányada is. Kisebb eltérés mutatkozik a közép-

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

A felmért községek lakosságának és olvasóinak százalékos megoszlása foglalkozás szerint

F é r f i a k

Község	Tsz-tag és segítő,önálló paraszt			Mezőgazdasági munkás			Ipari, közlekedési, fizikai dolgozó			Önálló szellemi dolgozó			Admin. és egyéb alkalmazott			Általános isk. tanuló			Középiskolai tanuló			Háztartásb. és nyugdíjas			6 éven felüli férfiak összesen			6 éven aluli férfiak	Férfi-lakosok összesen		
	la. %	ol. %	la.ol. %	la. %	ol. %	la.ol. %	la. %	ol. %	la.ol. %	la. %	ol. %	la.ol. %	la. %	ol. %	la.ol. %	la. %	ol. %	la.ol. %	la. %	ol. %	la.ol. %	la. %	ol. %	la.ol. %	la. %	ol. %	la.ol. %		la. %	ol. %	la.ol. %
Sáp	22	17	14	3	1	5	24	26	19	3	6	45	3	3	21	16	39	48	1	5	120	11	3	5	83	100	22	17	100	-	19
Tépe	45	45	12	1	2	66	15	6	5	1	4	57	2	4	33	16	31	23	1	4	66	3	4	23	84	100	15	16	100	-	13
Alsóöre	15	14	28	2	2	20	41	40	28	2	2	20	6	7	38	15	25	48	2	2	25	9	8	28	92	100	31	8	100	-	29
Badacsony-tördemic	13	16	21	6	4	14	40	23	11	3	3	21	5	6	24	14	39	56	1	1	22	9	8	17	92	100	22	8	100	-	20
Nagyvisnyó	8	3	12	16	5	9	33	42	37	2	6	80	2	2	31	14	37	72	1	4	90	7	1	5	83	100	34	17	100	-	28
Méra	13	6	7	4	3	12	36	30	13	2	4	40	4	3	13	18	51	45	1	1	15	7	2	5	85	100	18	15	100	-	16
Ujpetre	31	11	7	-	-	-	26	13	7	2	9	92	3	6	35	14	57	92	1	3	57	9	1	2	86	100	24	14	100	-	21
Vókány	24	2	1	3	2	10	35	21	11	1	2	30	3	4	23	17	62	68	1	5	60	3	2	11	87	100	22	13	100	-	18
Együtt	22	12	9	5	3	11	30	27	18	2	5	47	3	4	26	16	43	54	1	3	51	7	3	11	86	100	23	14	100	-	22

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

A felmért községek lakosságának és olvasóinak százalékos megoszlása foglalkozás szerint

N ő k

Község	Tag és segítő, önálló paraszt			Mezőgazdasági munkás			Ipari, közlekedési, fizikai dolgozó			Önálló szellemi dolgozó			Admin. és egyéb alkalmazott			Általános isk. tanuló			Közép- és főiskolai tanuló			Háztartásb. és nyugdíjas			6 éven felüli nők összesen			6 éven aluli nők	Női lakosság összesen		
	la. %	ol. %	la. ol. %	la. %	ol. %	la. ol. %	la. %	ol. %	la. ol. %	la. %	ol. %	la. ol. %	la. %	ol. %	la. ol. %	la. %	ol. %	la. ol. %	la. %	ol. %	la. ol. %	la. %	ol. %	la. ol. %	la. %	ol. %	la. ol. %		la. %	ol. %	la. ol. %
Sáp	15	8	11	-	-	-	2	6	45	1	6	12	2	7	66	14	41	61	1	8	150	50	21	10	85	100	23	15	100	-	20
Tépe	38	40	14	-	-	-	3	1	6	1	3	60	1	3	25	13	37	39	2	8	54	28	8	4	86	100	16	14	100	-	13
Alsóörs	7	15	66	-	1	66	11	18	48	1	1	20	9	11	34	17	24	42	1	2	60	47	28	17	93	100	31	7	100	-	29
Badacsony-lördemic	10	9	23	2	8	83	6	8	31	2	8	77	4	6	33	11	24	49	3	10	68	53	27	12	91	100	25	9	100	-	23
Nagyvisnyó	9	12	30	9	22	51	3	2	19	1	3	84	1	2	50	15	40	57	1	2	60	48	17	8	87	100	26	13	100	-	23
Méra	25	15	9	-	-	-	4	6	27	1	2	25	3	8	44	16	54	52	2	1	11	37	14	6	88	100	19	12	100	-	16
Ujpetre	21	13	12	-	-	-	1	2	33	1	2	33	4	6	27	13	56	79	1	4	50	48	18	7	89	100	22	11	100	-	19
Vókány	17	19	19	1	3	50	3	2	10	1	1	17	2	4	28	16	61	63	1	2	21	48	8	3	99	100	18	11	100	-	17
Együtt	19	15	16	2	5	54	4	6	31	1	3	57	3	6	37	14	41	55	2	5	55	43	19	8	88	100	12	12	100	-	19

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

A felmért községek lakosságának és olvasóinak százalékos megoszlása foglalkozás szerint

Összesen

Község	Tsz-tag és segítő, önálló paraszt			Mezőgazdasági munkás			Ipari, közlekedési, fizikai dolgozó			Önálló szellemi dolgozó			Admin. és egyéb alkalmazott			Általános isk. tanuló			Közép- és főiskolai tanuló			Háztartásb. és nyugdíjas			6 éven felüliek vegyesen össz.			6 éven aluliak	Lakosok összesen		
	la. %	ol. %	la. ol. %	la. %	ol. %	la. ol. %	la. %	ol. %	la. ol. %	la. %	ol. %	la. ol. %	la. %	ol. %	la. ol. %	la. %	ol. %	la. ol. %	la. %	ol. %	la. ol. %	la. %	ol. %	la. ol. %	la. %	ol. %	la. ol. %		la. %	ol. %	la. ol. %
Sáp	19	12	12	2	-	5	14	15	21	2	6	66	2	5	41	14	40	54	1	7	139	30	15	9	84	100	23	16	100	-	19
Tápe	41	42	13	-	1	66	8	3	5	1	4	58	2	4	29	15	34	30	2	6	58	16	6	5	85	100	16	15	100	-	13
Alsóörs	11	14	40	1	2	31	25	29	32	2	1	20	7	9	37	16	24	45	1	2	39	29	19	19	92	100	31	8	100	-	29
Badacsony-lördemic	12	13	22	4	6	33	23	14	15	2	5	47	4	6	28	13	31	53	2	6	56	32	19	13	92	100	24	8	100	-	22
Nagyvisnyó	8	7	22	13	12	24	17	25	36	1	4	76	1	2	36	15	39	65	1	3	80	29	8	7	85	100	29	15	100	-	25
Méra	9	11	8	2	1	11	19	18	14	2	3	31	3	5	26	7	58	49	2	1	13	22	8	6	86	100	18	14	100	-	16
Ujpetre	25	12	9	-	-	-	13	8	12	2	6	70	4	6	31	13	56	82	1	3	53	29	9	6	87	100	23	13	100	-	20
Vókány	20	11	9	2	2	21	18	11	10	1	2	25	3	4	25	17	62	64	1	3	42	26	5	3	88	100	19	12	100	-	17
Együtt	20	14	13	3	4	28	17	16	19	2	4	51	3	5	31	15	42	55	1	4	53	26	11	9	87	100	23	13	100	-	20

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

és főiskolás, valamint az ezeket az iskolákat már elvégzett nők javára. A közép- és főiskolai tanuló fiuk 51, a végzettek 44 %-a olvas, mig a közép- és főiskolás leányok 55, a végzettek 48 %-a olvas.

A paraszti foglalkozásu nők, mezőgazdasági- és ipari munkásnők közül többen olvasnak, az ugyanilyen foglalkozásu férfiaknál. Mig a tsz-ben, vagy önálló gazdaságban dolgozó férfiaknak csak 9, addig a nők 16 %-a olvas. A mezőgazdasági munkás férfiaknak 11 %-a, a nők 54 %-a, az ipari-közlekedési dolgozó férfiak 18 %-a, a nők 31 %-a tagja a könyvtárnak. Ez arra mutat, hogy a nők háztartási munkájuk mellett is több időt tudnak szakitani művelődésükre, mig a férfiak nagyobb része értéktelenebb szórakozással tölti szabadidejét. (Italbolt látogatás, kártyázás.) Ugyanakkor azonban arra is rámutat, hogy a falusi nők nagyobb körben még ma sem élnek társadalmi életet és ezt részben olvasással pótolják.

Az egyes községek olvasószervezési munkájának jellemzői

A felmérés során több községben lehetett arra következtetni, hogy a könyvtárak statisztikai fegyelme még mindig nem szilárd. Beigazolódott ugyanekkor, hogy a könyvtáros személye, helyzete, adottságai, ambiciója döntően befolyásolja a könyvtári munka eredményességét. Kisközségben egyetlen alkalmas könyvtáros egy-két év alatt sikeres változást érhet el, ugyanakkor azonban ennek lemondása vagy elkedvetlenedése teljes könyvtári pangást eredményezhet.

Mindenütt kitünt, hogy a falusi pedagógus könyvtárosok olvasó-toborzó munkája jórészt az általános iskola falai között marad.

A Hajdu megyei Sápon a könyvtár olvasóinak 40 %-át általános iskolai tanulók alkotják. Ebben a községben a 14-18 éveseknek is több mint fele, a 14-50 éveseknek azonban csak a fiatalabbik része olvas, az, amelyik már a 8 általános iskolai osztályt végezte el. A könyvtáros már hosszu ideje tanit a község általános iskolájában és igy kiépült nevelői kapcsolata alakitja a továbbiakban is az olvasók összetételét.

Ugyancsak mezőgazdasági jellegü Hajdu megyei község Tépe, egyike az általánosságban is leggyengébben müködő könyvtáraknak. Itt a legalacsonyabb a 100 lakosra eső olvasók száma (13). A legnagyobb különbség az általános iskolások csoportjánál mutatkozik, ezeknek csak 30 %-a olvas, nyilvánvalóan azért, mert a könyvtáros nem pedagógus, hanem rokkantsági nyugdijas, 50 éves földmüvesszövetkezeti dolgozó.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

F É K

6-14 éves (az összlakosság 15 %-a)

14-18 " " 7 %-a

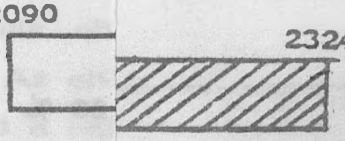

18-50 " " 39 %-a

50 év felett " 26 %-a

6 éven alul " 13 %-a

F É K

A százalékszám a lakosságcsoportnak az összes lakosokhoz viszonyitott százaléka.

Ált. isk. tanulók 15 %

Közép., főisk. tanulók 1 %

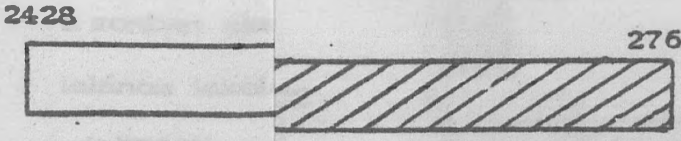

1-6 ált. iskolát végzettel: 47 %

8 ált. iskolát végzettek 19 %

Közép., főisk. végzettek 3 %

Analfabéták 2 %

6 éven aluliak 13 %

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

A FELMÉRT KÖZSÉGEK LAKOSSÁGÁNAK ÉS OLVASÓINAK MEGOSZLÁSA KOR SZERINT

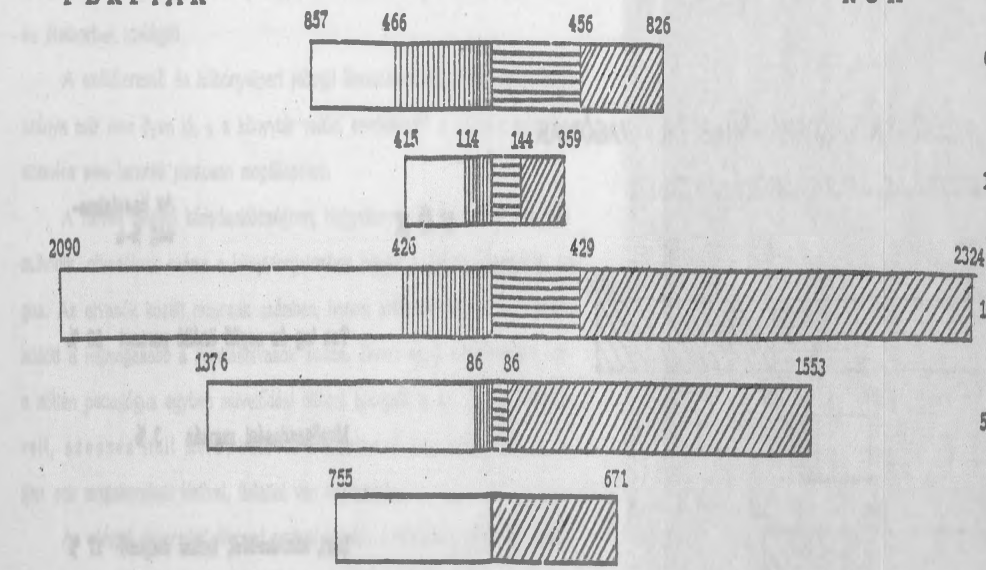

A FELMÉRT KÖZSÉGEK LAKOSSÁGÁNAK ÉS OLVASÓINAK MEGOSZLÁSA ISKOLAI VÉGZETTSÉG SZERINT

A százalékszám a lakosságcsoportnak az összes lakosokhoz viszonyított százaléka.

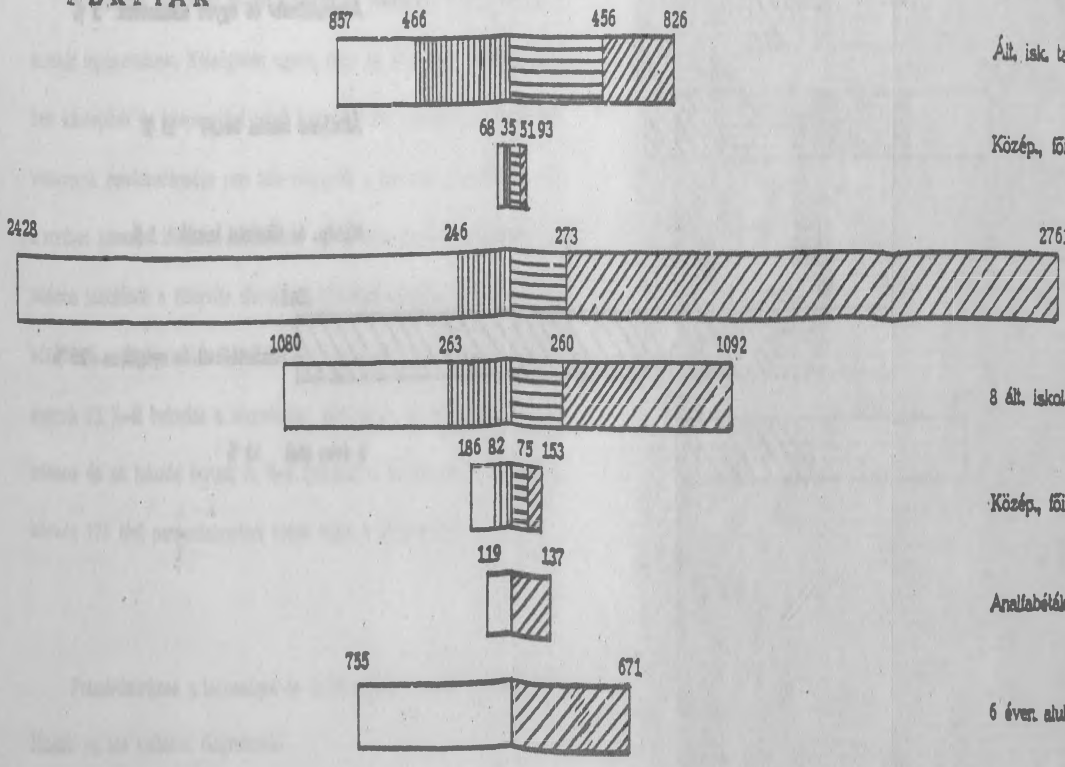

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

N Ő K

Az összlakosság %-a

Tsz tag és segítő önálló paraszt 20 %

Mezőgazdasági munkás 3 %

Ipari, közlekedési, fizikai dolgozó 17 %

Önálló szellemi dolgozó 2 %

Adminisztratív és egyéb alkalmazott 3 %

Általános iskolai tanuló 15 %

Közép. és főiskolai tanuló 1 %

2543

Háztartásbeli és nyugdíjas 26 %

6 éven aluli 13 %

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

A legjobb könyvtári munka a felmért községek közül a szőlőtermelő és üdülőtelep Alsóörsön tapasztalható. Itt a tsz-tagok, segitők s önálló parasztok 40 %-a olvas. Az olvasók aránya ugyszólván minden foglalkozási csoportban és életkorban kielégitő.

A szőlőtermelő és kőbányaipari jellegü Badacsonytördemicen az olvasók aránya már nem ilyen jó, s a könyvtár valódi eredményeit a gondos gyomlálás ellenére sem lehetett pontosan megállapitani.

A Heves megyei bányászközségben, Nagyvisnyón jól felszerelt könyvtár müködik, olvasóinak száma a könyvforgalomhoz képest azonban tulságosan magas. Az olvasók között nemcsak számban, hanem arányban is a nyolc község között a legmagasabb a munkásolvasók száma. Ennek egyik magyarázata, hogy a nőtlen pedagógus egyben müvelődési otthoni igazgató is az uj, jól felszerelt, szeszes italt mérő, büfével rendelkező kulturházban, és igen sok magakorabeli férfival, fiatallal van kapcsolata.

Az eléggé elmaradott Borsod megyei Mérán, a lakosság nagy hányadát alkotják a munkájukat távol végző közlekedési dolgozók. Itt ugyancsak észlelhető a statisztika lazasága. A könyvtár olvasóinak zömét itt is az általános iskolások alkotják.

A Baranya megyében felmért Ujpetrén és Vókányban gyenge könyvtári munkát tapasztaltunk. Kétségtelen ugyan, hogy az eredetileg németajku,részben kitelepitett és telepesekkel pótolt lakosságu két községben a társadalmi viszonyok rendezetlensége nem tette könnyüvé a könyvtár jó munkáját, erre azonban szemmel láthatóan erőfeszités sem történt. Mindkét községben az általános iskolások a könyvtár olvasóinak többségét alkotják. Ujpetrén az olvasók 56 %-a általános iskolás. Ezt csak ugy lehetett elérni, hogy az iskolásoknak 82 %-át beiratták a könyvtárba! Vókányban az olvasók 61 %-a, általános és az iskolás koruak 64 %-a iratkozott a könyvtárba. - Ugyanitt a község 176 férfi parasztlakosából ketten tagjai a könyvtárnak.

Felmérésünknek a lakosságra és az olvasókra vonatkozó adatait szemléltetik az ide mellékelt diagrammok.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

IV rész.

Az állomány összetétele, fejlődése, a törzsanyag és az elavulás arányai

1. Az állomány helyzete, fejlődése

A tiz község közül 1959-ben még csak három: Tépe, Sáp és Badacsonytördemic rendelkezett 3-4-500 kötetes könyvállománnyal. - A következő évben egy kivételével (Nagyvisnyó) már valamennyi község könyvtára müködik. Igy ez évtől kezdve az állomány gyarapodása, szakcsoportokon belüli megoszlása, fejlődése nyomon követhető.

1960-ban a tiz község állománya együttesen 3517 kötet. Ezen belül százalékos megoszlásban a mezőgazdasági könyvek csoportja elenyészően kevés, mindössze 4 %. A korábban és az időben folyt állományvizsgálatok szerint a mezőgazdasági könyvek csekély száma országos jelenség. Ezen a szegényes állapoton csak a mezőgazdasági könyvek vásárlásának szorgalmazása, a könyvbeszerzés célszerübb irányitása és nem utolsó sorban a SZÖVOSZ juttatásai segitettek a további években.

Lényegesen jobb képet mutat a társadalomtudományi könyvek csoportjának aránya, mely az egésznek 11 %-a. Kivánatosnál kevesebb viszont a természettudományos mü (8 %). Az arányok egészségtelen eltolódását leginkább a felnőtt és ifjusági szépirodalom csoportjaiban szemlélhetjük. A felnőtt szépirodalom az egész állomány több mint 50 %-át foglalja magában; az ifjusági szépirodalommal együtt pedig háromnegyedét teszi ki.

Tekintve, hogy a szépirodalom és az ismeretterjesztő irodalom arányát 65:35 %-ban látjuk megfelelőnek, s kiadott törzsanyag-jegyzékeink összeállitásában is erre az arányra törekszünk, a tiz község szakcsoportjainak viszonyszámaival 1960-ban, de még 1961-ben sem lehetünk elégedettek.

A falusi, járási könyvtárakban folytatott fölmérések, a törzsanyagjegyzékek

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

AZ ÁLLOMÁNY SZAKCSOPORTOK SZERINTI MEGOSZLÁSA

Szakcsoportok neve, községenként	1959. állomány	1960. gyarapodás	1961. gyarapodás	1962. gyarapodás	Összállomány 1962.XII.31-én
Mezőgazdaság:					
1. Kaposfő	-	37	27	14	78
2. Somogyszob	-	23	16	16	55
3. Tépe	29	1	48	40	118
4. Sáp	54	9	24	18	105
5. Alsóörs	-	15	34	2	51
6. Badacsonytördemic	16	7	10	9	42
7. Nagyvisnyó	-	-	16	110	126
8. Méra	-	3	4	12	19
9. Ujpetre	-	25	6	15	46
10. Vókány	-	29	8	7	44
	99	149	193	243	684
Társadalomtudomány:					
1. Kaposfő	-	76	7	13	96
2. Somogyszob	-	48	20	26	94
3. Tépe	46	7	26	95	174
4. Sáp	120	23	21	29	193
5. Alsóörs	-	74	35	11	120
6. Badacsonytördemic	30	25	11	17	83
7. Nagyvisnyó	-	-	45	70	115
8. Méra	-	7	23	18	48
9. Ujpetre	-	78	12	18	108
10. Vókány	-	34	8	18	60
	196	372	208	315	1.091
Összes állomány:	1.303	3.517	2.677	2.860	10.357

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

AZ ÁLLOMÁNY SZAKCSOPORTOK SZERINTI MEGOSZLÁSA

Szakcsoportok neve, községenként	1959. állomány	1960. gyarapodás	1961. gyarapodás	1962. gyarapodás	Összállomány 1962. XII. 31-én
Mezőgazdaság:					
1. Kaposfő	–	37	27	14	78
2. Somogyszob	–	23	16	16	55
3. Tépe	29	21	48	40	118
4. Sáp	32	9	24	18	105
5. Alsóörs	–	17	34	2	51
6. Badacsonytördemic	16	7	10	9	42
7. Nagyvisnyó	–	–	16	110	126
8. Móra	–	3	4	12	19
9. Ujpetre	–	25	6	15	46
10. Vőkány	–	29	8	7	44
	99	149	193	243	684
Társadalomtudomány:					
1. Kaposfő	–	76	7	13	96
2. Somogyszob	–	48	20	26	94
3. Tépe	46	7	26	95	174
4. Sáp	120	23	21	29	193
5. Alsóörs	–	74	35	11	120
6. Badacsonytördemic	30	25	11	17	83
7. Nagyvisnyó	–	–	45	70	115
8. Móra	–	7	23	18	48
9. Ujpetre	–	78	12	18	108
10. Vőkány	–	34	8	18	60
	196	272	208	315	1.091
Természettudomány:					
1. Kaposfő	–	45	11	29	85
2. Somogyszob	–	34	17	22	73
3. Tépe	54	9	18	48	129
4. Sáp	56	45	19	18	138
5. Asóörs	–	35	34	38	107
6. Badacsonytördemic	17	25	28	25	95
7. Nagyvisnyó	–	–	43	65	108
8. Móra	–	5	25	25	55
9. Ujpetre	–	35	16	26	77
10. Vőkány	–	37	11	20	68
	127	270	222	316	935
Felnőtt szépirodalom:					
1. Kaposfő	–	357	72	69	498
2. Somogyszob	–	329	115	142	586
3. Tépe	199	36	177	233	645
4. Sáp	263	140	100	56	559
5. Alsóörs	–	241	124	30	395
6. Badacsonytördemic	197	68	62	57	384
7. Nagyvisnyó	–	–	309	250	559
8. Móra	–	92	104	86	282
9. Ujpetre	–	342	73	116	531
10. Vőkány	–	241	42	79	362
	659	1.846	1.178	1.118	4.801
Ifj. és gyermek-könyvek:					
1. Kaposfő	–	153	68	52	273
2. Somogyszob	–	188	94	96	378
3. Tépe	70	18	91	75	254
4. Sáp	57	52	56	67	232
5. Alsóörs	–	52	66	32	160
6. Badacsonytördemic	57	46	53	29	185
7. Nagyvisnyó	–	–	145	159	304
8. Móra	–	24	65	74	163
9. Ujpetre	–	109	61	74	244
10. Vőkány	–	118	57	67	242
	184	773	756	722	2.435
Vegyes ismeretterjesztő:					
1. Kaposfő	–	20	11	11	42
2. Somogyszob	–	35	18	17	70
3. Tépe	13	1	5	34	53
4. Sáp	21	7	13	10	51
5. Alsóörs	–	9	24	5	38
6. Badacsonytördemic	4	7	5	7	23
7. Nagyvisnyó	–	–	29	34	63
8. Móra	–	1	5	10	16
9. Ujpetre	–	11	9	11	31
10. Vőkány	–	16	1	7	24
	38	107	120	146	411
Összes állomány:	1.303	3.517	2.677	2.860	10.357

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

KOS MEGOSZLÁSA

A vizsgált község	IFJ. és GYERMEKIRODALOM A törzsanyag százalékos aránya 1959	1960	1961	1962	Elavulás %	VEGYES ISMERETTERJESZTŐ A törzsanyag százalékos aránya 1959	1960	1961	1962	Elavulás %	Elavulás összesen %
1. KAPOSFŐ		38	36	32	1						5°2
2. SOMOGYSZ		48	48	48	1						1°5
3. TEPE	52	83	49	52	-	8	-	-	3		1°8
4. SÁP	34	44	60	59	3	5	2	23	10	12	4
5. ALSÓGRS		42	65	52	-		33	20	20		1°3
6. BADACSON TÖRDEMI	38	53	62	56	-	66	-	12	25	-	0°6
7. NAGYVISN			37	40	-			7	6		-
8. MÉRA		46	41	39	0°61			20	30	-	0°36
9. UJPETRE		36	50	44	0°3		27	55	26	-	a
10. VÖKÁNY		46	66	40	0°8		19	100	28	3°8	2°a

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

szerkesztése során szerzett tapasztalatok, valamint segitségükkel történt állományelemzések tanulságai alapján a falusi könyvtár állományának ideális arányait a vizsgált szakcsoportokban a következőképp látjuk:

Mezőgazdaság	10 %
Társadalomtudomány	12 %
Természettudomány	10 %
Felnőtt szépirodalom	45 %
Ifjusági és gyermekkönyvek	20 %
Vegyes ismeretterjesztő könyvek	3 %

Ehhez viszonyitva az 1961-es állományösszetétel belső aránya némileg kielégitőbb, mint az előző évi. - A tiz könyvtár mennyiségileg csaknem még egyszer annyira duzzadt. Együttes kötetszámuk 6194. A mezőgazdasági könyvek évi vásárlásának aránya 4 %-ról 7 %-ra emelkedett. Ez a növekedés viszont mintha a társadalomtudományi könyvek beszerzésének rovására történt volna, amennyiben ezek 1960. évi 11 %-os aránya 7 %-ra esett vissza. Egy százalékkal emelkedett (8-ról 9-re) a természettudományos irodalom beszerzése, megközelitve a helyes arányt. Ugyancsak javuló jelleggel módosult a szépirodalom évi gyarapodása: 53 %-ról 44 %-ra csökkent. A szépirodalom és ismeretterjesztő irodalom viszonya mégsem normalizálódott. Különösen szembetünő visszásságokat láthatunk, ha esetenként vizsgáljuk egy-egy község beszerzését. Somogyszobon 1'15 felnőtt szépirodalmi könyvre 94 ifjusági és gyermekkönyv jut; Badacsonytördemicen 62-re 53, Vókányban pedig a megbillent arány menthetetlenül visszájára fordul: 42 felnőtt szépirodalmi könyvre 57 ifjusági esik. - Ez a példa, amihez hasonlót még 1962-ben is találunk, nyilvánvalóvá teszi: falusi könyvtáraink jelentős részének állománygyarapitása nem a megadott gyüjtőköri elvek, hanem a többségben lévő 14 éven aluli olvasók igényei szerint alakul.

1962-ben a tiz könyvtár állománya mennyiségileg nagyjából ugy növekszik, mint az előző évben. A beszerzés együttes kötetszáma 1961-ben 2677, 1962-ben 2860. - A vizsgált könyvtárak állománya 1962. december 31-én összesen 10 357 kötet.

A szakcsoportok gyarapodásának képe a következő. A mezőgazdasági müvek beszerzési átlaga 8 %; az 1960-as 4 %-ról a kétszeresére emelkedett. Egyenként nézve csupán Nagyvisnyó könyvtári állományában van elegendő mezőgazdasági könyv, 1275 kötetből 126 kötet. - Megközeliti a 10 %-os arányt Tépe (1373-ból 118), Sáp (1278-ból 105 kötet). Türhető a helyzet Kaposfőn (1072-ből 78 mezőgazdasági mü), Alsóörsön (871-ből 51 mü), Somogyszob azonban az 1960-as 23 kötetes beszerzés után 1961-62-ben csak 16-16 kötet-

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

tel gyarapitotta mezőgazdasági részlegét; 1256 kötetes állományából mindössze 55 kötet (4 %) a mezőgazdasági könyv. Még sanyarubb a helyzet Mérán, ahol az 583 kötetből csak 19 tartozik a szóban forgó csoportba. - Az állomány itteni - még könyvkölcsönző állomásnak is alig alkalmas - kicsinysége némileg mentségül, magyarázatul hozható föl - de mit mondhatunk az 1037 kötetes ujpetrei könyvtárra, melyben mindössze 46 mezőgazdasági kiadvány található?

A társadalomtudományi müvek százalékos aránya az 1961. évi visszaesés után kielégitő (11 %-os). Kivánatos módon minden tizedik könyv társadalomtudományi jellegü Kaposfőn, Badacsonytördemicen, Ujpetrén. Viszonylagosan ritkább az előfordulás száma Somogyszobon (1256 könyvből csak 94 tartozik ebbe a csoportba), Nagyvisnyón, Mérán. - Tulzottan magas a százalékos arány Alsóörsön (14 %-os) és érdekes módon a két Hajdu megyei községben: Tépén (13 %), valamint Sápon (16 % !).

A példák általában azt mutatják, hogy a társadalomtudományi ismeretterjesztő irodalom vásárlása a falusi könyvtárakban mennyiségileg kielégitően folyik. Az aktuális politikai irodalomnak láthatóan nagyobb a kereslete, de a kinálata is, mint a népszerü mezőgazdasági irodalomnak.

A természettudományos müvek százalékos aránya a tiz község összesitett állományában ugyancsak megközeliti, mindössze egy százaiékkal haladja meg az ideálisnak vélt 10 %-os normát. Esetenként vizsgálva a községeket, kiderül azonban, hogy az eltérések nagyobbak, mint a társadalomtudományi irodalom beszerzésében. - Az előző kategóriában tulzottan gyarapitó Tépe és Sápe tekintetben kifogástalan; ugyanez mondható a badacsonytördemici, mérai könyvtárról; de a kaposfői, nagyvisnyói könyvtár állományának csak 8 %-a, az ujpetreinek 7 %-a, a somogyszobinak pedig csak 6 %-a természettudományos mü. A 11 %-os összesitett átlagot néhány község (Alsóörs, Badacsonytördemic) csoporton belüli magasabb részaránya biztositja.

A felnőtt szépirodalmi könyvek állományrésze az összesitett 10 357 könyvnek 47 %-át foglalja magába. A kivonatosnak tartott 45 %-ot a könyvtárak egyenként is kielégitően megközelitik. Legnagyobb eltérés Ujpetrén mutatkozik, ahol a felnőtt szépirodalmi könyvek több mint felét, 51 %-át teszik ki az állománynak. Soknak mondható még a badacsonytördemici 48 % is, kiváltképp ha hozzávesszük az ifjusági szépirodalom kelleténél ugyancsak magasabb arányát.

Megemlitendő, hogy a szépirodalmi müveknek ez a formailag megfelelő aránya az 1959-60. évi tulzott beszerzés csökkenésével állt elő, mig 1960-ban a felnőtt szépirodalom aránya 52 % - 1961-ben 44 % - 1962-ben már csak 39 %.

A szépirodalom és ismeretterjesztő irodalom helytelen aránya együttesen azonban az 1960-as 74:26 %-hoz viszonyitva nem sokat, csak 4 százaléknyit

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

módosult 1962 decemberéig (70:30-ra).

Az ifjusági és gyermekirodalom kategóriájában az 1962. évi összesitett adatok szerint három község: Tépe, Sáp, Alsóörs kivételével mindenütt magasabb az arány az elvileg helyesnek tartott 20 %-nál. - Kaposfőn 26; Somogyszobon 30; Badacsonytördemicen 23; Nagyvisnyón 24; Mérán 28; Ujpetrén 24; Vókányban 30 %.

Ha a két szépirodalmi kategóriát százalékosan összeadjuk, a három emlitett község kivételével mindenütt kevés az ismeretterjesztő irodalom. Különösen rossz a viszonyszám Somogyszobon (77:23 %). - Ujpetrén és Vókányban (75:25 %).

A kirivó példák ellenére az országos tapasztalatokhoz képest a tiz község állományának helyzete, belső összetételének alakulása inkább biztató, mint elszomoritó. Más kérdés, hogy némelyik község könyvtára a lakosság szempontjából mennyiségileg is mélyen alatta marad a kivánatosnak. Az 1750 lakosu Mérának csak 583 kötetes kölcsönzőállomása van; nagyon kevés az 1455 lakosu Vókány állománya is (800 kötet). Ez a szám a tanácsi könyvtárakban átlagosként ismert, 1000 lakosra jutó 800 könyv arányánál sokkalta rosszabb.

Legkedvezőbbnek mondhatjuk a két Hajdu megyei község: Tépe (1442 lakosra 1373 könyv), Sáp (1380 lakosra 1278 könyv), valamint Alsóörs ellátottságát (935 lakosra 871 kötet). Tanulságos megjegyezni, hogy a szakcsoportok belső aránya is ebben a három községben a legjobb.

2. A törzsanyag arányai*

Az állomány használhatóságát, értékét a szakcsoportok megfelelő összetételén tul az dönti el, mennyi benne a törzsanyaggá minősitett, elsőrendüen fontos irodalom.

A falusi könyvtárakba kerülő könyvek központi minősitése 1959-ben kezdődött. Az 1960-ban folyt állományelemzések szerint a törzsanyag részesedése még nem haladta meg az egyes falvak, sőt járások könyvtári állományainak 30 %-át. - Az 1961-es adatok alapján 1962-ben folyt országos fölmérés adatai szerint a törzsállomány általában eléri a 40 %-ot. Mindmáig nem mondhatjuk azonban, hogy falusi könyvtáraink tulnyomórészt törzsanyagot tartalmaznak.

Érthető, hogy az 1000 kötet körüli, a megalapozáskor még mindenfajta válogatási szempontot nélkülöző könyvtárak nehezen tudják fölvenni az elvileg kivánatos 1200 kötetes törzsállományt. A minőségi átállást nemcsak az anyagi

*A vizsgált könyvtárak törzsállományát a KMK által kiadott: "Cimjegyzék a falusi könyvtárak állománygyarapitásához" c. 1., 2., 3. törzsanyagjegyzékek cimanyagával vetettük egybe.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

és megrendelési nehézségek akadályozzák, természetes hátráltató tényező az is, hogy a falvak nemcsak törzsanyagot, de az ajánlott irodalmat (sőt ahol tehetik, a nem ajánlottat) is vásárolják.

Ez utóbbi tekintetben mutatkozik a járási könyvtárak hatékonyabb befolyásának hiánya.

A vizsgált tiz könyvtár százalékos adatai arról tanuskodnak, hogy az 1960-as, 1961-es évi emelkedés után 1962-ben többnyire stagnálás, visszaesés mutatkozik. - Egyedül Sáp község állományában látható a törzsanyag törés nélküli egyenletes növekedése: 1959-ben 25 %; 1960-ban 35 %; 1962-ben 56 %. Jónak mondható még országos viszonylatban Badacsonytördemic törzsanyag beszerzése: 1959-ben 38 %; 1960-ban 53 %; 1961-ben 59 %; 1962-ben 49 %. Aránylag magas a törzsanyag évenkénti százaléka a tépei beszerzésben; 1959-ben 42 %; 1960-ban 72 %; 1961-ben 51 %; 1962-ben 45 %. E két utóbbi községre is áll azonban, hogy az 1962-es törzsanyag százalékosan alacsonyabb az előző éveknél. Mégis mivel az 1960-61. évi gyarapodás többségében (53-70 %) törzsanyag: ez a telitődési tendencia bizonyos mértékig az 1962. évi visszaesést is enyhiti, magyarázza.

Lassu emelkedés mutatható még ki Somogyszobon, ahol az 1960-as gyarapodás törzsanyag aránya 41 % - az 1961 évé 44 % - az 1962 évé 45 % - továbbá Nagyvisnyón, ahol a két utóbbi év adata 44-45 %.

Egyébként a tiz község könyvtárai közül csak kettő tartalmaz 40 %-nál kevesebb törzsanyagot: Kaposfő és Vókány.

Az 1. pontban tárgyalt mennyiségi adatok szerint Kaposfő nem tartozik a legrosszabbul ellátott könyvtárak közé; minőségileg azonban ijesztően rossz az állomány összetétele.

Az országos adatok között is a legrosszabbak közé tartozik az ilyen százalékarány, mely szerint az 1960-as törzsanyag 19 %; az 1961-es 21 %; 1962-ben 19 %. Ehhez képest még a 800 kötetes vokányi könyvtár arányai is sokkal jobbak: 1960-ban 39 %; 1961-ben 67 %; 1962-ben 36 %.

Szakcsoportonként vizsgálva a tárgyalt könyvtárak törzsállomány helyzetét, a következő képet látjuk.

A mezőgazdasági állományrészlet 4 %-ról 8 %-ra emelkedésében nyilvánvalóan a törzsanyag érvényre jutásának is nagy szerepe volt. Az évi beszerzések törzsanyag-aránya Sáp kivételével mindenütt többségben van; nem egyszer 89-90-100 %-os. E tekintetben még a kaposfői könyvtár sem áll annyira rosszul, mint egyéb szakcsoportokban. Egyenletesen emelkedett Somogyszob mezőgazdasági törzsanyaga (1960 = 70 %, 1961 = 72 %, 1962 = 73 %). A törzsanyag vásárlásban bekövetkezett 1962. évi visszaesés azonban a mező-

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

gazdaság csoportjában is megfigyelhető: Badacsonytördemic 1961 = 90 %; 1962 = 40 %. Tépe pedig az 1961-es 70 %-os törzsanyagbeszerzés után 1962-ben 23 olyan mezőgazdasági könyvet vásárolt, melyből egy sem törzsanyag.

A társadalomtudomány kategóriában az 1961-62-ben kiadott könyvek törzsanyag-aránya 20-83 % közt mozog. Az egyenletes emelkedés itt is ritka (Badacsonytördemic 1960 = 16 %, 1961 = 26 %, 1962 = 44 %) és 1962-ben csak egy község esetében haladja meg a 45 %-ot.

A könyvtárak e szakcsoporttal való bőséges ellátottsága tehát (l. az 1. pontban emlitett 11 %-os állományrészleg adatát, mely a kivántnál 1 %-kal magasabb) nem jelenti azt, hogy a müvek tartalmilag is megfelelők, falusi könyvtárakban elsősorban fontosak.

A természettudományos irodalom körében lényegesen jobb a helyzet. Különösen biztató Sáp állományrészlegének törzsanyagnövekedése (1959 = 20 %; 1960 = 27 %; 1961 = 37 %; 1962 = 89 %), de rajta kivül még négy község százalékaránya haladta meg 1962-ben a 45 %-ot (Tépe, Nagyvisnyó, Méra, Vókány).

A felnőtt szépirodalom csoportjában ijesztően és érthetetlenül alacsony a törzsanyag százalékos aránya Kaposfőn. 1960-ban 5 %; 1961-ben 6 %; 1962-ben 5 %.

A többi községben lényegesen jobb a helyzet, mint valamennyi eddig tárgyalt kategóriában. Itt már beszélhetünk arról, hogy a kiadott szépirodalmi müvek abszolut többsége a törzsanyagba illik. Gyakoriak az évi 60-66-69 %-ok.

Az ifjusági és gyermekirodalom tekintetében a helyzet az előbbihez hasonló, a döntő többség itt is törzsanyag, pár százalékkal azonban csaknem mindenütt alacsonyabb a százalékos arány. Ime a felnőtt szépirodalom és az ifjusági irodalom 1962-es törzsanyag-aránya összehasonlitásul: Tépe 57 % - 52 %; Sáp 63 % - 59 %; Alsóörs 66 % - 52 %; Nagyvisnyó 48 % - 40 %; Méra 40 % - 39 %; Ujpetre 46 % - 44 %. Jóllehet az ifjusági irodalom törzsanyaggá minősitését mondhatjuk legliberálisabbnak - éppen az igények nagysága miatt - a falusi könyvtárosokat láthatóan mégsem elégiti ki az "a" jelzésü ifjusági irodalom; még annyira sem, mint az "a" jelzésü szépirodalom.

3. Az elavult müvek aránya

Az elavult könyvek vizsgálatával kapcsolatban előrebocsátjuk, hogy kimutatásunk e tekintetben nem egészen megbizható. Jóval több a használhatatlan, lényege szerint elavult mü a tiz könyvtárban, mint amennyit megjelöltünk. - Nem kerülhetünk azonban teljes ellentmondásba a fennálló rendelkezések, a Könyvtári Minősitő Bizottság szellemével, mely szerint a minőségileg gyenge vagy

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

éppen selejtes szépirodalmi müvek általában nem tekinthetők elavult müveknek; pusztán azok, melyek politikailag is ártalmasak, amiknek nyilvános kivonását tartalmi okok szükségessé teszik.

Ily módon elsősorban az ismeretterjesztő szakcsoportok, ezen belül is a mezőgazdaság csoportja az, amiben legtöbb elavult müvet találunk.

A kaposfői könyvtárban a mezőgazdasági állományrész 18 %-a elavult; Sápon 8 %, Badacsonytördemicen 5 %, Ujpetrén 11 %, Vókányban ugyancsak 18 % a nem használható mü.

A társadalomtudományi irodalom csoportjában Kaposfőn, Sápon, Ujpetrén legnagyobb az elavulás mértéke. (10-11 és 13 %)

A természettudományok körében ugyancsak Kaposfő áll legrosszabbul; állományrészének 10 %-a használhatatlan.

Hasonló a helyzet a felnőtt szépirodalom tekintetében, ahol a többi falvak 2-3-4 % elavulási százalékával szemben Kaposfőn 7 % elavult mü mutatható ki.

Az ifjusági és gyermekirodalomban Sápon találtunk legtöbb elavult müvet.

Az egész állományhoz viszonyitott elavulási százalék Kaposfőn a legmagasabb 5,2 %; utána Sáp és Ujpetre következik 4-4 %-kal; majd pedig Vókány 2,4 %-kal.

Egyáltalán nem találtunk elavult müvet az 1275 kötetes nagyvisnyói könyvtárban; megjegyzendő viszont, hogy a tiz község közül ez az egyetlen, melynek állományában kizárólag 1961-62-ben vásárolt könyvek vannak.

KÖZLEKEDÉSI FILMHÉT A TECHNIKA HÁZÁBAN

Március havában közlekedési filmhetet tartottak a Technika Házában, ahol több mint 50 magyar, angol, belga, csehszlovák, francia, lengyel és német filmet vetitettek a vasuti, légi és közuti közlekedés, a hajózás legkorszerübb módszerei, a balesetelhárítás tennivalói, a különböző fontos épitési eljárások és az idegenforgalom tárgyköréből. A Közlekedési Dokumentációs Vállalat filmjeinek rendezői és operatőrjei eddig kilenc külföldi és tizenkét hazai dijat kaptak a különböző filmfesztiválokon. Az elmult évben 8521 esetben mintegy 870 000 néző előtt vetitettek szakmai filmeket.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

MEGKEZDŐDNEK AZ ETO TELJES MAGYARNYELVŰ KIADÁSÁNAK MUNKÁLATAI

Az Országos Könyvtárügyi és Dokumentációs Tanács junius 20.-i ülésén foglalkozott az Egyetemes Tizedes Osztályozás teljes magyar nyelvü kiadásával.

Az Országos Müszaki Könyvtár és Dokumentációs Központ főigazgatója Lázár Péter részletes felterjesztést készitett az Országos Müszaki Fejlesztési Bizottság számára. A felterjesztés abból indul ki, hogy a müszaki tájékoztatás magyarországi nagyarányu kiépitésével kapcsolatban mindinkább előtérbe kerül az ETO széleskörü felhasználásának a szükségessége. Ehhez hozzájárul még az a tény is, hogy a KGST müszaki tájékoztatási szervei és rendszerei szintén nagy jelentőséget tulajdonitanak az ETO széleskörü terjesztésének, felhasználásának és módszeres felülvizsgálatának.

Az uj teljes magyarnyelvü kiadás előkészitésével kapcsolatban kivánatosnak látszik az Országos Osztályozási Bizottság által előkészités alatt álló röviditett hivatalos magyar kiadás munkálatainak összekapcsolása a teljes magyar nyelvü kiadással, miáltal a röviditett kiadás is rövidebb időn belül állna rendelkezésre.

Lázár Péter felterjesztése részletesen foglalkozik a teljes magyar nyelvü kiadás szervezeti és szerkesztési problémáival. A munkálatok elvégzéséhez szükséges költségvetési keretet az Országos Müszaki Könyvtár és Dokumentációs Központ biztositaná.

A magyar nyelvü teljes kiadás a Magyar Szabványügyi Hivatal kiadásában mint ajánlott szabvány jelenne meg a FID hivatalos kiadványaként. Ez a megoldás hasonló a németországi, angliai és spanyolországi megoldásokhoz és számos előnnyel járna. (Gyorsabb nyomdai átfutás, kevesebb tipografizálási probléma, reális példányszám megállapitás, szükség esetén egyszerübb utánnyomási lehetőség.)

Az OKDT kiadványi Szakbizottsága Lázár Péter felterjesztését megvitatta és azzal teljes egészében egyetértett.

* * *

A mult hetekben Magyarországon járt van der Brugghen a FID főtitkára, akivel a teljes kiadás ügyéről megbeszélést folytattak az Országos Dokumentációs Bizottságban, a FID magyar nemzeti tagegyesületében.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

KÖZMŰVELŐDÉSI KÖNYVTÁRAK ELHELYEZÉSI ÉS BERENDEZÉSI IRÁNYSZÁMAIRÓL

Az alább közölt tervezetet a KMK Módszertani Osztályának munkatársai dolgozták ki. Lapunk szerkesztősége köszönettel vesz minden észrevételt. Ugy gondoljuk, hogy hozzáértő könyvtárosaink véleménye és javaslatai elősegitik a helyes irányszámok kialakitását. Ezzel a könyvtárügy irányitó szerveinek is nagy segitséget nyujtanak abban, hogy ez a hosszu évek óta napirenden lévő probléma országos érvényü rendelet kiadásával megoldódjék.

1. VONATKOZÁS. A jelzett irányszámok mind a városi, városi kerületi, lakótelepi, községi könyvtárakra vonatkoznak. Nem tartalmazzák: a hálózati központ, letéti központ, járási vagy megyei könyvtárak különleges területi raktári igényeit, szolgálati helyiségeit, utóbbiak helyi szolgáltatására vonatkozóan azonban irányadók.

A szakszervezeti könyvtárak közül azokra alkalmazhatók, amelyek lakóterületet is ellátnak (művelődési házban helyezkednek el).

Az irányszámok legalacsonyabb kategóriája is önálló intézményként működő könyvtárra vonatkozik. Ilyennek minősül pl. a községi körzetekben működő központi könyvtár. A letéti könyvtárként működő alacsony kötetszámu könyvkölcsönzőkre, valamint a szakszervezeti letéti könyvtárakra vonatkozó irányszámok az oda elhelyezett kötetszám alapján kiszámithatók a táblázatokból. A számitás alapja ez esetben az a kötetszám, amennyi a letéthelyen általában van, amennyire a letéti állományt a letéti cserék alkalmával kiegészitik. (Ennek mennyisége a letéthely olvasói létszámának legalább hatszorosa.)

2. ALAPMUTATÓK. A létesitendő könyvtár állománya, alapterülete, személyi létszáma és szükséges butorzata két, egymással összefüggő alapmutatóból vezetendő le. Ezek:

a) A lakosság ellátottsága (egy lakosra eső könyvek száma). A lakosság ellátottsági irányszáma az 5 éves terv végéig országos átlagban 1 lakosra 1,2 kötet könyv. A könyvtári elhelyezés alapja azonban a szükséges ellátottság, amelyre tehát a könyvtárakat a 20 éves terv során felfejlesztik. Ez az a kötetmennyiség, amely nagyjában állandónak tekinthető, miután a könyvtárak állománykivonása és állománygyarapitása a számitások szerint e-

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

gyensulyba jut. (20 évnél nagyobb távra ezen könyvtárkategóriákkal nem érdemes tervezni.)

A szükséges könyvmennyiség:*

1000 lakosig	3 kötet/lakos
8000 lakosig	2,2 kötet/lakos
8-25000 lakosig	1,7 kötet/lakos

b) Az olvasók száma a lakosság százalékában:**

8000 lakosig:	25% olvasó. Ebből:	Gyermekolvasók az összolvasók százalékarányában 8000 lakosig 28%, 8000 lakos felett 25%.
	18% felnőtt,	
	7% gyermek.	
8-25000 lakosig:	20% olvasó. Ebből:	
	15% felnőtt	
	5% gyermek.	

Megjegyzés. Falun ma a közöltekhez viszonyítva az arányok eltolódnak a gyermekek javára. Budapesten és a nagyobb városokban azonban az arányok a jelzetteket közelítik meg, a jövőben pedig a mai népesedési adatok szerint az arányok tovább tolódnak a gyermekolvasók rovására.

Az 1000 alatti lakosságkategóriára nem az olvasólétszám figyelembevételével, hanem a minimális választék biztosítása érdekében kell megállapítani a szükséges kötetszámot. Ennek alapján a könyvtárnak minősülő intézmény legalacsonyabb kötetszáma: 3000.

3. ÁLLOMÁNY. Szükséges állomány felnőtteknek 10 kötet/olvasó
gyermekeknek
5000 lakos alatt 6 kötet/gyermekolvasó
5000 lakos felett 5 kötet/gyermekolvasó

Az elmondottak összefoglalását a 172. oldalon lévő táblázat adja:

---

* A lengyel normák szerint:

5000 lakosig	3-2,5 kötet/lakos
5-10000 lakosig	2 kötet/lakos
10-50000 lakosig	2-1,75 kötet/lakos

** A könyvtárakat nem a mai, hanem a várható olvasó létszámra szükséges tervezni. A közölt irányszámokhoz: Vas megyében ma az olvasók száma az összlakosság 18,5%-a, a tanácsi hálózatban; szakszervezeti hálózattal együtt 24%.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

AZ ÁLLOMÁNY NORMÁI

	Lakosság	Olvasók			Könyvszükséglet			Szabadpolcos könyvszüks.			Raktári állomány
		felnőtt	gyermek	együtt	felnőtt	gyermek	együtt	felnőtt 6 köt/olv.	gyermek 6köt/olv.	Összesen	
1.	1.000				2.400	600	3.000	2.400	600	3.000	
	1.000- -2.000	180- -360	70- -140	250- -500	2.400- -3.600	600- -840	3.000- -4.400	2.400	600- -840	3.000- -3.240	1.200
2.	2.000- -3.000	360- -540	140- -200	500- -740	3.600- -5.400	840- -1.200	4.400- -6.600	2.400- -3.200	840- -1.200	3.240- -4.400	1.200- -2.200
	3.000- -5.000	540- -900	200- -350	740- -1.250	5.400- -9.000	1.200- -2.100	6.600- -11.100	3.200- -5.400	1.200- -2.100	4.400- -6.500	2.200- -3.600
	5.000- -8.000	900- -1.400	350- -560	1.250- -1.960	9.000- -14.000	2.100- -3.800	11.100- -16.800	5.400- -8.400	2.100- -2.800	6.500- -11.200	3.600- -5.600
	8.000- -12.000	1.400- -1.800	560- -600	1.960- -2.400	14.000- -18.000	2.800- -3.000	16.800- -21.000	8.400- -11.000	2.800- -3.000	11.200- -14.000	5.600- -7.000
3.	12.000- -16.000	1.800- -2.400	600- -800	2.400- -3200	18.000- -24.000	3.000- -4.000	21.000- -28.000	11.000- -14.000	3.000- -4.000	14.000- -18.000	7.000- -10.000
	16.000- -25.000	2.400- -3.750	800- -1.250	3.200- -5.000	24.000- -37.500	4.000- -6.250	28.000- -43.750	14.000- -22.250	4.000- -6.250	18.000- -28.500	10.000- -15.250

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

4. SZÜKSÉGES ALAPTERÜLET ÉS SZEMÉLYI LÉTSZÁM Az olvasói létszám, illetve az abból folyó állományszükséglet adja a szükséges alapterületet. Az irányszámok együtt adják a felnőttek és a gyermekek számára szükséges alapterületet (alakíthatóság elvének érvényesítése érdekében). Az olvasói tér sincs szétbontva kölcsönzői és olvasóterni területre, minthogy ezek aránya is eltolódhat a szükséglet szerint.

A könyvtárépitésben megkülönböztetünk:

a) teljes programot, ami azt jelenti, hogy a könyvtárnak bő klubszerü előtere is van, amely nagyobb könyvtárak esetén előadóteremként is használható (illetve az ide számitott alapterületből előadóterem is kialakitható);

b) szükitett program, amely nem tartalmaz klubövezetet (ilyen megoldásra akkor kerül sor, ha a könyvtár müvelődési otthonban kap helyet, amelybe megfelelő klubhelyiség vagy helyiségek állnak rendelkezésre, esetleg kapcsolódnak a könyvtárhoz).

A szükséges alapterületet két érték fejezi ki:

a) az átlagos igény, ami az Unesco által javasolt normák s a nemzetközi gyakorlatban használt mérőszámok alatt van, de a mi viszonyaink között optimális érték;

b) a minimális igény, amely a mi viszonyaink mellett a modern könyvtári használatnak még megfelel.

Az alapterületre vonatkozó táblázat foglalja magában a személyi szükségletet is. Azokban a könyvtárkategóriákban, ahol a norma szerint számitott személyi szükséglet nem éri el az egy főt, a kölcsönzéshez szükséges legalacsonyabb nyitvatartási időt adja meg a táblázat.

A személyi szükséglet számitásának alapja:

$$\frac{\text{olvasói létszám} \times 22}{24\,000}$$

Az alapterületek normatíváról a 174. oldalon lévő táblázat ad áttekintést.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

ALAPTERÜLETEK NORMATIVÁI

a lakosság száma szerint, a legfontosabb térrészek arányában

Átlagos igény							Minimális igény						
		64%	19%	17%	100%	81%		64%	19%	17%	100%	81%	+++/
Lakosság	kötet/ m²	könyvkiv., olvasó, Tájék. övezet	előtér, klubövezet	szolgálati h. raktár	összes alapterület +/	össz. alapter. előtér, +/ klub n.	kötet/ m² +/	könyvkiv., olvasó, Tájék. övezet	előtér, klubövezet	Szolg. helyiségek raktár	összes alapterület	össz. alapter. előtér klub n.	Személyi szükséglet
1.000-ig	32	90m²	—	12m²	102m²	—	40	70m²	—	—	70m²	—	heti 10 ó.
1.000-2.000	32	90-100	—	18m²	102-112	—	40	70-80	—	12	80-92	—	heti 10-24 óra
2.000-3.000	32	100-130	30-38	18-24	148-192	118-154	40	80-110	24-32	12-18	116-160	92-128	heti 24-36 óra
3.000-5.000	40	130-160	38-48	24-36	192-244	154-196	50	110-130	32-40	18-32	160-202	128-162	1 fő
5.000-8.000	50	160-230	48-68	36-54	244-352	196-284	60	130-180	40-54	32-48	202-272	162-228	1,5 fő
8.000-12.000	50	230-280	68-84	54-74	352-438	284-354	70	180-200	54-60	48-54	272-314	228-259	2 fő
12.000-16.000	50	280-360	84-107	74-96	438-563	354-456	70	200-260	60-78	54-68	314-406	254-328	2,5 fő
16.000-25.000	50	360-570	107-170	96-150	563-890	456-720	70	260-400	78-118	68-106	406-624	328-506	4 fő

+/ Nem tartalmazza a mosdók, WC-k, közlekedők és egyéb fel nem tüntetett járulékos helyiségek alapterületét.

++/ A klubövezet nélküli alapterület a szükebb program, klubövezettel teljes program.

+++/ A kölcsönzéshez szükséges könyvtári nyitvatartási idő, ill. a főfoglalkozású könyvtárosok száma. (A közművelődési könyvtárak létszámnormájának tervezése folyamatban van. Lapunk következő számában olvasóinkat erről is tájékoztatjuk.)

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

5. SZÜKSÉGES BERENDEZÉS A könyvtar nagyságrendjére tekintet nélkül szükségesek az alábbi berendezési tárgyak: kölcsönző asztal vagy pult, ruhafogas (a nagyobb könyvtárakban ruhatár vagy önkiszolgáló ruhatári szekrény), ülőkék az állványok mellé (4 fm/db), a szolgálati helyiségben iróasztal/ok/, ruhás-, iratszekrény, székek.

Az állománytól, illetve az olvasók létszámától függő könyvtári butorok:

Lakosság	Polcfolyóméter szükséglet			Állvány folyóméter szükséglet			Kat. szekrény fiókok száma	Olvasóhely ++/	
	Szabadpolc		Raktár 50 kötet/fm	Szabadpolc +/		Raktár		felnőtt	gyermek
	felnőtt 40 kötet /fm/	gyermek 30 kötet /fm		5 polc/ állvány	4 polc/ állvány	7 polc /állv.			
1.000	60	20	—	12 fm	5 fm	—	4	6	4
1.000- -2.000	60	20- -30	24	12	5- -7	4	4- -8	6- -10	4- -7
2.000- -3.000	60- -80	30- -40	24- -14	12- -16	7- -10	4- -7	8- -12	10- -16	7- -10
3.000- -5.000	80- -135	40- -70	44- -72	16- -27	10- -18	7- -10	12- -15	16- -20	10- -14
5.000- -8.000	135 -210	70- -90	72- -112	27- -42	18- -22	10- -17	15- -22	20- -28	14- -22
8.000- -12.000	210- -275	90- -100	112- -140	42- -55	22- -25	17- -20	22- -30	28- -36	22- -24
12.000- -16.000	275- -350	100- -120	140- -200	55- -70	25- -30	20- -29	30- -35	36- -48	24- -32
16.000- -25.000	350- -560	120- -210	200- -350	70- -116	30- -50	29- -50	35- -50	48- -75	32- -50

+/ A szabadpolcos állványmennyiség a következő folyóiratállványmennyiséget tartalmazza:

1 000 lakosig 1 fm folyóiratállvány
1 000 - 8 000 lakosig 1 - 3 fm "
8 000 - 25 000 " 3 - 5 fm "

} ezek azonban a szabadpolcos állványmennyiségben benne vannak

++/ 3 000 lakosig a felnőtt olvasók 3%-a
gyermek olvasók 5%-a
25 000 lakosig a felnőtt olvasók 2%-a
gyermekolvasók 4%-a részére biztositunk olvasóhelyet. Ez adja meg a könyvtár asztal, ill. ülőbutor szükségletét. Az olvasóhely megjelöléssel nem kivánjuk megkötni az olvasóasztalok férőhelyeit, de megjegyezzük, hogy felnőtt olvasók részére egy, ill. kétszemélyes asztalokat javaslunk.

A hálózati központokra, a letéti központokra külön létszámnormák, alapterületi, valamint berendezési irányszámok még kialakitandók.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

Horváth Magda:

A CÍMLEÍRÁSI SZABVÁNY MÓDOSÍTÁSÁNAK IRÁNYELVEI

Az Országos Szabványügyi Hivatal egy könyvtárosokból álló munkabizottsággal karöltve megkezdte a címleirási szabvány átdolgozását. Az alábbiakban közöljük az uj szabvány megalkotásának irányelveit Horváth Magdának, a Könyvtártudományi Szakkönyvtár vezetőjének megfogalmazásában. Az irányelvek a bizottság további tárgyalásainak alapjául szolgálnak.

Több mint tiz éve, 1952-ben került közreadásra elsőizben a légnagyobb terjedelmü könyvtári szabvány, a magyar "címleirási kodex". Évtizedek egységesitési törekvése öltött benne testet s felbecsülhetetlen szerepet játszott könyvtári életünkben. Jelentőségét fokozta, hogy olyan időben készült el, amikor a könyvtárügy erős fejlődésnek indult, amikor a régi könyvtárak mellett nagyszámu uj könyvtár kezdte meg müködését. Ezek mind eligazitást vártak s azt meg is kapták; katalógusaik tehát már egységes alapokon épültek ki. De hasonló módon nagy szerepet kaptak a szabvány rendelkezései a régi könyvtárak munkájában, mindenek előtt az uj feldolgozás területén, de bizonyos esetekben a rekatalogizálásban is.

Ma már tapasztalatok alapján lehet állitani, hogy a szabvány rendelkezései általában helyesek voltak. Mégis egy évtized multán szükségszerüen felvetődik a kérdés, nem szorul-e egyes vonatkozásokban javitásra, továbbfejlesztésre. Főleg indokolja a felülvizsgálatot három körülmény:

a/ meg kell teremteni az összhangot a különféle szabványelőirások között;

b/ jelentős előrelépés történt közben a katalogizálás nemzetközi egységesitése terén;

c/ figyelembe kell venni az eltelt tizenegy év gyakorlatának tapasztalatait.

A cimleirás kérdéseivel nemcsak az MSZ 3424 szabvány foglalkozik, hanem rajta kivül még a következők:

MSZ 3398 Szakirodalmi tájékoztató (dokumentációs) kiadványok,

MSZ 3497 Bibliográfiai hivatkozás,

MSZ 3963 Időszaki kiadványok (hirlapok, folyóiratok stb.) jegyzékeinek, illetve bibliográfiáinak szabályai.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

A négy szabványt más-más időben különböző összetételü bizottságok tárgyalták, igy természetes, hogy kisebb-nagyobb eltérések mutatkoznak előirásaikban. Fokozza a nehézségeket, hogy az érvényesség, a hatály nincs egész pontosan elhatárolva. Sokszor ugyanaz a könyvtári, bibliográfiai munka több szabvány hatálya alá is vonható, pl. a lelőhely-jegyzék az MSZ 3398 és az MSZ 3963, a folyóiratbibliográfia az MSZ 3497 és az MSZ 3963, a gyarapodási jegyzék az MSZ 3424 és az MSZ 3398 szabvány alá. Nyilvánvaló, hogy ez nem egészséges. A "Szabványgyüjtemények"* keretében való együttes kiadás során a szerkesztő igyekezett létrehozni az összhangot (általában láb-jegyzetek formájában), de ez nem volt minden esetben megoldható. Eltérés mutatkozik még az MSZ 3424 törzsszövege és az 1960-ban ujra kidolgozott "Periodikák" c. rész között is. (Pl. háromnál több helynév esetén könyveknél egy helynév veendő fel, periodikumoknál kettő, ugyanez a különbség mutatkozik a kiadók vonatkozásában is.) 1961-ben Párizsban a Könyvtárosegyesületek Nemzetközi Szövetsége (IFLA) rendezésében lezajlott a nemzetközi katalogizálási konferencia 53 ország és 12 nemzetközi szervezet részvételével. Az alaposan előkészitett konferencia a katalogizálás alapelvei és általános módszerei tekintetében - 12 szakaszban - megegyezésre jutott.**

Nyilvánvaló, hogy cimleirási szabályzatunk próbája is a gyakorlat. Ezért meg kell vitatni, megállták-e a helyüket az annakidején kialakitott szabályok.

Megemlitendő, hogy a szabvány módositásának a kérdésével foglalkozott az Országos Könyvtárügyi Tanács Katalogizálási Szakbizottsága, valamint a párizsi konferencia kérdéseinek megtárgyalására létesitett vegyes bizottság. Mindkettő fontosnak tartja a felülvizsgálatot s a Párizsi Szabályzat egyes pontjait együttes üléseken általánosságban már meg is tárgyalta.

A szabvány tárgyalásánál négy kérdéskör napirendre tüzése kivánatos. Ezek: a hatály, a kiegészitések, a változtatások és a szerkezet.

I. A hatály kérdése

Az MSZ 3424 hatálya elsősorban "a könyvtárak és dokumentációs szervek katalógusaira" terjed ki, másodsorban érvényes bibliográfiákra, "annyiban....., amennyiben különleges szempontok az eltérést nem indokolják". Fel-

* MNOSz szabványgyüjtemények 3. Könyvtári és könyvtári vonatkozásu szabványok gyüjteménye. (Összeáll. Barta Gábor.) [Közread.a] Magyar Szabványügyi Hivatal. Bp. Tervgazd. Kiadó, 1954. 212 p. 4 t. 21 cm.

** A Konferencia határozatait lapunk 1962. 1. száma (2-8. oldal.) közölte. Ugyanebben a számban (14-17. oldal) és az 1963. évi 1. számunkban (25-28. oldal) a Konferenciáról megjelent irodalom bibliográfiáját közöltük.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

vethető a kérdés, maradjon-e érvényben továbbra is ez a koncepció.

Javaslat: A szabvány hatálya a könyvtári katalógusok és a bibliográfiák cimleirásaira terjedjen ki. Az MSZ 3963 szabvány egyidejüleg hatályon kivül helyezendő.

A másik kérdés: valamennyi vagy csak egyfajta könyvtár számára legyen kötelező a szabvány. Jelen formájában az MSZ 3424 minden könyvtárunkra - a tudományosakra épp ugy, mint a nagyokra - érvényes. A Párizsi Szabályzatban ez áll:

"A szabványok tárgya és hatálya. Az alábbi szabályok csak a cimfej és a rendszó megválasztására és formájára vonatkoznak, azaz azokra a legfontosabb elemekre, amelyek a cimleirások rendjét meghatározzák a nyomtatott könyvek ama katalógusaiban, ahol a cimleirások egyetlen betürendben sorakoznak a szerzők neve, ill. ha ez nem megfelelő vagy nem kielégitő, a müvek cime alatt. A szabályok elsősorban az általános gyüjtőkörü nagy könyvtárak állományát nyilvántartó katalógusok szempontjainak szemmel tartásával készültek, de ajánlatos őket más könyvtárak katalógusaiban és másfajta betürendes könyvjegyzékekben is alkalmazni, olyan módositásokkal, amilyeneket e katalógusok és jegyzékek céljai megkivánnak."

Javaslat: Tartsuk meg a szabályzat általános jellegét; a változtatás hátralépés lenne. Nehézség a közmüvelődési könyvtáraknál egyedül az orosz nevek átirása miatt jelentkezett, az pedig egy másik szabvány ügye. Ellenben kivánatos rendelkezéseket beiktatni a lehetséges egyszerüsitésekre vonatkozóan. Legcélszerübb lenne a szabványt kéthasábos változatban közreadni; az első hasáb a nagykönyvtárak, a második a kiskönyvtárak igényeit tartaná szem előtt.

II. Kiegészitések

1. A könyvtári gyakorlatban igen nagy s - ugy látszik - növekvő jelentősége van az egyszerüsitett cimleirásnak. Az MSZ 3424-nek hiányossága, hogy ebben a tekintetben nem ad kellő eligazitást. A könyvtárak kartoték-katalógusaik számára általában teljes cimleirásokat készitenek, de a kötet-katalógusokban már felmerül az egyszerüsités szüksége. Ugyanez a helyzet a gyarapodási jegyzékeknél, lelőhely jegyzékeknél stb. (Pl. Az OSzK kiadásában megjelenő Országos Gyarapodási Jegyzék - a kurrens KC - egyszerüsitett leirásokat közöl.) A hiány áthidalása egyéb szabványok segitségül hivásával történik. A két utóbb emlitett jegyzékfajta pl. az MSZ 3398 keretében jutott szabályozáshoz, egyebekben pedig a Bibliográfiai hivatkozás szabványa (MSZ 3497) analógiájára

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

jának el a könyvtárosok.

Csak egyes paragrafusokban, mellékesen merül fel az MSZ 3424-ben az egyszerüsités. Igy pl. az elemző lapnál (174-175§.) a periodikumoknál (89, 91.§.) A kérdés azonban nincs kidolgozva, összefüggéseiben tisztázva. Bizonytalan a terminológia is. (Ami az MSZ 3424-ben "egyszerüsitett cimleirás", az MSZ 3497-ben esetleg "részletes hivatkozás"; amin még tul esik a "röviditett hivatkozás".)

Javaslat: Az MSZ 3424 végén iktassuk be önálló fejezetként az egyszerüsitett cimleirásra vonatkozó szabályokat.

2. A meglévő szabvány az ujkori müvek cimleirására ad szabályokat, bár néhol következetlenül régi kiadványokból is hoz példákat. Tekintettel arra, hogy a könyvtárosok eligazitást várnak a régi könyvek kérdésében is, sőt a kiadványok sokfélesége miatt a szabályozás itt fokozatosan kivánatos, célszerü lenne kidolgozni a régi könyvek leirási szabályait is. Mindenekelőtt tekintettei kell lenni az un. "régi magyar könyvekre" (RMK).

Javaslat: Az MSZ 3424 egészüljön ki a régi könyvek szabályaival, esetleg függelékként a főszöveghez.

3. Az MSZ 3424 ben elsősorban a könyvekre vonatkozólag dolgozták ki kellő részletességgel a szabályokat. Később ujrafogalmazták a periodikumokat érintő szabályokat (kissé talán tul részletesen is); hasonló munka végzendő el a térképek, zenemüvek stb. esetében is. Különösen fontos a kisnyomtatványok szabályainak továbbfejlesztése s itt az un. "csoportos feldolgozás" módszereinek beiktatása.

Javaslat: A térképek, a zenemüvek és a kisnyomtatványok szabályai ujradolgozandók, az eddiginél részletesebben. (A zenemüvek között a hanglemezek is tárgyalandók.)

4. A Párizsi Konferencia Szabályzata alapján is fontos kiegészitések hajtandók végre. Ezek a következők:

A rendszó mellett beiktatandó a "cimfej" fogalma.

Javaslat: A jelenlegi 5. és 6.§. közé uj szakasz kerüljön a rendszóról és a cimfejről.

Beiktatandó a "főszerző" fogalma a megfelelő definicióval. (P 10.1)*

Javaslat: A 17.§. első bekezdése után kiegészités.

Kivánatos az azonos nevek megkülönböztetése (P 8.22).

Javaslat: Uj §.a 17.§. után

---

* Az alábbiakban P jellel hivatkozunk a Párizsi Konferencián elfogadott Szabályzatra. A P-t követő számok a Szabályzat paragrafusainak számai.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

A változó nevü, ill. többnevü testületek esetében utalás kell az alkalmazandó névalakok kiválasztására (P 9.4). Ugyanigy a más testület alá rendelt testület önálló szerepeltetéséről (P 9.6)

Javaslat: A 61.§. elé kell két uj szakaszt beiktatni.

Melléklapok tekintetében pótlólag felveendők a következő előirások:

a/ melléklap készül a közreadó testületről, amennyiben nem minősül szerzőnek (P 9.2),

b/ a testület nevét magában nem foglaló disztinktiv cimről (P 11.23),

c/ a szerzős mü ciméről, ha feltételezhetően az alatt is kereshetik (P 11.22). (Az ajánlott melléklapok közé.)

Javaslat: Rendelkező rész a 62.§. ill. a 23.§. után, valamint a 172. §-ban.

III Változások

A Párizsi Konferencia eredményeképp számos változtatást kell végrehajtanunk. Közülük a legfontosabbakat alább külön felsoroljuk, részletesebben az 1. sz. melléklet tartalmaz javaslatokat.

a/ Szerzői névváltozatok esetében a Párizsi Szabályzat egységesen arra az álláspontra helyezkedik, hogy a leggyakrabban szereplő alakot kell standard formaként választani (P 8.2). Bár ez a rendelkezés lényegében összhangban van a mi 14.§-unkkal, annak pontosabb megfogalmazása kivánatos.

b/ A hazai szabványforditások esetében a forditott cimnek adja az elsőbbséget (19.§. a). A Párizsi Szabályzat fakultativ megoldást enged meg. Biztositani kell egy mü valamennyi kiadásának összehozását legalább melléklap szinten. Megvitatható a PSz idevágó javaslatának elfogadása is.

c/ Nagyjelentőségü változás, hogy a testületi szerzők esetében az eddigi kettős változat helyett (név, ill. székhely) egységes alakra lehet áttérni (név). A Párizsi Szabályzat (P 9.1) szellemében az MSZ 3424-56-60. ai teljesen átfogalmazandók. Természetesen igen fontos részletkérdések merülnek fel, azok tisztázandók.

d/ Hasonlóan nagyjelentőségü döntés (P 10.3). amely gyüjteményeknél is megszüntette a kettősséget (általában cim, antológiáknál szerkesztő). Kivánatos a mi 78.§.unk megfelelő átdolgozása s az idevágó 44.§.b. módositása is.

e/ Változó cimü periodikumok és sorozatok esetében a Párizsi Szabályzat (P 11.5) azt ajánlja, hogy a mindenkori cimen történjék a katalogizálás. A hazai szabvány (86, 90, 118.§-ok) fakultativ megoldást engedélyez, lehe-

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

tővé teszi ugyanis az együtt-tartást is, a szétbontott feldolgozást is. Korszerűbb a párizsi ajánlás.

Javaslat: a fentiek szerint.

IV. Szerkezet

Az átdolgozandó szabvány szerkezete a következő két problémát veti fel.:

1. Amennyiben az eddig külön szabványokban szabályozott kérdéseket (katalógus, bibliográfia, teljes, ill. egyszerüsitett leirás) egységbe akarjuk összefoglalni, sőt egyéb bővitéseket is tervbe veszünk (régi könyvek stb.) a szabványnak egyrészt igen nagy terjedelme lesz, másrészt elkerülhetetlenül bonyolult a szerkezete. Felvetődik a kérdés, nem lenne-e célszerűbb forma, ha több rész-szabványból (szabványlapokból) állna a tervezett egységes egész. A bontás a következőképp alakulhatna:

a/ könyvek cimleirása (függelék: régi könyvek cimleirása),

b/ a többi kiadványtipus cimleirása (időszaki kiadványok, térképek, zeneművek stb.)

c/ bibliográfiai hivatkozás.

Mindez azonban egységes összehangolt rendszert alkotna. Ha e felbontás mellett döntünk, az is elképzelhető, hogy az a/ és b/ alatt jelzett szabványegységek a nagykönyvtárak céljait tartanák szem előtt s külön, röviditett szabvány is készülne a kiskönyvtárak céljaira (valamennyi kiadványtipust összefoglalóan).

2. Külön kérdés magának a könyvekre vonatkozó szabályoknak a szerkezete. Itt a jelenlegi szerkezettel szemben felmerült egy olyan elgondolás is, amely az előirásokat két nagy fejezetben csoportositaná:

a/ a leirás problémái,

b/ a cimfej megválasztásának problémái.

V. Tárgyalási rend

Javasoljuk a következő eljárást:

1. Kerüljön először megvitatásra a szabvány hatálya, tartalma és szerkezete. (A jelen anyagban az I. és IV. fejezet.)

2. Utána kerüljenek megvitatásra a főbb problémák, amelyeket lényegében a jelen anyag II. és III. fejezete tartalmaz. Legfontosabbak a következők: a testületi szerző, a gyüjtemények, forditott müvek rendszava, névelőzékek, szerzői névváltozatok.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

3. A főbb problémák megvitatása után szövegtervezetek készüljenek a vita során megállapitott szerkezet szerint. Utána ezek megvitatása következik.

A speciális anyag (térképek, zenemüvek, kisnyomtatványok, régi könyvek stb.) szabályainak tárgyalásakor a szabványbizottság egészüljön ki megfelelő szakemberekkel.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

A KÖNYVTÁRTUDOMÁNYI ÉS MÓDSZERTANI KÖZPONT KIADVÁNYAIRÓL

A KMK kiadványait olvasó és felhasználó könyvtárosok kezébe az utóbbi hetekben két kiadvány került - az eddigiektől eltérő uj köntösben. Az egyik cime Kézikönyvtári jegyzék járási, városi, önálló szakszervezeti - és önálló községi könyvtárak számára, a másiké pedig a Regényciklusok jegyzéke. A változott külső mellett, elsősorban a cimleiróknak feltünik, hogy "A Könyvtártudományi és Módszertani Központ kiadványai" sorozatcim keretében a kézikönyvtár jegyzék az 1-es és a regényciklusokról szóló füzet a 2. számot viseli.

Mikor a KMK az eddigi különböző sorozatai helyett az egységes és összefoglaló sorozatcim - és számozás - megoldását valósitotta meg, a kiadványaiban való jobb eligazitást tartotta szem előtt.

1959-ben, mikor a KMK uj szervezete kialakult, megindult az intenzivebb publikációs tevékenység a módszertani és az oktatási munka támogatására elsősorban, majd később az általános szakmai tájékozódás és a kutatás elősegitésére is. Az első évek során a különféle feladatok megvalósitására - és az akkori magyar könyvtárügyi helyzetnek megfelelően - különböző sorozatok születtek. Időközben azonban számos feladat megoldódott, a magyar könyvtárügy helyzete, szervezete változott. Az egyes sorozatok már jó ideje állandó "profil" problémákkal küzdenek. (Ez az egyes sorozatokban közölt müvek cimeiből is világos lesz olvasóink előtt.)

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

1964. elejétől – a két említett füzet megjelenésétől – az önálló mükért publikált kiadványok tehát

" A Könyvtártudományi és Módszertani Központ kiadványai"

sorozatcím alatt jelennek meg folyamatos sorozati számozással. A sorozati jelölést minden kiadványunknál a címlap verzóján tüntetjük fel. (Az időszaki kiadványaink, mint az Eseménynaptár, a Könyvtári Figyelő, a Könyvtári és Dokumentációs Szakirodalom stb. továbbra is periodikum-szerüen jelennek meg.)

Elsősorban kiadványaink könyvtári feldolgozói, de felhasználói számára is. közöljük a lezárt sorozatokban eddig megjelent publikációkat. (Az év végére valószinüleg megjelenik a KMK kiadvá - nyainak teljes jegyzéke). A kiadványok nagy része számos könyvtárban megtalálható. Minden kiadványunk a Könyvtártudomá - nyi Szakkönyvtárban az olvasók rendelkezésére áll.

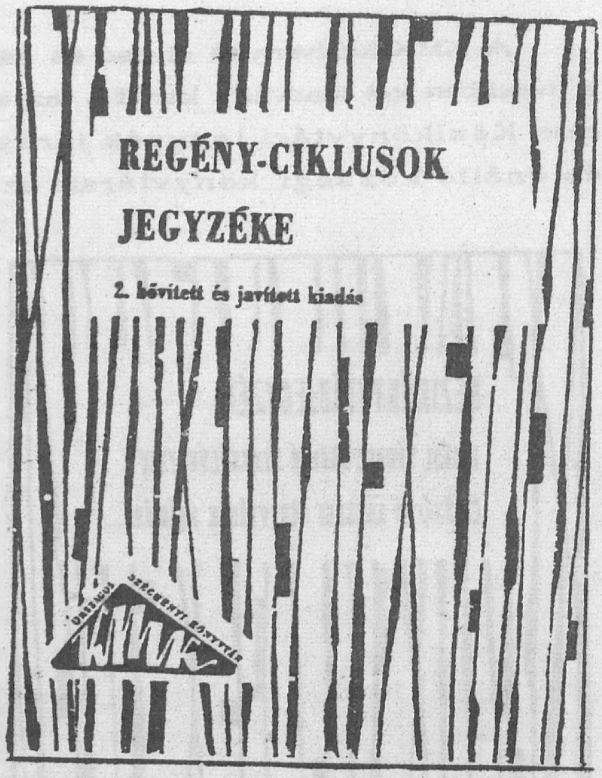

KÖNYVTÁRI UTMUTATÓK ÁLLAMI KÖZMÜVELŐDÉSI KÖNYVTÁRAK SZÁMÁRA

1. A megyei könyvtárak évi jelentésének és mu nkatervének készitése. Bp. 1961. 24 p.
2. KELLNER Béla: A termelőszövetkezeti mozgalom és a könyvtárak időszerü feladatai. Bp. 1961. 23 p.
3. Az elavult müvek és fölöspéldányok kezelése. Bp. 1961. 20 p.
4. Falusi könyvtárak a szocialista mezőgazdaságért. Bp. 1961. 38 p.
5. Müszaki kézikönyvtár nagyobb közmüvelődési könyvtárak részére. (A jegyzéket összeáll. Dezső László.) Bp. 1961. 26 p.
6. Mezőgazdasági kézikönyvtár nagyobb közmüvelődési könyvtárak részére. (A jegyzéket összeáll. Szilágyi Tibor.) Bp. 1961. 16 p.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

7. A TIT és a könyvtárak együttmüködése az ismeretterjesztő munkában. Bp. 1961. 30 p.

8. A megyei könyvtárak müszaki részlegeinek feladatai. Bp. 1962. 18 p.

9. Szövetkezeti téli esték szervezése. Bp. 1962. 35 p.

10. Általános jellegü kézikönyvtár nagyobb közmüvelődési könyvtárak részére. (A jegyzéket összeáll. Pálvölgyi Endre.) Bp. 1963. 14 p.

11. Társadalomtudományi kézikönyvtár nagyobb közmüvelődési könyvtárak részére. (A jegyzéket összeáll. Pálvölgyi Endre.) Bp. 1963. 19 p.

12. Irodalmi, nyelvtudományi és müvészeti kézikönyvtár nagyobb közmüvelődési könyvtárak részére. (A jegyzéket összeáll. Horváth Katalin.) Bp. 1964. 43 p.

KÖNYVTÁRI UTMUTATÓK SZAKSZERVEZETI KÖNYVTÁRAK SZÁMÁRA

1. VARSÁNYI Endréné: Feldolgozás és nyilvántartás a hálózati központokban. Bp. 1961. 52 p.

2. Az elavult müvek és fölöspéldányok kezelése. Bp. 1961. 20 p.

3. A TIT és a könyvtárak együttmüködése az ismeretterjesztő munkában. Bp. 1961. 30 p.

KÖNYVTÁRI UTMUTATÓK ÁLLAMI ÉS SZAKSZERVEZETI KÖNYVTÁRAK SZÁMÁRA

1. Az elavult müvek és fölöspéldányok kezelése. Bp. 1961. 20 p.

2. Irányelvek a különféle közmüvelődési könyvtárak gyüjtőköri tervezetéhez. Bp. 1963. 90 p.

MÓDSZERTANI LEVELEK

[1.] Lenin születésének 90. évfordulója. Bp. 1960. 10 p.

[2.] Könyvtárak a szocialista brigádokért. Bp. 1960. 10 p.

[3.] A szocialista és népi demokratikus országok nemzeti ünnepei. Bp. 1960. 52 p.

4. Ünnepi könyvhét. Bp. 1961. 23 p. 8 t.

5. Regény-ciklusok jegyzéke. Bp. 1961. VII, 21 p.

6. Ünnepi könyvhét. Bp. 1963. 23 p.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

MÓDSZERTANI UTMUTATÓK GYERMEKKÖNYVTÁROSOK SZÁMÁRA

[1.] N. RÁCZ Aranka: A gyermekkönyvtárak szervezése és fejlesztése. Bp. 1961. 28 p.

[2.] MIKÓ Zoltán: A könyvtári meseórák tartalmáról és módszereiről. Bp. 1961. 52 p.

UJ KÖNYVTÁRI FÜZETEK

1. Egyetemi könyvtári konferencia. Szeged, 1959, december 10-12. Bp. 1960. 260 p.
2. HORVÁTH Magda: A cimleirás alapjai. Bp. 1961. 303 p.

KÜLFÖLDI KÖNYVTÁRI SZAKIRODALOM

1. HESSEL, A.: A könyvtárak története. (Függelék: POLUBOJARINOV, M.: A szovjet könyvtárügy fejlődése számokban.) Bp. 1959. 216 p. Bibliogr. 169-216.p.
2. VASZIL'CSENKO, V.E.: A szovjet könyvtárügy története. Bp. 1960. 320 p.
3. HORVÁTH Magda: Együttmüködés, központositás vagy hálózat az egyetemi könyvtárak szervezetében. Szakirodalmi szemle. Bp. 1959. 93 p. Bibliogr. 85-92.p.
4. N. RÁCZ Aranka: A katalogizálási szabályok nemzetközi egysége felé. Bp. 1960. 37 p.
5. OUY, G.: Középkori kéziratok archivisztikája. Bp. 1960. 46 p.
6. A Nemzetközi Dokumentációs Szövetség távlati programja. Bp. 1960. 46 p. (A KMK és az Országos Dokumentációs Bizottság közös kiadványa.) FID szám: 325.
7. Könyvtártudományi kutatások. A Library Trends cimü folyóirat szemléje. Bp. 1961. 192 p.
8. A szovjet megyei könyvtárak módszertani munkája. Bp. 1961. 88 p.
10. HUTCHINS, M.: Bevezetés a könyvtári felvilágositó munkába. Bp. 1961. 219 p.
11. KRUPSZKAJA, N. K.: A gyermekkönyvtárakról. Bp. 1960. 41 p.
12. McCOLVIN, L.R.: Közmüvelődési könyvtárak gyermekrészlegei. Bp. 1960. 148 p.
13. A gyermekkönyvtári munka időszerü kérdései a Szovjetunióban és a népi demokratikus országokban. Cikkgyüjtemény. Bp. 1960. 156 p.
14. Szovjet vélemények néhány nyugati állam könyvtárügyéről. Bp. 1961. 111 p.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

15. A szovjet bibliográfia kérdései. Bp. 1961. 222 p., 1 t.

16. A bibliográfiai munka időszerű kérdései. Külföldi cikkgyüjtemény. Bp. 1961. 136 p.

20. FOSKETT, D. J.: A könyvtári tájékoztató munka. Bp. 1962. 105 p.

22. LEVINA, Sz. Sz.: A bibliográfia szerepe a közművelődési könyvtárakban. Bp. 1961. 55 p.

Az OKDT támogatásával jelent meg Fekete Dezső bibliográfiai összeállítása Bács-Kiskun megye könyvtárügyének 15 évéről. A bibliográfia mintegy ezer tételt regisztrál; 28 tétel az önálló müként megjelent kiadvány (módszertani utmutató, tájékoztatók, katalógusok, szöveggyüjtemények, ajánló bibliográfiák)

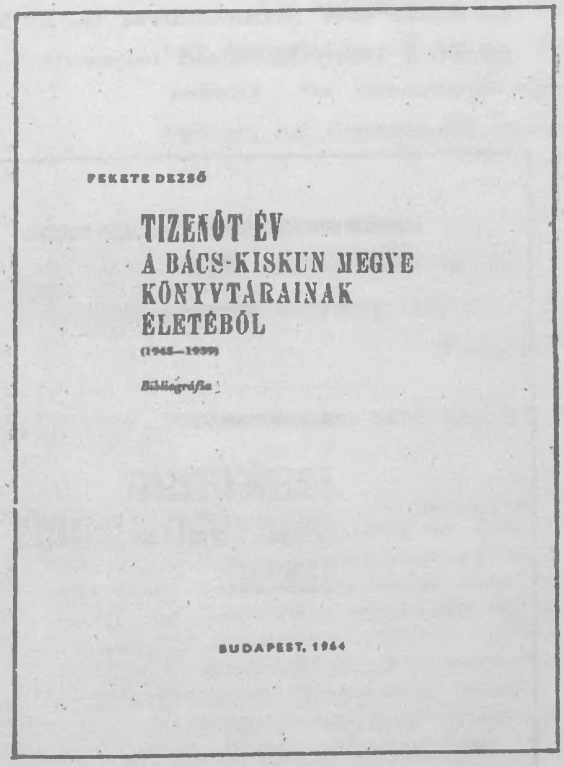

a többi pedig hirlapokban, folyóiratokban megjelent cikk a megye könyvtári életéről.

A KMK által kiadott A Könyvtárépitás és Berendezés Füzetei c. időszaki kiadvány második füzete a kaposvári, a tatabányai, a zalaegerszegi, a szombathelyi és a miskolci Megyei Könyvtárak épitési terveit, leirásait tartalmazza.

Az Eseménynaptár idei 3. negyedévi száma tájékoztatást közöl a Bolgár Népköztársaság, a Lengyel Népköztársaság, a Román Népköztársaság felszabadulásával kapcsolatban, tová-

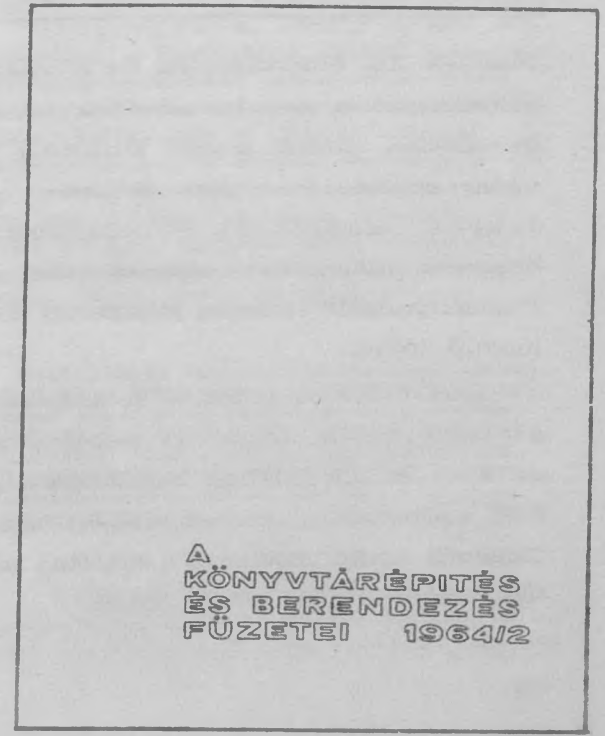

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

bá bibliográfiai és illusztrációs anyagot ad az 1944 augusztus 29-i szlovák felkelés huszadik évfordulójával kapcsolatban. Érdekes a második világháboru kitö-

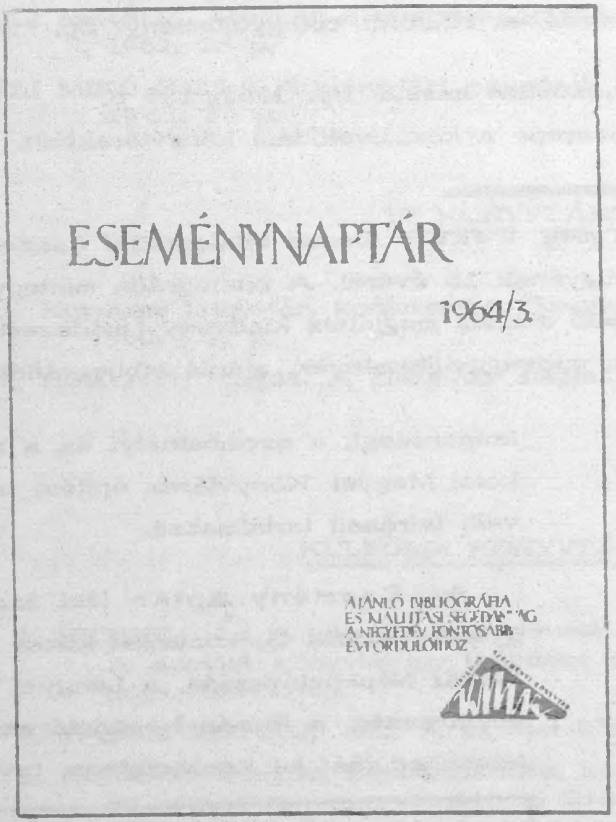

résének 25. évfordulójára és a világ békemozgalma megalakulásának 15. évfordulójára kiadott anyag. Puskás Tivadar születésének 120. és Jean Jaures halálának 60. évfordulójára is hasznos bibliográfiai anyagot közöl az Eseménynaptár számos jólsikerült illusztrációval.

Igen érdekes vitás a 3. számban a "Könyvből-filmsiker" c. melléklet, mely az év második felében bemutatásra kerülő szépirodalmi müvek alapján készült filmekről szóló irodalmat (előzetes kritika, ismertetések, viták) közli.

Az Országos Könyvtárügyi és Dokumentációs Tanács Kiadványai c. sorozat 18. füzeteként jelent meg Gallai Ervin: A mezőgazdasági bibliográfiai tájékoztatás kérdései c. dijnyertes tanulmánya, mely részletesen foglalkozik a magyar mezőgazdasági bibliográfia eddigi eredményei mellett a bibliográfia és dokumentáció elvi problémáival is. A kiadványt a Könyvtárellátó terjeszti.

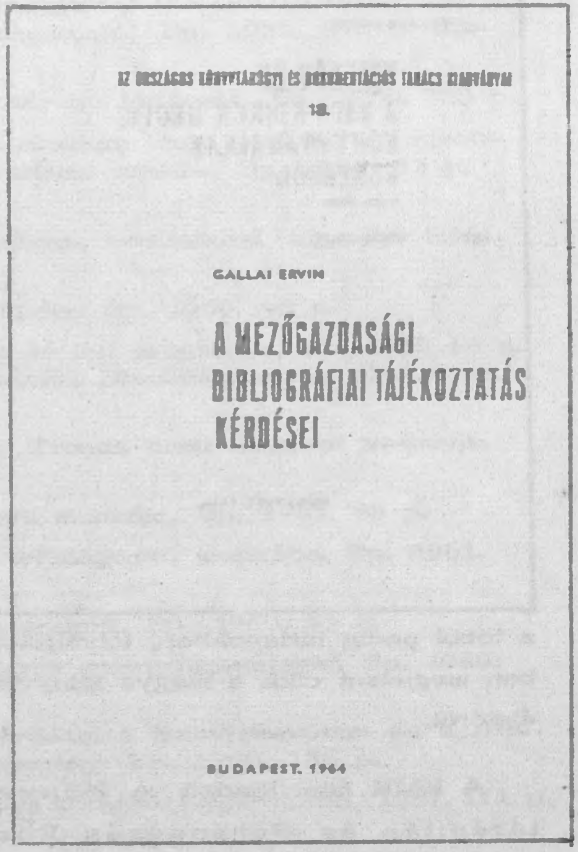

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

Faragó Lászlóné:

ÚJABB KÖNYVTÁRI MINERVÁK A KÖNYVTÁRTUDOMÁNYI SZAKKÖNYVTÁRBAN

A készülő Könyvtári Minervárói a Könyvtáros 1964..... sz. hirt adott már. A Minerva szerkesztője, Faragó Lászlóné számos külföldi hasonló vállalkozást tanulmányozott; e munka eredményeképpen jelent meg a Könyvtári Tájékoztató 1963. évi 1. számában ismertetés 24 külföldi és hazai cimjegyzékről.

Az alábbiakban a Könyvtártudományi Szakkönyvtárba, az emlitett ismertetés lezárása óta érkezett könyvtári cimjegyzékekről adunk számot. Az ismertetett kiadványok a Könyvtártudományi Szakkönyvtárban az érdeklődők rendelkezésére állnak.

A BERZSENYI DÁNIEL MEGYEI KÖNYVTÁR ÉVKÖNYVE.
Szombathely, Megyei Könyvtár (1962)-

P 623

1962. (Szerk. Takács Miklós, Tóth Gyula.) 1963. 120 p.

Könyvtárak köre. A jegyzékbe állományának nagyságától és szervezeti hovatartozásától függetlenül felvettek minden olyan könyvtárat, könyvkölcsönzőt és könyvtári egységet, mely az év nagyobb részében nyitva tartott és kölcsönzői tevékenységet folytatott.

Szerkezet. A cimjegyzék földrajzi csoportositásban először a városok - Szombathely, Kőszeg sorrendben, - majd a járások - járásokon belül községek - betürendjében sorolja fel a könyvtárakat. Az egyes járások élén a járási székhely kiemelten szerepel. Egy helységen belül a könyvtárak elnevezésük betürendjében következnek.

Adatok. Könyvtár neve; állomány; olvasok száma; kölcsönzések száma; könyvtárosok neve és foglalkozása; egyes esetekben a könyvtár jellege.

Megjegyzés. Külön ki kell emelnünk a Berzsenyi Dániel könyvtár kezdeményezését, mivel első izben foglalja össze egy megye valamennyi könyvtártipusát: a közművelődési könyvtárakat, a szakkönyvtárakat, sőt a levéltári és egyházi könyvtárakat is. Az évkönyv további fejezete a Vas megyei könyvtárakra vonatkozó sajtóközlemények válogatott bibliográfiája 1952-1962. évekből.

Bibliotecas especializadas brasileiras. Guia para Intercâmbio Bibliográfico, contendo plano para Aquisição Planificada. [Ed. por] Conselho Nacional de Pesquisas, Instituto Brasileiro de Bibliografia e Documentação, [Rio de Janeiro]. Rio de Janeiro, 1962. 375 p. 24 cm. **3-1822**
026(81)(083.81)

Előszó. A tervszerü gyüjtőköri megoszlás és a központi katalógus teszi szükségessé a könyvtárak együtt-

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

működését; a kiadvány ezt segíti elő. A bevezető néhány statisztikai adatot is közöl az állományról, könyvtárosok számáról, az együttműködésről (központi katalógus, megosztott gyüjtőkör), technikai berendezésekről stb.

Könyvtárak köre. Szakkönyvtárak, az egyetemi könyvtárakkal együtt.

Szerkezet. Szakszámok sorrendjében, beszámozott numerus currens, "lásd" hivatkozásokkal és az adatok a hivatkozás alatt, ha több szakszám alá tartozik. Külön csoportok: az általános gyüjtőkörü egyetemi könyvtárak és az általános gyüjtőkörü könyvtárak.

Mutató. Tárgymutató, mely szakszámra utal; betürendes mutató (nevek és városok egy betürendben), hivatkozás sorszámra, területi beosztás mutatója.

Adatok. Könyvtárvezető neve, intézet neve, melyhez a könyvtár tartozik, alapitási év, jelleg, használat feltételei, nyitvatartási idő, állomány, különgyüjtemények, katalógusok, alkalmazott szakrendszer, referensz szolgálat, fotoszolgálat, együttmüködés a központi katalógusokkal, gyüjtőkör, részvétel a tervszerü gyüjtőköri megosztásban, megjegyzések.

Melléklet. Képekkel illusztrálva. Bibliográfiai tájékoztató központok jegyzéke.

Biblioteczna służba informacyjna. Wykaz ośrodków. (Oprac. Mirosława Kocięcka.) [Bl.] Biblioteka Narodowa, [Warszawa]. Warszawa, 1963. 64 p. 17 cm. 1-87

Könyvtárak köre. 167 nagyobb (általános vajdasági) és önálló szakkönyvtár adatait közli.

Szerkezet. Két fő fejezet: az 1. fejezet cimszavai: önálló, általános gyüjtőkörü és akadémiai könyvtárak, egyetemi könyvtárak, vajdasági és városi könyvtárak; a 2. fejezet szakterületek szerint közli a szakkönyvtárakat. Folyamatos számozás alatt szerepelnek a könyvtárak.

Mutató. Az intézmények neve betürendben, helységek neve alatt utalás a tételszámra.

Adatok. Könyvtár neve, cime, telefonszáma; milyen tájékoztatást nyujt (személyesen, szóban, telefonon, irásban), speciális gyüjtőterület; katalógusok (recenzió, helyismereti, témaköri stb.), központi katalógus.

3.3 D 68

Directory of special libraries. Compil. by Isabel L. Towner. [Bl. by the] Special Libraries Association. New York, 1963. [3], 297 p. 25 cm. 3-1138

Előszó. A szakkönyvtárak elsődleges célja, hogy fenntartó intézményeiket szolgálják, de olyan gazdag forrásanyaggal rendelkeznek, melyeket a kutatók nem nélkülözhetnek, ezért adják közre a kötetet.

Könyvtárak köre. Szakkönyvtárak (USA és Canada).

Szerkezet. Betürend, sorszámozva.

Mutató. Igen gazdag tárgymutató (gyüjtőkörök) visszahivatkozással sorszámra.

Adatok. Név, cim, könyvtáros neve, dolgozók száma. Alapitási év és létrehozásának célja, a használat módja; állományadatok: könyv, kisnyomtatvány, napilap, folyóirat; fő gyüjtőkör, különgyüjtemények; esetleg szervezet; kiadványok.

Tanulság. A kiadvány csak két kérdésre ad választ: egy adott intézményt névszerint meg lehet találni a rá vonatkozó adatokkal, egy adott tárgykörben megmondja, mely intézmények foglalkoznak a kérdéssel. Külön jelzi azon könyvtárakat csillaggal, melyekről bővebb adatokat nem sikerült szerezni.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

Dresdner Bibliotheken-Führer. (Red. Rudolf Böhme). [Hrsg.] Arbeitsgemeinschaft Dresdner Bibliotheken. [Dresden], 1959. 156 p. 12 t. 17 cm.
/Veröffentlichungen der Sächsischen Landesbibliothek 1. No./

1-117

Előszó. A könyvtárak jelentős szerepet játszanak a társadalom sokoldalu feladatainak megoldásában. Sok ezren találták már meg az utat a könyvtárakhoz, de még sok ezren nem ismerik azokat a lehetőségeket, melyeket a könyvtárak nyujthatnak. A tájékoztató tömör, jó áttekintést kiván adni 255 drezdai könyvtárról. A tájékoztató a különböző tipusu könyvtárak jó együttmüködésének eredménye.

Könyvtárak köre. Kozmüvelődési könyvtárak, tudományos könyvtárak.

Szerkezet. A fenti két nagy csoportban közli a könyvtárakat. Az első csoporton belül külön tagolja a tanácsi, egyéb nyilvános közmüvelődési és a gyermekkönyvtárakat. A tudományos könyvtárakat nagyobb tudományszakonként csoportositja. A két csoport előtt rövid, általános összefoglaló van a jellemző adatokról és használatról. Az egyes könyvtárak sorszámot kaptak, de egy-egy könyvtár több helyre is besorolást kapott, igy a sorszám nem felel meg a ténylegesen közölt könyvtárak számának.

Mutató. A könyvtárak betürendes jegyzéke. Különleges szolgáltatások alatt külön csoportositja a könyvtárakat, mint pl. képarchivum, fotoszolgálat, mikrofilmleolvasók, dokumentáció (szakterületenként) stb. Gyüjtőkörök betürendes jegyzéke.

Adatok. Név, cim, telefon, jelleg, állomány, nyitvatartás, használat, olvasóterem, speciális gyüjtőkör. A nagy könyvtárakról részletesebb ismertetés.

Melléklet. Képekkel illusztrálva.

Encyclopedia of associations. 3. ed. Detroit, Mich. Gale Research Comp. (1961). 29 cm.
1. vol. National organizations of the U.S. 1011 p.
2. vol. Geographic and executive index. 304 p.

4-706/1-2

Előszó. Közvetlenül az intézményektől az utolsó évben beszerzett, az intézményre jellegzetes adatokat közli.

Intézmények köre. Országos jellegü nem haszonra dolgozó intézmények.

Szerkezet. 19 szakcsoportban, ezen belül betürendben következnek az intézmények. A kiválasztott rendszó, amely alatt besorolásra kerül az intézmény vagy az intézmény nevében lévő, tevékenységére legjellemzőbb szó, vagy ha ez a névből nem derül ki, a tevékenységet megjelölő választott rendszó.

Mutató. Összevont betürendes mutató; az intézmény a teljes neve alatt kerül besorolásra, valamint a rendszó alatt és minden a nevében előforduló jelentős szó alatt. Tárgymutatóban a megfelelő tárgyszó alatt közlik a több szakcsoport alá tartozó intézményeket, és azokat melyek egy szakcsoporton belül különböző rendszavak alatt kerültek besorolásra.

A 2. kötetben földrajzi elrendezésben csoportositják az intézményeket: az államok, azon belül a városok sorrendjében. A kötetben található még névmutató, mely az intézmény vezetőinek nevét közli; megadva, hogy milyen minőségben (elnök stb.) milyen intézménynél müködik.

Adatok. Az intézmény neve, cime, vezetője, alapitási éve. A tagok és a dolgozók száma. Az intézmény célkitüzéseinek rövid ismertetése, a közgyülések helye és rendszeressége, különbizottságok, kiadványok stb.

Megjegyzés. A visszahivatkozás mindig lapszámra történik.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

Führer durch die Bibliotheken der Stadt und des Bezirkes Leipzig. (Bearb. von der Deutschen Bücherei und der Stadt- und Bezirksbibliothek, Leipzig.) Leipzig, Verl. für Buch- u. Bibliothekswesen, (1961). 148 p. 9 t. 19 cm.
/Die Bibliotheken der DDR./ 2-437

Előszó. A tájékoztató célja, hogy az eddig kevéssé, vagy egyáltalán nem ismert könyvtárakat a használók számára hozzáférhetővé tegye és elősegitse a könyvtárak racionális kihasználását.

Könyvtárak köre. Közmüvelődési könyvtárak, tudományos könyvtárak, dokumentációs-információs intézmények.

Szerkezet. A fenti csoportositásban a közmüvelődési könyvtárak kerületenként felsorolva; a tudományos könyvtárak élére az általános gyüjtőkörü nagy könyvtárak kerültek, majd a főbb tudományterületük szerint csoportositja anyagát. Szakterületek szerint ismerteti a kiadvány a dokumentációs-információs intézményeket. A legfontosabb tudnivalókat az egyes könyvtártipusok előtti összefoglaló adja meg.

Mutató. A felsorolt intézmények betürendes mutatója. Tárgymutató. Mindkét mutató a sorszámokra hivatkozik.

Adatok. Név, cim, telefonszám, a megközelités lehetőségei (villamos, autóbusz), a használat feltételei, nyitvatartás, állomány, gyüjtőkör, különgyüjtemény, olvasóterem, alapitási év, kiadványok. A nagy könyvtárakról részletesebb ismertetés.

Megjegyzés. A kiadvány képekkel illusztrált és az egyes kerületekről térképet is közöl, bejelölve a megfelelő könyvtártipusokat.

Führer durch die Bibliotheken und Literaturstellen der Hauptstadt Berlin. (Hrsg. Berliner Stadtbibliothek in Verbindung mit dem Arbeitskreis der Berliner Bibliotheken und Literaturstellen. (Leipzig), 1963. 254 p. 20 cm.
Cim a boritófedélen: Bibliotheken und Literaturstellen. 2-874

Előszó. A berlini városi tanács müvelődési osztálya és a berlini városi könyvtár munkaközösséget hozott létre, ahol minden könyvtártipus képviselve van. A célkitüzés az együttmüködés elősegitése. Az utmutatót a munkaközösség adta ki.

A kiadvány célja kettős: a berlini könyvtári helyzet megismertetése és az olvasók tájékoztatása a rendelkezésükre álló sokoldalu könyvtári lehetőségekről.

Könyvtárak köre. Általános gyüjtőkörü tudományos könyvtárak, szakkönyvtárak és dokumentációs-információs intézmények Berlin és környékéről, közmüvelődési könyvtárak Berlinben.

Szerkezet. A fenti beosztásban minden könyvtártipus előtt rövid összefoglaló ismertetés. Az első rész 8 nagy könyvtár adatait közli. E könyvtárak hálózatához tartozó könyvtárak (intézeti, tanszéki stb.) a második részben kaptak helyet, melynek beosztása nagyobb szakterületenkénti csoportositás, azon belül kisebb szakcsoportok. A harmadik részben a közmüvelődési könyvtárak kerületenként kerültek felsorolásra, a kerület központi könyvtára után a fiókkönyvtárak, gyermekkönyvtárak és jelentős - nyilvános jellegü - üzemi-szakszervezeti könyvtárak.

Mutató. A cél érdekében, - hogy az olvasó minél könnyebben tájékozódhassék - 6 mutató egésziti ki a kötetet. 1/ A könyvtárak betürendes jegyzéke. 2/ A hálózati könyvtárak részletes felsorolása hálózatonként. 3/ Dokumentációs-információs állomások a főbb szakterületek szerint és azon belül betürendben. 4/ Referensz szolgálattal rendelkező szakterületek (dokumentációs feltárás) felsorolása. 5/ Regionális mutató: kerületenként az utcanevek sorrendjében. 6/ Gyüjtőköri mutató betürendben.

Minden hivatkozás sorszámra történik.

Adatok. Cim, telefon, a megközelités lehetőségei (villamos, autóbusz járat); a használat feltételei, nyitvatartási idő, állomány, kurrens folyóiratok száma, gyüjtőkör, katalógusok, olvasóterem, leolvasók, tájékoztatásra és dokumentációra vonatkozó bővebb

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

adatok, alapitási év és rövid történet, ahol indokolt, kiadványok, irodalom.

Tanulság. Egy-egy terület könyvtári ellátottságáról szóló tájékoztatóknak jelentős szerepe lehet nemcsak az olvasók jobb ellátásában, hanem a terület könyvtárosai együttmüködésének kialakitásában is. Jók az egyes könyvtártipusok előtt közölt összefoglalások, nemcsak kulturális fejlődésről számolnak be, hanem jelzik, mit várhat az olvasó az adott könyvtártipustól.

International scientific organizations. A guide to their library, documentation, and information services. Prep. under the direction of Kathrine O[liver] Murra. [Ed. by the] Library of Congress, General Reference and Bibliography Division Reference Department, [Washington.] Washington, 1962. XI, 794 p. 24 cm.
/International science information studies./

Előszó. A Library of Congress előre látta a tudományos és müszaki irodalom, valamint a nemzetközi tudományos tanácskozások számának növekedését és ezért már 10 évvel ezelőtt kialakitotta Nemzetközi Szervezetek Részlegét. A jelen kiadvány a részleg munkájából adódik.

Bevezetés. Könyvtár, dokumentáció és tájékoztatás között nehéz határvonalat huzni, ezért a tárgyalt 449 intézmény ilyen szolgáltatásait nem lehetett rendszerezni. A felsorolt intézményekben egyik-másik szolgáltatás megvan. A beérkezett válaszok egy részében ugyan nincsenek meg ezek a szolgáltatások, de bizottságaik müködnek bibliográfia, osztályozás stb. területén, igy ezeket is felvették.

Szerkezet. Az intézmények angol nevének betürendjében. Francia, illetve a latin-amerikai intézményeknél spanyol nyelven is közlik a nevet. A hivatalosan használt rövidités sét zárójelben adják meg. A rövidítéseknek külön mutatója is van.

Adatok. A cim rendszerint az intézmény titkárságának a cime. Ismerteti a könyvtárat, dokumentációt, információt és más hasonló szolgáltatásokat. Ezt követi a kiadványok jegyzéke és végül az intézmény szervezetére és funkcióira vonatkozó adatok. A kiadványokat 1959-től kezdve közli. A rávonatkozó irodalomnál, ha lehet a LC helyszámát is adja, illetve más lelőhelyekét. Általános bibliográfiát is közöl, valamint kódszám feloldást.

Tárgyszómutató. Összehoz olyan fogalmakat mint referálás, hol, melyik szakterületen folyik, de olyan furcsaságok is előfordulnak, hogy az index karácsonyi üdvözlőkártyák tárgyszót is tartalmaz, melyet a méhészeti társaság küld szét.

Megjegyzés. Az egyik legkevésbé feltárt terület, a nemzetközi intézmények könyvtári-dokumentációs helyzetéről ad megbizható tájékoztatást, különösen a kiadványok része hasznos.

JAHRBUCH DER BIBLIOTHEKEN, ARCHIVE UND DOKUMENTATIONSSTELLEN DER DEUTSCHEN DEMOKRATISCHEN REPUBLIK.
Berlin, Deutsche Staatsbibliothek. 1(1959)-

P 63

2. Jg. 1960/1961. 1962. VIII, 365 p.

Előszó. Az erősen tagolt német könyvtárügy közös vállalkozásaként, az 1961. évi adatok alapján készült a kiadvány.

Könyvtárak köre. Az Oktatásügyi Minisztérium alá tartozó tudományos könyvtárak 5000 kötet feletti állománnyal; intézeti, szakkönyvtárak amennyiben a kiküldött kérdőivre válaszoltak; egyetemi tanszéki könyvtárak majd csak a következő évfolyamban kerülnek felvételre. Dokumentációs és információs intézmények. Közmüvelődési könyvtárak közül a 20 000 lakos feletti helységek könyvtárai kerültek felsorolásra, kisebb helységek könyvtárai csak akkor, ha különgyüjteményük a helyi jelentőségen tulnőtt. A körzeti könyvtárak jelentőségükhöz mérten a körzet könyvtárhálózati adataival. Az 5000 kötet alatti szakszervezeti könyvtárakat összesitve dolgoz-

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

za fel. A levéltárak sorába a városi és üzemi levéltárak csak kivételesen vannak felvéve. A további évfolyamokban szélesebb körü feldolgozásra lehet számitani.

Szerkezet. Helységnevek betürendjében, azon belül: tudományos könyvtárak, közmüvelődési könyvtárak, levéltárak és dokumentációs-információs intézmények sorrendjében. Az egyes cimek sorszámozottak.

Külön részben közli a központi intézményeket: könyvtárüggyel kapcsolatos minisztériumok, egyetemi tanszékek, iskolák, folyóiratszerkesztőségek, kiadók, módszertani központok adatait.

Mutató. Betürendes mutató a különgyüjteményekről, gyüjtőkörről és dokumentációs szolgáltatásokról. Utalás a sorszámra. Mutató az intézménytipusokról.

Adatok. Cim, alapitási év, telefon és telex szám, főhatóság. Állományadatok részletezve, kurrens folyóiratok száma, kézikönyvtár, olvasótermi adatok, fotóra vonatkozó adatok. Használati feltételek, nyitvatartás. Vezető és főmunkatársak neve. Gyüjtőkör. Kiadványok és a könyvtárra vonatkozó irodalom. Külön megjegyzés: dokumentációra, központi katalógusra vonatkozó adatok. A közmüvelődési könyvtáraknál a lakosság száma, az olvasók száma és a körzet összefoglaló könyvtári adatai is.

Melléklet. A könyvtárak munkatársainak névsora. Feltüntetett adatok: születés éve, beosztás, képzettség, diploma, tagság a különböző központi könyvtári bizottságokban és a kitüntetések felsorolása.

Statisztikai rész.

I. Tudományos könyvtárak: állomány, gyarapodás a gyarapodás módja és szakok szerint. Olvasói igények. Helyben olvasás, beiratkozott olvasók, könyvtárközi kölcsönzés, fotoszolgálat, tájékoztatás, központi katalógus.

II. Szakfőiskolák: állomány, gyarapodás szakok szerint és a gyarapodás módja szerint, helybeni kölcsönzés, távkölcsönzés.

III. Közmüvelődési könyvtárak: összefoglaló adatok könyvtártipusok szerint 1959-1961-ről; könyvtárak, olvasók, állomány és kölcsönzések száma; az olvasók száma a lakosság százalékában, az egy főre és egy olvasóra jutó állomány, az egy olvasóra jutó kölcsönzés, az egy könyvre jutó kölcsönzés. 1961-es összefoglaló adatok megyénként és megyén belül körzetenként.

IV. Levéltárak: 1960 és 1961 évi adatok: használók száma levéltártipusokként, országos levéltárak szerint, fotoszolgálat.

ŁUCZYŃSKA, Alfreda - REMEROWA, Krystyna
Libraries in Poland. Information guide. (Transl. Christina Cękalska.) [Ed. by] Ministry of Culture and Art, Department of Cultural and Educational Studies and Libraries. Warsaw, 1961. 108 p.illusztr. 17 cm. 1-77

Előszó. A lengyel könyvtárak rövid története, jelenlegi szervezete, a könyvtárosképzés módja.

Szerkezet. Könyvtártipusok szerint: nemzeti, egyetemi, nagyobb akadémiai, nagyobb egyéb szakkönyvtárak, nagyobb és fontosabb városi közmüvelődési könyvtárak.

Adatok. Név, cim, gyüjtemény, történet, funkciók, gyüjtőkör leirása, katalógusok, kiadványok.

Melléklet: Statisztikai táblázat az alábbi beosztásban:

Hálózat	Könyvtárak száma	Kötetszám	Olvasó ezrekben	Kölcsönzött kötet 1 olvasóra
Közművelődési				
Szakszervezeti				
Tudományos				
Összesen:				

Tanulság. Nem adattár, hanem inkább népszerü ismertetés.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

A SOMOGY MEGYEI KÖNYVTÁR ÉVKÖNYVE. Kaposvár, Megyei Könyvtár. (1960/1961)-1957-1958/1959-ig: A Kaposvári Megyei Könyvtár Évkönyve.
P 489

Szerkezet. Megyei könyvtár, városi fiókhálózat, járások betürendben, járási könyvtár kiemelve, majd táblázatban a települések.

Adatok. A megyei, városi és járási könyvtáraknál: cim, telefon és a munkatársak neve. Településeknél: sorszám (járásonként ujra kezdve), a település neve, a könyvtár jellege röviditéssel, elhelyezés, állomány, gyarapodás, olvasók száma, a lakosság hány százaléka olvasó, kölcsönzések száma, a könyvtáros neve és foglalkozása.

Tanulság. A vezető könyvtárakról kevesebb adatot közöl, mint a községi könyvtárakról (állomány, gyarapodás, olvasók száma, kölcsönzés stb.). Kár, hogy nem közli, hol van függetlenitett, hol van tiszteletdijas könyvtáros.

Spravocsnik na bibliotekite v Bölgarija. [Izd.] Narodna biblioteka "Vaszil Kolarov", Naucsno-metodicsen otdel po bibliotekoznanie i preporöcsitelna bibliografija, [Szofija]. Szofija, Nauka i izkusstvo, 1963. XXXI, 389 p. 21 cm.
Bibliogr. XXXI. p.
2-1126

Előszó. Ismerteti a bolgár könyvtárak rendszerét; jelenleg 500 kötetnél nagyobb állománnyal 8195 könyvtár rendelkezik, ebből 2913 a városokban van, 5282 vidéken. A közmüvelődési könyvtárak száma 7579 különböző hálózatokba szervezve.

1. Állami könyvtárak száma 19, a Müvelődésügyi Minisztérium felügyelete alatt, a Nemzeti Könyvtárral az élen.

2. Csitaliste könyvtárak száma 3475: ezek lehetnek megyei, városi vagy falusi könyvtárak; megyei könyvtár csak ott van, ahol állami könyvtár nincs. Felügyeleti szervük a helyi tanácsok és a Hazafias Népfront.

3. Iskolai könyvtárak száma 2808. Ugyancsak a Müvelődésügyi Minisztérium irányitása alatt.

4. Üzemi-vállalati könyvtárak száma 1277, a Szakszervezeti Tanács felügyelete alatt állnak.

A tudományos könyvtárak:

1. Egyetemi könyvtárak száma 20, ez alatt egy-egy egyetemi hálózat értendő kari és tanszéki könyvtárakkal. Felügyeleti szerv a Müvelődésügyi Minisztérium.

2. Tudományos Akadémia könyvtárai: 1 központi és 41 intézeti könyvtárral.

3. A Mezőgazdasági Akadémia könyvtárai: 1 központi és több mint 50 intézeti, kisérleti-állomási könyvtárral.

4. Szakkönyvtárak száma 502, különböző kutató intézetek, pártszervezetek, kórházak, muzeumok stb. könyvtárai. Ezek elsősorban a fenntartó intézményt szolgálják.

Minden tudományos könyvtár részt vesz az összehangolt állománygyarapitásban, jelent a központi katalógusnak.

Könyvtárak köre. Tudományos könyvtárak és a 3000 kötetnél nagyobb állománnyal rendelkező közmüvelődési könyvtárak. Ez utóbbiakban van függetlenitett könyvtáros.

Szerkezet. A megyék szerint betürendben Szofia kiemelve az élre kerül. A megyéken belül elől a megyei székhely, majd városok és falvak következnek. Egy településen belül elől szerepelnek a tudományos könyvtárak; egyetemi és szakkönyvtárak, majd a közmüvelődési könyvtárak, állami könyvtárak, csitalisték, iskolai, szakszervezeti könyvtárak.

Mutató. A könyvtárak betürendes jegyzéke. Tudományos könyvtárak szakmutatója. Települések betürendes mutatója.

Adatok. A könyvtár neve, cime, telefonszáma; alapitási év, rövid történet, a nagyobb könyvtárak szervezete, kötetek száma, tudományos könyvtárak gyüjtőköre, katalógusok, könyvtári szolgáltatások, olvasótermek, nyitvatartási idő, személyzet, kiadványok és csereanyag. Ha a könyvtáros ne-

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

ve nem szerepel, azt jelenti, nincs függetlenitett könyvtárosa.

Melléklet. A bolgár könyvtárügyre vonatkozó legujabb irodalom.

Megjegyzés. Bevezetés angol, német, francia nyelven. A számozás folyamatos. A mutatók a sorszámra hivatkoznak vissza.

A Könyvtári Tájékoztató 1963. 1. száma az alábbi könyvtári cimjegyzékek részletes ismertetését tartalmazza:

1 Adressverzeichnis deutscher Bibliotheken. Hrsg. v. d. Auskunftsabteilung d. Öffentl. Wissenschaftl. Bibliothek. Berlin, Leipzig, Verl. d. Börsenvereins 1950.

2 American library directory. A classified list of ... libraries with names of librarians and statistical data compiled triennially. New York, Bowker. 22. ed. 1960. 23. ed. 1962.

3 Annuaire des organisations internationales. 8. ed. 1960-1961. Bruxelles, Union des Assoc. Int.

4 Archive, Bibliotheken und Dokumentationsstellen der Schweiz. 3. Aufl. Bern, Sekrt. d. schweiz. Vereinigung f. Dokumentation, 1958.

5 Bibliography of directories of sources of information (Compil. by Kajsa Hellström,) The Hague, 1960. /FID Publ[ication] 328./

6 Biblioteke u Jugoslavije. Red. Nikola Justinijanovic, Nebojsa Lazarevic, Rodmila Perisic. [Izd.] Savez Drustava Bibliotekara Jugoslavije. Beograd. 1962. 407 p.

7 Canadian library directory. Ed. by Leonora G. Acdy. Ottawa, Canadian Libr. Assoc. 1959.

8 Directory of special libraries in Australia. Comp. by the special libraries section of the Library Association of Australia. (2.ed.) Sydney, The Library Assoc. of Australia. 1961.

9 Guide international des sources Européennes d'information technique. Paris, Agance Europ. de Productivité de l'Org. Europ. de Coop. Econ. 1957.

10 A guide to government libraries. [Ed. by] H.M. Treasury Organisation and Methods Division. London, H.M.S.O. 1958.

11 Handbuch österreichischer Bibliotheken. Hrsg. von der Vereinigung österreichischer Bibliothekare. Wien. Österreichische Nationalbibliothek. 1.: Bibliotheksverzeichnis. Stand 1960. 1961. /Biblos Schriften. 30./

12 Jahrbuch der deutschen Bibliotheken. Jg. 37. Hrsg. v. Verein Deutscher Bibliothekare. Leipzig - Wiesbaden, Harassowitz, 1957.

13 Magyar Minerva. 1-6. évf. Bp. Athenaeum, Egyet. ny. 1900-1932.

14 A Magyar Tudományos Akadémia almanachja. Bp. Akad. K. 1962. 504 p.

15 Minerva. Jahrbuch der gelehrten Welt. 44. Jg. Abt. Universitäten und Fachhochschulen. 2. Bd. Aussereuropa. Teil 1-2. Berlin, Gruyter, 1956.

16 Nederlandse bibliotheekgids. Adresboek van bibliotheken in Nederland. Bewerkt Door Ch.J. Nissink. 4. dr. Amsterdam, Swets - Zeitlinger, 1949.

17 Répertoire des bibliothèques de France. Ed. par l'UNESCO et la Direction des Services des Bibliothèques de France. 1-3. vol. Paris, Bibliothèque Nationale, 1950-1951.

18 Special libraries and collections. A New Zealand directory. 1959. Comp. by University and Research Section. Wellington, New Zealand Library Assoc. 1959.

19 Special library and information services in the United Kingdom. Ed. by J. Burkett. London, Library Assoc. 1961.

20 Tájékoztató a magyar tudományos és szakkönyvtárakról és szolgáltatásaikról. (Összeáll.: Farago Lászlóné és Jánszky Lajos.) 2. átd. jav. kiad. Bp. (OMK) 1962.

21 Tájékoztató a nagyobb ipari szakkönyvtárakról. (Szerk. Jánszky Lajos). Bp. (OMK), 1961.

22 Verzeichnis österreichischer Bibliotheken. Hrsg. v. Vereinigung Österr. Bibliothekare. Wien. Verl. Hollinek, 1953. - /Biblos Schriften. 1./

23 World directory of agricultural libraries and documentation centres. Ed. by D.H. Boalch. Harpenden, Herts, 1960.

24 The world of learning. 1960-[19]61. 11. ed. London, Europa Publ. (1961.)

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

SZOVJETUNIÓ

Összeállította: Tarr Lászlóné

SZÁZÖTVEN ÉVES A LENINGRÁDI SZALTÜKOV—SCSEREDIN KÖNYVTÁR

A Bibliotekar' 1964. évi januári számának teljes anyaga a Szaltükov-Scsedrin Könyvtár fennállásának 150. évfordulójával foglalkozik. Különös részletességgel ismerteti a szovjet hatalom idején elért eredményeket és fejlődését.

Az Oroszországi Federativ Szocialista Köztársaság kulturálisügyi miniszterhelyettese "A Párt által meghatározott uton" cimü cikkében méltatja a Könyvtár eddigi tevékenységét és munkáját, majd meghatározza a Könyvtár további feladatait, amely szerint nemcsak az olvasók igényeit kell kielégiteni, hanem továbbfejleszteni és kiterjeszteni tájékoztató, bibliográfiai és módszertani tevékenységét, feltárni a könyvtár gazdag állományait, különgyüjteményeit, aktivan közremüködni a szovjet könyvtártudomány továbbfejlesztésében, általánositani a Könyvtár bevált munkamódszereit, közremüködni az egész szovjet könyvtárügy fejlesztési munkálataiban.

A Könyvtár 1795-ben létesült, de müködését, mint nyilvános könyvtár 1814 január 14-én kezdte meg. Állománya jelenleg már meghaladja a 14 millió könyvtári egységet. A Lenin Könyvtár után a Szovjetunió második legnagyobb Könyvtára. Állománya a Kongresszusi Könyvtár, a British Museum Könyvtára és a párizsi Nemzeti Könyvtár könyvállományával vetekszik.

A Könyvtár létrejöttének pillanatától a haladás ügyét szolgálta. A cárizmus idején a hazai tudomány és kultura fejlesztéséért harcolt a könyvtári eszközök-adta lehetőségek keretein belül. Munkatársai között V. Sz. Szopikov, az orosz bibliográfia megteremtője, I. A. Krülov, a nagy orosz meseiró, aki 30 évig dolgozott a könyvtárban és müködése idején az orosz könyvek könyvállománya 26 ezer kötettel gyarapodott, V. I. Szobol'szcsikov, a kiváló orosz könyvtáros, a Könyvtár "Russzika" és müvészeti főosztályának vezetője, aki müködése idején harcolt azért, hogy a Könyvtár hozzáférhető legyen az olvasók legszélesebb rétegei számára, V. V. Sztaszov, aki a könyvpropaganda, a könyvtári katalógusok megszervezése kérdéseivel foglalkozott, N. Ja. Marr, aki hozzájárult a Könyvtár kiadói tevékenységének fejlesztéséhez, megszervez-

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

te a Könyvtár keleti gyüjteményét, az ő tevékeny közreműködésével indult meg 1928-ban a Könyvtár kiadásában az orosz könyvek nyomtatott katalóguscéduláinak kiadása, 1924-1928-ban a "Külföldi folyóiratok központi katalógusa" kiadása, és ugyancsak müködése alatt - 1929-ben - nyilt meg a tudományos olvasóterem és kezdték meg a tárgyszókatalógus szerkesztését, N. Sz. Derzsavin, akadémikus, szlavista, aki 1924-1931-ig, mint a Könyvtár igazgatóhelyettese az állomány alakitásának kérdéseivel foglalkozott, különös tekintettel a szláv nyelvü irodalom kiegészitésére és népszerüsitésére, külön "Szlavika" gyüjteményt létesitett.

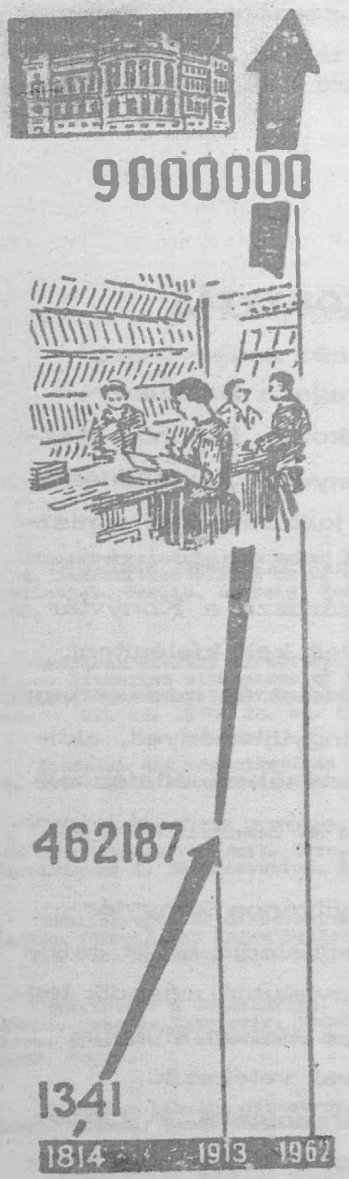

A KÖLCSÖNZÉS NÖVEKEDÉSE

A Könyvtár állományában van a legnagyobb "Russzika" könyv- és folyóiratgyüjtemény, amely tartalmazza az országban megjelent orosz könyveket és 1917-ig Oroszországról külföldön megjelent összes müveket. A könyvtár különgyüjteményei közül meg kell emliteni a francia forradalom eszméit hirdető és a forradalom idején megjelent gazdag anyag gyüjteményét, Marx, Engels és Lenin müveinek gyüjteményét, Voltaire hires könyvtárát. A világon található 40 ezer ősnyomtatványból (1500-ig megjelent müvek) majdnem 4000 van a Könyvtár birtokában.

Gazdag a Könyvtár térképgyüjteménye, amely számos XV-XVIII. századi térképritkaságot tartalmaz. Kéziratgyüjteményében több mint 50 nyelven nemcsak papirra irott, hanem kőbe vésett, fakéregre, pálmalevelekre, papirusz- és pergamentekercsekre, selyemre irott gyüjtemények is szép számban találhatók.

A Szaltükov-Scsedrin Könyvtárban őrzik az első keltezett, 900 évvel ezelőtt megjelent diszes kéziratos szláv irásemléket az "Osztromirovo Evangéliumot" és a "Lavrent'ev Letopisz' másolatát. Megtalálhatók a Könyvtárban M. Ju. Lermontov, N. V. Gogol, V.A. Zsukovszkij, N. A. Dobroljubov, M. I. Glinka, M. P. Muszorgszkij, N. A. Rimszkij-Korszakov, J. S. Bach, Mozart, Beethoven, Liszt és a világ kulturális élete számos kiváló képviselőjének kézirata, Nagy Péter, Szuvorov, Robespierre, Danton, Napoleon, Cromwell, Husz János, Garibaldi autográf kézirásai.

A szovjet kormány megalakulásának első pillanatától kezdve nagy sulyt

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

helyezett és helyez a könyvtár állományának védelmére és kiegészitésére. 1922 áprilisában külön-rendelettel szabályozzák a könyvtár müködését, és meghatározzák azokat a feladatokat, amelyeket meg kell oldani a Könyvtár zavartalan müködésének biztositására. Ez a rendelet mondja ki többek között, hogy:

1./ a Könyvtár feladata összegyüjteni és őrizni az Oroszországban megjelent és megjelenő sajtótermékeket;

2./ kötelezni az összes hatóságokat, intézményeket, szervezeteket és magánkiadókat, hogy a kiadásukban megjelenő összes kiadványokból a Könyvkamarán keresztül a Könyvtárnak kötelespéldányt szolgáltassanak;

3./ kötelezni a Népbiztosságot, hogy biztositsa a Könyvtár számára a müködéséhez szükséges összes eszközöket és lehetőségeket.

A Könyvtár állománykiegészitéséhez és müködéséhez szükséges összeg évről évre emelkedik. De állományának kiegészitésében komoly szerepe van a nemzetközi kiadványcserének. 73 ország 2100 könyvtárával van jelenleg csereviszonyban. 1962-ben például csere utján 75 465 darab könyvet, folyóiratot és napilapot szereztek be.

A Nagy Honvédő Háboru idején a Könyvtár müködése egy napig sem szünetelt. Dolgozói nemcsak az állományt mentették meg a pusztulástól, hanem a város romjai közül, elhagyott lakásokban pusztulásra itélt könyveket gyüjtötték össze.

1949-ben a Könyvtár uj épületbe költözött és ezzel lehetővé vált, hogy nemcsak gazdag állománya lett hozzáférhetőbb, hanem lényegesen bővült az olvasóteremben a férőhely is.

A Könyvtárat jelenleg naponta több mint 5000 olvasó látogatja. Az olvasók között találunk akadémikusokat és egyetemi hallgatókat, mérnököket és munkásokat, orvosokat és agronómusokat, pedagógusokat és müvészeket. Használják a könyvtárat nemcsak Leningrád lakosai, hanem az ország legtávolabbi vidékein lakó olvasók is. 1918-ban, 45 évvel ezelőtt, a Szovjet kormány határozata és Lenin külön utasitása alapján, megszervezték a könyvtárközi kölcsönzést is. Azóta a

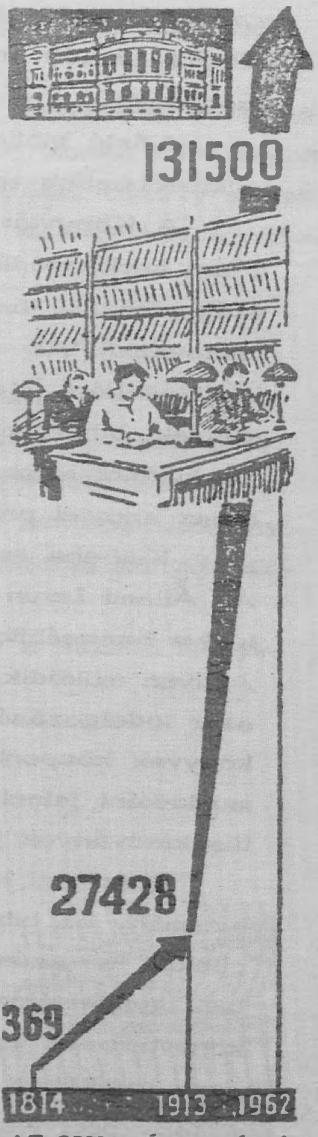

AZ OLVASÓK SZÁMÁNAK NÖVEKEDÉSE

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

Könyvtár az ország minden tájára könyveket küld vonaton, repülőgépen, hajón. A Könyvtárba naponta körülbelül 800 igény érkezik, és kb. 500 igényt elégítenek ki. 1962-ben Leningrádon kivül könyvtárközi kölcsönzés utján 48 249 müvet kölcsönöztek ki. Kiterjedt a Könyvtár mikrofilm szolgálata is. 1963-ban 12 ezer mikrofilmet készitettek és küldtek meg az érdeklődőknek. Az egész évi könyvtárközi kölcsönzés meghaladja a 130 ezer könyvtári egységet.

Sokrétü a Könyvtár tudományos, kutató, módszertani és kiadói tevékenysége is. A Könyvtár a könyvtártudomány, bibliográfia és könyvtörténet egyik tudományos-kutató központja. Kiadványainak évi terjedelme meghaladja a 400 nyomtatott ivet, nem számitva a nyomtatott katalóguscédulák kiadását. 1962-ben például 15 100 orosz könyvről 360 iv terjedelemben adtak ki nyomtatott katalóguscédulát.

Ajánló bibliográfiákat adnak ki az olvasók legkülönbözőbb rétegei és a legkülönbözőbb szakterületen dolgozók számára.

A Könyvtár bibliográfiai tevékenysége azonban nemcsak ajánló bibliográfiákra korlátozódik. Kiadásában jelent meg például egy 4 kötetes mü "Oroszország időszaki kiadványainak bibliográfiája 1901-1916". Ez a bibliográfia N. M. Liszovszkij:"Az orosz időszaki sajtó bibliográfiája 1703-1900" c. bibliográfia folytatásaként jelent meg. Kiadtak több másodfoku bibliográfiát is: "A szovjet müszaki bibliográfia bibliográfiája", "A szovjet orvosi bibliográfia bibliográfiája", "A külföldi müszaki bibliográfiák (1945-1956)". Megkezdték több kötetben "Az orosz szovjet prózairók" cimü szakbibliográfia kiadását is.

Különös gondossággal foglalkozik a Könyvtár a cimleirás kérdéseivel. Az Állami Lenin Könyvtárral és az Össz-szövetségi Könyvkamarával együttmüködve összeállitotta "A sajtótermékek cimleirásának egységes szabályzatát". Aktivan müködik közre a szovjet könyvtári és bibliográfiai osztályozási rendszer kidolgozásában. Több könyvtárral együttmüködve munkálkodik az orosz könyvek központi katalógusainak összeállitásában és kiadásában. Ilyen együttes munkaként jelentek meg "A polgári sajtó kiadványainak jegyzéke", a "Cirillbetüs kiadványok jegyzéke" cimü fontos kiadványok.

Központi helyet foglal el a Könyvtár kiadói tevékenységében a könyvtártudomány és bibliográfia elméleti és gyakorlati kérdéseivel foglalkozó müvek, cikkek, tanulmányok közzététele. Az ilyen természetü anyagot önálló kiadványokban, gyüjteményes munkákban, évkönyvekben, folyóiratokban jelentetik meg. A könyvtárosok és olvasók számára kézikönyveket adnak ki, amelyek a tudományos munkához szükséges kézikönyvek, bibliográfiák használatának kérdéseit, a könyvpropagandával, a könyvtári-bibliográfiai ismeretek propagálásával kapcsolatos problémákat tárgyalják a falusi, járási, városi és megyei könyvtárakban.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

Az utóbbi években a Könyvtár kiterjesztette a közművelődési könyvtárak számára nyujtott szakmai segitséget. Módszertani részlegének munkatársai vidéki kiszállásaik során a helyszinen adják meg a szükséges tájékoztatásokat és szakmai segitséget. A könyvtárosok, bibliográfusok és tájékoztató munkában dolgozók szakmai képzettségének emelése érdekében szemináriumokat, tanfolyamokat, szakmai konzultációkat szerveznek.

Ezt a célt szolgálják a könyvtár által rendszeres időszakonként szervezett módszertani tanácskozások is. Ezeken a tanácskozásokon a módszertani dolgozókon kivül ott vannak a tájékoztató-bibliográfiai, a gyermek és ifjusági, valamint a könyvtártudomány osztályán dolgozó munkatársak is.

A Lenin Könyvtárral együttmüködve megszervezték a szövetségi köztársaságok közművelődési könyvtárainak módszertani segitését. A munka jobb megszervezése érdekében 1960-ban a könyvtártudományi és bibliográfiai osztály mellett speciális részleget létesitettek, melynek feladata a könyvtár módszertani tevékenységének irányitásai és a tervek kidolgozása.

A Szaltikov-Scsedrin Könyvtár munkatársainak kollektivája a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottságának juniusi plénuma határozatai alapján minden erejével arra törekszik, hogy megoldja az előtte álló feladatokat: az olvasók ellátásának további fejlesztését, közremüködni a könyvtártudomány legfontosabb problémáinak megoldásában, fokozni a közművelődési könyvtáraknak nyujtandó módszertani segitséget.

Ezeknek a szép és nemes feladatoknak megoldásához a jubiláló Könyvtárnak további sok sikert és jó munkát kivánunk.

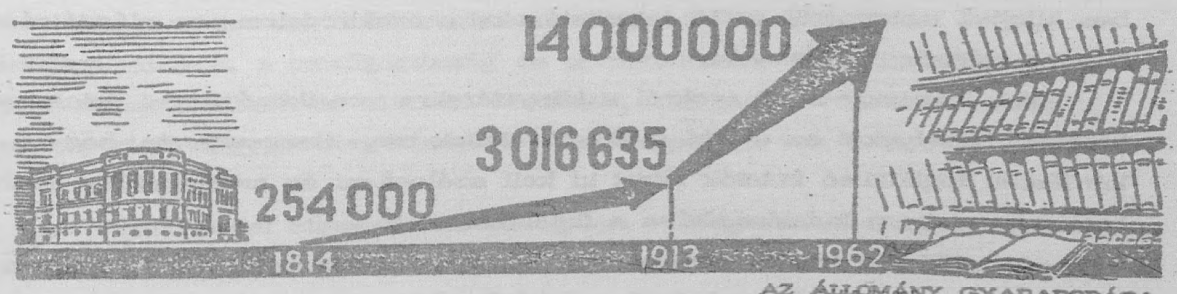

AZ ÁLLOMÁNY GYARAPODÁSA

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

UJ KIADÁSBAN JELENIK MEG A "LENIN A KÖNYVTÁRAKRÓL" CIMÜ GYÜJTEMÉNY

O szobirami i izucsenii leninszkogo naszledsztva v oblaszti bibliotecsnogo dela. = Szov. Bibliogr. 1964. 1/83/. no. 92-93. p.
A könyvtárüggyel kapcsolatos lenini hagyaték összegyüjtése és tanulmányozása. - 1963. november 22-én, a Lenin Könyvtárban rendezett tanácskozás anyagából.

1963 november 22-én a Lenin Könyvtárban tartotta meg első ülését a Szovjetunió Minisztertanácsa mellett müködő Könyvtári Tanács könyvtárelmélet és könyvtártörténet szakbizottsága.

Az ülésen jelen voltak a Lenin Könyvtár dolgozói, a Moszkvai Könyvtártudományi Tanszék tagjai, az Össz-szövetségi Könyvkamara és még több más könyvtári és bibliográfiai intézmény képviselői.

A jelenlevők érdeklődéssel hallgatták meg Sz.I. Abramov, a szakbizottság elnökének "A könyvtárügy kérdéseivel foglalkozó lenini örökség összegyüjtése és tanulmányozása" cimü előadását. Az előadó elmondotta, hogy a könyvtárelmélet és gyakorlat területén dolgozó szakemberek milyen jelentős, de ugyanakkor milyen fáradságos munkát végeztek a könyvtárügyre vonatkozó lenini dokumentumok összegyüjtése és tanulmányozása területén. Mindezideig azonban V.I.Lenin nézeteit a könyvtárak jelentőségéről és feladatairól a dolgozók nevelésében, Leninnek a Szovjet hatalom éveiben a könyvtárügy megszervezése érdekében kifejtett szerepéről szóló ismertetéseket a szakirodalom nem eléggé részletesen méltatta és elemezte.

K.I. Abramov szólt azokról a könyvtárakra vonatkozó lenini dokumentumokról, amelyeket az utóbbi években találtak meg. Hangsulyozta, hogy a kérdéssel foglalkozó kutatók körét ki kell szélesiteni és merészebben kell bevonni az ilyen kutatómunkába a fiatalokat.

Az előadást követő vitában több olyan vélemény hangzott el, hogy a lenini örökség tanulmányozásának munkáját jobban meg kellene szervezni.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

Megállapitották, hogy a könyvtári főiskolákon dolgozó aspiránsok keveset foglalkoznak a kérdés tudományos feldolgozásával.

A tanácskozás résztvevői határozatot fogadtak el, amely szerint a Lenin Könyvtárban speciális bizottságot szerveznek a lenini hagyaték tanulmányozására, a "Lenin a könyvtárügyről" cimü gyüjteményes mü ujabb kiegészitett kiadásának előkészitésére. A tudományos könyvtárakhoz pedig felhivással fordultak, hogy távlati tervükbe vegyenek fel a lenini hagyaték tanulmányozásával kapcsolatos témákat, hogy a Nagy Októberi Forradalom 50. évfordulójára erről a témáról monográfiát állithassanak össze.

1965-BEN MEGJELENIK A TELJES SZOVJET OSZTÁLYOZÁSI RENDSZER
Megkezdték az uj kiadás előkészitését

O zaversenii podgotovki i izdanija szovetszkoj bibliotecsno-bibliograficseszkoj klasszszifikacii. = Szov. Bibliogr. 1964. 1/83/. no. 79-80. p.

A szovjet könyvtári-bibliográfiai osztályozási rendszer összeállitásának befejezéséről és kiadásáról.

A Szovjetunió Népmüvelési Minisztériumának kollégiuma határozatott hozott "A szovjet könyvtári-bibliográfiai osztályozás összeállitásának befejezéséről és kiadásáról."

A határozatban megállapitották, hogy az utóbbi időben az ország könyvtáraiban különböző rendszerü és rossz osztályozási rendszereket használnak. Egy egységes szovjet osztályozási rendszer hiánya gátolja a szovjet könyvtárak könyvállományának és szakkatalógusának tudományos alapokon történő kiépitését.

1959-ben a Lenin Könyvtárban kidolgozott osztályozási rendszert alapul véve, a Lenin Könyvtár, a Szaltikov-Scsedrin Könyvtár, a Szovjet Tudományos Akadémia könyvtára és az Össz-szövetségi Könyvkamara együttes erővel láttak hozzá a szovjet könyvtári és bibliográfiai osztályozási rendszer kidolgozásához a tudományos könyvtárak számára.

Jelenleg - mondja a határozat - a táblázatból 8 kötet jelent meg a természettudományok, a mezőgazdaság és orvostudomány köréből; sajtó alatt van a haditudomány, általános müszaki kérdések, energetika, régészet és néprajz szakcsoportok négy kötete. Kiadásra kész állapotban van a Szovjetunió története szakcsoport.

A Népmüvelési Minisztérium kollégiuma véglegesen jóváhagyta a Lenin Könyvtár, a Szaltikov-Scsedrin Könyvtár, a Tudományos Akadémia Könyvtá-

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

ra és az Össz-szövetségi Könyvkamara által kidolgozott szovjet osztályozási rendszert.

A Kollégium megállapitotta, hogy tekintettel arra, hogy 1965-ben az osztályozási rendszernek meg kell jelennie, a szerkesztési munkálatokat 1964-ben már be kell fejezni.

A Kollégium azzal a kéréssel fordult a Tudományos Akadémia Elnökségéhez, hogy a Tudományos Akadémiához tartozó kutató intézetek munkatervükbe vegyék fel a szovjet osztályozási rendszer tudományos szempontból való felülvizsgálatát és véleményezését. A tudományos kutató munka koordinálására alakult Állami Bizottságot és a Szovjetunió Központi Levéltári Felügyelőségét a Kollégium arra kéri fel, hogy tanulmányozzák a szovjet osztályozási rendszer használatának lehetőségét a tudományos és müszaki tájékoztatás, az archiválís anyag feldolgozása területén.

A Minisztertanács mellett müködő Kiadói Bizottsághoz pedig azzal a kéréssel fordult a Kollégium, hogy a "Kniga" könyvkiadónál biztositsa a szovjet osztályozási rendszer legrövidebb időn belül történő kiadását.

A Kollégium a Szovjetunió Tudományos Akadémiájához, az Orvostudományi Akadémiához, a Mezőgazdasági Akadémiához és még sok más tudományos-kutató intézményhez azzal a kéréssel fordult, hogy tudományos véleményezést adjanak a szovjet osztályozási rendszer eddig megjelent köteteiről.

A Lenin Könyvtárat, a Szaltikov-Scsedrin Könyvtárat, a Tudományos Akadémia Könyvtárát és az Össz-szövetségi Könyvkamarát arra utasitotta, hogy legkésőbb 1965 januárjáig készitsék elő a tudományos könyvtárak szovjet könyvtári és bibliográfiai osztályozási rendszerének második kiadását, valamint egy röviditett változat kiadását kisebb könyvtárak számára.

A szovjet osztályozási rendszer kidolgozásának munkálatai koordinálására, valamint az uj javitott és különböző tipusu könyvtárak (közmüvelődési, szak- és ipari) számára alkalmas átdolgozott, röviditett kiadásának megszervezésére a Népmüvelési Minisztérium különbizottságot hoz létre.

TUDOMÁNYOS KONFERENCIA A KRUPSZKAJA KÖNYVTÁROSKÉPZŐ FŐISKOLÁN

1963. december 24-26-án tartották meg a Leningrádi Krupszkaja Könyvtárosképző Főiskola tudományos konferenciáját. A konferencián jelen voltak a leningrádi könyvtárak és a leningrádi üzemek és intézetek tájékoztató központjainak dolgozói. Az elhangzott 45 előadásból 4 foglalkozott a tájékoztatás visszakeresésének kérdésével. (Naucsn. Tehn.Inform. 1964. 3.no. 55.p.)

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

ÖT ÉVES

A SZOVJETUNIÓ ÁLLAMI TUDOMÁNYOS MŰSZAKI KÖNYVTÁRA

Goszudarsztvennoj publicsnoj naucsno-tehnicseszkoj bibliioteke SzGzSzR - 5 let. = Szov. Bibliogr. 1964. 1/83/.no. 84-85. p.
Öt éves a Szovjetunió Állami Tudományos-müszaki Könyvtára.

1963. október 30 és 31-én a Szovjetunió Állami Tudományos-Müszaki Könyvtára létrehozásának 5. évfordulója alkalmával a Könyvtár tudományos tanácsa kibővitett ünnepi ülést tartott.

"Az Állami Tudományos Müszaki Könyvtár 1959-1963-ban" cimmel E.N. Morozova, a Könyvtár igazgatója tartott előadást. Előadásában jellemezte a Könyvtár tevékenységét, részletesen foglalkozott a könyvtár feladataival és perspektiváival, és szólt a nehézségekről is. Megállapitotta, hogy a Könyvtár müködésének e rövid ideje alatt a müszaki irodalom tájékoztató központjává, a müszaki könyvtárhálózat módszertani központjává fejlődött.

Koordinálja a müszaki forditások munkálatait, végzi az osztályozás elméletének és módszerének tudományos kidolgozását. A Könyvtár müködésének központjában az iparban dolgozó olvasók sokrétü igényének kielégitése áll.

Legfontosabb feladatainak tekinti: a hazai és külföldi müszaki szakirodalom lehető legteljesebb gyüjtését; ennek az irodalomnak tudományos feldolgozását és a katalógusok megszervezését; az olvasószolgálat formáinak tökéletesitését, a müszaki irodalom bibliográfiai tájékoztatásának fejlesztését; a müszaki irodalom osztályozása elméletének és módszerének fejlesztését; a müszaki könyvtárhálózat módszertani irányitását; a modern könyvtári technika és könyvtári munkafolyamatok gépesitésének tanulmányozását és bevezetését.

Morozova előadásában megrajzolta a modern gépesitett könyvtár fejlődésének távlatait.

I.N. Arhangelszkaja, osztályvezető "A könyvtár olvasói igényeinek tanulmányozása" cimü előadásában ismertette az osztály munkáját az olvasók összetétele és az olvasói igények elemzése területén. A munka célja az volt, hogy az igénykutatás alapján meghatározzák a könyvtár állománygyarapitásának irányvonalát és a könyvtárban megnyitásra kerülő uj speciális olvasótermek profilját. Ismertette az olvasó-elemző munka módszereit és a munka megszervezésének módját, azokat a gyakorlati következtetéseket, amelyeket az osztály dolgozói e munka végzése kapcsán levontak. Hangsulyozta, hogy a végzett kisérlet csak első fázisa egy nagyobbarányu igénykutatási munkának.

A könyvtárban végzett másik kisérlet eredményeiről számolt be V.B.Pet-

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

rovszkij, bibliográfus "A könyvtár tájékoztató-bibliográfiai szolgáltatásainak hatása" cimü előadásában. Az előadó megállapitotta, hogy a könyvtár katalógusait és egyéb nyilvántartásait nem használják ki eléggé, rámutatott e hiányosság okaira is. Ennek a kérdésnek tanulmányozása során a Könyvtár dolgozói számos feladatot tüztek maguk elé: meghatározni a tájékoztató-bibliográfiai szolgáltatások megszervezésének és összetételének elveit; megkeresni a katalógusok és nyilvántartások összeállitásának egyszerü módszereit; felderiteni, hogyan használják azokat az olvasók; meghatározni a kézikönyvtár jellegét; kidolgozni a tájékoztató-bibliográfiai szolgáltatások átszervezésének utjait a könyvtári munkafolyamatok gépesitése esetén stb.

L.I. Zaderman, főkönyvtáros "Ajánló bibliográfia összeállitása a munkások számára" cimen tartott előadást.

Az évforduló alkalmával a Könyvtár 5 éves müködését tükröző kiállitást is rendeztek.

SZOVJET TERVEK A TÁJÉKOZTATÁS FOKOZOTT GÉPESITÉSÉRE

A.I. Mihajlov professzor elnökletével tartották meg 1963. december 29-én a tudományos müszaki tájékoztatás és propaganda problémáival foglalkozó Tudományos tanács ülését. N.I. Tüskevics, az Upravlenie naucsnotehnicseszkoj informacii i propagandii (Tudományos-müszaki Tájékoztatás és Propaganda Igazgatóság) alelnöke beszámolt a Tanács részvételéről a tudományos müszaki tájékoztatás 1966-1970 évi távlati tervének kidolgozásában.

A Tanács titkára ismertette az 1964. évi első félévének munkatervét.

Az ülés határozatának értelmében A.I Mihajlov elnökletével bizottságot alakitottak, amely 1964. január 20-ig kidolgozza a tudományos müszaki tájékoztatás és propaganda 1966-1970. évi tudományos kutatási tervét, és azt a Tanácsnak véleményezésre bemutatja. A tájékoztató munka hálózatának megszervezésével, valamint a tájékoztatás feldolgozásának automatizálásával és gépi visszakeresésével foglalkozó szekciók feladatává tették, hogy kidolgozzák az össz-szövetségi és tudományos müszaki tájékoztató szakközpontok számára azoknak az intézkedéseknek tervét, amelyek alapján áttérhetnek a tájékoztató anyag lyukkártyákon történő kiadására. (Naucsn.Tehn. Inform. 1964. 2.no. 65.p.)

SZOVJET EGYETEMI KÖNYVTÁROSOK KONFERENCIÁJA

A Tomszki Egyetem fennállásának 75. évfordulója alkalmával 1963 szeptemberében tudományos konferenciát tartottak Tomszkban. A konferencia munkájában 22 egyetemi, akadémiai és főiskolai, 6 járási és megyei könyvtár a Lenin Könyvtár és az Észak Szibériai Könyvtárosképző Főiskola képviselői - összesen mintegy négyszázan vettek részt.

Husz előadás hangzott el az egyetemi és főiskolai könyvtárak mun-

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

kájáról és egyéb, a könyvtárügy fontos problémáiról. (Ilyen témák voltak: a könyvtári tanácsok, az olvasói aktivák, egyetemi könyvtárak központi állománygyarapitása, a bibliográfiai és könyvtári ismeretek propagálása.)

A konferencia résztvevői a Felső és középfoku szakiskolák minisztériumának azt javasolták, hogy a főiskolai könyvtárak dolgozói számára évente rendezzenek konferenciákat a könyvtártudomány és bibliográfia elméleti és gyakorlati kérdéseinek megvitatására. (Szov.Bibliogr. 1964. 1/83/.no. 85-87. p.)

MAGYAR KÖNYVTÁRTUDOMÁNYI BIBLIOGRÁFIA

1963

2. rész

Magyar hirlapokban megjelent könyvtári vonatkozásu cikkek

OSZK
KÖNYVTÁRTUDOMÁNYI ÉS MÓDSZERTANI KÖZPONT
BUDAPEST
1964

Kapható a Könyvtártudományi és Módszertani Központ Kiadványtárában. (Bp. VIII. Muzeum u.3. fszt.)

Ára: 15 Ft.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

Német Demokratikus Köztársaság

Összeállította: Molnár Ágnes

Uj német könyvtártudományi bibliográfia *

Dokumentationsdienst "Bibliothekswesen". = Börsenblatt. Leipzig. 131. Jg. 1964. 18. no. 309. p.
Könyvtártudományi dokumentációs kiadvány.

A Deutsche Bücherei 1964. áprilistól cédulaalaku referáló kiadványt (un. Dokumentationsdienst-et) indit. A vállalkozásban a következő intézmények vesznek részt: Humboldt Egyetem, Berlin, Zentralinstitut für Bibliothekswesen, Berlin, Deutsche Staatsbibliothek, Berlin, Városi Könyvtár, Berlin, Dokumentációs Intézet, Berlin, Szász Tartományi Könyvtár, Drezda, Müszaki Egyetem Könyvtára, Drezda, Greifswaldi Egyetem Könyvtára, Sachsen-Anhalt-i Egyetemi és Tartományi Könyvtár, Halle, Jénai Egyetem Könyvtára, Lipcsei Egyetem Könyvtára, a Deutsche Bücherei Könyv- és Irástörténeti Muzeuma és a Mecklenburgi Tartományi Könyvtár, Schwerin. A Dokumentationsdienst tájékoztatja a könyvtárosokat a könyvtártudomány szakterületén ujonnan megjelent közleményekről. A megjelenés módja és a terjedelem tekintetében semmiféle korlátozás nem lesz, elvben feldolgozásra kerül a nemzetközi szakirodalom mindenféle fajtája. Regisztrálásra kerülnek a megjelent monográfiák, beleértve az un. kisnyomtatványokat, továbbá a bibliográfiai szempontból nem önálló közlemények igy az ujság- és folyóirat cikkek, beleértve a fontosabb, tartalmasabb recenziókat, a gyüjteményes munkák, emlékkönyvek közleményei, konferenciai beszámolók és hasonlók. A Dokumentationsdienst-ben való felvételnél a dokumentálásra érdemesség a mérvadó, vagyis hogy a közlemény tárgya vagy a referáló szolgálat általános célkitüzése szempontjából figyelemreméltó-e. Tartalmilag a könyvtári gyakorlat valamennyi ágát, a nemzetközi együttmüködés kérdéseit és a könyvtártudomány valamennyi területét tekintetbe veszik, beleértve a bibliográfia elméletét és gyakorlatát. A tudománytan, dokumentáció és tájékoztatás, könyvtudomány és irástörténet, kiadás és nyomdászat szakterületén megjelent közleményeket csak annyiban veszik tekintetbe, amennyiben ezek a könyvtári munka és a könyvtártudományi kutatás szempontjából közvetlen jelentőséggel birnak. A Dokumentationsdienst-et a könyvtárosi munka értékes segédeszközének szánják.

* Az NDK teljes könyvtártudományi dokumentációs munkájáról lapunk következő számában irunk részletes beszámolót.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

A könyvtártudomány tárgyáról és módszereiről

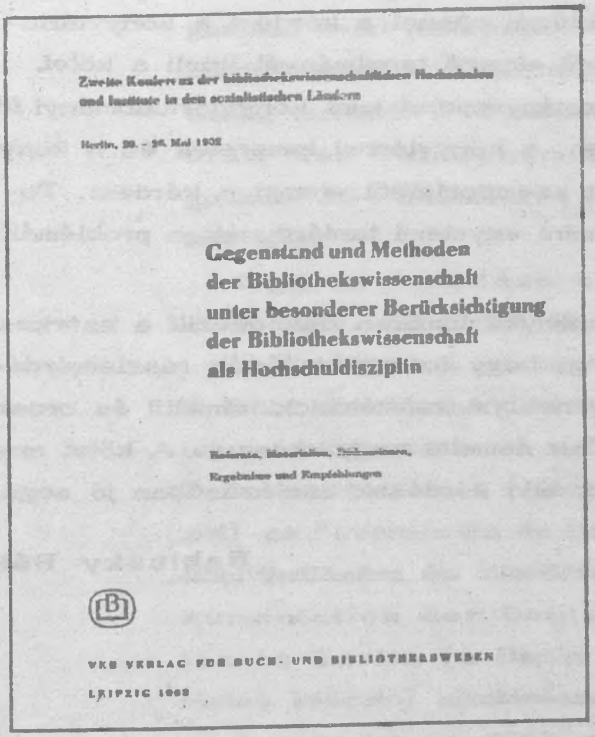
Zweite Konferenz der bibliothekswissenschaftlichen Hochschulen und Institute in den sozialistischen Ländern

Berlin, 29. - 30. Mai 1962

Gegenstand und Methoden der Bibliothekswissenschaft unter besonderer Berücksichtigung der Bibliothekswissenschaft als Hochschuldisziplin

Referate, Diskussion, Schlussworte, Ergebnisse und Empfehlungen

VEB VERLAG FÜR BUCH- UND BIBLIOTHEKSWESEN

LEIPZIG 1962

A berlini Humboldt Egyetem könyvtártudományi tanszékének gondozásában, Othmar Feyl professzor szerkesztésében megjelent a szocialista országok könyvtárosképző tanszékeinek 1962 májusában Berlinben megtartott 2. konferenciájának anyaga.

A kötet a kongresszus anyagát a referátumok és viták időrendjében közli, ez a sorrend azonban egyuttal a napirend logikus felépitése folytán az anyag tartalmi áttekinthetőségét is teljes mértékben biztositja. A referátumok és a vitát összefoglaló részek a problémákat a felsőfoku könyvtárosképzés szempontjából vizsgálják u - gyan, de olyan mértékben elvi szinten, hogy végül a könyvtártudomány egész rendszerének általánosan hasznositható, korszerü összefoglalását adják.

A konferencia tárgyának meghatározott szempontok alapján és adott témák körüli csoportositása igen hasznosnak bizonyult. Vitainditásul a kongresszust rendező berlini tanszék előkészitő tézisei szolgáltak. A referátumokat előre ugy szervezték meg, hogy azok a könyvtártudomány egyes területeire és alapvető oktatási problémáira térjenek ki.

A vitaanyag előkészitő és bevezető részei után a kötet a szovjet könyvtárosképző főiskolák küldötteinek referátumait közli. Barinov, A.Sz. /Moszkva/ A Szovjetunió könyvtárügyének szervezetéről, Szkrüpnev, N.P. /Leningrád/ A szovjet főiskolai könyvtárosképzés irányelveiről, Abramov, K.I.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

/Moszkva/ A szovjet könyvtártudomány tárgyáról és feladatairól a kommunizmus építésében cimmel adnak általános, elvi jelentőségü összefoglalást. A referátumok teljes oroszn yelvü szövege után bő németnyelvü tömörités is olvasható.

A továbbiakban a könyvtártudomány egyes területeinek és módszereinek problémáit tartalmazó referátumok és vitaanyagok következnek. František Hyhlík /Prága/ a könyvtártudomány lélektani és pedagógiai problémáiról szóló referátuma az olvasó-ismeret kérdésének vitáját vezeti be. Ksawery Swierkowski /Varsó/ A könyvismeret \mint a főiskolai oktatás tárgya cimmel inditja meg a könyvismeret kérdésének megvitatását. Kovács Máté /Budapest/ A könyvtártörténet alapvető elméleti problémái cimmel a kérdést a könyvtártudomány egészének oktatása szempontjából elemző tanulmányát közli a kötet. Othmar Feyl /Berlin/ referátuma A tudományismeret mint könyvtártudományi főiskolai tantárgy szintén szélesebb körüen, a könyvtárosi ismeretek és a könyvtárak társadalmi és tudományos feladatai szempontjából elemzi a kérdést. Todor Borov /Szófia/ a bibliográfiának, mint egyetemi tantárgynak a problémáit tárgyalja.

A kötet végén a konferencia eredményeit tömören összegezik a szerkesztők, továbbá tárgymutatóval könnyitik meg, hogy az egyes témák részletkérdései a kötetből jól visszakereshetők legyenek. A referátumok németül és oroszul jelentek meg, illetve bő tömöritvényt adnak németül vagy oroszul. A kötet anyaga a könyvtártudománnyal foglalkozóknak elvi kérdések tisztázásában jó segitséget nyujthat.

Babiczky Béla

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

Rendelet
az NDK új dokumentációs központjának megalakításáról

A Német Demokratikus Köztársaság Minisztertanácsa 1963. augusztus 8-án határozatot hozott az "információ és dokumentáció rendszerének továbbfejlesztéséről a tudomány, a technika és a gazdaság területén". A határozat a német hivatalos közlöny, a Gesetzblatt der Deutschen Demokratischen Republik 1963. augusztus 31-i számában (Teil II. Nr. 80.) a 623-625. oldalakon jelent meg.

Magyar fordítása a Könyvtártudományi Szakkönyvtárban az F 3059. szám alatt áll rendelkezésre.

A határozat 3. szakasza foglalkozik a szervezeti kérdésekkel. A többi között kimondja, hogy az Állami Tervbizottság hatáskörében meg kell szervezni a Zentralinstitut für Information und Dokumentation-t (Központi Információs és Dokumentációs Intézet) az "információs és dokumentációs tevékenység irányitására, koordinálására és ellenőrzésére eddig illetékes Institut für Dokumentation der Deutschen Akademie der Wissenschaften in Berlin (a Berlini Német Tudományos Akadémia Dokumentációs Intézete) alkotórészeiből és munkatársaiból."

A hivatalos lap 1963. november 6-i száma (Teil II. Nr. 93.) a 737-739. oldalakon az Állami Tervbizottság elnökének rendeletét közli a Zentralinstitut für Information und Dokumentation létesitéséről és szervezeti szabályzatáról, melyet az alábbiakban teljes szövegében közlünk:

A Német Demokratikus Köztársaságban meglevő tudományos, müszaki és gazdasági tájékoztatási és dokumentációs rendszer további kiépitésére vonatkozó 1963. augusztus 8-i Határozat-kivonat (Gesetzblatt II. rész 623. p.; Bericht 650. p.) III. fejezetének 1. pontja alapján a következőket rendelem el:

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

1.§

1963. október 1-i hatállyal megalakul a Zentralinstitut für Information und Dokumentation (ZIID) (Központi Tájékoztatási és Dokumentációs Intézet.)

2.§

Az Intézet jogállását, munkamódszerét és szervezetét a Statutum szabályozza.

3.§

Ez a rendelet kihirdetésével lép hatályba.

Berlin, 1963. szeptember 30.

Az Állami Tervbizottság Elnöke

Dr. Apel

A Központi Tájékoztatási és Dokumentációs Intézet szervezeti szabályzata

1.§

Jogállása és székhelye

/1/ A Központi Tájékoztatási és Dokumentációs Intézet (a továbbiakban: Intézet) a Német Demokratikus Köztársaságban folyó egész tájékoztatási és dokumentációs tevékenység irányitó, koordináló és ellenőrző központja.

/2/ Az Intézet feladatait a Német Szocialista Egységpárt határozatai, a törvények rendelkezései, valamint az Állami Tervbizottság Elnökének utasitásai alapján látja el. Az Intézet, feladatai teljesitése során, szorosan együttműködik az állami szervekkel, tudományos intézetekkel és társadalmi szervezetekkel.

/3/ Az Intézet jogi személy. Székhelye Berlin, a Német Demokratikus Köztársaság fővárosa.

/4/ Az Intézet az Állami Tervbizottság felügyelete alá tartozik.

/5/ Az Intézet költségvetési szerv. Finanszirozása az állami költségvetésből, a publikációs tevékenységével szerzett bevételekből és egyéb bevételekből történik.

2.§

Feladatai

/1/ Az Intézet megtervezi a tudományos, müszaki és gazdasági tájékoztatási és dokumentációs tevékenységet és instruálja az ilyen célra létesitett intézményeket. Felelős egyuttal minden, a tudományos, müszaki és gazdasági tájékoztatás és dokumentáció területén müködő szerv munkájának koordinálásáért is és feladata az, hogy a Német Demokratikus Köztársaságban egységes, hatékony tájékoztatási és dokumentációs rendszert szervezzen.

/2/ Az Intézet felelős a tudományos-müszaki fejlesztés terjesztésének és propagálásának koordinálásáért és megszervezéséért. Az Intézet, a Pénzügyminisztériummal kapcsolatba lépve, az államapparátus központi szerveinek bevonó-

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

sával áttekintést szerez arról, hogy a tájékoztatási és dokumentációs munka céljaira betervezett eszközöket célszerüen és ésszerüen használják-e fel.

/3/ Az Intézetnek gondoskodnia kell arról, hogy a vállalatoknál, valamint gazdasági és tudományos intézeteknél az optimális hatásfok elérése érdekében a legujabb tudományos, müszaki és gazdasági ismeretek mindenoldalu tájékoztatás tárgyát képezzék.

/4/ Az Intézet ellenőrzi a tájékoztatásra és dokumentációra vonatkozó törvények rendelkezéseinek megtartását, az e területeken müködő intézeteknél.

3.§

/1/ Az Intézet támogatja az államapparátus illetékes központi szerveit a tájékoztatás és a dokumentáció terén folyó nemzetközi együttmüködés koordinálásában. Együttmüködik az illetékes nemzetközi szervezetekkel és intézményekkel.

/2/ Az Intézet a KGST tagországainak illetékes központi tájékoztatási szerveivel azoknak az irányelveknek megfelelően müködik együtt, amelyeket a tudományos és müszaki kutatás állandó koordinációs bizottsága adott ki a tájékoztatás és a dokumentáció specializációja céljából. Ennek során kötik a Német Demokratikus Köztársaság illetékes állami szervei által kötött kétoldalu és többoldalu egyezmények és megállapodások.

4.§

/1/ Az Intézet felelős a tájékoztatás és dokumentáció tudományos, müszaki és módszertani alapjainak kidolgozásáért és azok továbbfejlesztéséért. Felelős olyan programok kidolgozásáért és megvalósitásáért, amelyek a tudományos-müszaki és gazdasági tájékoztatás jobb módszereinek és eljárásainak kialakitását eredményezik.

/2/ Az Intézet koordinálja a tájékoztatás és dokumentáció területén folyó, különösen a tájékoztatási és dokumentációs munka gépesitésével és automatizálásával kapcsolatos kutatási és fejlesztési munkálatokat. Gondoskodnia kell az eredmények gyors gyakorlati bevezetéséről.

/3/ Minden, a tájékoztatási és dokumentációs munka ésszerüsitéséhez szükséges szabványositási feladatot az Intézetnek kell nyilvántartania.

5.§

/1/ Az Intézet támogatja a Staatssekretariat für Hoch- und Fachschulwesen (Felső- és Szakoktatásügyi Államtitkárság) munkáját a tájékoztatás és dokumentáció területére való szakképzés egységes rendszerének megteremtésében és a tájékoztatás minden lehetőségének és eszközének a főiskolákon és szakoktatási intézményeknél történő propagálásában.

/2/ Az Intézet támogatja az állami szerveket, a Müszaki Kamarát és az egyéb társadalmi szerveket a tájékoztatási és dokumentációs káderek képzésében.

6.§

Az Intézet felelős a tájékoztatás és dokumentáció területén elért bel- és külföldi tudományos-müszaki és gazdasági ismeretek, tapasztalatok és elemzések kiértékeléséért. Megfelelő intézkedéseket javasol az Állami Tervbizottságnak a tájékoztatási és dokumentációs munka megjavitására.

7.§

Az egységes tájékoztatási és dokumentációs rendszernek a Német Demokratikus Köztársaságban történő kiépitése során adódó további feladatokat az Intézet az Állami Tervbizottság Elnöke utján kapja meg.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

8.§

Vezetése, munkamódszere, szervezete

/1/ Az Intézetet az egyszemélyi vezetés elvének megfelelően igazgató vezeti. Az igazgató az Intézet tevékenységéért az Állami Tervbizottság elnökének felelős és annak köteles beszámolni.

/2/ Az igazgatót távollétében helyettese, az Intézet egyik osztályvezetője képviseli.

/3/ Az igazgatót az Állami Tervbizottság elnöke nevezi ki és menti fel. Az igazgatóhelyettest az igazgató javaslatára az Állami Tervbizottság elnöke nevezi ki és menti fel.

/4/ Az Intézet igazgatója nevezi ki és bocsátja el az osztályvezetőket.

/5/ Az Intézet minden egyéb dolgozóját az igazgató veszi fel és bocsátja el a jóváhagyott státusterv szerint.

/6/ Az Intézet munkamódszere a személyi felelősség és az egyszemélyi vezetés elvén nyugszik, ugy, hogy az alapvető kérdéseket először a kollektivában megtárgyalják. Egyebekben a munkamódszert az igazgató által kibocsátandó munkarend szabályozza.

9.§

Az Intézet osztályokra, munkacsoportokra és szakterületekre tagozódik. Az Intézet felépitése tekintetében a szervezeti séma, a státusterv és a funkcionális tervek kötelezőek.

10.§

/1/ A Német Demokratikus Köztársaságban folyó tájékoztatási és dokumentációs tevékenység alapvető fejlesztési kérdéseinek megtárgyalására az igazgató tanácsadó testületéül tanácsot kell létrehozni.

/2/ Különleges szakfeladatok megoldására az Intézet szakbizottságokat létesit.

/3/ A tanács és a szakbizottságok tagjait az Intézet igazgatója nevezi ki és menti fel. Ha a kinevezendő tagok nem az Intézet dolgozói, akkor az illetékes intézet vezetőjének a hozzájárulását is meg kell szerezni.

11.§

/1/ Jogilag az Intézetet az igazgató és távollétében az igazgatóhelyettes képviseli.

/2/ Felhatalmazásuk keretében az Intézetet más dolgozói is joghatályosan képviselhetik. A felhatalmazást az igazgató irásban adja meg.

/3/ Fizetési eszközökre vonatkozó rendelkezésekhez vagy olyan szerződések megkötéséhez, amelyek az Intézet költségvetése terhére kötelezettségeket eredményeznek a költségvetési előadó vagy képviselője aláirására is szükség van.

12.§

/1/ Tudományos munkák közzététele, a tájékoztató és dokumentációs szervek munkájában szerzett általánositható tapasztalatok átadása, valamint a tájékoztatási és dokumentációs tevékenység instruálása céljából az Intézet a következő kiadványokat jelenteti meg:

a/ egy szakfolyóiratot a tájékoztatás- és dokumentációügy területén,

b/ egy brosura-sorozatot a tájékoztatás és dokumentáció kérdéseiről,

c/ közleményeket és tájékoztatásokat a tájékoztatási és dokumentációs intézmények számára.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

/2/ Az Intézet jogosult szakterületén egyéb kiadványokat is megjelentetni.

/3/ Az Intézet munkaeredményeire vonatkozó minden kiadványnál a törvények rendelkezéseit kell szem előtt tartani és megjelentetéséhez az igazgató engedélye szükséges.

13.§

A bizalmas eljárások tekintetében minden dolgozó titoktartásra köteles. A titoktartási kötelezettség az Intézettel való munkaviszony megszűnése után is megmarad.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

A Német Demokratikus Köztársaság Könyvtárszövetségének célkitűzései

Több hónapos előkészitő munka után 1964. március 18-19-én megalakult az NDK valamennyi könyvtártipusát és könyvtárügyi intézményét egyetlen szakmai szervezetben tömöritő Deutscher Bibliotheksverband (DBV - Német Könyvtárszövetség). Az alapitó közgyülés - a javasolt módositások után - elfogadta a Szövetség alapszabályát és munkaprogramját, megválasztotta az elnökséget és a Szövetség különböző szerveinek vezetőségét. Az alakuló közgyülésen elhangzott két nagyobb referátumot (Horst Kunze professzornak, a Deutsche Staatsbibliothek főigazgatójának, a Szövetség elnökének és Gotthard Rückl-nek, a Zentralinstitut für Bibliothekswesen igazgatójának, a Szövetség titkárának előadását) a szaksajtóban megjelent közlemények alapján ismertetjük.

KUNZE, Horst: Die nationale Bedeutung und die Aufgaben des deutschen Bibliotheksverbandes. = Zbl. Bibl. 78. Jg. 1964. 4. no. 193-208. p.
A Német Könyvtárszövetség nemzeti jelentősége és feladatai.

A Zentralblatt 1964. 4., valamint a Der Bibliothekar 1964. 4. száma hosszabb cikkekben foglalkozik az NDK ujonnan alakult könyvtárszövetségének jelentőségével és feladataival.

A cikk történeti áttekintésben ismerteti a német állam, társadalom, kultura és könyvtárügy mai helyzetének kialakulását, visszapillantva egészen a 30 éves háboru utáni időkre.

Jó áttekintést kapunk a régi Németország politikai elaprózottságának, félfeudális helyzetének okairól és a könyvtárügyben is tükröződő következményeiről, a filantróp eredetü népkönyvtári mozgalomról, a tudományos és népkönyvtárügy szétszakitottságáról, a fasizmus éveiről. Részletesen foglalkozik Kunze azokkal a sulyos problémákkal, amelyeket az NDK könyvtárügyének meg kellett oldania, az ujjáépités és ujat épités feladataival, s azokkal az okokkal, amelyek mind máig megakadályozták a tudományos és közmüvelődési könyvtárügy különállásának felszámolását.

Az uj szövetség egyik legfontosabb feladata a szocialista német könyvtárügy egységének kialakitása, közös szervek, bizottságok, munkaközösségek, előadások, viták, kiadványok, s a tagok egységes politikai és szakmai továbbképzése utján.

A szövetség nem téveszti szem elől a nyugat-német könyvtárakkal és kollégákkal való együttmüködés feladatát sem. Az ismert politikai nehézségek

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

miatt egyelőre a józan, tárgyilagos kapcsolatok minimumát szeretnék elérni. Nem akarnak beleszólni az NSzK területén működő számos könyvtáregyesület belügyeibe, az ellen azonban tiltakoznak, hogy ezeknek az egyesületeknek bármelyike az egész Németország nevében szerepeljen a nemzetközi fórumokon.

A közös világnézeti alapon dolgozó baráti szocialista országok könyvtáregyesületeivel való együttműködésnek uj módszereit, formáit teszi lehetővé az uj német szövetség(speciális munkaközösségek, konferenciák és közös kiadványok).

De a valamennyi ország könyvtáregyesületével való békés együttműködés, s a nemzetközi szervezetek, elsősorban az IFLA munkájában való részvétel is fontos feladata az uj szövetségnek.

A könyvtárak növekvő szerepe a szocializmus épitésében a könyvtárügy fejlődésében való előrelépés kötelezettségével jár. Egységes, összehangolt munka, valamennyi erő racionális felhasználása, a nemzetközi együttműködés jobb feltételeinek megteremtése és az NDK könyvtárügyének nemzetközi képviselése: ezek a legfőbb célok lebegtek azok előtt, akik 1964. márc. 18-19-én a Német Könyvtárszövetség alakuló közgyülésére jöttek össze.

* RÜCKL, Gotthard: Aufbau und Arbeitsweise des Deutschen Bibliotheksverbandes. = Bibliothekar. Berlin. 18. Jg. 1964. 5. no. 449-463. p.
A Német Könyvtárszövetség felépitése és munkamódszere.

Három dokumentumot tárgyalt meg az alapitó közgyülés: az alapszabályt, a tagságidij szabályzatát és a munkaprogramot. Ezek a dokumentumok képezik az alapját a Szövetség felépitésének és munkamódszerének, amelyet az alakuló közgyülésen Gotthard Rückl, a Zentralinstitut für Bibliothekswesen igazgatója ismertetett. Ugyancsak ő ismertette, bővebb magyarázatokkal a három dokumentumot a Bibliothekar f. évi 5. számában. E cikkről az alábbiakban számolunk be.

A Szövetség jellege, tagság

Nem személyek a tagok, hanem intézmények: az NDK könyvtárai és egyéb könyvtári intézményei (kutató és könyvtárosképző intézetek). Csak önálló, főfoglalkozásu könyvtáros által vezetett könyvtárak lehetnek tagok. A közmüvelődási könyvtári hálózatok esetében mindig a központi könyvtár a tag, nem pe-

* G. Rückl junius 8-22-ig a Könyvtártudományi és Módszertani Központ vendégeként Magyarországon tartozkodott.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

dig a fiókkönyvtár vagy kölcsönzőhely. A gyermek- és zenei könyvtárügy megfelelő képviselete érdekében viszont a gyermekkönyvtári, illetve zenei könyvtári részlegek megszerezhetik a tagságot. Több fiókállománnyal rendelkező üzemi szakszervezeti könyvtárban mindig csak az egyik állomás lehet tag. Külön könyvtárnak tekintendő ellenben az üzem szakkönyvtára. E példákkal demonstrált elv értelemszerüen alkalmazandó a könyvtárügy egyéb területein.

Kb. 930 közmüvelődési könyvtár, 550 szakszervezeti könyvtár, 600 általános tudományos és szakkönyvtár, 200 hivatali és tömegszervezeti könyvtár, összesen kb. 2300 a tagként szóba jöhető könyvtárak száma. Remélhető, hogy még ebben az évben a könyvtárak 50 %-a, összesen kb. 1000 könyvtári intézmény megnyerhető a Szövetség tagjának.

A tagintézményt, könyvtárat a vezető vagy valamelyik általa megbizott munkatárs képviseli. Valamennyi tagnak egyenlők a jogai és kötelességei.

A Szövetség szervei és munkamódszere

A Szövetség a munkát - szervezeti felépitésének megfelelően - tulnyomórészt a regionális munkacsoportokban, szakbizottságokban és az egyes szakterületek könyvtárai szerint összeállított szekciókban végzi. Bár e szervezeti formák végleges és kötelező szabályozására még nem áll elegendő tapasztalat rendelkezésre, felépitésük és munkamódszerük általános irányvonalát már meg lehet adni.

Regionális munkacsoportok

A megyék (Bezirk) társadalmi-gazdasági strukturájának, nagyságának, egymáshoz való földrajzi helyzetének, a könyvtárak területi megoszlásának, a hálózat sürüségének és a könyvtári együttmüködés bevált formáinak figyelembevételével 7 regionális munkacsoportot alakitanak ki. Minden tag valamelyik regionális munkacsoporthoz tartozik. Minden csoport egy vezetőt és egy vagy két helyettes vezetőt választ, s évente legalább kétszer ülést tart. Az egyik ülés feladata a Szövetség évi közgyülésére javaslatok és ajánlások kidolgozása, a másiké a közgyülés eredményeinek értékelése. A regionális munkacsoport további feladata a hozzátartozó könyvtárak közötti együttmüködés előmozditása. A regionális munkacsoportok közötti együttmüködést és ennek összehangolását a Szövetség elnöksége biztositja, a munkacsoportok vezetőivel együtt.

Minden regionális munkacsoportért az elnökség egyik tagja mint tanácsadó felelős. A regionális munkacsoport vezetőit meghivják a kibővitett elnökségi ülésekre, ahol a munkacsoportok munkájáról tanácskoznak.

A regionális munkacsoportnak feltétlenül szüksége van a legnagyobb és

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

legerősebb könyvtárak támogatására. A feladatok elvégzésének biztositására a különböző könyvtártipusok képviselőiből aktivákat kell alakitani.

A regionális munkacsoportoknak a Szövetség hivatala (Geschäftsstelle) minden szervezeti-technikai kérdésben tanácsot ad és segitséget nyujt.

Szakbizottságok

A DBV előtt álló feladatok sürgősségének tekintetbevételével 1964-ben a következő szakbizottságok alakitandók:

a) könyvtártudományi kutatás, kiadványok és könyvtárpropaganda szakbizottság;

b) tájékoztatás, dokumentáció és bibliográfia szakbizottság;

c) szervezés és statisztika szakbizottság;

d) jogi kérdések szakbizottság;

e) könyvtárépités, technikai felszerelés és berendezés szakbizottság;

f) racionalizálás és szabványositás szakbizottság;

g) könyvtáros utánpótlás, képzés és továbbképzés szakbizottság.

Minden szakbizottság élén elnök és másodelnök áll. Minden tagnak joga van javaslatokat terjeszteni elő a szakbizottság munkájával kapcsolatban.

A szakbizottságok munkája nem korlátozódik a tagkönyvtárak felelős képviselőire. Be lehet vonni a munkába a tagkönyvtár, tagintézmény más dolgozóit is, különösen a képesitett szakmunkaerőket.

A szakbizottságok ezenkivül tanácsadó munkatársként meghivhatnak más szakembereket is, pl. épitészeket, technikusokat, akkor is, ha ezek nem tartoznak a Szövetséghez.

A szakbizottságok munkaprogramot állitanak össze; ezt, valamint a szakbizottság vezetőségét és összetételét a Szövetség elnöksége hagyja jóvá.

A szakbizottságok egységes rendszere keretében ideiglenes alcsoportokat is lehet alakitani speciális feladatok megoldására. Ez bizonyos rugalmasságot ad a munkának, anélkül, hogy a rendszer egységét megbontaná.

A szakbizottságok munkamódszerét a mindenkori feladatoknak megfelelően differenciáltan kell kialakitani. A szakbizottsági ülések csak a feladatok megvitatását, szétosztását, elvégzésének értékelését szolgálják. A tulajdonképpeni munka két-két ülés között folyik.

Elvileg megvan a lehetőség - korlátozott számban - tiszteletbeli feladatok kiosztására. Kivánatos a szakbizottsági tagok körét eleinte inkább szükebbre vonni, valóban teljesitőképes kollektivára támaszkodni s csak fokozatosan vonni be uj erőket a munkába.

A szakbizottságok vezetőségei valamennyi szervezeti-technikai kérdésben,

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

a munkaeredmények publikálása és terjesztése tekintetében a Szövetség irodájának tanácsadó és segitő készségét élvezik.

Ajánlatos eleinte tul nem lépni a szakbizottságok javasolt számát, mivel a Szövetség kiépitésével kapcsolatban egyelőre ugyis rengeteg a tennivaló.

Hogy a már meglévő szakmai testületek, amilyen pl. a Fő- és Szakiskolaügyek Államtitkársága mellett müködő Tudományos Könyvtárak Tanácsa és a Zentralinstitut für Bibliothekswesen, célkitüzésében nem lesz-e szükség változtatásokra, illetve egyes feladataikat nem kell-e átvinni a szakbizottságok feladatkörébe, azt a tapasztalat fogja megmutatni, s erről majd az illetékes szervek fognak dönteni.

Az azonban bizonyos, hogy eleve pontosan el kell határolni és össze kell hangolni a feladatokat, a párhuzamos munkák, az idő- és erőpocséklás elkerülése érdekében.

Ugyancsak feltétlen szükség van a szakbizottságok és az emlitett szakmai testületek közötti együttmüködés célszerü formáinak kialakitására.

Szekciók

Az alapszabály lehetőséget nyujt az egyes szakterületek könyvtárai közötti tapasztalatcsere és szorosabb együttmüködés érdekében müszaki, orvosi, mezőgazdasági stb. szakmai szekciók alakitására. Fokozott jelentősége van e szekcióknak a népgazdasági tervezés és vezetés uj rendszerének az elősegitése szempontjából. Különösen a termeléssel legközvetlenebb kapcsolatban lévő üzemi szakkönyvtárak érdemelnek figyelmet e szempontból.

A szakmai szekciók megalakitását még ebben az évben meg kell kezdeni.

A Szövetség fokozatos kiépitésével párhuzamosan szükség lesz e három szervezeti forma specifikus feladatainak és munkamódszereinek pontos körvonalazására, valamint a Szövetség céljainak megfelelő együttmüködés biztositására.

Tagsági dij és pénzügyi gazdálkodás

A Szövetség feladatainak végrehajtásához szükséges fedezetet a tagsági dijakból kell előteremteni.

A könyvtáraknak tagsági dij szempontjából való besorolásánál kizárólag a főfoglalkozásu munkatársak számát vették alapul.

A Szövetség állandó jellegü kiadásai: az iroda fenntartási költségei (egy vezető és egy titkárnő), továbbá a külföldi szervezeteknek (pl. IFLA) fizetendő tagsági dij.

Változó, de minden költségvetési évben előforduló költségek: kiadványok, nyomda, sokszorositás, tiszteletdijak, kiküldetési és utazási költségek.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

A Szövetség különböző szervezeteivel kapcsolatos adminisztrativ költségek a tagintézményeket fogják terhelni, ezért ezt számitásba kell venni a következő költségvetési tervekben.

A Szövetség pénzügyi gazdálkodásának ellenőrzése lesz a revizios bizottság egyik fő feladata.

A Szövetség feladatai és 1964. évi munkaprogramja

A Szövetség kiépitésével és megerősitésével kapcsolatban a legsürgősebb tennivaló a tervszerü tagtoborzás. A Szövetség csak akkor tudja céljait megvalósitani, ha valamennyi terület legjelentősebb könyvtárait egyesiteni tudja.

A következőkben a cikk részletesebben foglalkozik az 1964. évi munkaprogram tartalmi kérdéseivel, a feladatoknak abban a csoportositásában, amely a szakbizottságok szervezetében is kifejezésre jut.

A programból az alábbiakat emeljük ki:

Koncepció és tervezés

A Szövetségnek meg ebben az évben olyan koncepciót és tervet kell javaslatként és ajánlásként az állami és társadalmi szervek elé terjeszteni, amely alapját képezheti az egységes német könyvtárügy kialakitásának.

Kutatási és kiadási terv

1/ Meg kell valósitani az NDK-ban folyó társadalomtudományi kutatás keretében a könyvtártudományi kutatás összehangolt, egységes tervezését, irányitását és szervezését.

2/ Intenzivebbé kell tenni a szocialista táboron belül a könyvtártudományi munkaerők és intézmények tapasztalatcseréjét és együttmüködését.

3/ Meg kell javitani a szakfolyóiratokkal kapcsolatos publikációs tevékenységet és támogatni kell könyvtártudományi kiadványoknak az illetékes szakkiadók utján való tervszerü publikálását.

Könyvtárpropaganda

A könyvtári propagandának az IFLA programjában is hangsulyozott fontosságával számot vetve e munkát tervszerübbé és szervezettebbé kell tenni.

Az NDK könyvtári Minervájának kiadását a Szövetség veszi át, továbbra is számitva természetesen az eddigi munkatársak közremüködésére.

Tájékoztatás, dokumentáció és felvilágositó tevékenység

A tájékoztatás és dokumentáció ügyét a könyvtarüggyel szerves kapcso-

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

latban kell fejleszteni. Az irodalom-feltárás és -közvetités modern módszereinek megfelelő ajánlásokat kell kidolgozni.

Bibliográfiai munka

Itt is nagyobb tervszerüségre és összehangoltabb munkára kell törekedni.

Tervezés és statisztika

A közmüvelődési könyvtárak és a tudományos könyvtárak statisztikai adatszolgáltatását szabályozó előirásokat felül kell vizsgálni és a könyvtári statisztika alapelemeit egybevethetővé kell tenni.

Már a KGST keretében végbemenő tudományos kooperáció érdekében is ki kell dolgozni a könyvtári statisztika egységes mérőszámait.

Jogi kérdések

Jogszabály-tervezetek kidolgozásával kell előkésziteni az NDK egységes könyvtárügyének kialakitását.

Az NDK szocialista jogszolgáltatásának keretében érvényt kell szerezni a könyvtárügy érdekeinek (közmüvelődési könyvtárak jogi védelme, uj szerzői jog stb.).

A jogi szakbizottság jogi kérdésekben támogatja a könyvtárakat.

Könyvtárépités, müszaki felszerelés, berendezés

Racionalizálás és szabványositás

A gazdasági lehetőségek pillanatnyilag még korlátozott volta ellenére is foglalkozni kell e kérdésekkel s keresni kell a legcélszerübb megoldásokat.

Egyébként hangsulyozni kivánjuk, hogy a Szövetség szakbizottságainak tulnyomó részt a tanácsadás és a javaslattétel a feladata, s nem kivánható tőlük olyan munka, amilyen pl. a nemzeti és nemzetközi anyag dokumentálása, vagy könyvtárépitési tipuskatalógusok kidolgozása s hasonlók. A bizottságok nem helyettesithetik a Zentralinstitut, a Tudományos Könyvtárak Módszertani Tanácsa vagy a müszaki tervező intézetek munkáját, ezekkel az intézményekkel azonban szorosan együtt kell müködniük.

Káderkérdések

E téren különösen sokat tehet a Szövetség az egységes könyvtárügy kialakitásának érdekében.

Tekintettel arra, hogy a katalogizálás és a központi katalógusok kérdése ma különösen előtérben van, meg kell vizsgálni, hogy a Szövetség e kérdések megoldásában milyen formában tudna leghatékonyabban közremüködni.

A betürendes katalógus uj német szabályzatát a német nyelvü országok

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

sajnos az NDK könyvtárainak megfelelő képviselete nélkül készitették el. Ezért különösen fontos, hogy az NDK könyvtárai kidolgozzák állásfoglalásukat és konstruktivan hozzá tudjanak járulni a német nyelvü országok közös feladataihoz

A szakkatalógus területén egységes osztályozó rendszert kell bevezetni, az uj szovjet osztályozási rendszer eredményeinek figyelembevételével. Ezen a területen elengedhetetlen a többi szocialista országgal való együttmüködés.

Nemzetközi együttmüködés és a nyugat-német és nyugat-berlini könyvtárüggyel való kapcsolatok

A nyugat-német könyvtárügy meghivott képviselői sajnos erre az alakuló közgyülésre sem jöttek el. Ennek ellenére a Szövetség a maga részéről a jövőben is mindent el fog követni, hogy megfelelő javaslatokkal ösztönző hatást gyakoroljon a két német állam közötti könyvtári együttmüködésre. Ugyancsak szivesen fogad a nyugat-német kollégák részéről jövő minden épitő javaslatot.

A Szövetségnek szándékában van az IFLA-ban való tagságot megszerezni. A Deutsche Staatsbibliothek-nak és a Deutsche Büchereinek mint eddigi IFLA tagoknak munkájával, valamint a szófiai konferencián való részvétellel kapcsolatban szerzett tapasztalatok azt bizonyitják, hogy szükséges és hasznos az IFLA munkájában való közremüködés. Ki kell épiteni az együttmüködést egyrészt az IFLA szekciói és bizottságai, másrészt a DBV szekciói és szakbizottságai között. A Szövetségnek gondoskodni kell róla, hogy egyrészt az IFLA konferencián képviseltesse magát, másrészt tagjaival megismertesse az IFLA dokumentumait, különösen az érdekes "long-term-program"-ot, valamint a szekciók és bizottságok munkáinak eredményeit.

Ugyancsak a Szövetség feladata, hogy a külföldnek tárgyilagos beszámolót adjon az NDK könyvtárügyéről és annak eredményeiről. Az IFLA közmüvelődési könyvtári szekciója már kért is ilyen beszámolót és a következő IFLA konferencia programjára tüzött egy ilyen tárgyu előadást.

Különös fontossága van a testvéri szocialista országok megfelelő szervezeteivel való együttmüködésnek. Ki kell alakitani a gyümölcsöző együttmüködés uj formáit és módszereit. A Szövetségnek oda kell hatnia, hogy

- a kölcsönös publikációs tevékenység az egyes országok szakfolyóirataiban intézményesebbé váljék; távlati tervként szó lehet közös szakorgánum kiadásáról;
- a szocialista országok szakmai szervezetei az együttmüködés érdekében kössenek két vagy több oldalu megállapodásokat;

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

- a tervszerü tapasztalatcserét szimpozionok, konferenciák és szemináriumok, tanulmányutak és személyi cserék utján előmozditsák.

Általában az eddigi sporadikus jellegü együttmüködés helyébe a tervszerü és folyamatos együttmüködésnek kell lépnie.

A cikk végül felszólitja az NDK valamennyi könyvtárosát, hogy tapasztalataival, gondolataival, javaslataival segitse a program megvalósitását, hogy a Szövetség beválthassa a hozzáfüzött reményeket.

NÉMET KÖNYVTÁROSOK MAGYARORSZÁGON

Az NDK tudományos könyvtárügyének képviseletében, a Magyar Müvelődésügyi Minisztérium vendégeként 1963. november 4-17 között a Magyar Népköztársaságban tartózkodott Waltraud Irmschler, a Fő- és Szakiskolaügyek Államtitkárságának főelőadója és Erwin Marks, a Deutsche Staatsbibliothek irodalompropaganda ügyekben tanácsadó módszertani osztályának vezetője. A tanulmányi küldöttségnek alkalma nyilt alapos betekintést nyerni a magyar könyvtárügynek az 1956-os könyvtári törvény megalkotása óta elért fejlettségébe.

A delegáció elsősorban a magyar könyvtárügy hálózati felépitését tanulmányozta, továbbá azt a módszert, ahogyan az államapparátus szervei, az OKDT, a könyvtárosegyesület és a szakterületek szerint megszervezett módszertani központok a hálózatok irányitását megvalósitják.

A magyar kollégák nyilt őszintesége és baráti vendégszeretete a lehető legkedvezőbb feltételeket biztositották a német vendégek tanulmányutja számára egy sereg budapesti könyvtárban, valamint a Szegedi Egyetemi Könyvtárban. (Mitt. Wiss. Bibl. DDR. 1. Jg. 1963. 12. no. 121. p.)

KÉT NÉMET NAGYKÖNYVTÁR FOTÓ- ÉS KÖNYVKÖTŐ ÜZEMÉNEK MUNKAVERSENYE

1964. jan. 1-én megkezdődött a lipcsei Deutsche Bücherei és a berlini Deutsche Staatsbibliothek fényképészeti valamint könyvkötő üzemei munkateljesitményének összehasonlitása. Elsőizben történik a német könyvtártörténetben, hogy ez a két vezető német könyvtár szerződésben megállapitott összehasonlitási normák alapján egybeveti egy-egy osztályának munkateljesitményét és rentabilitását.

A két könyvtár dolgozói közül alakult bizottság negyedévenként kiértékeli a munkát s egyuttal előkésziti a következő év teljesitményének magasabb szinten való összehasonlitását. A két könyvtár további célja, hogy ezt a teljesitmény-összehasonlitást munkaversennyé fejlessze és ezzel minél hatékonyabbá tegye a munkatársak alkotó munkakedvét. (Mitt. Wiss. Bibl. DDR. 2. Jg. 1964. 2. no. 14. p.)

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

A FID dokumentációs és könyvtártudományi bibliográfiája

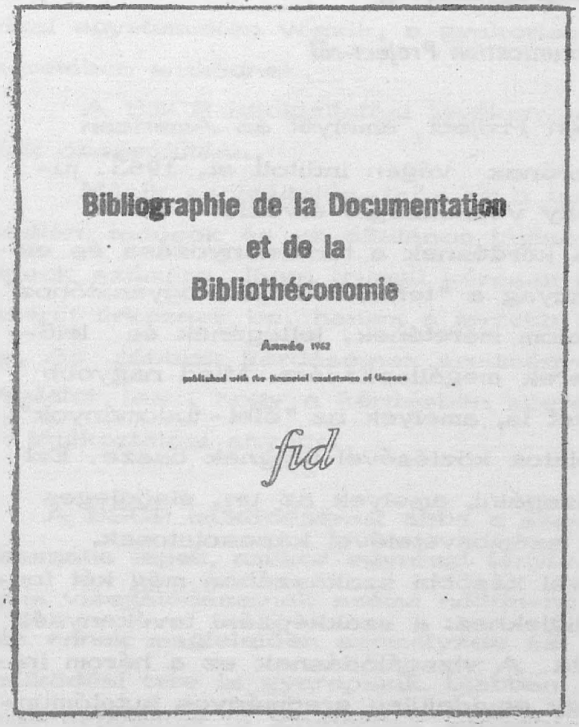

Tizenketted izben jelent meg a FID kiadásában a Bibliographie de la Documentation et de la Bibliothéconomie. Ez az utolsó füzet a Revue Internationale de la Documentation 1962. évi 29. kötete 4 füzetében megjelent cimanyagot (a Revue cikkeinek cimeit, valamint ennek bibliográfiai részében közölt cimleirásokat) tartalmazza.

Hála egyrészről az American Documentation, a Bulletin des Bibliothèques de France, a Journal of Documentation, valamint néhány más folyóirat, másrészről a Revue Internationale de la Documentation között létrejött megállapodásnak, az e folyóiratokban közölt cimanyagot is felvették - válogatva - a bibliográfiába.

A bibliográfia az ETO szerinti szakcsoportokban közli az anyagot. A tételek sorszámozva vannak, a sorszámot a folyóévet jelölő 62- előzi meg. A cimleirás alatt találjuk az esetleges referátum lelőhelyét. A más szakcsoportban szereplő rokontárgyu cimleirásra utalás történik, a szakcsoport és a tételszám megjelölésével.

A bibliográfiát a szerzők és az anonim cimleirások cimeinek betürendes mutatója egészíti ki.

A Könyvtártudományi Szakkönyvtárban az eddig megjelent tizenkét füzet az olvasók rendelkezésére áll.

BIBLIOGRAPHIE DE LA DOCUMENTATION ET DE LA BIBLIOTHÉCONOMIE.
Fédération Internationale de Documentation.
La Haye. (1951)-
/Kiny. Revue de la Documentation./
/FID publication./

1951. a. 1952. 36 p. /260. no./
1952. a. 1953. 54 p. /262. no./
[1953.] 151-207. Xerox másolat
1954. a. 1955. 52 p. /276. no./
1955. a. 1956. 72 p. /291.no./
1956. a. 1957. 59 p. /299. no./
1957. a. 1958. 67 p. /309. no./
1958. a. 1959. 42 p. /319. no./
1959. a. 1960. 38 p. /326. no./
1960. a. 1961. 48 p. /332. no./
1961. a. 1962. 36 p. /341. no./
1962. a. 1963. 47 p. /346/ no.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

A tájékoztatási anyag áramlásának vizsgálata a „termelőtől" a „fogyasztóig"

A Biological Science Communication Project-ről

A Biological Sciences Communication Project, amelyet az American Institute of Biological Sciences 1960. nyarának végén inditott el, 1963. június 1 óta a George Washington University védnökségét élvezi.

A Project legrégebbi célja annak a kérdésnek a tanulmányozása és elősegitése, miként áramlik a tájékoztatási anyag a "termelőtől" a "fogyasztóhoz". Különféle vizsgálódásokat folytat az irodalom méretének, jellegének és lelőhelyének kérdésével összefüggő paraméterek megállapitására. Mind nagyobb tudatossággal vizsgálja azokat a kérdéseket is, amelyek az "élet-tudományok" terén bekövetkező eredmények és gondolatok közlésével függnek össze. Ezt követően azokat a problémákat kezdte vizsgálni, amelyek az un. elsődleges irodalom felhasználásával és bibliográfiai számbavételével kapcsolatosak.

A Project fejlődésének egy valamivel későbbi szakaszában még két fontosabb kutatóterület csatlakozott az eddiglekhez: a szakképzési tevékenység és a szolgáltatások kérdésének vizsgálata. A vizsgálódásnak ez a három iránya szervezetileg most ugy épül fel, hogy egyidejüleg eredményes kutatómunka és operativ tevékenység válik lehetővé.

A BSCP által végzett munka tulnyomó többsége kormánytámogatásban részesül. Azok a hivatalok, amelyek az érdeklődési körükbe eső munkát támogatják, a következők: Atomenergia Bizottság, Országos Aeronautikai és Ürkutatási Vezetőség, Országos Egészségügyi Intézmények, Tengerészeti Kutatási Hivatal, U.S. Haderő, Belügyminisztérium és a Közegészségügyi Központ. A három nem állami segitőintézmény: a Rockefeller Alapitvány, a Seth-Sprague Alapitvány és a Southwest Kutató-Intézet. Segélykérésre irányuló beadványt nyujtott be a Project a National Science Foundation és a Nemzetközi Fejlesztési Hivatalhoz.

A BSCP kutatótevékenységéről már egész sor kutatómunka tanuskodik. Ennek legnagyobb központja a Biological Serial Record Center /BSRC/. A BSRC eredményesen tárja fel - s egész világra kiterjedően - az élettudományok elsődleges folyóiratait, és ezen felül más 13 leiró jellegü tárgykört. Első kiadványát, amelynek tárgya "vizibiologia" volt, igen melegen fo-

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

gadták és lelkesen támogatták. Egy sorozat tanulmány /részben folyamatban lévő, részben már befejezett/, amely a vizibiológiára vonatkozik, külön brosurában nyert ismertetést. Jelenleg az érdeklődés a gyógyszerek, a farmakologia, a toxikologia és a velük rokon területekre irányul.

A szakképzés és gyakorlat terén kifejtett tevékenységre jó például szolgál az a körülmény, hogy négy egyetemi hallgató vesz részt a "tájékoztatásügyi adminisztrátor" kiképző programban. Főiskolai tanulmányaikat amerikai egyetemeken végzik, a gyakorlati problémák tekintetében pedig a BSCP keretében működnek.

A BSCP szolgáltatási tevékenysége többirányu. Ezek egyike: bibliográfiák összeállitása.

Másik szolgáltatás-fajta az a tanácsadó szolgálat, amit naponta végez élettani tudósok és az általános tájékoztatási gyakorlat kérdéseit vizsgáló tudósok számára. Ilyen jellegü kérések nemcsak a tudományos társadalom részéről érkeznek be, hanem a fentebb emlitett támogató intézmények részéről is. Az utóbbiak kérdéseinek eredményeként a Project igen sokszor olyan javaslatot tesz, hogy a kérdésben szereplő tárgyra vonatkozóan bocsássanak ki tájékoztatási anyagot.

A BSCP működésének abba a szakaszába lépett, amikor egyrészt tényleges vizsgálódásainak száma nőttön-nő és ennek megfelelően személyzete és működési tere is gyarapszik. Ujabban egy fiziológust is kineveztek személyzetéhez s most annak lehetőségét iparkodnak megtalálni, hogy a személyzet további statisztikus-pszichológussal és természet-tudományi bibliográfus-nyelvésszel gyarapodjék.

A befejezett tanulmányok eredményeit a nem rendszeres időközökben közzétett Communique c. kiadványsorozat közli, amelyet ez idő szerint 14 ország kb. 800 élettani tudósa részére küldenek szét. (A kiadvány a Könyvtártudományi Szakkönyvtárban az érdeklődők rendelkezésére áll.)

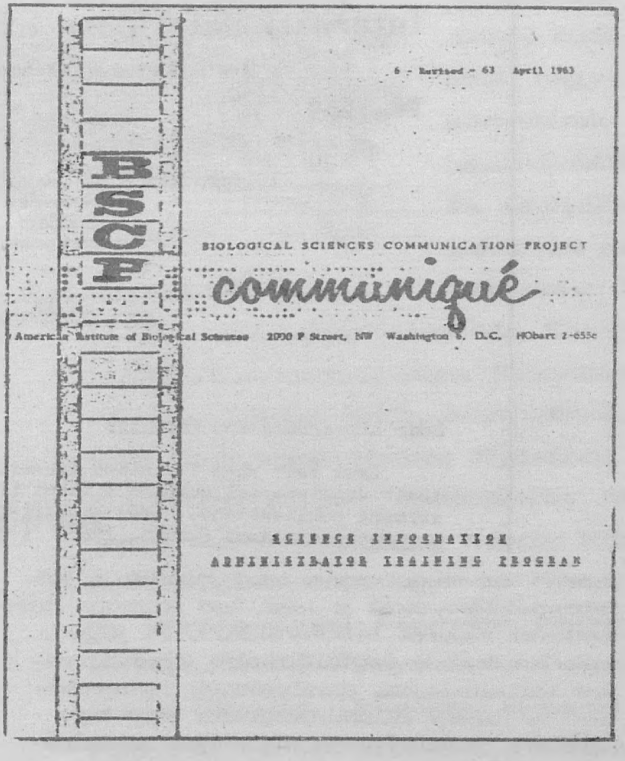

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

Japán hivatalos kiadványok és a Parlamenti Könyvtár új beszerzéseinek jegyzéke

Az International House of Japan Library News c. Tokióban megjelenő időszaki kiadvány 21. száma a japán hivatalos kiadványok válogatott jegyzékét tartalmazza.

Elöljáróban a jegyzék összeállítója megemliti, hogy azért látta szükségesnek a külföldi könyvtárak ilyen irányu tájékoztatását, mert a hivatalos kiadványok tekintetében maguk a japánok sem tudnak maguknak tiszta képet alkotni. Az érvényes rendelkezéseknek nem tesznek ui. a hatóságok eleget, igy a Japán Parlamenti Könyvtár nem kapja meg mindig a kötelespéldányokat s nem tud komoly nemzetközi cserét lebonyolitani. A jegyzék azokat a legfontosabb kiadványokat tartalmazza, amelyeknek ismeretében a japán államigazgatás egy-egy területe némiképpen ma mégis áttekinthető a külföldiek számára.

A jegyzék az alábbi szakcsoportok szerint adja az összesen 145 kiadvány japán és angol nyelvü cimleirását: folyóiratok (1-4); bibliográfiák (5-8); folyóiratmutatók (9.); vallás (10); müvészet (11); nevelés (12-16); politika (17-21); jog (22-31); statisztika (32-34); népesség (35-36); közgazdaság-statisztika (37-38); pénzügy (39-52); bevétel-kiadás (53-57); kereskedelem (58-60); munkaügy (61-64); közjólét (65-68); egészségügy (69-71); gyógyszerészet (72-74); ipar (75-103); szállitás (104-116); mezőgazdaság-erdeszet (117-143); halászat (144-145).

A jegyzéket név és cimmutató egésziti ki.

A jegyzékkel egybenyomva érkezett a Japán Parlamenti Könyvtár uj beszerzéseinek 1963 októberi (23. sz.) angolnyelvü cimjegyzéke is.

International House of Japan Library News

2, Toriizaka-machi, Azabu, Minato-ku, Tokyo. Tel 401-9151

No. 21 **October 1963**

Library Hours: Monday-Friday: 9:00 - 21:00
Saturday: 9:00 - 18:00
Sunday: 14:00 - 18:00
National Holiday: Closed

ABOUT GOVERNMENT PUBLICATIONS

Dear Librarians and Friends:

Last year when I visited libraries in the United States to study their Japanese collections I found in them many samples of Japanese government publications. (re: Libraries for Japanese Studies; a report of a survey, by Naomi Fukuda. 1963) I dare to refer to them as samples

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

A Budapesti Műszaki Egyetem Központi Könyvtárának kalauza

A Budapesti Müszaki Egyetem Központi Könyvtára izléses kiállitásu tájékoztatót adott ki olvasói számára. Röviden, de világosan ismerteti a füzet a könyvtár feladatait, gyüjtőkörét és állományának jellegzetességeit. A könyvtár történetéről is ad néhány mondatos tájékoztatást. A könyvtár használatával kapcsolatos felvilágositások során megismerteti olvasóival a betürendes és szakkatalógusok használatát és áttekintést ad az egyetemes tizedes osztályozás rendszeréről is. Igen hasznos a könyvtár katalógusainak felsorolása.

Gönczi Béla rajza az útmutatóból

A könyvtár állományának használatával kapcsolatban bővebben szól az olvasóterem rendjéről és a kölcsönzés módjairól. A tájékoztatási, bibliográfiai szolgálatok ismertetésénél felhivja a figyelmet a kézikönyvtárban lévő gazdag anyag használatára különösen az egyetemi oktatók, kutatók és diplomamunkát végző hallgatók szempontjából. Ugyancsak hangsulyozza a könyvtár mikrofilm és fotoszolgálatának jelentőségét is.

A tájékoztató befejezésül az alábbi budapesti nagykönyvtárak használatáról és szolgáltatásairól ad rövid áttekintést: Országos Széchényi Könyvtár, Eötvös Loránd Tudományegyetem Könyvtára, Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, Központi Statisztikai Hivatal Nyilvános Könyvtára, Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára, Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem Könyvtára, Országgyülési Könyvtár, Országos Mezőgazdasági Könyvtár és Dokumentációs Központ, Országos Müszaki Könyvtár és Dokumentációs Központ, Országos Pedagógiai Könyvtár.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

A Népművelési Intézet új gyarapodási jegyzéke

A Népművelési Intézet kiadásában megjelent a Könyvtári és Adattári Tájékoztató első száma. A tájékoztatót az intézet negyedévenként fogja kiadni, amely a könyvtár és adattár állományának gyarapodásáról számol be. Tartalmazza a beérkezett uj könyvek felsorolását és az adattárban lévő nem publikált anyag jegyzékét. Az 1964-es első szám közli az intézet által megrendelt folyóiratok teljes jegyzékét is. (22-28.p.)

Az alábbiakban a Tájékoztató alapján közöljük az adattárban lévő és a könyvtárosokat is érdeklő dokumentumok jegyzékét. (A Népművelési Intézet könyvtára és adattára egyébként hétköznapokon 1/2 9-1/2 2-ig, szombaton pedig 1/2 9-1/2 2-ig áll az érdeklődők rendelkezésére. Cime: Bp. I. Corvin tér 8.)

NI 3033
BENCE László
A kultura és az ember, 21 old. /Előadás/
Kecskemét, 1963.

NI 3068
BABOS Tibor - HORVÁTH József
Játsszunk!, 96 old. /Segédanyag a kulturotthonok, klubok, napközi otthonok, úttörőcsapatok, ifjusági és tömegszervezetek játékos foglalkozásaihoz/
Zalaegerszeg, 1962.

NI 3045
SZALONTAI József
Az akadémia rendszerü ismeretterjesztés szervezési kérdései, 4-17 old.

NI 3064
A falusi ismeretterjesztés és a TSz akadémiák szervezeséhez és programjának kidolgozásához, 68 old. /Tájékoztató. Kiadja a TIT Országos Központja/
Budapest, 1962.

NI 3069
Munkásakadémiák első országos konferenciája, 38 old. /Röviditett jegyzőkönyv. Kiadja a SZOT Agit. Prop. Osztálya/
Budapest, 1962.

NI 3031
SPRÓK György - XANTUS Zoltán - HAJDU László
Ujépitésü művelődési házakról, 49 old. /Jelentések/
Budapest, 1964.

NI 3037
KASZANITZKY Ferenc
Az 1963/64-es különböző tipusu művelődési otthon munkatervek vizsgálatának eredményei 18 old. /Jelentés/
Budapest, 1963

NI 3043
A művelődési otthon jellegü épületek eszmei normái, 20 old. /Előtanulmány a közművelődési intézmények épitési irányelveinek kidolgozásához. A Népművelési Intézet Módszertani Osztályának összeállitása/
Budapest, 1964.

NI 3002
A klubélet fejlődéséről, 7 old. /Értékelés. A Művelődésügyi Minisztérium Közművelődési Főosztályának és a Szakszervezetek Országos Tanácsa Kult. Agit. és Prop. Osztályának összeállitása/
Budapest, 1963.

NI 3010
Klubvezetői tanfolyamokhoz előadásvázlatok és módszertani tanácsok, 60 old. /Legéndy Miklósné összeállitása. Kiadja a Népművelési Intézet/
Budapest, 1963.

NI 3032
A Budapestre bejáró dolgozók szociális és kulturális helyzetének főbb vonásai, 8 old, 2 old. mell. /A Szakszervezetek Pest megyei Tanácsa Kulturális Osztályának felmérése/
Budapest, 1964.

NI 3062
TOKÁR Péter
Az emberszeretet nagy iskolája. - Találkozás a szocialista brigádokkal, 38 old. /Kiadja a Magyar-Szovjet Baráti Társaság Központi Müszaki Szakosztálya/
Budapest, 1960.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

NI 3007
MÉSZÁROS István
A televizió pedagógus szemmel, 22 old. /Tanulmány/
Budapest, 1964.

NI 3011
CSALAGOVITS István
A televizió szerepe a természettudományos ismeretterjesztésben, 7 old. /Tanulmány/
Budapest, 1964.

NI 3034
KOVÁCS Ferenc
A fővárosi tudományos és szakkönyvtárakban fellelhető külföldi televizió szaki rodalomról, 8 old. /Bibliográfia/
Budapest, 1964.

NI 3012
BENI Miklósné
A televizió szerepe a muzeumok népművelési munkájában, 11 old. /Tanulmány/
Budapest, 1964.

NI 3025
MARJAI Márton
A népművelés nyári feladatai és lehetőségei 22 old. /Előadás/
Debrecen, 1964

NI 3000
CSENGERI Ibolya
A gyermekek iskolánkivüli kulturális neveléséről, 10 old. /Bp. XIII. ker. adatok alapján készült felmérés/
Budapest, 1963.

NI 3001
SZÉCSI Katalin
A budapesti természettudományos szakkörök helyzetéről, 10 old. 4 old. mell. /Felmér
Budapest, 1964.

NI 3022
VARGA Edit
Irodalmi színpadok szerepe az irodalmi nevelésben, 3-17 old.

NI 3023
KAMARÁS Rezső
A bábjáték a gyermekek müvészeti nevelésének fontos eszköze, 3-11 old.

NI 3021
Az amatőrfilmstudiók és filmklubok helyzetéről és feladatairól, 7 old. 2. old. mel
/Tájékoztató. A Népművelési Intézet Képző müvészeti Szakköri Osztályának összeállit
Budapest, 1964.

NI 3039
VÁSÁRHELYI László
Korszerüség a néptáncmüvészetben, 19 old. /A Délmagyarországi Tájkonferencián - Kecskemét, 1963. nov. 16-17 - elhangzott referatum. Kiadja a Népművelési Intézet/
Budapest, 1964.

NI 3040
Útmutató irányitó szervek számára, a fotóamatör mozgalom fejlesztésébez, 42 old. 1 old. mell. /A Népművelési Intézet Képző - müvészeti Szakköri Osztályának összeállitása/
Budapest, 1964.

NI 3014
VARGHA Károly
A földrajztudományi irányzat megerősödése a Baranya megyei honismereti munkában, 5 old. /Jelentés/
Pécs, 1964.

NI 3005
NOVÁK József
A népművelés néhány lélektani kérdése, 1-16 old.

NI 3052
BALOGH Jenő
A személyiség nevelésének sajátos rajzoktatási szempontjai, 28 old. /Tanulmány/
Budapest, 1963.

NI 3013
LÉVAI Józsefné - SZABÓ János - KUNTÁR Lajos - KOPLAR Lajos
A csehszlovák népművelési intézmények halózati rendszere, a módszertani kabinetek helye a hálózatban, ezek felépitése, munkájuk tartalmának vizsgálata, valamint más müvelődési intézményekkel való kapcsolatok tanulmányozása, 8 old. /Jelentés/
Budapest, 1963.

NI 3015
U. VARGA Marianna
Az 1963. október hónapban tartott prágai Nemzetközi Népművészeti Konferenciáról, 6 old. 13 old. mell. /Jelentés/
Budapest, 1964.

NI 3016
KÁTAI Ferenc - KISS Imre
Az 1963. évi bolgár-magyar kulturális egyezmény 63. pontja alapján 1963. nov. 23 - dec 6-ig Bulgáriában járt népművelési delegáció tapasztalatairól, 12 old. /Jelentés/
Budapest, 1964.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

REFERÁTUMOK

AZ UNESCO DOKUMENTÁCIÓS MUNKABIZOTTSÁGÁNAK AJÁNLÁSAI

Unesco-sponsored working party no. 1 on scientific documentation. = Bibliogr. Doc. Termin. 4. vol. 1964. 1. no. 3–4.p.

Az Unesco védnöksége alatt működő 1.sz. munkabizottság (Tudományos dokumentáció) konferenciája 1963. szept. 16–21-én.

Az Unesco által támogatott 1. sz. "tudományos dokumentációs" munkabizottság 1963 szeptember 16–21-én Philadelphiában ülést tartott. Ezen – a tárgysorozat megvitatásának eredményeként – a következő ajánlásokat hozták:

az elsődleges folyóiratok szerkesztői gondoskodjanak róla, hogy a szerzők cikkeiket egy sajátnyelvü és legalább egy idegen nyelvü összefoglalással lássák el s ezek az Unesco által készült "Guide" figyelembevételével készüljenek;

az Unesco továbbra is szorgalmazza a "Code of good practice of scientific publications" (A tudományos kiadványok készitése jó gyakorlatának szabálykönyve) c. kiadványának terjesztését;

az Unesco az ISO-val karöltve szorgalmazza az ISO/R.4 (Folyóiratok cimröviditése) és áz R.9. (Cirill-betük transzliterálása) revizióját;

a konferenciákon elhangzott előadásokat – a pontos bibliográfiai felvétel biztositása végett – az elsődleges folyóiratok közöljék;

az Unesco az ICSU-val és ICSU AB-vel karöltve létesitsen ad hoc albizottságot a tudományos konferenciákról származó természettudományos és müszaki tájékoztatási anyag áramlásának tanulmányozására.

A 2. sz. ("Gépi dokumentáció – tárolás és visszakeresés") munkabizottság 1963. nov. 11–16-án Moszkvában tartotta konferenciáját. Ezen az alábbi "ajánlások" születtek:

"dokumentációs glosszáriumok" szerkesztése és nemzetközi koordinálása;

cseréközpont létesitése, lyukkártyák, lyukszalagok, mágneses szalagok stb. cseréjének biztositására;

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

dokumentum-visszakereső rendszerek eljárásainak kialakitása és szabványositása;

korlátolt létszámu szünpozion rendezése - lehetőleg még 1965-ben - a gépi referátumkészités és mutatózás gyakorlati rendszerei tárgyában. (BZ)

"KELETEURÓPAI" KUTATÓINTÉZETEK JEGYZÉKÉT ÁLLITJÁK ÖSSZE AZ USA-BAN

Directory of Eastern European research. = Sci. Inform. Notes. 5. vol. 1963-1964. 6. no. 11. p.
Keleteurópai kutatóintézetek névjegyzéke. (1.115) (14.6)

A National Science Foundation megbizást adott a kelet-európai biológiai, fizikai és müszaki intézetek névjegyzékének összeállitására. A névjegyzék Albánia, Bulgária, Csehszlovákia, Jugoszlávia, Lengyelország, Magyarország, Románia kutatóintézeteit fogja tartalmazni. Az egyes intézetekre vonatkozóan az alábbi adatok fognak szerepelni:

1. Az intézet neve az illető ország nyelvén
2. Az intézet neve angolul
3. Az intézet cime
4. Az alapitás időpontja
5. Az igazgató és h. igazgató
6. A végzett kutatómunka rövid leirása
7. Az intézet sorozati kiadványai (név, a megjelenés gyakorisága, nyelv).

HÁROMSZÁZ KÖNYVTÁROS DOLGOZIK A NEW YORK-I VILÁGKIÁLLITÁSON

Librarians wanted for American Reference Center at New York World's Fair. = Sci. Inform. Notes. 5. vol.1963-1964. 6. no. 2. p.
Könyvtárosok toborzása a New York-i Világkiállitás amerikai felvilágositó központja számára. (9.904) (10.3)

A Special Libraries Association és az American Documentation Institute az American Library Association-nel karöltve Amerikai Felvilágositó Központ szervezését határozta el az 1964-1965. évi New York-i Világkiállitás időtartamára az Amerikai Egyesült Államok pavilonjában. A felvilágositó központ munkásságának témakörét az Amerikai Egyesült Államok pavilonjának ez a jelmondata szabja meg:

"Erőpróba a nagyság megvalósitására: Amerika - földje, története, népe és látóhatárai".

A központ a kétszintü pavilon első szintjén nyer majd elhelyezést egy

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

nagy előadóterem, muzeum és hivatali helyiségek mellett. A hagyományos könyvek, folyóiratok, bibliográfiák és más segédkönyvtári kellékek mellett bemutatnak automata adattároló és visszakereső berendezéseket is. Mintegy 100 témakörből elektrónikus számológépek utján lehet majd irodalomkeresést végezni, a telefonberendezés tárcsáján lehet mágneses szalagra felvett könyvek ismertetését kiválasztani.

Mintegy 300 könyvtáros dolgozik majd a felvilágositó központban. A könyvtárosok havonként fogják a Világkiállitáson váltani egymást. Feladatuk ellátására két hetes szemináriumon készülnek fel.

"A KÖNYVTÁROS ÉS A TÁRSADALOM" VOLT AZ ALA 81. KONFERENCIÁJÁNAK TÉMÁJA

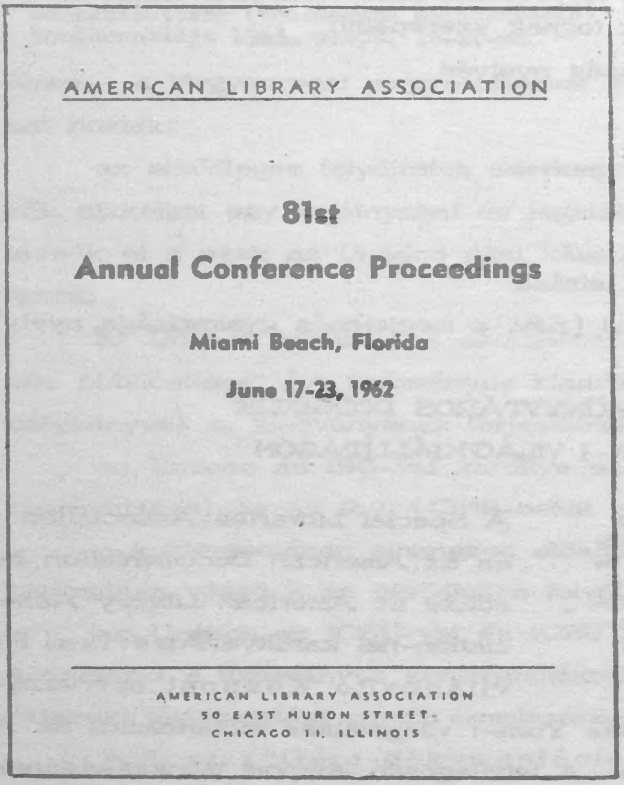
AMERICAN LIBRARY ASSOCIATION

81st

Annual Conference Proceedings

Miami Beach, Florida

June 17-23, 1962

AMERICAN LIBRARY ASSOCIATION
50 EAST HURON STREET
CHICAGO 11, ILLINOIS

Az American Library Association (Amerikai Könyvtáros Szövetség) Miami Beach-ben (Florida) 1962 junius 17-23-án tartott 81. évi konferenciájának lefolyásáról 123 oldal terjedelemben számol be a kiadvány. A konferencia témája "A könyvtáros és a társadalom" volt. A beszámoló a konferencia anyagát az alábbi főbb fejezetek alatt ismerteti: közgyülés, tanácsülések, konferenciát előkészitő ülések, könyvtártipusok szerinti osztályok (Iskolai Könyvtáros Szövetség, Állami Könyvtárosok Szövetsége, Főiskolai és Kutatóintézeti Könyvtárosok Szövetsége, Kórházi és Zártintézeti Könyvtárosok Szövetsége, Közmüvelődési Könyvtárosok Szövetsége), könyvtári tevékenység szerinti osztályok (Felnőtt Könyvtári Osztály, Könyvtári Gondnokok Szövetsége, Gyermekkönyvtári Osztály, Könyvtári Adminisztrációs Osztály, Könyvtárosképzési Osztály, Felvilágositó Szolgálati Osztály, Állomány és Technikai Szolgáltatások Osztálya, Ifjusági Könyvtári Osztály), bizottságok és egyesitett bizottságok, kerekasztal-megbeszélések, kiadványok.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

AZ IFJUSÁG ELIDEGENEDÉSÉNEK KÉRDÉSE ÉS AZ AMERIKAI FŐISKOLAI KÖNYVTÁRAK

BERGEN, Daniel P.: The anthropocentric needs of academic librarianship. = Coll. Res. Libr. 24. vol. 1963. 4. no. 277-290., 307-308. p. Bibliogr. passim.
Az egyetemi és kollégiumi könyvtárak problémái antropocentrikus orientálódásukkal kapcsolatban. (3.2)

Az amerikai főiskolákon és egyetemeken a hallgatók azelőtt főként az előadásokon sajátitották el a kivánt ismeretanyagot. Ma már ez az oktatási módszer elavult és a hallgatókat egyre inkább a könyvtárak felé irányitják, hogy ott önálló kutatással szerezzék meg a szükséges ismereteket - tehát a könyvtár, mint tanulóhely, egyre nagyobb jelentőséget nyer. Ennek megfelelően az alsó évfolyamokon egyre nagyobb méretekben oktatják a kutatás technikáját.

Az egyetemi könyvtárakban az emberi tevékenység megnövekedése alatt tehát ezentul nem csupán a beiratkozások növekvő számát értjük és ez a könyvtárosoktól azt kivánja, hogy nagyobb érzékenységgel reagáljanak a hallgatók lélektani problémáira is. Mig a tanszékek ugyanis a hallgatóknak csak egy-egy csoportjáért felelősek, a könyvtár a hallgatók összességével áll kapcsolatban.

A főiskolai és egyetemi hallgatókat két szempontból lehet elemezni, éspedig: az általános müveltség és a társadalomhoz való viszonyuk szempontjából.

Számos felmérés és elemzés tapasztalatai alapján megállapitható, hogy napjainkban ezt a korosztályt leginkább a társadalom értékeitől való belső elidegenedés jellemzi. Ennek öt fő jellemzőjét ismerték fel:

1/ A mai fiatal ugy érzi, nincs hatalma az események alakitására;
2/ nem lát érdemleges életcélt maga előtt;
3/ nem tartja magára nézve kötelezőnek a társadalom kialakult normáit;
4/ elszigetelődés;
5/ elidegenedése önmagától.

Az elidegenedés okát kutatva megállapitották, hogy a serdülő ifju tulságosan nagy szakadékot lát maga előtt a gyermekkor és a felnőttkor között. Ennek a korosztálynak tulajdonképpen moratóriumot kellene kapnia a társadalomtól arra az időre, amig eldönti, hogyan illeszkedjék be a felnőttek közé.

A szülőket már nem tekintik példaképnek, a tanárok közül is csak azon keveseket, akik segiteni tudnak a fiataloknak, hogy "azzá lehessenek, amik". Tehát az egyetemi könyvtárosoknak is ez utóbbi módszert kellene alkalmazniok, a helyzet azonban jelenleg egészen más. Ennek megváltoztatására a könyvtá-

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

rosképzés során feltétlenül tanitani kellene az emberi magatartás kialakulásának pszichológiai alapjait.

Az ifjuság elidegenedésének kiegyensulyozására és feloldására igen alkalmas eszköz a könyvtár. Már az épületet is ennek megfelelően kell tervezni, bár a gyakorlatban a gazdaságossági szempontok legtöbbször háttérbe szoritják a pszichikai tényezőket. Egyébként is félő, hogy a könyvtári munka nagyarányu gépesitése csökkenti az olvasó és a könyvtáros közötti emberi kapcsolatteremtés lehetőségét.

A szerző nem akar "gépromboló" lenni, hiszen nyilvánvaló, hogy a müszaki ujitások létfontosságuak az egyetemi könyvtárak munkájának megjavitásában, de az erre forditott anyagiak egy részét a hallgatók emberi reakcióinak tanulmányozására kellene forditani. Nem szabad visszariadni a nehézségektől a társadalomhoz való viszony tanulmányozásakor, számolni kell azzal, hogy nem lehet tökéletes precizitást és következetességet elérni, hiszen a vizsgálat tárgya: az ember, a maga bonyolult sokoldalúságában. A 20. század közepén könyvtári humanizmus alatt tehát az embernek, mint a könyvtár használójának tanulmányozását értjük. (BZ)

KANADÁBAN
"KÖNYVTÁRFEJLESZTÉSI HIVATAL" LÉTESITÉSÉT TERVEZIK AZ EGYETEMI KÖNYVTÁRAK ÁLLOMÁNYÁNAK ALAKITÁSÁRA

Office for library resources urged for National Library of Canada. = Libr. J. 88. vol. 1963. 22. no. 4720-4721. p.
Könyvtárfejlesztési iroda felállitását sürgetik a Kanadai Nemzeti Könyvtár keretében. (1.3)

A Kanadai Főskolai és Egyetemi Könyvtárak Szövetsége javaslatot terjesztett elő könyvtárfejlesztési hivatal szervezésére a Nemzeti Könyvtár kebelében. A javaslatot a Kanadai Könyvtáros Szövetség Tanácsa is magáévá tette.

A hivatal feladatkörébe tartoznék:

1. A kanadai tudományos könyvtárak gyüjteményeinek felmérése jelleg és terjedelem szempontjából; a főiskolai és egyetemi, valamint egyéb tudományos könyvtárak tanáccsal való ellátása állományuk továbbfejlesztésében.

2. A szóban forgó könyvtárak sajátos érdeklődési körének, szükségleteinek megállapitása s ennek kielégitése a világ könyvpiacán történő beszerzésekkel.

3. A könyvárusi forgalomban már nem kapható, főként kanadai, olyan

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

könyvek mikrofilmezése, illetve ujból való kiadása, amelyek iránt ezekben a könyvtárakban nagy érdeklődés mutatkozik.

4. Olyan kurrens folyóirat kiadása, amely a kanadai könyvtárak gyarapodásának jegyzékét adja, tájékoztatást nyujt fontosabb gyüjtő terveikről s más bibliográfiai jellegü hireket közöl.

5. A Kanadai Egyetemi Alapitványokkal való együttmüködés az alapelvek, pénzügyi és személyi kérdések összehangolása céljából.

A F I D
STOKHOLMI KONFERENCIÁJÁRÓL

F[édération] I[nternationale de] D[ocumentation] Conference held in Stockholm. = FID News B. 13. vol. 1963. 11. no. 41-42. p.
A FID [29.] konferenciája Stockholmban. - 1963. szept. 30-okt. 6.
(1.61) (1.51)

A FID 29. konferenciáját 1963. szept. 30-tól október 6-ig Stockholmban tartotta. A konferencián 28 ország 260 kiküldötte és 6 nemzetközi szervezet képviselője vett részt. A közgyülés a FID további tevékenységének főbb területeiként:

az osztályozás-kutatást, az ETO korszerüsitését, a dokumentáló-képzés irányitását, a gépesitett adattárolás és visszakeresés kérdéseinek vizsgálatát, más nemzetközi szervezetekkel való együttmüködés kiépitését, központi elosztóhelyek létesitését, a tudományos tájékoztatás elveinek tanulmányozását s a most fejlődésnek induló országok támogatását tüzte ki.

Az Unesco anyagi támogatásával az alábbi kiadványok előkészitő munkája folyik:

az Index Bibliographicus 2. kötetének (Társadalomtudományok) közzététele 1964 őszén;

a dokumentáció terminus technicus-ai jegyzékének összeállitása;

a dokumentum-másolás és kiválogatás kézikönyvének kiadása 1964 elején;

az ETO 37. (Nevelés) osztályának reviziója s külön kiadás közzététele 1965 végén;

a dokumentáló-képzés kézikönyvének kiadása.

Tervbe vett konferenciák:

korlátozott számu munkacsoport konferenciája Hollandiában, 1964. szept. 21-26-án;

közgyülés az Amerikai Egyesült Államokban 1965. okt. 7-16-án; regionális konferencia Japánban 1967. folyamán.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

AZ AMERIKAI SZABVÁNY SZÖVETSÉG 1964 ÉVI KÖNYVTÁRI ÉS DOKUMENTÁCIÓS VONATKOZÁSU PROGRAMJA

[American Standards Association.] Z39 Committee plans activities for '64. = Sci. Inform. Notes. 5. vol. 1963-1964. 6. no. 1. p.
Amerikai Szabvány Szövetség Z39 bizottságának 1964. évre tervezett tevékenysége. (1.231)

A New York Public Library - a National Science Foundation anyagi támogatásával - segitségére van az American Standards Association (Amerikai Szabvány Szövetség) Z 39 bizottságának a könyvtári szabványok létrehozására irányuló munkásságában. A Z 39 bizottság az 1964. évre a következő terveket irányozta elő:

1. Az American Standard Basic Criteria for Indexes (Mutató-készités alapelveinek amerikai szabványa) revíziója.

2. Az American Standard Reference Data and Arrangement of Periodicals (Folyóiratok referensz-adatainak és elrendezésének amerikai szabványa) revíziója.

3. A Draft Standard for the Transliteration of Modern Russian Letters (Modern orosz betük transzliterálásának szabvány-tervezete) kidolgozásának folytatása.

4. A referátum-készités szabványának végső kidolgozása.

5. Kereskedelmi szabvány katalógus kidolgozása.

6. A könyvtári és dokumentációs munka azon nemzetközi szabványtervezeteinek áttekintése, amelyeket az American Standards Association-nak megküldtek.

A megfelelő nemzetközi konferenciákon való részvétel.

A Népmüvelési Intézet 1964 őszén körülbelül 700 oldalas Kórustörténeti Bibliográfiát ad ki. A bibliográfia az 1863-tól napjainkig eltelt száz esztendő magyar kórusmozgalmának a különböző sajtótermékekben, folyóiratokban, gyüjteményes kiadásokban megjelent közel tizezer adatát tartalmazza betürendes sorrendben,

A bibliográfiához név- földrajzi és időrendi mutatót készitenek. Külön mutató tartalmazza a dalosegyesületek történetére, a dalosünnepekre, hangversenyekre, életrajzokra és a kórusmozgalom külföldi kapcsolataira vonatkozó adatokat.

A bibliográfia ára előreláthatólag 40 Ft. körül lesz.

Az Intézet Zenei Osztálya kéri azokat az intézményeket és személyeket, akik a bibliográfiára igényt tartanak, jelentsék be igényüket, hogy a kiadványt megfelelő példányszámban állithassák elő.

NÉPMÜVELÉSI INTÉZET ZENEI OSZTÁLYA
Budapest, I. Corvin tér 8.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

Röviden

A művelődésügyi miniszter 129/1964. (M. K. 12.) MM számú utasítása a közkönyvtári munkakörök képesítéshez kötéséről és a könyvtáros szakoktatásról szóló 148/1962. (M. K. 15.) MM számú utasítás módosításáról

A 148/1962. (M. K. 15.) MM számú utasítást — a pénzügyminiszterrel, valamint a közkönyvtárak főfelügyelet hatóságaival és a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben — az alábbiak szerint módosítom.

1. Az utasítás 2. §-ának (2) bekezdésében foglaltak helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Középfokú könyvtárosi szakképesítés: tanítóképző intézet népművelő-könyvtáros szakán szerzett oklevél, vagy középiskolai végzettséget és a könyvtárosképző szaktanfolyam elvégzését tanúsító bizonyítvány."

2. Ez az utasítás a közzététel napján lép hatályba.

Molnár János s. k.,
miniszterhelyettes

■ ■ ■

1963 folyamán az alábbi államok kérték nemzeti tagként való felvételüket a FID-be:

MAROKKÓ (Centre Universitaire de la Recherche Scientifique de l'Université du Maroc. 70 Avenue Abderrahman Amnegai, Rabat.)

URUGUAY (Biblioteca Nacional, Centro de Documentación Científica Técnica y Económica. Acevedo 1475, Montevideo.)

KUBA (Comisión Nacional de la Academia de Ciencias de la Republica de Cuba, Instituto de Documentación e Información Científica y Técnica. Capitolio Nacional, La Habana.)

Ezzel a nemzeti tagok száma harminchatra emelkedett.

A KGST Tudományos és Műszaki Kutatások Koordinálására Alakult Állandó Bizottság 1963. április 5–11-én Moszkvában tartotta harmadik ülésszakát. A konferencia tárgyalási anyagának egyik pontja a tudományos és műszaki tájékoztatási anyag cseréjének megszervezése volt a tagállamok között. Ennek a cserének az állandó munkacsoport által javasolt módon való megszervezését az állandó bizottság elfogadta. Az állandó tájékoztatási munkacsoport 1963 május 21–31-én Bukarestben folytatta a tudományos és műszaki együttműködés terén való együttműködés megvalósítása kérdéseinek megvitatását. (Akt. Probl. Inform. Dok. 1963. 2. no. 40. p.)

****

26 ország részvételével szerkesztik Párizsban, illetve a nyugatnémetországi Kasselben, a Zenemitárak Nemzetközi Szövetsége és a Nemzetközi Zenetudományi Társaság vegyes bizottságának égisze alatt, a "Zenei forrásművek nemzetközi leltárá"-t (Repertoire International des Sources Musicales – International Inventory of Musical Sources.)

A 30 kötetnyire tervezett bibliográfiából, – amely az 1800-ig megjelent zeneműveket foglalja magában, – eddig kettő jelent meg, a harmadik

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

most van sajtó alatt. Az Amerikai Egyesült Államok részéről mintegy 150 intézmény szolgáltatja a szerkesztőbizottság rendelkezésére zenemű-állományának cimleirásait.

A Council on Library Resources a Music Library Association ilyen irányu munkásságának támogatására 1961-ben 13 200 dollár, 1963-ban pedig 27 300 dollár segélyt adott. A bibliográfia kiadásának költségeire ezen felül 1960-ban és 1961-ben már 24 000 dollár segélyt folyósitott, közvetlenül a Zenemütárak Nemzetközi Szövetségéhez. (CLR,Recent Develop, 1963. 97. no.)

****

Megkezdte munkáját az Internationales Institut für Erziehungsplanung (Nemzetközi Nevelésügyi Tervező Intézet). Az Unesco 12. közgyülésének határozatával létrehivott intézet vezetősége 1963. szept. 18-án ült először össze. A vezetőség 11 tagból fog állni, eddig 6 személyt neveztek ki, köztük Nikolasz K. Goncsarovot, a Szovjet Neveléstudományi Akadémia helyettes elnökét és a Szovjet Pedagógia c. lap kiadóját. Az 5 további tag különböző nemzetközi szervezeteket fog képviselni.

Az intézet feladata: világszinten biztositani a pedagógiai és a gazdasági tervezés szintézisét. Munkájának keretében a nevelésügy, a gazdasági élet és a fejlesztési kérdések vezető szakemberei fognak közremüködni: tanácsaikkal segiteni fogják Afrika, Ázsia és Latin-Amerika népeit, hogy meggyorsitsák gazdasági és társadalmi fejlődésüket, a nevelésügy tervszerü irányitásával.

Az utóbbi időben egyre inkább előtérbe lép az a felismerés, hogy a nevelésügyi beruházásoknak komoly gazdasági jelentősége van. Sürgős szükség van olyan szakemberek kiképzésére, akik kellő müveltséggel és szaktudással rendelkeznek, hogy átvegyék a gazdasági és társadalmi haladás és a helyi intézmények megerősitésének irányitását. (BuB. 15. Jg. 1963. 10. no. 479-480. p.)

Az amerikai és európai biológiai folyóiratok szerkesztői - az együttmüködés megjavitása és tapasztalatcsere végett - 1964 májusában konferenciára jöttek össze az Amerikai Egyesült Államokba (Aron Arbor, Michigan). (Scient. Inform. Notes. 5. vol. 1963. 5.no. 4.p.)

****

1964-re és a következő néhány évre előirányzott nemzetközi értekezletek:

International Data Processing Conference (Nemzetközi Adatfeldolgozó Konferencia) New Orleans, 1964. junius; Philadelphia, 1965. junius; Chicago, 1966. junius

FID/TD (Dokumentálók képzése). konferencia, Varsó, 1964. junius.

IFLA-Tanács, ülésszak, Róma, 1964. szept. 13-18.

International Study Conference on Classification Research (Osztályozás-kutatás tárgyában tartott Nemzetközi Tanulmányi Konferencia) Helsingor (Dánia) 1964. szept. 14-17.

FID, konferencia, Hága, 1964. szept. 21-26.

Afro-Scandinavian Library Conference (Afro-Skandináv Könyvtáros Konferencia), Afrika, 1964.

Documentation Research and Training Centre (Dokumentációs Kutatási és Képzési Központ), szeminárium, Bangalore (India), 1964. dec.

Specialists Meeting on Libraries and Documentation (Könyvtári és Dokumentációs Szakemberek Konferenciája), Dél-Szahara (Afrika), 1964.

International Publishers Association (Könyvkiadók Nemzetközi Egyesülete), kongresszus, Washington, 1965. május 30-jun. 5.

International Federation for Information Rrocessing (Nemzetközi Tájékoztatás-Feldolgozási Szövetség), kongresszus, New-York, 1965 május.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

International Association of Agricultural Librarians and Documentalists (Mezőgazdasági Könyvtárosok és Dokumentálók Nemzetközi Szövetsége), konferencia, Washington, 1965. okt. 5-7.

FID, konferencia, Washington, 1965. okt. 7-16.; Hága, 1966.; Tokyo, 1967.

International Association of Technical University Libraries (Müszaki Egyetemi Könyvtárak Nemzetközi Szövetsége), munkabizottság-konferencia, London, 1967. (Scient. Inform. Notes 6. vol. 1964. 1. no, 8-10.p.).

MÜSZAKI FEJLESZTÉS

A National Science Foundation megbizást adott annak a kérdésnek tisztázására, fel lenne-e állitható olyan központ, amely dokumentációs célokra szolgáló, gépi feldolgozásra alkalmas szövegek gyüjtésével és előállításával foglalkozik. A vizsgálat során többek között ezekre a kérdésekre kell választ találni:

1) milyen kereslet mutatkozik a kutatók részéről géppel feldolgozható szövegek iránt?
2) milyen mennyiségben áll jelenleg rendelkezésre olyan tudományos szöveg (ideértve a referátumokat, mutatókat és cimjegyzékeket is), amely közvetlenül elektronikus számológépbe adagolható, akár kis költséggel ilyenné alakitható?
3) mik az ilyen szövegek szerzői és tulajdonjog i megkötöttségei?
4) milyen problémák merülnek fel akkor ha egyik gépi adagolásra alkalmas anyagot más gépi adagolásra alkalmas sá akarnák átalakitani?
5) milyen szükség mutatkozik további anyagnak kézi, vagy automatikus uton történő gépi feldolgozásra alkalmassá tételére?
6) milyen költséget igényelne egy ilyen központ felállitása?

(Scient. Inform, Notes. 5.vol. 1963. 5.no. 1.p.)

****

A National Science Foundation megbizásából olyan eljárás kidolgozása folyik, amelynek sikere esetén lehetővé válnék, hogy a tudományos folyóiratok közzétételével egyidőben mutatójuk és referátumaik is külön megjelenhessenek. E célból a folyóiratcikkeket - gépi feldolgozásra alkalmas formában - mágneses szalagra kivánják rögziteni, hogy a tipográfiai szerkesztés, a fontosabb adatok kiválasztása és az adatok keresése - ugyanazon kódolás utján - egyidejüleg mehessen végbe. (Sci. Inform. Notes. 5. vol. 1963. 1. no. 8. p.)

****

A kartotékokat ma már különböző formában gyártják és ugy vannak megszerkesztve, hogy a kivánt cédulát a lehető legkönnyebben meg lehessen találni. Az utóbbi időben nagyon gyakran használnak villany meghajtásu forgó, paternoster-szerü kartotékokat. Ennek a rendszernek további fejlesztése a cédulák automatikus kikeresése. Ilyen rendszerü kartoték a Sax-Freilassing, amely nagyon sok minderre felhasználható és az az előnye, hogy olcsó. (Tech. Automat. Admin. 4. roc. 1964. 2. no. 46. p.)

****

A Council on Library Resources megbizást adott olyan olcsó, hordozható berendezés kialakitására, amely a mikrofilmek olvasásán felül arra is fel-

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

használható, hogy vele a kiválasztott mikroképekről nagyitott papir-másolatot készitsünk. A jelenleg kapható ilyen jellegü berendezések nem hordozhatóak s áruk 600 dollár körül mozog. Az a készülék, amelynek munkamodelljét már bemutatták a Council-nek, aktatáska nagyságu, sulya kb. 6 kg, ára pedig - attól függően, mily mennyiségben fogják előállitani - 100-200 dollárra fog rugni. Egyelőre 7 db-ot állitanak elő belőle s ezeket Washington nagy könyvtáraiban normális üzemi körülmények között fogják kipróbálni. A berendezés 16 mm-es mikrofilmek és mikrocsikok 3x5-től 5x8 hüvelyk (1 hüvelyk- 2.54 cm) méretben való olvasását teszi majd lehetővé. A nagyitás aránya mind a képernyőn, mind másoló sikon 13:1 - 24:1-re lesz beállitható. (Scient. Inf. Notes 6. vol. 1964. 1. no. 11-12. p.)

****

Telefon helyett elektromos iróberendezéssel közvetitik a könyvtári könyvek cimét, jelzetét az olvasószolgálat és a raktár között a vancouveri közmüvelődési könyvtárban. Emeletenként egy-egy, a raktárban pedig egy készülék müködik. A kért könyv adatait speciális golyóstollal kell a felvevő tömbre irni, a másolat egyidejüleg jelenik meg a raktári készüléken. A berendezést különböző rendeltetésü fény és hangjelző eszközök egészitik ki. (Canad. Libr. 19. vol. 1963. 6. no. 418-419. p.)

****

A drezdai Müszaki Egyetem Könyvtára - fényképészeti üzemének tehermentesitésére - 1964. jan. 1-től reprodukciós készüléket állitott fel a folyóirat-olvasóteremben. Ennek segitségével az olvasók maguk készithetnek mikrofilm-másolatot az egyáltalán nem, vagy csak rövidebb időre kölcsönözhető folyóirat- és olvasótermi irodalomról. A szükséges filmet a könyvtár pénztáránál lehet megvásárolni. A készülék máris nagy népszerüségnek örvend. (Mitt. Wiss. Bibl. DDR. 2. Jg. 1964. 2. no. 17. p.)

****

A Library Journal 1963. december 15-i száma (88. vol. 22. no. 4835. p.) érdekes hirdetést közöl. Egy cég olyan hangszalagokat ajánl megvételre iskolák és könyvtárak számára, amelyek 9-12. osztályba járó tanulóknak szóló tájékoztatást tartalmaznak a könyvtári anyag és segédeszközök használatára. Az egyik hangszalag pl. a cédulakatalógus, a másik a TO-osztályozás, a harmadik a segédkönyvek és enciklopédiák, a negyedik a folyóiratok használatának módját, hasznát hirdeti. Olyan is van közöttük, amelyik kimondottan csak a nevelőknek szól ("The teacher and the library") s az iskola és a könyvtár együttmüködésének fontosságára hivja fel a figyelmet. Az egyes hangszalagok játszási ideje 15 perc, ára 7 dollár.

****

Az Illinois-i Egyetem egyik tagozata segélyt kapott a National Science Foundation-tól az egyetemi könyvtár munkafolyamatai gépi adatfeldolgozó berendezésen történő elvégzésének programozására, kisérletezésére és kiértékelésére. Ez a munka tulajdonképpen annak a kisérletnek folytatása, ami eddig ugyanezen az egyetemen a Council on Library Resources támogatásával az uj könyvtári anyag gépi feldolgozására irányult. (Sci. Inform. Notes. 5. vol. 1963. 1. no. 9. p.)

****

Az American Federation of Information Processing Societies (Tájékoztatási Anyagot Feldolgozó Egyesületek Amerikai Szövetsége) olyan tájékoztató irodát állitott fel, amelyben a tájékoztatás területén dolgozó magánszemélyeket és hivatalokat a számológép-berendezések technológiája

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

körébe vágó pontos szakszerü felvilágositással látják el. Az elektronikus számológépek 75 kiváló tudósa nyujtja szaktudását az iroda rendelkezésére. (Sci. Inform Notes. 5. vol. 1963. 3. no. 2. p.)

****

A zürichi Robinco A. G. cég 1963-ban mutatta be a brüni nemzetközi ipari vásáron ADREMA rendszerü sokszorositó gépét. Az ADREMA gépeket különböző tipusban gyártják az egyszerü asztali modellektől kezdve az összetett önmüködő gépekig, amelyekhez még különböző részeket lehet szerelni. Az ADREMA 30 villany nyomtatógép modell pédául óránként 4800 másolatot készit és egy modernül berendezett munkaasztalon lyukkártyák rendezésére is alkalmas. Az ADREMA 40 óránként 5200 példányt készit. Ezeknek a gépeknek az az előnye, hogy különböző alkatrészek hozzászerelésével alkalmas lyukkártyák rendezésére, és az elkészült nyomtatványok tetszés szerinti nagyságokra való szétvágására. (Mech. Automat. Admin. 1963. 11.no)

A Tudományos és Müszaki Tájékoztatás szerkesztősége keresi a Müszaki Könyvtárosok Tájékoztatója 1954. és 1955. teljes évfolyamait, valamint az 1961 évi 1. és 1962. évi 2. számait. Kérjük olvasóinkat, hogy amennyiben ezeket fel tudják ajánlani, juttassák el a lapokat az alábbi cimre: Országos Müszaki Könyvtár Módszertani Osztálya, Bp. VIII. Muzeum u. 17.

ANGLIA

Az angol Library Association mult év októberi vezetőségi ülésén határozatot hozott, melyben sajnálatát fejezi ki a délafrikai Könyvtáros Egyesület döntése miatt, miszerint külön könyvtáros egyesületet kell létrehozni a "nem-európai" könyvtárosok részére. Bár egy-egy felszólaló tartózkodásra intett, a többség kijelentette, hogy az angol Könyvtáros Egyesület - lévén a leghaladóbb és felelősségteljesebb az összes könyvtáros egyesületek között - alapvető elvi kérdésnek tekinti az ügyet és mindent elkövet, hogy a faji megkülönböztetést a könyvtárügy területén seholse vezessék be.

A Könyvtáros Egyesület határozata nyomán egyes délafrikai körzetek könyvtárosai tiltakoztak egyesületüknél a megkülönböztető intézkedés ellen. (Liaison. 1963. nov. 73. p.)

****

Az angol iskolások fele használja a közmüvelődési könyvtárakat, de az iskola elhagyása után két évvel, kevesebb mint ötöde marad könyvtári olvasó. Ennek okát abban látják többen, hogy keveset foglalkoznak az ifjusággal, akik a felnőtt könyvtárakban elhanyagoltnak érzik magukat. Az angol Könyvtáros Egyesület felhivja a könyvtárakat helyi konferenciák rendezésére a kérdésben érdekelt intézményekkel közösen. (Liaison. 1963. Apr.)

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

Az angol Könyvtáros Egyesület egyik értekezletén megvitatásra került, hogy az Egyesület folyamodjék-e címerért, vagy sem. Az ellentétes vélemények elhangzása után végül is az döntötte el a kérdést, hogy a felmerülő költségek megközelitették volna a 400 fontot, igy az értekezlet 26:15 arányban a címer ellen szavazott. (Liaison. 1963. aug. 60. p.)

****

Valószinüleg meghivást kap Manchesterbe egy leningrádi könyvtáros csoport, hogy a két város közötti könyvtári kapcsolatot megteremtsék. Tervbe vették kiállitások rendezését, kölcsönös tájékoztatást és könyvtári anyagok cseréjét is. (Liaison. 1963. aug. 60. p.)

****

Angliában a mult évben megtartották a NATO országok könyvtárosainak katalogizálási konferenciáját. A konferencia első napján a katalogizálás különböző szempontjaival, második nap pedig az uj osztályozási rendszer alkalmazásának problémáival foglalkoztak.

A vita során számos problémát sikerült közös erővel megoldani, igy a konferencia eredményesen zárult. A konferencia teljes anyagát egy későbbi időpontban nyilvánosságra hozzák. (Liaison. 1963. aug. 57.p.)

****

Az Angol Könyvkiadók Egyesülete a könyvtárakhoz intézett körlevelében jelzi, hogy 1963-64-ben a könyvárak átlagosan 10 %-kal fognak emelkedni. Az iskolakönyvek ára kb. 8,5 %-kal emelkedik. (Liaison. 1963. Apr.)

FÜLÖP-SZIGETEK

A Fülöp-szigetek Nemzeti Könyvtára 1962-ben saját uj épületébe költözött. Az épületet azon a helyen emelték, ahol Dr. Rizalt, a Fülöp-szigetek nemzeti hősét, a spanyol hatóságok annak idején kivégeztették. A második világháboru előtt a könyvtár állománya kb. 800 000 kötetet tett ki. A háboru végeztével ebből mindössze 40 000 könyv maradt meg. Még szomorubb sors érte a világháboru alatt a 70 000 kötetes Filippiniana-gyüjteményt, mert a háboru pusztitásából mindössze 3300 könyv menekült meg belőle. (L.C. Inform. Bull. 1963. 42. no. 570. p.)

INDIA

Indiában felállitották a Braille-könyvek Nemzeti Könyvtárát Dehra Dun-ban. A kezdő állomány 6000 kötet. A könyveket postán is dijmentesen kölcsönzik. (Inform. B. Read.Mat. 5. vol. 1963. 1. no. 13. p.)

JAPÁN

Annak az 50 kötetes könyvajándéknak viszonzásaképpen, amelyet Magyarország küldött a Japán Nemzeti Országgyülési Könyvtárnak (jegyzékét l. Indo-Pacif. Exch. Newsl. 1962. 14. no.), a Japán Nemzeti Könyvtár 23 kötet angol nyelvü, Japánról szóló könyvet küldött ajándékba a magyar követségnek. A különféle szakterületekhez tartozó könyvek a budapesti Országgyülési Könyvtár állományába fognak kerülni. (Nat. Diet Libr. Newsl. 1963. 17. no. 7. p.)

KUBA

A Kubai Köztársaság kormánya 1963. aug. 1-én ratifikálta a nemzetközi kiadványcserére vonatkozó két egyezményt. Az egyezmények 1964. aug. 1-én lépnek érvénybe. (Bibliogr. Doc. Term. 3. vol. 1963. 6. no. 143. p.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

U S A

Az American Chemical Society kiadványa, az 57 éve megjelenő Chemical Abstracts 1963 november 25-i számában a három milliomodik referátumot tette közzé. 32 év kellett az egymilliomodik, 17 év a két milliomodik és 8 év a három milliomodik szám eléréséhez.

A szerkesztőség kb. 500 tagból álló személyzete mintegy 100 ország kereken 10 000 műszaki kiadványát dolgozza fel. Az utóbbi 25 év során közzétett referátumok százalékos arányszámából az tünik ki, hogy a kémiai kutató munka publikációja a Szovjetunióban és Japánban egyre növekszik, mig az Amerikai Egyesült Államokban, az Egyesült Angol Királyságban és Németországban csökkenő tendenciát mutat. A referátumok eredetének százalékos megoszlását a következő táblázat mutatja:

	1938	1963
USA	27,7	25,3
Szovjetunió	11,1	23,0
Németország (NSzK NDK)	18,7	6,8
Egyesült Angol Királyság	14,1	13,2
Japán	4,4	7,6

Legnagyobb előretörés a fizikai kémia (beleértve az atommag-kémiát), a szervetlen és a bio-kémia területén rapasztalható.

A Chemical Abstracts 1907 januárja óta közzétett köteteinek száma - a mutatókkal együtt - több mint 70 lábnyi (21.34 m) folyópolcot tölt be. Az utolsó ötéves kumulativ mutatója magába véve is annyit tesz ki, mint az egész Encyclopaedia Britannica. Az 1963-ban megjelent 26 kötet kb. 170 000 referátumot tartalmaz; előállitása 4,5 millió dollárba kerül.(Libr. J. 89. vol. 1964. 3. no. 597-598. p.)

****

Az American Documentation Institute 1963 októberében Chicagóban tartott konferenciája előtt - kisérletképpen - szétküldte a részvételüket bejelentők számára mindazokat az előadásokat, amelyek a konferencia programjában szerepeltek. Az előadás szövegéhez kérdőiveket is csatoltak, amelyeken a részvevők azt juttathatták kifejezésre, melyik szerzővel, milyen kérdést kivánnak megvitatni. A beérkező válaszokat feldolgozták is az illető szerzőkhöz juttatták, majd az értekezleten - az egyes kérdéseknek a szerzőkkel való megvitatása végett - kis munkacsoportokat alakitottak ki.

Igy nem is került sor az előadások megtartására, hanem kizárólag csak a problémák megtárgyalására. Az előadások szövegének gyors közzététele a legkorszerübb eljárások igénybevételével történt: lyukszalagon gépelték őket; a lyukszalag automatikus betüszedést, mutatózást és szóelemzést tett lehetővé. (Scient. Inform Notes 5. vol. 1963. 5. no. 9. p.

****

Az amerikai National Library of Medicine (Országos Orvostudományi Könyvtár) megbizást adott az orosz, kinai, japán és szláv nyelven megjelenő biológiai-orvostudományi irodalom fordítására, e területen megjelenő munkák referátumainak elkészitésére, és az orvostudományi és biológiai szovjet kutatóintézetek névjegyzékének összeállitására. (Scientific Inform.Notes. 5. vol. 1963. 5. no. 11-12.p.)

****

A Special Libraries Association (Szakkönyvtárosok Szövetsége) 1970-re négy cél elérését tüzte maga elé:

1. legalább 30 000-re kell emelni a könyvtárosok és tájékoztató szakemberek számát;

2. a kutatószervek, főiskolák és tájékoztató szervek tisztában legyenek a szakkönyvtárosok tevékenységének jelentőségével;

3. a szövetség tartozik minden szükséges szekunder, bibliográfiai, kiadvány és szolgáltatás (mint amilyen pl. a Fordító Központ) müködését előmozditani, uj szervek létesitését támogatni;

4. aktiv kutató program készitése

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

az uj eljárásoknak megfelelő tájékoztatási technikák kiértékelésére és terjesztésére. (Sci. Inform. Notes. 5.vol. 1963. 2.no. 3. p.)

****

A Special Libraries Association mintegy 800 müből álló osztályozási rendszer és tárgyszójegyzék gyüjteménnyel rendelkezik.A National Science Foundation most segélyt nyujtott annak a kérdésnek a kivizsgálására, miképpen lehetne ennek a gyüjteménynek körét kibőviteni és az anyagának felhasználásával történő szolgáltatásokat tökéletesiteni. A segély felhasználásával a munka három területen folyik:

1) az eddigi gyüjtemény állományát - vétel és adomány utján - gazdagitják; az egyes tételekről fénymásolatokat és mikrofilm-másolatokat készitenek; az állomány körét bibliográfiák, számológép - kódok és programok utján szélesitik;
2) elkészitik az USA különféle könyvtáraiban alkalmazott osztályozási rendszerek nyilvántartását; az SLA állományának kritikai értékelését adják; megállapitják, melyek azok a szakterületek, ahol osztályozási problémák várnak megoldásra;
3) az SLA eddigi kölcsönző tevékenységén felül felvilágositó és tanácsadó szolgáltatást is rendszeresitenek. (Scient. Inform. Notes 5. vol. 1963. 5. no. 8.p)

****

A Kongresszusi Könyvtár központi katalógust állit össze mindazokról a negativ mikrofilm alap-példányokról, amelyeket amerikai könyvtárak és mikrofilm-másolatokat készitő vállalatok könyvekről, folyóiratokról, más nyomtatott anyagról és kéziratokról készitettek, ill. szándékoznak késziteni. A központi katalógus ezen felül a pozitiv mikrofilmekről, valamint mikrokártyákról és egyéb mikroformátumokról szóló adatokat is tartalmazni fogja. A központi nyilvántartás utján el akarják kerülni, hogy az eddig sürün előforduló párhuzamos mikrofelvételek a jövőben is megismétlődjenek. (L.C. Inform. Bull. 22. vol. 1960. 44. no. 593-594. p.)

****

15 millió dollár segélyt nyujtott a Ford Alapitvány az United Negro College Fund (Egyesitett Néger Főiskolai Alapitvány) számára abból a célból, hogy addig is, amig megszünnek a tisztán fehérek, illetve négerek számára fenntartott főiskolák, a négerek magasabb foku oktatási intézményei lépést tudjanak tartani a többi hasonló intézmény fejlődésével. (Library Journal 88. vol. 1963. 18. no. 3815.p.)

****

Quincy Mumford, a Kongresszusi Könyvtár igazgatója tiz napos látogatást tett 1963 október hó folyamán Japánban. 1962 tavaszán Dr. Susuki, a japán Parlamenti Könyvtár igazgatója töltött hosszabb időt az Amerikai Egyesült Államokban. Ennek a látogatásnak volt viszonzása Qu. Mumford japán utja. (National Diet Library Newsletter 1963. 18. no. 10-11. p.

****

Még a legnagyobb elővigyázatosság és legkorszerübb biztonsági intézkedés sem elegendő könyvtári és levéltári tolvajlások megakadályozására. Néha viszont olyan helyen bukkan fel az elcsent köztulajdon, ahol legkevésbé gondolná az ember.

A Georgetown-i Egyetem Könyvtárának vezetője iskolai archivumokban anyagot keresett az egyetem fennállása 175. évfordulójának megünneplése alkalmával rendezendő könyvkiállitás számára. Az egyik iskolában tekintete egy kis poros, régi, fekete kötésbe kötött könyvecskére esett. A könyv 1648-1651 között irt angol politikai és vallási brosurák gyüjteménye volt. A közelebbi vizsgálat során megállapitotta, hogy a munkát 1847 előtt lopták el 28 más kötettel együtt a British Museum-ból, ahova III. György

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

király adományaként került, mint annak a nagyobb gyüjteménynek egyik kötete, amelyet egy könyvkereskedő 1640-1663 között gyüjtött össze. A könyvet - azonositásának megtörténte után - azonnal visszajuttatták jogos tulajdonosának, a British Museum-nak.

Egyszerübb uton jutott vissza az Amerikai Egyesült Államok Országos Levéltára birtokába az a polgárháboruk idejéből származó három levél, amelyet egy éve loptak el több más levéllel együtt. Egy kéziratgyüjtőnek ajánlották fel megvételre - aki gyanusnak találva őket - felhivta reájuk a nyomozó hatóság figyelmét. A levelek azonositása és birtokosának megállapitása igen gyorsan megtörtént. (Libr. J. 88. vol. 1963. 19. no. 4186. p.)

****

Az Ulrich's Periodicals Directory (Ulrich-féle Folyóirat Cimjegyzék) uj kiadását International Periodicals Directory cimen most készitő a R.R. Bowker Company. A két kötetes munka első része a természettudományos, müszaki és orvostudományi periodikumokat fogja felölelni s 1964 végén jelenik meg. A második rész a müvészeti, humánisztikus, társadalomtudományi, valamint az üzleti élet körébe vágó folyóiratcimeket tartalmazza; ezt 1965-ben teszik közzé.

Mindkét kötet mind belföldi, mind külföldi vonatkozásban lényegesen több folyóiratot fog tartalmazni. (Libr. J. 89. vol. 1964. 3. no. 597. p.)

****

Az American Booksellers Association (Amerikai Könyvkereskedők Szövetsége) javaslatára 100 idegen ország államfője kap az Amerikai Egyesült Államoktól 105-105 müből álló kis könyvtárat. A cél az, hogy általa a külföld bepillantást nyerjen az amerikai életbe. A müvek összeválogatása az amerikai könyvtermés utolsó három évéből ugy történt, hogy inkább az amerikai szellem sajátossága, semmint gazdasági élete és müszaki fejlettsége nyer általuk kifejezést. Tárgy szerinti megoszlásuk: az amerikai élet: 24 mü; müvészet: 14 mü; életrajz: 23 mü; regény: 27 mü; történelem: 17 mü. (Libr. J. 88.vol. 19.no. 4184.p.)

****

A medellini (Colombia) Inter-American Library School (Amerikai Államok Közötti Könyvtáros Iskola) - a Rockefeller Foundation segélyének felhasználásával - a latin-amerikai államokban folyó könyvtárosképzés jelenlegi állapotának felmérését végzi.

A felmérés során azt is meg kivánja állapitani, milyen közvetlen intézkedésekre van szükség ahhoz, hogy a földrész könyvtárosszükségletét 10 évre biztosithassák. A kérdés tanulmányozásával párhuzamosan könyvtárigazgatók és könyvtárosok számára három szemináriumot rendeznek. Az első szemináriumot 1963. nov. 4-10-ig tartották. (Scient. Inform. Notes. 5. vol. 1963. 5. no. 11.p.

****

Az American Society for Engineering Education ASEE (Amerikai Müszaki Oktatási Egyesület) és a Müszaki Könyvtárak Bizottsága felhivást adott ki müszaki könyvtárakról szóló előadások összeállitására az évi ASEE Konferenciára. A konferencián - mely 1964. jun. 22-26-án lesz - megbeszélésre kerül a müszaki könyvtárak jelen és jövőbeni működése, az oktatásban vállalt szerepe, a mérnökök szakirodalmi tájékozottságának hiánya és a megnövekedett lehetőségek következtében várható változások. (Spec. Libr. 54.vol. 1963. 10. no. 655. p.)

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

ÚJABB KÖNYVEK A KÖNYVTÁRTUDOMÁNYI SZAKKÖNYVTÁRBAN

14. R 72

Ricerca e scienza. (Il piano è di Delfino Insolera. Red. Filippo Ambrosini, [ill. Eros Sogno.) Bologna, Zanichelli, (1959). 622 p. illusztr. 24 cm.
/AZ Panorama. Collana di enciclopedie monografiche./
Bibliogr. 442., 618-619. p. 3-1578

001(022) 007(022)
5(022)

DIN Deutsche Normen 1505
Titelangaben von Schrifttum. Dez. 1961. 6 p. 4-1002

001.811:025.32
025.31(430.1)(083.74)

ATHERTON, Pauline - WEAVER, Vance
A suggested method for producing journal indexes. [Ed. by the] American Institute of Physics, New York. [New York], 1963. [7] lev. 29 cm.
/AIP/DRP report 63-3. no./
Soksz. 4-989

001.815(047)

ATHERTON, Pauline
Aid-to-indexing forms. A progress report. [Ed. by the] American Institute of Physics, New York. [New York], 1963. [1], 14, 4 p. 2 t. 29 cm.
/AIP/DRP report 63-2. no./
Soksz. 4-991

001.815(047.31)

ATHERTON, Pauline
Identification of research papers by the physical units appearing in the paper. [Ed. by the] American Institute of Physics, New York. [New York], 1963. 3 lev. 29 cm.
/AIP/DRP report 63-4. no./
Soksz. 4-990

001.816(047.31)

Government-university relationships in federally sponsored scientific research and development. [Ed. by the] National Science Foundation. (Washington, 1958.) IX, 44 p. 26 cm. 4-925

001.891:378.4(73)(047)

Conference on Academic and Industrial Basic Research, Princeton University, 1960
Proceedings. Sponsored by the National Science Foundation. (Washington, 1961.) VII, 87 p. 26 cm. 4-924

001.891(061.3)

KESSLER, M.M.
Analysis of bibliographic sources in a group of physics-related journals. [Publ. by the Massachusetts Institute of Technology], [Cambridge, Mass.]. [Cambridge, Mass], 1962. 21 lev. 29 cm.
Soksz. 4-958

002:05(04)

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

KESSLER, M.M. - HEART, F.E.
Analysis of bibliographic sources in the Physical Review /vol. 77, 1950 to vol. 112, 1958/. [Publ. by the Massachusetts Institute of Technology], [Cambridge, Mass.] [Cambridge, Mass.], 1962. 35 lev. 29 cm.
Soksz.
4-957
002:05(04)

KESSLER, M.M.
Bibliographic coupling between scientific papers. [Ed. by the Massachusetts Institute of Technology], [Cambridge, Mass.] [Cambridge, Mass], 1962. 29 lev. 29 cm.
Soksz.
Bibliogr. [29.] lev.
4-962
002:05(04)

CIGÁNIK, Marek
Sústava Vedeckých Technických a Ekonomických Informácii. [Vyd.] Bratislava, Univerzita Komenského, Filozofická fakulta. Bratislava, Slovenské ped. nakl. 1964. 269 p. 29 cm.
/Vysokoškolské učebné texty./
Soksz.
Bibliogr. a fejezetek végén.
4-1118
002:62(437)(075.8)
002:33(437)(075.8)

SCOTT, Christopher
The use of technical literature by industrial technologists. A study of technical information in the electrical industry. Report by - - on a survey designed by Leslie T. Wilkins. [Ed. by the] Central Office of Information. Rev. ed. [London], 1960. 106 p. 33 cm.
Soksz.
4-997
002:621.3

PEARL, M. L. - SLADE, I. M.
The flow of technical information in the iron and steel industry. [Ed. by the] British Iron and Steel Research Association. London, 1958. 50 p. 13 t. 33 cm.
Soksz.
4-998
002:621.7/.9(42)

MERTENS, Peter
Die Massnahmen zur Verbesserung des Informationsstandes industrieller Betriebswirtschaften unter besonderer Berücksichtigung der organisatorischen Aspekte. Darmstadt, [Verfasser], 1961. 165 p. 21 cm
Soksz.
Bibliogr. 152-164. p.
2-1239
002:659.2(043.3)

BAGG, Thomas C. - STEVENS, Mary Elizabeth
Information selection systems retrieving replica copies: a state-of-the-art report. Washington, 1961. IV, 172 p. 1 t. 26 cm.
/National Bureau of Standards. Technical note 157./
Soksz.
Bibliogr. 117-148. p.
4-1050
002:778.14(047.1)
007:778.14(047.1)

10-11 L 78

LOOSJES, Th[eo] P.
Dokumentation wissenschaftlicher Literatur. [Documentatie van wetenschappelijke literatuur.] München - Basel - Wien, (Bayerischer Landwirtschaftsverl. 1962.) XI, 143 p. 22 cm.
Bibliogr. a fejezetek végén.
2-1307
002(023)

Conference on Science and Industry, 1961, Swansea
Proceedings of - -. The problem of communication. (Organized by) Department of Scientific and Industrial Research. London, Her Majesty's Stat. Off. 1962. v, 113 p. 25 cm.
I. Anglia, Department of Scientific and Industrial Research.
3-1670
002(061.3) 007(061.3)
659.2(061.3)

Mélanges d'histoire du livre et des bibliothèques offerts à monsieur Frantz Calot. Paris, Librairie d'Argences, 1960. XXIII, 385 p. 14 t. illusztr. 26 cm.
/Bibliothèque Elzévirienne. N.S. Études et documents./
4-1087
002(091)(44)(082)
02(44)(091)(082)
09(44)(082)

International Conference on Scientific Information, 1958, Washington
Preprints of papers for the - -. Sponsors: National Science Foundation, National Academy of Sciences, National Research Council, American Documentation Institute (Washington). Washington, 1958. Ism. lapsz. [1315] p. 25 cm.
3-1565
002(100)(061.3)
007(100)061.3)

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

REES, Alan M.
Review of a report on the Aslib-Cranfield test of the index of metallurgical literature of Western Reserve University. [Ed.by the] Center for Documentation and Communication Research, School of Library Science, Western Reserve University. Cleveland, Ohio, 1963. 32 lev. 28 cm.
Soksz.
I. Association of Special Libraries and Information Bureaux
4-1079
002(73)(047.1) 007(73)(047.1)

ZDOBNOV, N(ikolaj) V(aszil'evics)
Ruszszkaja knizsnaja sztatisztika. Iz isztorii vozniknovenija i razvitija. Moszkva, Szovetszkaja Roszszija, 1959. 56 p. 23 cm.
3-1612
002.2(47):31(091)

Gesamtverzeichnis der in den Dokumentationsstellen der DDR ausgewerteten Zeitschriften. Technik, Naturwissenschaften und einige Randgebiete. Bearb. vom Institut für Dokumentation der Deutschen Akademie der Wissenschaften, Bereich Methodik und Literaturdienst. Leipzig, Verl. für Buch- und Bibliothekswesen, 1963. 528 p. 24 cm.
/Bücherei des Dokumentalisten 12./
3-1707
002.6(430.2):[05:5/6(100)

[Paris], Centre National de la Recherche Scientifique, Centre de Documentation [Prospectus]. (Paris), [1967]. [4] lev. 21 cm.
2-1268
002.63(44)(083.85)

Bulletin Signalétique du Centre National de la Recherche Scientifique, [Paris] en 22 fascicules. Paris, Centre de Documentation du C.N.R.S. ([19]62). [24] lev. 22 cm.
3-1593
002.63(44)(085)

[MIHAJLOV] MIKHAYLOV, A.
Reply to an enemy. [Transl. of the Russian.] [Ed. by the] U. S. Department of Commerce, Office of Technical Services, Joint Publications Research Service. Washington, 1961. [1], 4 p. 27 cm.
/Foreign developments in machine translation and information processing 33.no./
/JPRS 8865./
Soksz.
4-1113
002.63(47)(049.2)

[BORSCSEV] BORSHCHEV, V. B. - [ROHLIN] ROKHLIN, F. Z.
A structural diagram for solving problems concerning one class of information. + [DOBRUSINA] DOBRUSHINA, U. I.: Classification and bibliographic analysis of information requests in electrical engineering. + [SZTOCKIJ] STOTSKIY, E. D.: On a dictionary of chemical compounds. [etc.] [Transl. of the Russian.] [Ed. by the] U.S. Department of Commerce, Office of Technical Services, Joint Publications Research Service. Washington, 1961. [2], 48 p. 27 cm.
/Foreign developments in machine translation and information processing 30.no./
/JPRS 8372./
Soksz.
4-1115
007

[KOZUBOVSZKIJ] KOZUBOVS'KYY, S.F.
A learning system which utilizes statistical decision functions. [IVAHNENKO] IVAKHNENKO, C.G.: The advantage of one-layer cognitive learning systems. [Transl. of the Russian.] [Ed. by the] U.S. Department of Commerce, Office of Technical Services, Joint Publications Research Service. Washington, 1963. [1], 30 p. 27 cm.
/Foreign developments in machine translation and information processing 126.no./
/JPRS 18.406./
Soksz.
4-1097
007

[SZMIRNOV] (SMIRNOV, A.F.)
Mechanization of sorting large volumes of information. + KURBAKOV, K. I. - [SZMIRNOV] SMIRNOV, R. V.: Determining letter combinations through statistical analysis of text matter. [Transl. of the Russian.] [Ed. by the] U. S. Department of Commerce, Office of Technical Services, Joint Publications Research Service. Washington, 1962 [1], 27 p. 27 cm.
/Foreign developments in machine translation and information processing 109.no./
/JPRS 15.839./
Soksz.
4-1101
007

SHANNON, Claude E. - WEAVER, Warren
The mathematical theory of communication. (9. print.) Urbana, University of Illinois Pr. 1962. [7], 117 p. 24 cm.
3-1732
007:51

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

JAGLOM, A.M. - JAGLOM, I.M.
Wahrscheinlichkeit und Information. (Verojatnost' i Informacija. Übers.) (Dieter König.) Berlin, Verl. der Wissenschaften, 1960. 189 p. 21 cm.
Bibliogr. 186-187. p.
2-1323
007:519.2

FEY, Peter
Informationstheorie. Einführung in die statistische Theorie der elektrischen Nachrichtenübertragung. Berlin, Akademie Verl. 1963. VIII, 217 p. 25 cm.
/Elektronisches Rechnen und Regeln 3. Bd.
Bibliogr. 212-214. p.
3-1636
007:621.39.01

[GLUSKOV] GLUSHKOV, V. M.
Self-organizing systems and the abstract theory of computers. [Transl. of the Russian.] [Ed. by the] U. S. Department of Commerce, Office of Technical Services, Joint Publications Research Service. Washington, 1962. [1], 16 p. 27 cm.
/Foreign developments in machine translation and information processing 104.no./
/JPRS 14.624./
Soksz.
4-1104
007:681.142-523.8

[KHRAPCHENKO] KHRAPCHENKO, V.M.
A method for converting a multidigit code to a one digit code. [Transl. of the Russian.] [Ed. by the] U.S. Department of Commerce, Office of Technical Services, Joint Publications Research Service. Washington, 1963. 9 p. 27 cm.
/Foreign developments in machine translation and information processing 117.no./
/JPRS 18.458./
Soksz.
4-1095
007:681.142-523.8

/Reading devices./ [Csitajuscsie ustrojsztva.] [Ed. by the] U. S. Department of Commerce, Office of Technical Services, Joint Publications Research Service. Washington, 1963. [2], 430 p. illusztr. 27 cm.
/Foreign developments in machine translation and information processing 113.no./
/JPRS 18.119./
Soksz.
4-1096
007:681.142-523.8

4.48 B 43
BECKER, Joseph - HAYES, Robert M.
Information storage and retrieval: tools, elements, theories. New York-London, Wiley (1963). XI, 448 p. 24 cm.
/Information sciences series./
3-1676
007(022)

4.48 K 37
KENT, Allen
Textbook on mechanized information retrieval. New York - London, Wiley, (1962). XII, 268 p. illusztr. 24 cm.
/Library science and documentation. A series of texts and monographs 3. vol./
007(022)
3-1692

LEROY, A. - BRAFFORT, P.
Notice relative à l'élaboration d'un codage par phrases clés pour la programmation d'un système de sélection automatique des documents. [Ed. par] Centre d'Etudes Nucléaires de Saclay. [Paris], 1959. [1], 28 lev. 28 cm.
/Note C[ommission de l'] E[nergie] A[tomique] 278. no./
Soksz.
Bibliogr. 26-28. lev.
4-979
007(04)

TURNER, Lester Douglas
The Sapir program. System of automatic processing and indexing of reports. [Ed. by the] University of California, Lawrence Radiation Laboratory. Livermore, Cal. 1961. III, 29 p. 29 cm.
/UCRL-6523./
Soksz.
4-1047
007(047.1)

Institute of Information Storage and Retrieval, 3., 1961
Machine indexing: progress and problems. Papers presented at the - -. [Publ. by the] Center for Technology and Administration, School of Government and Public Administration, the American University. [Washington], 1961. VI, 354 p. 23 cm.
Soksz.
3-1567
007(061.3)

LEVINA, Sz(ulamif') Sz(olomonovna)
Kak iszpol'zovat bibliografiju v masszovoj biblioteke. [Izd.] Biblioteka SzSzSzR im. V.I. Lenina, [Moszkva]. Moszkva, 1959. 84 p. 17 cm.
1-48
(10-2)
(3.4)
01:027.022(47)(083.13)

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

BERKOV, P(avel) N(aumovics)
Bibliograficseszkaja évriaztika./K teorii i metodike bibliograficseszkih razüszkanij./ Izd. Vszeszojuznaja Knizsnaja palata, Moszkva. [Moszkva], 1960. 174 p. 24 cm.
3-1583
01(023)

SZIMON, K(onsztantin) K(omanovics)
Isztorija inosztrannoj bibliografii. [Izd.] Akademija nauk SzSzSzR, Fundamental'naja biblioteka obscseesztvennüh nauk. Moszkva, Vszeszojuznaja knizsnaja palata, 1963. 736 p. 22 cm.
3-1523
01(10)(091)

Miguel Acosta Saignes. [Ed.] Universidad Central de Venezuela, Escuela de Bibliotecnomia y Archivos, Facultad de Humanidades y Educacion, [Caracas]. Caracas 1963. 40 p. 16 cm.
/Serie bibliografica 1./
1-124
012 Acosta Saignes

THOMAS, Milton Halsey
John Dewey. A centennial bibliography. (Chicago, Ill.), Univ. of Chicago Pr. (1962.) XIII, 370 p. 23 cm.
3-1738
012Dewey J. 016:1 Dewey J.

Bibliographie de la France. Journal de l'imprimerie et de la librairie. Numéro du cent-cinquantenaire. [L'histoire de la Bibliographie de la France par] (Cl. de Buzareingues.) + L'édition française en 1961 Paris, Cercle de la Librairie, (1961). XXXVI, 300 p. 25 cm.
3-1610
015(44)(091)
655.41(44)(047.6)

11.91 P 68
PETZHOLDT, Julius
Bibliotheca bibliographica. Kritisches Verzeichnis der das Gesamtgebiet der Bibliographie betreffenden Literatur des In- und Auslandes in systematischer Ordnung. (Repr. of the ed. Leipzig, 1866.) Nieuwkoop, Graaf, 1961. XIII, 939 p. 23 cm.
3-1639
016:01

11.91 C 24
COLLISON, Robert L[ewis Wright]
Bibliographies. Subject and national. A guide to their contents, arrangement and use. 2. ed. rev. and enl. London, Lockwood 1962. XVIII, 185 p. 23 cm.
3-1652
016:011/016

RATHER, John Carson
Statistics of libraries. An annotated bibliography of recurring surveys. [Ed. by the] U. S. Department of Health, Education, and Welfare, Office of Education. (Washington, 1962.) V, 50 p. 24 cm.
/OE-15022./
Soksz.
I. Északamerikai Egyesült Államok, U.S. Department of Health Education and Welfare, Office of Education
3-1752
016:[02:31(73)

BARTON, Mary Neill
Reference books. A brief guide for students and other users of the library. Compiled by - -, assisted by Marion V. Bell. [Ed. by the] Enoch Pratt Free Library, Baltimore. 5. ed. (Baltimore, Md.), 1962. 135 p. 8 t. 20 cm.
2-1348
016:025.5

11.92 G 70
Guide to Russian reference books. Ed. by J. S. G. Simmons. 1. vol. MAICHEL, Karol: General bibliographies and reference books. [Publ. by] the Hoover Institution on War, Revolution, and Peace, Stanford University, (Stanford, Cal.) 1962. 92 p. 29 cm.
/Hoover Institution bibliographical series 10./
4-1060
Soksz.
016:025.5(47)

MÖHLENBROCK, Sigurd
Utländska bibliotekstidskrifter. [Udg.] Bibliotekstjänst, Lund. 3. omarb. och utökade uppl. Lund, 1961. 66 p. 22 cm.
3-1693
016:[05:02(100)

Guide to Latin American scientific and technical periodicals. An annotated list. Prep. by the Division of Science Development of the Pan American Union and the Centro de Documentación Científica y Técnica de México. México, 1962. XII, 189 p. 24 cm.
3-1684
016:[05:5/6(8)

1.51 I 61
International scientific organizations. A guide to their library, documentation, and information services. Prep. under the direction of Kathrine O[liver] Murra. [Ed. by the] Library of Congress, General Reference and Bibliography Division Reference Department, [Washington.] Washington, 1962. XI, 794 p. 24 cm.
/International science information studies./
3-1649
016:[061:001.89(100)

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

Typography. Visibility, legibility, readability and the reading process. [Ed. by] the University of Nebraska School of Journalism. [Lincoln, Nebraska]. 21 cm.
/Contributions to bibliography in journalism./
Soksz.
2. 1963. [1], 55, VI p. /7.no./
016:070.32 2-1252/2

2.5 S 86
Statistics sources. Ed. by Paul Wasserman, Eleanor Allen, [et alii]. Detroit, Mich. Gale Research Comp. (1962.) 288, [8] p. 29 cm. 4-1052
016:31(73)

KRAUSE, Ruth
Technische Statistik /insbesondere Statistische Qualitätskontrolle/ und Optimierung. Bibliographie deutschsprachiger Veröffentlichungen der Jahre 1960-1962. [Hrsg. Deutsche Staatsbibliothek, [Berlin]. Berlin, 1963. 74 p. 21 cm.
/Bibliographische Mitteilungen 20./
016:[311:62/69(430) 2-1254

(SCHUCHMANN, M[artin])
Bibliographie der Normen für das Gebiet der Dokumentation. - Bibliography of standards on documentation. - Bibliographie des normes intéressant la documentation. [Hrsg.] Fédération Internationale de Documentation. (Repr.) La Haye, (1961.) 107 p. 21 cm.
/FID publ[ication] 303./
Suppl. 1961. 11 p. 2-1344
016:[389.6:002

(KUKUSKINA, E.I. - SZTEPANOV, A.G.)
Bibliografija bibliografij po jazükoznaniju. Annotirovannüj szisztematicseszkij ukazatel' otecsesztvennüh izdanij. [Izd.] Biblioteka SzSzSzR im. V. I. Lenina, Otdel szpravocsno-bibliograficseszkoj i informacionnoj rabotü, [Moszkva]. Moszkva, 1963. 412 p. 23 cm. 3-1682
016:4(47)

Selected bibliography of the International Geophysical year. An example of tabledex formats. A joint project by National Biomedical Research Foundation and the Library of Congress, [Washington]. [By] Fred S. Zusman, Mendall S. Thompson et alii. Supported by the National Science Foundation. Silver Spring, Maryland, 1962. [3], III, 109 p. 28 cm.
Soksz.
Csonka: 85-92. p. hijj. 4-983
016:550.3(100)

KLIEMANN, Horst - MEYER-DOHM, Peter
Buchhandel. Eine Bibliographie (Bearb. im Institut für Buchmarkt-Forschung, Hamburg.) Gütersloh, Bertelsmann, 1963. 160 p. 21 cm.
/Schriften zur Buchmarkt-Forschung 1./
016:655.42(430) 2-1346

LAUFER, Ju(rij) M(ihajlovics)
Bibliografija ruszszkoj szovetszkoj literaturü. Ucsebno-szpravocsnoe poszobie. [Izd.] Moszkovszkij goszudarsztvennüj bibliotecsnüj insztitut. Moszkva, 1963. 111 p. 22 cm.
Bibliogr. 103-109. p. 3-1751
016:882"1917/195"(075.8)

MIL'KINA, R.B.
Bibliografija armjanszkoj literaturü v perevodah na ruszszkij jazük. [Izd.] Moszkovszkij goszudarsztvennüj bibliotecsnüj insztitut. Moszkva, 1963. 31 p. 22 cm.
016:891.981=82(075.8) 3-1739

11.31 H 71
Historical periodicals. An annotated world list of historical and related serial publications. Ed. Eric H. Boehm, Lalit Adolphus. Santa Barbara, Cal. -Munich, Clio Pr. 1961. XIX, 619 p. 24 cm.
/Clio reference publications./
Soksz. 3-1637
016:[93/99:05

MARKOVSZKAJA, G(alina) M(arkovna)
Szovetszkie bibliograficseszkie poszobija po isztorii zarubezsnüh sztran. Ucsebnoe poszobie. [Izd.] Moszkovszkij goszudarsztvennüj bibliotecsnüj insztitut. Moszkva, 1963. 31 p. 22 cm. 3-1742
016:93/99(100)(075.8)

ZDOBNOV, N(ikolaj) V(aszil'evics)
Bibliografija i kraevedenie. Szbornik sztatej. Vsztupitel'naja sztat'ja i primecsanija V[alerij] A[lekszeevics] Nikolaeva. Moszkva, Vszeszojuznaja knizsnaja palata, 1963. 128 p. 22 cm. 3-1266
016(47)(082) (11.39)

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

[Brno, Universitní knihovna]
Soupisy rukopisných fondů Universitní knihovny v Brně. 3. Soupis rukopisů z Knihovny Minoritů v Brné. Františkánů v Moravské Třebové a Premonstrátů v Nové Říši. Sest. Vladislav Dokoupil. Praha, Státní pedagogické nakl. 1959. 164 p. 4 t. 25 cm.
3-1669
017.1:025.171(437)

CARMAN, Harry J. - THOMPSON, Arthur W.
A guide to the principal sources for American civilization, 1800-1900, in the City of New York: manuscripts. New York, Columbia University Pr. 1960. XLIX, 453 p. 24 cm.
3-1737
017.11:[091:973"18"

[Medellin], Escuela Interamericana de Bibliotecologia
Catalogo de publicaciones. Medellin. 29 cm.
Sokszerz.
3. no. 1963. [3], 30 p.
4-971
017.4:02(861)

[Medellin], Universidad
Catalogo de las publicaciones editadas por la Imprenta Universitaria, hasta 1960 Medellin, 1962. [3], 64 p. 25 cm.
017.4:378.4(861.24) 3-1566

Insel-Verlag
Fünfzig Jahre Insel-Bücherei 1912-1962. (Bearb. von Heinz Sarkowski.) (Frankfurt am Main, 1962.) 160 p. 3 t. illusztr. 19 cm.
2-1321
017.42(430)Insel-Verl.
655.41(430)Insel-Verl.

CLAUS, Helmut
Johann Bugenhagen 1485-1558. Bestandsverzeichnis der Drucke und Handschriften. Gotha, 1962. 36 p. illusztr. 22 cm.
/Veröffentlichungen der Landesbibliothek Gotha 9. H./
3-1546
018.1(430.2-2.752):012Bugenhagen

Anotiran tipov katalog za maszovite biblioteki. Szeptemvri 1956-szeptemvri 1960. (Izrab. C[veta] Minkova, N. Manova, [i dr.] [Izd.] Narodna biblioteka "Vaszil Kolarov", Naucsno-metodicsen otdel po bibliotekoznanie i preporöcsitelna bibliografija, [Szofija]. Szofija, Nauka i izkusztvo, 1961. 423 p. 21 cm.
2-1218
(1.44)
019.922(497.2)

1.18 P 72
PIRANI, E.C(oen)
Manuale del bibliotecario. 3. ed. riv. e aggiornata. 2. ristampa. Modena, Mucchi, (1961). [2], 280 p. 14 t. 25 cm.
Bibliogr. egyes fejezetek végén.
97-112. p. hibás nyomás.
3-1516
02(022)

1.18 K 58
Kleine Bibliothekskunde. Ein Ratgeber für Mitarbeiter in allgemeinbildenden Bibliotheken. (Hrsg. vom Zentralinstitut für Bibliothekswesen, [Berlin]. Red. Fritz Kunz, Siegfried Goltz.) Leipzig, Verl. für Buch- und Bibliothekswesen, 1963. 164 p. 2 t. illusztr. 22 cm.
3-1522
3-1592
02(023):027.022

BACH, Charles Henri - ODDON, Yvonne
Petit guide du bibliothécaire. 5. éd. rev. et corr. Paris, Bourrelier, 1962. VI, 182 p. illusztr. 24 cm.
3-1673
02(023)

Kurszovüe rabotü po bibliotekovedeniju i bibliografii. Metodicseszkoe poszobie dlja sztudentov-zaocsnikov bibliotecsnüh insztitutov. (Szoszt. L.V. Beljakov, N.I. Bokarev, [i dr.].) [Izd.] Moszkovszkij goszudarsztvennüj bibliotecsnüj insztitut. Moszkva, 1963. 20 p. 23 cm.
3-1743
02(075.8)

(FRUMIN, Iszidor Markovics)
Obscsee bibliotekovedenie. Metodicseszkoe poszobie. [Izd.] Moszkovszkij goszudarsztvennüj bibliotecsnüj insztitut. Moszkva, 1963. 20 p. 22 cm.
Bibliogr. [20]. p.
3-1740
02(075.8)(075.5)

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

BLETON, Jean
Organisation et fonctionnement des bibliothèques. [Ed. par] Direction des Bibliothèques de France. 5. éd. Paris, 1962. [1], 57 p. 27 cm.
/Mémento pour la préparation au Certificat d'aptitude aux fonctions de bibliothécaire./
Soksz. 4-923

02(078)

2. I 52
In libro humanitas. Festschrift für Wilhelm Hoffmann zum sechzigsten Geburtstag 1961. (Hrsg. von Ewald Lissberger, Theodo Pfizer, Bernhard Zeller.) Stuttgart, Klet 1962. 387 p. 7 t. 25 cm.
02(082) 3-1515

Z zagadnień teorii i praktyki bibliotekarskiej. Studia poświęcone pamięci Józefa Grycza (Red. nacz. Bogdan Horodyski.) [Wyd.] Biblioteka Narodowa, [Warszawa]. Wrocław - Warszawa - Kraków, Zakł. Narodowy im. Ossolińskich, 1961. 427 p. 8 t. 26 cm.
I. Grycz, Józef 4-948

02(091)(082)

1.62 Ö 73
Der Österreichische Bibliothekartag, 1960 Klagenfurt
Vorträge und Kommissionssitzungen. Hrsg Vereinigung Österreichischer Bibliothekare. Wien, 1961. XVII, 91 p. 21 cm.
/Biblos-Schriften 29. Bd./
Soksz. 3-1500

02(436)(061.3)

Introduction à une visite des bibliothèques françaises. ([Ed. par] la Direction des Bibliothèques de France.) 2. éd. rev. + [Suppl.] Direction des Bibliothèques de France. Paris, 1958. 36 p. 1 mell.: 8 p. 28 cm.
02(44)(083.85) 4-977

OTTERVIK, Gösta - OSBORNE, Kerstin - ÖSTLING, Gösta
Swedish libraries. A short survey. [Ed. by] the Swedish Institute for Cultural Relations with Foreign Countries, (Stockholm.) (Stockholm, 1963.) 25 p. 22 cm.
Soksz. 3-1577
F 2948

02(485)(04)

SUBRAHMANYAM, Pt. D.
Presidential address [at the] 5. U[ttar] P[radesh] Library Conference, 1963, Lucknow. (Varanasi, Bhargava Bhushan Pr.), [1963]. 9 p. 25 cm.
02(545.8)(061.2.053.53) 3-1562

Začínajícím metodikům. Vyd. Metodický kabinet Městské lidové knihovny J. Mahena, Brno. (Brno), 1962. 32 p. 21 cm.
021.13(437)(083.13) 2-1251

Smernice druhého päťročného plánu knihovníctva. /Sborník článkov preložených z maďarského časopisu A Könyvtáros./ (Zred. Ján Irmler.) (Vyd.) Matica slovenská, (Martin). [Martin]. 1963. 80 p. 30 cm.
/Príručky pre knihovníkov 39. č./
Soksz. 4-1067

021.13(439)(082)

1.41 L 64
The library and information networks of the future. Prep. by the American Library Association. New York, Griffiss Air Force Base, 1963. VIII, 43 p. 27 cm.
/RADC-TDR-62-614./
Bibliogr. 43. p. 4-904

021.13"313"(04) 002.001.13"313"(04)

Rolle und Aufgaben der allgemeinbildenden Bibliotheken im sozialistischen System der Erwachsenenqualifizierung in der DDR. Erarb. von einem Kollektiv der Schule für bibliothekarische Weiterbildung Sondershausen, hrsg. vom Zentralinstitut für Bibliothekswesen, [Berlin]. [Berlin], 1963. 30 p. 21 cm.
/Studienmaterial für die hauptberuflichen bibliothekarischen Mitarbeiter der allgemeinbildenden Bibliotheken in der Deutschen Demokratischen Republik 35. H./
2-1356

021.2:027.022(430.2)(078)

9.904 C 28
COPLAN, Kate
Effective library exhibits. How to prepare and promote good displays. Intr. by Gerald W. Johnson. New York, Oceana, (1958.) XVII, 19-121. p. illusztr. 29 cm.
021.4(083.13) 4-993

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

METCALF, Keyes D[ewitt]
Cooperation among Maine libraries. A report prepared for the larger libraries of Maine. Cambridge, Mass. 1961. 22 p. 21 cm.
2-1227
021.64(741)(047)

GOL'BERT, K(lavdija) V(asil'evna) - MALIKOVA, L(ilija) N(ikolaevna)
Pamjatka bibliotekarju-peredvizniku. [Izd.] Biblioteka SzSzSzR im. V.I. Lenina, [Moszkva]. Moszkva, 1962. 36 p. 17 cm.
021.65(47)(083.13) 1-115

Die Leserwerbung in den allgemeinbildenden Bibliotheken. Erarb. von Rudolf Böhme, Katharina Bamberger, et alii. Hrsg. vom Zentralinstitut für Bibliothekswesen, [Berlin]. [Berlin], 1963. 59 p. 21 cm.
/Studienmaterial für die hauptberuflichen bibliothekarischen Mitarbeiter der allgemeinbildenden Bibliotheken in der Deutschen Demokratischen Republik 38. H./
021.7:027.022(430.2)(078) 2-1358

(KARATÜGINA, T.F.)
Propaganda biblioteki i privlecsenie csitatelej. Metodicseszkoe poszobie. [Izd.] Goszudarszt vennaja publicsnaja naucsno-tehniceszkaja biblioteka SzSzSzR, [Moszkva]. Moszkva, 1963. 44 p. 22 cm.
/V pomoscs rabotnikam tehnicseszkih bibliotek./
021.7(083.13) 3-1589

Programme-type pour une bibliothèque universitaire à sections specialisées. [Ed. par la] Direction des Bibliothèques [de France]. [Paris], 1962. 8 lev. 21 cm.
Xeroxmásolat.
022:027.7(44)(083.13) 2-1253 (4.) (3.2)

4.1 T 50
THOMPSON, Anthony
Library buildings of Britain and Europe. An international study, with examples mainly from Britain and some from Europe and overseas. London, Butterworths, 1963. XII, 326 p. illusztr. 29 cm.
Bibliogr. a fejezetek végén. 4-1004
022(4)(022)

Cesty rozvoja výstavby a architektúry knižničných budov v SSSR a niektoré otázky racionalizácie ich práce. Sbornik prekladov z ruštiny. (Zred. D[rahoslav Gawrecki, J. Korda.) (Vyd.) Matica slovenská, (Knihovedny odbor), (Martin). Martin, 1963. 94 p. 64 t. 29 cm.
Soksz. 4-903
022(47)(082)

MESSMAN, Howard A.
Building materials in library construction. (Urbana, Ill.) 1963. 24 p. 28 cm.
/University of Illinois Graduate School of Library Science. Occasional papers 67. no./
Soksz.
Bibliogr. 21-23. p. 4-905
022.2(04)

5.41 U 73
(University of Chicago), Graduate Library School
Seven questions about the profession of librarianship. 26. Annual Conference of the - - , 1961. Ed. by Philip H. Ennis, Howard W. Winger. (2. impr.) (Chicago, Ill. Univ. of Chicago Pr. (1962). V, 104 p. 25 cm.
3-1733
023:5(061.3)

HASEŁ, Wykaz
Słownik biograficzny pracowników książki polskiej. Łódz, (Panstwowe Wyd. Naukowe), 1962. [2], 194 p. 25 cm.
Soksz. 3-1530
023.5(438)(03)
03:023.5(438)

Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich
Statut - -. Warszawa, 1961. 32 p. 17 cm.
1-44 (1.52)
023.5(438)(061.1.013)

5.41 M 99
MYSON, William
Librarianship as a career. London, Batsford, (1963.) 120 p. 4 t. 19 cm.
2-1231
023.5.088.6(420)

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

Formy zvyšovania kvalifikácie knižničných pracovníkov v období sept. 1960–aug. 1961. [Wyd.] Matica slovenská, Martin. [Martin], 1960. 13, 3 lev. 29 cm.
Soksz.
4–1048
023.5.088.6(437)(047.1)

(Berlin), Deutsche Staatsbibliothek
ABC der Benutzung. Berlin, 1961. [6] lev. Mar. 15 cm.
1–45
(3.1)
024:027.54(430.2–2.1)(083.85)

Służba informacyjna w bibliotekach. (Wyd.) Biblioteka Narodowa, Institut Książki i Czytelnictwa, [Warszawa]. Warszawa, 1963. [3], 69 p. 21 cm.
/Zeszyty przekładów 1/14/. no./
Soksz.
Bibliogr. 66–69. p.
2–1343
024.5(082)

[London], British Museum
[The] – – reading room. Notes for reader [London], [1963]. 8 p. 1 t. 21 cm.
Xeroxmásolat.
2–1280
024.5:027.54(421)(083.13)

[London], British Museum
[The] – – reading room. Regulations for admission. [London], (1962.) 4 p. 21 cm.
/B.M. students 1./
Xerox-másolat.
2–1281
024.5:027.54(421)(083.13)

KOZERSKA, Helena
Straty w zbiorze rękopisów Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie w czasie 1. i 2. wojny światowej. Warszawa, 1960. 135 p. 24 cm.
/Prace Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie 2./
Les manuscrits de la Bibliothèque de l'Université de Varsovie détruits et perdu au cours de la 1. et 2. guerres mondiales.
I. Warszawa, Uniwersytet, Biblioteka
3–1529
024.8:[025.171:027.7(438.11)

5.1 L 75
LOCK, Reginald Northwood
Library administration. Foreword by Alexander M. C. Rule. London, Lockwood, 1961. 133 p. 21 cm.
Bibliogr. 117–118. p.
/Crosby Lockwoods new librarianship series [8.]/
2–1285
025(023) 027(023)

FRUMIN, I(szidor) M(arkovics)
Organizacija rabotü szovetszkoj biblioteki. Ucsebno-metodicseszkoe poszobie. [Izd.] Moszkovszkij goszudarsztvennüj bibliotecsnüj insztitut. Moszkva, 1963. 66 p. 23 cm.
3–1749
025.1(47)(075.8)

HUNGER, Herbert
Die Papyrussammlung der österreichischen Nationalbibliothek. Katalog der ständigen Ausstellung. 2. umgearb. Aufl. [Hrsg. Österreichische Nationalbibliothek, [Wien]. Wien, 1962. VII, 39 p. 8 t. 21 cm.
/Biblos-Schriften 35. Bd./
025.171(436.14):091.141(083.81) 3–1520

The Samuel P. Gilmore collection. [Lexington, Ky.] 1962. [1], 5 p. 29 cm.
/University of Kentucky Library. Occasional contribution 133. no./
Soksz.
4–914
025.171(769)(083.81)

Zur Katalogisierung mittelalterlicher und neuerer Handschriften. (Hrsg. von Clemens Köttelwesch.) Frankfurt am Main, Klostermann, (1963). X, 191 p. 24 cm.
/Zeitschrift für Bibliothekswesen und Bibliographie Sonderh./
3–1698
025.171:025.32(082)

Johann Ludwig Böhner. 7. Januar 1787 – 28. März 1860. (Bearb. von Irmgard Preuss.) Gotha, 1960. 39 p. illusztr. 22 cm.
/Veröffentlichungen der Landesbibliothek Gotha 8. H./
3–1545
025.178(430.2–2.752)

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

Seminar on the Acquisition of Latin American Library Materials, 8, Madison, 1963
Resolutions. (Prep. in the Columbus Memorial Library, Department of Cultural Affairs), Pan American Union. Washington, 1963. [2], 5 p. 29 cm.
/Cuadernos bibliotecologicos 14. no./
Soksz. 4-933

025.2(73-81:8-82)(061.3)

6.2 C 12

CARTER, Mary Duncan - BONK, Wallace John
Building library collections. New York, Scarecrow Press, 1959. V, 7-259. p. 23 cm
Bibliogr. 240-245. p. 3-1587

025.21

Baltimore, Enoch Pratt Free Library
Book selection policies. (Ed. Marion E[msley] Hawes, Dorothy Sinclair). 2.rev ed. [Baltimore], 1961. [8], 43, 2 p. 28 cm.
Soksz. 4-107

025.21(752)(083.13)

Bruxelles, Service Belge des Echanges Internationaux
Notice provisoire. - Voorlopige informat nota. Bruxelles, [1963.] [1], 16, [1],16 21 cm.
Soksz. 2-1226

025.267(493)(061.1.013)

7.1 E 10

EATON, Thelma
Cataloging and classification. An introductory manual. 2. ed. (5. pr.) Champaign Ill. Illini Union Bookstore, (1961.) XIV, 193 p. 28 cm.
4-901

025.3/.4(075.8) (7.2)

7.1 I 60

Insztrukcija po bibliograficseszkomu opiszaniju sztatej i recenzij. Izd. Vsesszojuznaja knizsnaja palata, [Moszkva]. 2. iszpr. i dop. izd. Moszkva, 1963. 79 p. 22 cm.
/Metodicseszkie materialü po goszudarsz vennoj bibliograficseszkoj regisztracii 1 vüp./ 3-1624

025.31(47)[014.3]

Gruppovaja obrabotka proizvedenij pecsati. Insztruktivno-metodicseszkie ukazanija. [Izd.] Glavnoe upravlenie kul'turno-proszvetitel'nüh ucsrezsdenij. Moszkva, 1958. 96 p. 23 cm.
I. Szovjetunió, Orosz Szövetségi Köztársaság, Glavnoe upravlenie kul'turno-proszvetitel'nüh ucsrezsdenij.

025.3(47)(083.13) 3-1359 3-1631

Die Titelaufnahme für die Kataloge der allgemeinbildenden Bibliotheken. Anweisungen. + Beispielsammlung. (Hrsg. vom Zentralinstitut für Bibliothekswesen. Berlin.) Leipzig, Verl. für Buch- und Bibliothekswesen, 1963. 47 p. 1 mell.:49-80. p. 23 cm.

025.31(430.2) 3-1654

Code of cataloging rules. 3. chapter. Headings for persons. Draft prep. for the Catalog Code Revision Committee of the American Library Association. By C. Sumner Spalding. [Chicago], 1963. [1], 14 p. 29 cm.
Soksz. 4-984/3

025.31(73)

Code of cataloging rules. 4. chapter. Headings for corporate bodies. Draft prep. for the Catalog Code Revision Committee of the American Library Association. By C. Sumner Spalding. [Chicago], 1963. [4], 36 p. 29 cm.
Soksz. 4-984/4

025.31(73)

7.1 B 10

BAADER, Peter - POGGENDORF, Dietrich - WEBER, Hans-Oskar
Drei Hauptprobleme der alphabetischen Katalogisierung. Vorarbeiten für eine Reform. Wiesbaden, Harrassowitz, 1962. IX, 155 p. 26 cm.
/Beiträge zum Buch- und Bibliothekswesen 11. Bd./
Bibliogr. a fejezetek végén. 4-946

025.32(04)

REHLIN, Bodo
Das Katalogsystem der allgemeinbildenden Bibliotheken. Hrsg. vom Zentralinstitut für Bibliothekswesen, [Berlin.][Berlin], 1963. 28 p. 21 cm.
/Studienmaterial für die hauptberuflichen bibliothekarischen Mitarbeiter der allgemeinbildenden Bibliotheken der Deutschen Demokratischen Republik 30. H./

025.3:027.022(430.2) 2-1300

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

7.2 M 68

MILLS, J[ack]
A modern outline of library classification. 2. impr. London, Chapman and Hall, 1960. VIII, 196 p. 22 cm.
Soksz. 3-1620

025.4(023)

DUBUC, (René)
La classification décimale universelle /C. D. U./ Manuel pratique d'utilisation. Paris, Gauthier-Villars, 1964. [9], 211 p. 21 cm.
/Documentation et information./
A címlapon a szerző keresztneve tévesen Raoul.
Bibliogr. 199-205. p. 2-1510

025.45(022)

Guide to use of Dewey Decimal Classification. Based on the practice of the Decimal Classification Office at the Library of Congress, [Washington]. New York, Forest Pr. of Lake Placid Club, 1962. 133 p. 27 cm. 4-1059

025.45(083.13)

Clasificacion Decimal Universal. Tablas completas. Edición en español. [Ed.] Instituto Nacional de Racionalizacion del Trabajo, [Madrid]. Madrid. 30 cm.
/FID pub[lication] 243./
0. Obras generales. 1955. VIII, 85 p.
2. Religión. Teología. 1959. XV, 74 p.
3. Ciencias sociales. 1959. XV, 336 p.
61. Medicina. 1958. XI, 198 p.
(62. Ingeniería.) 1. fasc. 62/621.398. 1959. XV, 96 p.
7. Bellas artes. 1957. XVI, 74 p.

025.45(083.4)=60 4-902

7.22 D 81

DONKER DUYVIS, F[rits]
Policy of revision of the Universal Decimal Classification, [Publ. by the] International Fédération for Documentation. The Hague, 1961. Ism. lapsz, [12] p. 30 cm.
/Kliny. Revue de la Documentation 23-25. vol. 1956-1958./
/FID publ[ication] 335./
/Studies on classification 11./ 4-1078

025.45.002.2

Brno, Universitní knihovna
Klasifikační tabulky pro prozatímní systematický katalog - -. Brno, 1959. [2], 28 lev. 30 cm.
/Na pomoc knihovníkům a čtenářům 17.čís./ 4-1085

025.47(083.4):027.7(437)Brno

RIDER, Fremont
Rider's International Classification for the arrangement of books on the shelves of general libraries. Preliminary ed. Middletown, Conn., Author, 1961. XXIVII, 1173 p. 26 cm.

025.49(083.4) 4-934

Racionalizace práce a strojové zpracování informací v knihovnách a útvarech TEI. Sborník statí. (Red. Anna Vejsová.) (Vyd.) Státní technická knihovna, Praha. Praha, 1963. 132 p. 30 cm.
/Výměna zkušeností 2. sv./
Soksz.
A sorozat 1. száma részcim nélkül jelent meg Výměnou zkušeností ... címmel.
Racionalizacija i mehanizacija obrabotki informacij v bibliotekah.
Rationalisierung und maschinelle Verarbeitung von Informationen in Bibliotheken.

025.5:659.564(082) 4-1015

KRAEMER KOELLER, Gustav
Previsión y conservación de bibliotecas y archivos contra agentes bióticos, el fuego y factores climáticos. [Ed.] Dirección General de Archivos y Bibliotecas, Madrid, 1960. 82 p. 9 t. 24 cm. 3-1663

025.85

TERLECKI, Emil
Owady szkodniki książek i ich wrogowie. [Wyd.] Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich. Warszawa, 1958. 40 p. illustr. 17 cm. 1-88 (8.3)

025.85

8. L 99

LYDENBERG, Harry Miller - ARCHER, John
The care and repair of books. Rev. by John Alden. (4. rev. ed.) New York, Bowker, 1960. [5], 122 p. 23 cm.
Bibliogr. 101-113. p. 3-1618

025.85(023)

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

ŁUCZYŃSKA, Alfreda – REMEROWA, Krystyna
Libraries in Poland. Information guide. (Transl. Christina Cękalaka.) [Ed. by] Ministry of Culture and Art, Department of Cultural and Educational Studies and Libraries. Warsaw, 1961. 108 p.illusztr. 17 cm. 1-77 (2.)
026/027(438)(083.85)

3.33 T 43
(TEPLICKAJA, Sz.Sz. – ÉVERLING, N.A.)
Organizacija rabotü tehnicseszkoj bibliteki. /Insztruktivno-metodicseszkoe poszobie./ [Izd.] Goszudarsztvennaja publicsnaja naucsno-tehnicseszkaja biblioteka SzSz [Moszkva]. Moszkva, 1963. 104 p. 22 cm.
026:62/69(47)(083.13) 3-1680

Putting knowledge to work. The profession of the Special librarian. [Ed. by the] Special Libraries Association. Rev. [ed.] New York, 1960. 17 p. 23 cm.
026.08(041) 3-1683

3.4 W 66
WHEELER, Joseph L. – GOLDHOR, Herbert
Practical administration of public libraries. New York, Harper and Row, (1962) XI, 573 p. 25 cm.
Bibliogr. a fejezetek végén. 3-1712
027.022(022)

Minimum bibliotecsnoj tehniki v maszszovüh bibliotekah. Insztrukcija i ucsetnüe formü. [Izd.] Glavnaja bibliotecsnaja inszpekcija. 9. izd. Moszkva, Vszeszojuznaja knizsnaja palata, 1963. 72 p. 22 cm.
I. Szovjetunió, Glavnaja bibliotecsnaja inszpekcija. 3-1625
027.022(47)(083.13)

1.92 H 99
HVENEGAARD LASSEN, H.
De danske folkebibliotekers historie 1876–1940. [Udg.] Dansk Bibliografisk Kontor. København, 1962. 353 p. 22 cm.
027.022(489)(091) 3-1651

KING, Madeleine
Mon carnet de bibliothécaire. Paris, Fleurus, (1962.) 48 p. 16 cm.
/Collection "Mes carnets" 7. no./ 1-125
02(024.7)
027.1(024.7)

Akademija Nauk SzSzSzk, Biblioteka
Usztav Biblioteki Akademii nauk SzSzSzR i polozsenie o biblioteke naucsno-isszledovatel'szkogo ucsrezsdenija Akademii nauk SzSzSzR. Leningrad, 1959. 28 p. 15 cm. 1-103 (5.22) (3.1)
027.2(47)(061.1.013)

Zehn Jahre DDR, zehn Jahre Allgemeine Öffentliche Bibliotheken. (Hrsg. vom Zentralinstitut für Bibliothekswesen, [Berlin].) Leipzig, Verl. für Buch- und Bibliothekswesen, 1959. 90 p. 4 t. 1 térk. 30 cm.
027.4(430.2)"1949/1959" 4-996

Remscheid, Stadtbücherei
[Sechzig] 60 Jahre 1902–1962. (Bearb. Frieda Hoddick.) [Remscheid, 1962]. 12 p. illusztr. 20 cm. 2-1383
027.52(430.1)

[Hamburg], Hamburger Öffentliche Bücherhallen
[Die] – – 1949–1959. Übersichten, Zahlen, Bilder. (Bearb. von Gertrud Chill, Renate Tiefensee et alii.) (Hamburg, Christians, 1959.) 40 p. 8 t. 20 cm. 2-1269
027.52(430.1-2.2)(047.1)

VERETINA, K. (G.)
Knigu csitajut v kazsdoj szem'e. Opüt rabotü bibliotek g. Tas-Kumüra Kirgizszkoj SzSzR. [Izd.] Biblioteka SzSzSzR im. V.I. Lenina, [Moszkva], Goszudarsztvennaja reszpublikanszkaja biblioteka Kirgizszkoj SzSzR im. N.G. Csernüsevszkogo, [Frunze]. Moszkva, 1963. [2], 45 p. illusztr. 17 cm.
/V pomoscs bibliotekam goroda 1. vüp./
027.52(47-201):028 1-107

Helsingin Kaupunginkirjasto. – Helsingfors Stadsbibliotek. – Helsinki City Library. (Toimit. Sirkka-Liisa Meri, Sven Hirn, Bo Carpelan.) (Helsinki), [1961]. [32] p. illusztr. Har. 17 cm. 1-51 (3.4)
027.52(480.1)(083.85)

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

Västerås, Stifts- och Landsbiblioteket
The state, diocese, city and county library of Västerås. [Västerås, 1962.] 8 lev. 23 cm.
Soksz. 3-1561
027.52(485)Västeras(083.85)

[Stockholm], Stockholms Stadsbibliotek
Introducing Stockholm Public Library. Stockholm, 1962. [1], 10 lev. 22 cm.
Xeroxmásolat.
F 3015 3-1560
027.52(487.1)(083.85)

ALEKSZEEVA, V(era Ivanovna) - NOVIKOVA, V(alentina Szemenovna)
Knigu v kazsdüj dom. /Iz opüta rabotü skotovszkoj rajonnoj biblioteki./ Vladivosztok, Primorszkoe knizsnoe izd. 1962. 32 p. illusztr. 20 cm.
Bibliogr. 30-31. p. 2-1359
027.53(47)(04)

3.1 L 45
[Leipzig], Deutsche Bücherei
Festschrift zum fünfzigjärigen Bestehen der Deutschen Nationalbibliothek 1912-19€ (Red. Helmut Rötzsch, Gerhard Hesse, Hans Martin Plesske.) Leipzig, Verl. für Buch- und Bibliothekswesen, 1962, XXIII, 401 p. 18 t. illusztr. 31 cm.
Bibliogr. 287-367. p. 4-1086
027.54(430.2-2.7)

[Wien, Österreichische Nationalbibliothek]
Manuscrits et livres imprimés concernant l'histoire des Pays-Bas 1475-1600. (Exposition dans la Bibliothèque Albert I.) Bruxelles, (Bibliothèque Albert I.), 1962.XV, 112 p. 37 t. 26 cm.
/Biblos-Schriften 33. Bd./
Bibliogr. 99-100. p. 4-954
027.54(436.14):949.2/.3(061.4)

Wien, Österreichische Nationalbibliothek
Die - -. Geschichte. Bestände. Aufgaben. 2. verm. Aufl. (Wien, 1958.) 80 p. illusztr. 22 cm.
/Biblos-Schriften 19. Bd./
027.54(436.14)(083.85) 3-1484

[Leningrad], Publicsnaja biblioteka im. M.E. Szaltükova-Scsedrina
Putevoditel' po - -. (Szoszt.) N(ikolaj) Ja(kovlevics) Moracsevszkij. 2. iszpr.i dop. izd. Leningrad, 1962. 111 p. 16 p. 18 cm. 2-1327
027.54(470.23)(083.85)

Sjukhusbiblioteket. [Utg. av] Bibliotekstjänst.Lund, 1958. 47 p. illusztr. 22 cm.
/Sveriges Allmänna Biblioteksförenings småskrifter 56. no./ 3-1584
027.6:362.11(04)

Kurs knihovnického minima. /Pomocné materiály pro základní školení knihovníků odborových knihoven/. Vyd. Revolucni odborové hnutí, URO pro vnitřní potřebu, oddělení výchovné a kulturní práce. Praha, 1960. [79] lev. 31 cm.
Soksz. 4-1035
027.64(437)(078)

MILLECH, Knud
J(ohan) D(aniel) Herholdt og Universitetsbiblioteket i Fiolstraede. København, Paludan, 1961. 82 p. 30 cm.
English summary.
I. København, Universitetsbiblioteket
027.7(482.1):727.8 4-1003

KOŁODZIEJSKA, Jadwiga
O roli biblioteki, książki i prasy. /Opinie czytelników./ [Wyd.] Biblioteka Narodowa, Instytut Książki i Czytelnictwa, [Warszawa]. Warszawa, 1962. 112 p. 21 cm.
/Z badań nad czytelnictwem 5. no./
028(438)(047) 2-1250

KOŁODZIEJSKA, Jadwiga
Wstępne podsumowanie wyników ankiety czytelniczej IKiCz. [Wyd.] Biblioteka Narodowa, Instytut Książki i Czytelnictwa, [Warszawa]. Warszawa, 1959. 66 p. 30 cm.
Soksz. 4-968
028(438)(047)

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

Buch und Leser in Frankreich. Eine Studie des Syndicat National des Éditeurs, Paris. (Études sur la lecture et le livre en France.)Mit einem Beitrag "Buchhandel in Frankreich" von Peter Meyer-Dohm. (Deutsche Bearb. im Institut für Buchmarkt-Forschung, Hamburg, durch Manhard Schütze.) Gütersloh, Bertelsmann, 1963. 96 p. 22 cm.
/Schriften zur Buchmarkt-Forschung 2./

028(44) 655.42(44) 3-1730

RAKOVICS, A(lekszej Il'ics)
Kniga - nas drug. Minszk, Goszudarsztvennoe izdatel'sztvo BSzSzR, 1963. 35 p. 20 cm.
2-1372

028(47)(041) 655.42(47)(041)

Buch und Leser in den Niederlanden. Eine Untersuchung der Stichting Speurwerk betreffende het Boek, Amsterdam. (Nederlandse Stichting voor Statistiek, rapport A 1464. Mensen en boeke - 1961. Een onderzoek naar kopp-, lees- en studiegewoonten.) (Übers. und für die deutsche Ausg. bearb. von Manhard Schütze, im Auftrage des Instituts für Buchmarkt-Forschung, Hamburg.) Gütersloh, Bertelsmann, 1963. 18[illegible] p. 22 cm.
/Schriften zur Buchmarkt-Forschung 3./

028(492) 655.42(492) 3-1731

ŠROBÁR, Vratislav
Práca s vědecko-fantastickým románom v knižnici. Pomocný metodický materiál s bibliografiou. (Vyd.) Matica slovenská, (Martin). [Martin]. 1963. 74 p. 29 cm.
/Príručky pre knihovníkov 40. čis./
Soksz. 4-1057

028.41(437.6):8-312.9

BIERWAGEN, Marion
Arbeit mit jugendlichen Lesern. 2. Aufl. Neu bearb. und hrsg. vom Zentralinstitut für Bibliothekswesen, [Berlin]. [Berlin], 1963. 37 p. 21 cm.
/Studienmaterial für die hauptberuflichen bibliothekarischen Mitarbeiter der allgemeinbildenden Bibliotheken in der Deutschen Demokratischen Republik 37. H./
Bibliogr. 35-37. p. 2-1341

028.5(430.2)(078)

(SZTAROBINSZKAJA, N.G.)
Iszpol'zovanie tekuscsej informacionnoj bibliografii v tehnicseszkih bibliotekah. Metodicseszkoe poszobie. [Izd.] Goszudarsztvennaja publicsnaja naucsno-tehnicseszkaja biblioteka SzSzSzR, [Moszkva]. Moszkva, 1963. 40 p. 22 cm.
/V pomosc' rabotnikam tehnicseszkih bibliotek./
Bibliogr. 38-40. p. 3-1626

028.7/.8:[026:62/69(47)

Abonement gorodszkoj biblioteki. Prakticseszkoe poszobie. (Red. V.V. Nejman, E.E. Troickaja). [Izd.] Biblioteka SzSzSzR im. V.I. Lenina, Naucsno-metodicseszkij otdel bibliotekovedenija i bibliografii, [Moszkva] Moszkva, 1963. 221 p. 23 cm.
Bibliogr. 206-[219]. p. 3-1413 3-1679

028.8(47)

National Science Foundation
Grants for scientific research. [Washington], 1963. 28 p. 22x10 cm.
3-1564

061.22.058.2(73)(083.13)

Statistiques sur les journaux et autres périodiques. ([Ed. par] l'Organisation des Nations Unies pour l'Éducation, la Science et la Culture.)(Paris, 1960.) 71 p. 27 cm.
Soksz. 4-999

07(100):31 05(100):31

WELLER, Emil
Die ersten deutschen Zeitungen. Mit einer Bibliographie /1505-1599/. Mit Nachträgen des Autors und von P. Bahlmann, A. Heyer und A. Schmidt. Reprografischer Nachdr der Ausg. Stuttgart 1872. Hildesheim, Olms, 1962. [7], 486 p. 22 cm.
3-1650

07(430)"15"

13.82 P 47
PAUPIĖ, Kurt
Handbuch der österreichischen Presse - geschichte 1848-1959. Wien - Stuttgart, Braumüller. 23 cm.
1. Bd. Wien. (1960.) [8], 232 p.Bibliogr. 218-232. p.
3-1756/1

07(436.14)(091)

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

Szovetszkaja pecsat' v nasi dni. Izd. Leningrad Universzitet im. A.A. Zdanova, (Leningrad), 1963. 200 p. 22 cm. 3-1696

07(47)(082)

STUMPE, Kurt
Typografie und Gestaltung der Tageszeitungen. Eine Materialsammlung für Redakteure und Techniker unter Benutzung von Beiträgen der Fachzeitschrift "Papier und Druck". Leipzig, Verl. für Buch- und Bibliothekswesen, 1961. 118 p. illusztr. 31 cm. 4-1082

070.32:655.532(084.1)

INOZEMCEV, I(van) V(ladimirovics)
Ocserki razvitija naucsno-poznavatel'noj literaturü dlja detej. Lekcii po kurszu "Szovetszkaja detszkaja literatura". [Izd.] Moszkovszkij goszudarsztvennüj bibliotecsnüj insztitut. Moszkva, 1961. 87 l. 23 cm.
Bibliogr. 84-85. p. 3-1750

087.5(47)"1917/195"(091)(075.8)

(KUDRJAVCEV, F.N.)
Voszpominanija o Vladimire Il'icse Lenine. Annotirovannüj ukazatel' knig i zsurnalnüh sztatej. 1954-1961 gg. [Izd.] Biblioteka SzSzSzR im. V.I. Lenina, [Moszkva]. [Moszkva], 1963. 283 p. 23 cm. 3-1351

3K25 (11.41)

JACKSON, William Vernon
A handbook of American library resources. 2. ed. Champaign, Ill. Illini Union Bookstore, 1962. IX, 88 p. illusztr. 29 cm.
Sokszo. 4-1114

31:02(73)

1.51 T 30

THOMAS, Jean
Unesco. (Problemes et documents.) [Pari Gallimard, (1962). 271 p. 21 cm.
I. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. 2-1333

341.16:001(022)

Beiträge zur Frage des Urheberrechts - schutzes für die Photographie. (Köln), 1956. 36 p. illusztr. 24 cm.
/Veröffentlichungen der Deutschen Gesellschaft für Photographie 2.H./ 3-1661

347.783.54

M[A]COORMICK, John - MACINNES, Mairi
Versions of censorship. Anthology. New York, Anchor Books, 1962. XX, 374 p. 19 cm. 2-1324

351.751.5(082)

MELVILLE, Harry, Sir
The Department of Scientific and Industrial Research. London - New York, Allen and Unwin - Oxford Univ. Pr. (1962.) 200 p. 23 cm.
/The New Whitehall series 9. no./
I. Anglia, Department of Scientific and Industrial Research. 3-1711

354.81:001.89(420)(091)

NOMIN, G.I.
K voproszu o razvitii obscsesztvennüh nacsal v kul'turno-proszvetitel'noj rabote. [Izd.] Moszkovszkij goszudarsztvennüj bibliotecsnüj insztitut. Moszkva, 1963. 44 p. 22 cm. 3-1741

374.2(47)(04)

BELJAKOV, Sz.A.
Kraevedcseszkaja rabota klubnüh ucsrezsdenij. Ucsebnoe poszobie po kurszu "Klubnoe delo". [Izd.] Moszkovszkij goszudarsztvennüj bibliotecsnüj insztitut. Moszkva, 1963. 27 p. 22 cm.
Bibliogr. [26]. p. 3-1744

374.28:908(47)(075.8)

BOHISZOV, N(ikolaj) N(ikolaevics) - IL'IN, V(aszilij) P(etrovics) - SZASZÜHOV, A(lekszej) V(ladimirovics)
Proizvodsztvennaja propaganda v klube. Utverzsdeno kafedroj kul'turno-proszvetitel'noj rabotü v kacseesztve ucsebnogo poszobija po kurszu "Klubnoe delo". [Izd.] Moszkovszkij goszudarsztvennüj bibliotecsnüj insztitut. Moszkva, 1963. 138 p. 22 cm. 3-1747

374.28(075.8)

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

(SZUHANOV, Mihail Ivanovics)
Organizacija vüsztavki v klube. Ucsebnoe poszobie po kurszu "Klubnoe delo". Utverzsdeno Szovetom fakul'teta kul'turno-proszvetitel'noj rabotü. [Izd.] Moszkovszkij goszudarsztvennüj bibliotecsnüj insztitut. Moszkva, 1962. 60 p. 1 t. illusztr. 22 cm.
374.28(075.8) 3-1746

LJUTER, A(natolij) I(vanovics) - PIKULEV, I(van) I(vanovics) - FOMIN, G(erman) I(vanovics)
Propaganda iszkuszsztva v klube. Utverzsdeno kafedroj kul'turno-proszvetitel'noj rabotü v kacsesztve ucsebnogo poszobija po kurszu "Klubnoe delo". [Izd.] Moszkovszkij goszudarsztvennüj bibliotecsnüj insztitut. Moszkva, 1963. 84 p. 23 cm.
3-1748
374.28(47):7.071.5(075.8)

University of Kentucky, University Archives
Brief history. [Urbana], 1962. 6 p. 29 cm.
/University of Kentucky Library. Occasional contribution 151. [no.]/
Xerox másolat. 4-920
378.4(769):930.253(041)

Pej-csing ta-hszüe tu-su-kuan hszüehszi kaj-ko fang-an. /Cao-an/. H. ny. n. [196?]. 6 p. 8 t. 26 cm.
Soksz.
A pekingi egyetem könyvtártudományi tanszékének reformterve. Jegyzőkönyvek a Könyvtártudományi Szakirányitás Tanácsának üléseiről.
F 2902 4-922
378.902(511.12)(075.5)

LITTON, Gaston
Bienvenido a bibliotecologia. Manual para el estudiante nuevo. [Ed. por] Escuela Interamericana de Bibliotecologia, Medellin. Medellin, Colombia, 1962. 16 p. bar. 28 cm.
4-960
378.902(861.24)

SZÉPE György
Work conference on the problems of mathematical linguistics and machine translation. [Munkaértekezlet a matematikai nyelvészet és a gépi forditás kérdéseiről.] + (KAPITONOVA, Ju. V. - [GLUSKOV] GLUSHKOV, V.M.: The coding of abstract automata.) [Transl. of the Russian.] [Ed. by the] U.S. Department of Commerce, Office of Technical Services, Joint Publications Research Service. Washington, 1963. [1], 11 p. 27 cm.
/Foreign developments in machine translation and information processing 114.no./
/JPRS 18.292./
Soksz. 4-1098
401:681.142-523.8
651.926.011.54:681.142-523.8

LARIN, B.A.
Review of A.V. Fedorov's book "Intrc - duction to the theory of translation". + [LEONTEV] LEONT'YEV, A.A.: Methodological foundations of S.K. Shaumyan's concept. [Etc.] [Transl. of the Russian.] [Ed. by the] U.S. Department of Commerce, Office of Technical Services, Joint Publications Research Service. Washington, 1960. [2], 21 p. 27 cm.
/Foreign developments in machine translation and information processing./
/JPRS 6152./
I. Saumjan, Sz.K. 4-1116
401(47)

Japanese scientific terms: library science. Compil. by Ministry of Education Japan. [Tokyo], Dainippon Tosho, 1958. [2], 310 p. 19 cm.
2-1235
413.164:02=956=20

Dictionar tehnic poliglot. Romînă, rusă, engleză, germană, franceză, maghiară. (Red. resp. Szabó Alexandru.) Bucureşti, Ed. Tehnică, 1963. [20], 1235 p. 27 cm.
413.164:62/69=00 4-935

Ruszszko-anglo-nemecko-francuzszkij szlovar' terminov po avtomaticseszkomu upravleniju. Red. A.V. Hramoj. [Izd.] Akademija nauk SzSzSzR, Insztitut avtomatiki i telemehaniki. Moszkva, 1963. 231 p. 23 cm.
3-1689
413.164:621-52=00

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

Anglo-ruszszkij poligraficseszkij szlovar'. Red. A.A. Tjurin. Moszkva, Fizmatgiz, 1962. 450 p. 17 cm.

1-57
(14.16)

413.164:655=20=82 655(038)=20=82
76(038)=20=82 413.164:76=20=82

14.16 O 57

ORNE, Jerrold
The language of the foreign book trade. Abbreviations, terms, phrases. 2. ed. [Ed. by the] American Library Association. Chicago, 1962. VII, 213 p. 25 cm.
Soksz.

3-1648

413.164:655.42=00

14.16 C 23

CLASON, W[illem] E[lbertus]
Elsevier's dictionary of automation, computers, control and measuring in six languages: English-American, French, Spanish, Italian, Dutch and German. Amsterdam, London, [etc.] Elsevier, 1961. [8], 848 p. 23 cm.

3-1519

413.164:681.14=00
413.164:621-52=00
413.164:621.391=00

14.16 B 44

Begriffe der Reprographie. Benennungen und Definitionen in Deutsch, Englisch und Französisch. Im Auftrage des Ausschusses für Terminologie und Sprachfragen der Deutschen Gesellschaft für Dokumentation hrsg. von E. Ühlein. [Frankfurt a. M. 1963.] 71 p. 22x10 cm.

3-1580

413.164:778.1=00

Oxford illustrated dictionary. Text ed. by J. Coulson, C.T. Carr [et alii] Ill.ed. by Helen Mary Petter. (Repr.)(London, Oxford Univ. Pr. 1963.) XVI, 975 p. 25 cm.

413.211=20

3-1674

Duden français. Dictionnaire en images. Éd. par la Rédaction du Bibliographisches Institut, Mannheim, et la Librarie Marcel Didier, Paris. 2. éd. corr. Paris - Bruxelles, (1962.) 672, 128 p. illusztr. 20 cm.

2-1362

413.211.9=40

JOHNSON, C. Douglas
Russian affixal lexes and lex sequences. [Ed. by the] University of California, Machine Translation Project. Berkeley, Cal., 1963. II, 24 lev. 29 cm.
Soksz.

4-986

482-541.112:651.926.011.54(04)

14.2 P 73

PLAMENATZ, Ilija P.
Yugoslav abbreviations. A selectove list. [Ed. by the] Library of Congress, Slavic and Central European Division, Reference Department, Washington. 2. enl. ed.(Washington), 1962. IV, 198 p. 26 cm.
Soksz.

4-1058

486.1/.3-18(083.81)
003.083=861/863(083.81)

4.49 C 23

CLAUS, Fritz
Das Sichtlochkartenverfahren. [Hrsg.] Deutsche Akademie der Wissenschaften, Institut für Dokumentation. Berlin, 1963. [5], 74 p. 1 mell. [12] lev. 21 cm.
/Bücherei des Dokumentalisten 17./

651.838.6

2-1347

[VOLOCKAJA] VOLOTSKAYA, Z. M.
One method for describing word combinations of standardized Russian. +([LEJKIN] LEYKIN, B. M.: Certain aspects of the characteristic of valences.) [Transl. of the Russian.] [Ed. by the] U. S. Department of Commerce, Office of Technical Services, Joint Publications Research Service. Washington, 1961. [1], 43 p. 27 cm.
/Foreign developments in machine translation and information processing 53.no./
/JPRS 10.814./
Soksz.

4-1105

651.926.011.54:482
401

LIU [Jung-csuan] Yung-ch'uan
Machine translation and language reform. [Transl. of the Chinese.] Ed. by the] U.S. Department of Commerce, Office of Technical Services, Joint Publications Research Service. Washington, 1963. 7 p. 27 cm.
/Foreign developments in machine translation and information processing 118.no./
/JPRS 18.764/
Soksz.

4-1094

651.926.011.54:681.142-523.8]:495.1

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

[EVRINOV] JEVREINOV, E.V. - [KOZAREV] KOSAREV, [Ju.] G.
Effectiveness of general-purpose computers for translation purposes. [Transl. of the Russian.] Ed. by the] U. S. Department of Commerce, Office of Technical Services, Joint Publications Research Service. Washington, 1961. [1], 7 lev. 27 cm.
/Foreign developments in machine translation and information processing 39. no./
/JPRS 10509./
Soksz. 4-1111

651.926.011.54:681.142-523.8

(Information on Soviet machine translation program.) [Transl. of the Russian.] [Ed. by the] U. S. Department of Commerce, Office of Technical Services, Joint Publications Research Service. Washington 1961. [2], 72 p. 27 cm.
/Foreign developments in machine translation and information processing 38.no./
/JPRS 10.576/
Xeromásolat. 4-1110

651.926.011.54:681.142-523.8

LAMB, Sydney M.
The nature of the machine translation problem. [Ed. by the] University of California, Machine Translation Project. Berkeley, Cal. 1963. [1], 27 lev. illusztr. 29 cm.
Soksz. 4-987

651.926.011.54(04)

[SZAPARINA, E.] SAPARINA, Je.
A machine capable of conversing. + LANDA, L.: Cybernetics in the school. Transl. [of the Russian]. [Ed. by the] U.S. Department of Commerce, Office of Technical Services, Joint Publications Research Service. Washington, 1963. [3], 45 lev. 26 cm.
/Foreign developments in machine translation and information processing 112.no./
/JPRS 17.184./
Xeromásolat. 4-972

651.926.01154(04)
007(04)

/A comparison of old and new programs of Russian-Chinese machine translation systems./ Erratum. [Ed. by] U. S. Department of Commerce, Office of Technical Service. Washington, 1963. 30-36. p. 27 cm.
/Foreign developments in machine translation and information processing 115. no
/JPRS 18.332./
Soksz. 4-974

651.926.011.54(084.2)

University of California
Current research of the Machine Translation Project. [By] Sydney M. Lamb, Berkeley [Cal.], (1962). 4 lev. 28 cm.
Soksz. 4-988

651.926.011.54(794)(047.1)

13.81 F 95
FUNKE, Fritz
Buchkunde. Ein Überblick über die Geschichte des Buch- und Schriftwesens. 2. verb. und erw. Aufl. (Leipzig), Verl. für Buch- und Bibliothekswesen, (1963). 325 p. 25 t. illusztr. 25 cm.
/Lehrbücher für den Nachwuchs an wissenschaftlichen Bibliotheken 3. Bd./
3-1700

002(091) 655(091)

BURKHARDT, Richard
Grafische Technik, heute und morgen. (Stuttgart, 1959.) 156 p. illusztr. 21 cm.
/Fachtechnische Schriftenreihe der Industriegewerkschaft Druck und Papier für die Bundesrepublik Deutschland einschliesslich Berlin 4. H./
655.1/.3(023) 2-1234

13.2 K 96
KRÜGER, Otto
Satz, Druck, Einband und verwandte Dinge. Ratgeber für Besteller und Facharbeiter. 8. erw. Aufl. neu bearb. von Kurt Kirchner. Wiesbaden, Brockhaus, 1962. 208 p. 8 t. 23 cm.
655.1/.3(023) 3-1517

14.16 N 41
Nemecko-ruszszkij poligraficseszkij szlovar'. Red. A.N. Csernüsev. Moszkva, Fizmatgiz, 1962. 376 p. 17 cm.
1-85

655.1/.3(038)=30=82
413.164:655.1/.3=30=82

Matica srpska, Biblioteka - Beograd, Narodna biblioteka Srbije
Srpska štampana knjiga 18. veka. Katalog. (Beograd, 1963.) 204 p. illusztr.22 cm.
3-1548

655.1(497.11)"17":017.11

FRITZSCHE, Paul
Der Schriftsetzer. 2. verb. Aufl. Leipzig, Verl. für Buch- und Bibliothekswesen, 1960. XII, 274 p. illusztr. 24 cm.
3-1699

655.2(022)

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

ALISCH, Alfred
Richtlinien für den Satz fremder Sprachen. 2. neubearb. Aufl. Leipzig, Verl. für Buch- und Bibliothekswesen, 1960. 112 p. 22 cm.
3-1703
655.26:42/49(083.13)

BARTHEL, Heinz - KOSCHLICK, Herbert
Druckformenausschiessen. Leipzig, Verl. für Buch- und Bibliothekswesen, 1963. 120 p. illusztr. 24 cm.
3-1704
655.27

BÜCHNER, Günther
Die Schnellsetztechnik. Leipzig. Verl. für Buch- und Bibliothekswesen, 1963. 143 p. illusztr. 22 cm.
3-1702
655.289

GORELOV, V. - [SZABEL'NIKOV] SABEL'NIKOV, I
New electronic equipment for the printing industry. [Transl. of the Russian.] [Ed. by the] U.S. Department of Commerce, Office of Technical Services, Joint Publications Research Service. Washington, 1962. 3 lev. 27 cm.
/Foreign developments in machine translation and information processing 110.no./
/JPRS 16.292./
4-1100
Soksz.
655.289

CAZA, Michel
Les techniques de la sérigraphie. Paris, Presses du Temps Présent, 1963. 380 p. illusztr. 25 cm.
3-1675
655.34.03
763.023.17

BAUM, Heinz
Grundsätzliches und Wissenswertes vom Tiefdruck. Leipzig, Verl. für Buch- und Bibliothekswesen, 1960. IX, 152 p. illusztr. 24 cm.
3-1701
655.35

AL'TSUL', G(rigorij) N(aumovics)
Tovarovedenie knizsnüh tovarov. Vvodnij vüpuszk. Dopuscseno Upravleniem kadrov i ucsebnüh zavedenij Centroszojuza v kacsesztve ucsebnogo poszobija dlja kooperativnüh ucsebnüh zavedenij. Moszkva, Centroszojuza, 1960. 108 p. 23 cm.
3-1681
655.4(078)

LEMAN, V(ladimir Vaszil'evics)
Ekonomika i planirovanie v knizsnom izdatel'sztve. Promfinplan, operativnoe planirovanie i operativnüj uczet. Moszkva, Iszkuszsztvo, 1963. 324 p. 23 cm.
3-1677
655.41:658.51(47)

13.4 D 58

Der deutsche Buchhandel. Wesen, Gestalt, Aufgabe. Hrsg. Helmut Hiller, Wolfgang Strauss. 2. durchges., erw. Aufl. + Anhang: PERTHES, Friedrich Christoph: Der deutsche Buchhandel als Bedingung des Daseins einer deutschen Literatur. 1816. (Gütersloh), Bertelsmann, (1962.) 446, [2], 35 p. 24 cm.
Bibliogr. 428-435. p.
3-1640
655.42(430.1)(022)

SCHMALZ, Rudolf - FINDEISEN, Siegmund
Leitfaden für Vertriebsmitarbeiter. Leipzig, Verl. für Buch- und Bibliothekswesen, 1963. 58 p. 22 cm.
3-1706
655.426(430.2)(083.13)

SPATZ, Bernhard - WIENINGER, Fritz
Schallplattenverkaufslehre für den Buchhandel. (Gütersloh), Bertelsmann, 1961. 87 p. 8 t. 21 cm.
/Veröffentlichungen für den Buchhandel./
2-1326
655.426:681.854(023)

13.2 K 15

KAPR, Albert
Buchgestaltung. Dresden, Verl. der Kunst, (1963). 356 p. 11 t. illusztr. 35 cm.
Bibliogr. 343-345. p.
4-1084
655.53:7.056(022)

13.24 G 69

Grundlagen der Papierverarbeitung. [Hrsg.] Institut für Verpackung und Papierverarbeitung, (Dresden). Leipzig, Verl. für Buch- und Bibliothekswesen. 24 cm.
2. Bd. HESSE, Fritz - TENZER, Hans-Jürgen: Arbeitsverfahren der Papierverarbeitung. 1963. 255 p. illusztr. Bibliogr. 249-251. p.
3-1695/2
676.1/.2(022)

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

13.24 G 69

Grundlagen der Papierverarbeitung. [Hrsg.] Institut für Verpackung und Papierverarbeitung, (Dresden). Leipzig, Verl. für Buch- und Bibliothekswesen. 24 cm.
1. Bd. RICHTER, Lothar: Werkstoffe der Papierverarbeitung. 2. Teil. Klebstoffe, Plaste, Zellglas, Wachse, Aluminiumfolien. 1963. 122 p. illusztr. Bibliogr. 115–116. p.
3-1695/1/2

676.1.03/.04

[VASZIL'EV] VASIL'YEV, N.
A machine is learning to read. [Transl. of the Russian.] [Ed. by the] U. S. Department of Commerce, Office of Technical Services, Joint Publications Research Services. Washington, 1962. 2 lev. 27 cm.
/Foreign developments in machine translation and information processing 105.no./
/JPRS 14.682./
Soksz.
4-1103

681.142-523.8

[VELTISZTOV, E.] VELTISTOV, Ye.
USSR improves computers. [Transl. of the Russian.] [Ed. by the] U. S. Department of Commerce, Office of Technical Services, Joint Publications Research Service. Washington, 1962. 22 p. 27 cm.
/Foreign developments in machine translation and information processing 108.no./
/JPRS 15.787./
Soksz.
4-1102

681.142-523.8(47)

BÜRGER, E. – LEONHARDT, W.
Die Lochbandtechnik. Ein Mittel zur Mechanisierung und Automatisierung. Berlin, Verl. Technik, 1961. 242 p. 2 t. illusztr. 25 cm.
Bibliogr. 233–240. p.
3-1585

681.177(023)

(SCSIPANOV Alekszandr Szemenovics)
Klubnoe zdanie. Utverzsdeno szovetom instituta v kacsesztve ucsebnogo poszobija dlja sztudentov. [Izd.] Moszkovszkij gosz darsztvennüj bibliotecsnüj insztitut. Moszkva, 1962. 44 p. illusztr. 23 cm.
Bibliogr. [42]. p.
3-1745

725.83(47)(075.8)

LAMB, Lynton
Drawing for illustration. London – New York – Toronto, Oxford Univ. Pr. 1962. XVIII, 212 p. 12 t. illusztr. 26 cm.
Bibliogr. 204–205. p.
4-1093

741.056

KENGER-PATZSCH, Albert
Versuch einer Einordnung der Photographie. Rede. (Köln, Helwich, 1960.) 8 p. 25 cm.
/Veröffentlichungen der Deutschen Gesellschaft für Photographie 4. H./
3-1659

77.01(092)

HEERING, Walther
Das Rollei-Buch. Unter Mitarb. von Hellmut Judeich, Franz Pangerl, Gerd H. Siess. Seebruck am Chiemsee, Heering-Verl. 1963. 344 p. illusztr. 22 cm.
3-1653

771.313

4.42 G 32

CROY, (Otto)
Schritt um Schritt zur Foto-Grafik. (München), Heering-Verl. 1963. 175 p. illusztr. 26 cm.
4-937

774(023)

NF Norme Française Z 42-001
Documentation formats de photocopies /sur papier/ lisibles sans intermédiaire optique. 31. oct. 1961. 1 lev.
4-1006

778.1.068.1(44)(083.74)

(Gevaert Photo-Producten N.V.)
Gebrauchsanleitung für Gevacopy Aluminium Offset. (Mortsel – Antwerpen). [196?].[2], 34 p. 22 cm.
Xeroxmásolat.
3-1563

778.19(083.13)

GERLACH, Walther
Photographie und Wissenschaft. (Stuttgart, Thieme, 1961.) 20 p. illusztr. 25 cm.
/Kiny. 1. Internationaler Kongress für Medizinische Photographie und Kinematographie./
/Veröffentlichungen der Deutschen Gesellschaft für Photographie 5. H./
778.3(04)
3-1658

Prof[essor] D[okto]r Robert Luther zum Gedenken. Köln, 1955. 33 p. 25 cm.
/Veröffentlichungen der Deutschen Gesellschaft für Photographie 1.H./
3-1660

778.3(430)(082)

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

World film directory. Agencies concerned with educational, scientific and cultural films. [Ed. by the] U(nited) N(ations) E(ducational), S(cientific and) C(ultural) O(rganization). (Paris, 1962.) 66 p. 28 cm.
/Report and papers on mass communication 35. no./
Soksz. 4-938

791.43.05:008(100)(058.7)

KÜTTLER, Otto
Rudolf Zacharias Becker, ein Freund Friedrich Schillers und seiner Familie. Ein Beitrag zum Schillerjahr 1959. [Hrsg. von der Landesbibliothek Gotha.] Gotha, 1959. 20 p. illusztr. 22 cm.
Bibliogr. 19. p. 3-1547

830Becker

LÜCKE, Theodor
Deutsches Literaturerbe des 18. Jahrhunderts. Hrsg. vom Zentralinstitut für Bibliothekswesen, [Berlin]. [Berlin], 1963. 67 p. 21 cm.
/Studienmaterial für die hauptberuflichen bibliothekarischen Mitarbeiter der allgemeinbildenden Bibliotheken in der Deutschen Demokratischen Republik 34. H./

830(091)"17"(078) 2-1357

LÜCKE, Theodor
Deutsches Literaturerbe des 19. Jahrhunderts. Hrsg. vom Zentralinstitut für Bibliothekswesen, [Berlin]. [Berlin], 1963. 65 p. 21 cm.
/Studienmaterial für die hauptberuflichen bibliothekarischen Mitarbeiter der allgemeinbildenden Bibliotheken in der Deutschen Demokratischen Republik 36.H./
Bibliogr. 64. p. 2-1342

830(091)"18"(078)

MASZANOV, I(van) F(ilippovics)
Szlovar' pszevdonimov ruszszkih piszatelej, ucsenih i obscsesztvennih dejatelej. Izd. Vszeszojuznaja knizsnaja palata, [Moszkva]. Moszkva. 27 cm.
1. tom. A-I. 1956. 444 p. 1 t.
2. tom. K-P. 1957. 388 p.
3. tom. R-Ja. Pszevdonimü latinszkogo i grecseszkogo alfavitov, asztroniмü, cifrü, raznüe znaki. 1958. 416 p.
4. tom. Novüe dopolnenija k alfavitnomu ukazatelju pszevdonimov. Alfavitnüj ukazatel' avtorov. 1960. 559 p.

882A/Z5(03) 4-943/1-4

Ruszszkie piszateli vtoroj polovinü XIX - nacsala XX vv. /do 1917 goda/. Rekomendatel'nüj ukazatel' literaturü. [Izd.] Goszudarsztvennaja biblioteka SzSzSzR im. V.I. Lenina, [Moszkva], Publicsnaja biblioteka im. M.E. Szaltükova-Scsedrina, [Leningrad]. Moszkva. 23 cm.
2. cs. (Obscs. red. R.N. Kreudel', B.A. Peszkina.) 1958. 528 p.
3. cs. (Obscs. red. R.N. Kreudel'.) 1963. 491 p.

882"18/19":016 3-1526/2-3

KIRPICSNYA, I(raida) K(onsztantinovna)
K(onsztantin N(ikolaevics) Derunov /1866-1929/. Ocserk zsizni i dejatel'noszti. Red. Ju. V. Grigor'ev. Izd. Vszeszojuznaja knizsnaja palata, [Moszkva]. 1963. Moszkva 124 p. 1 t. illusztr. 22 cm.
/Dejateli knigi./ 3-1521

92.01(47)Derunov

M[A]CCRIMMON, Barbara
Antonio Panizzi as administrator. (Urbana, Ill.), 1963. 16 p. 29 cm.
/University of Illinois Library School. Occasional papers 68. no./
Soksz.
Bibliogr. 13-15. p. 4-961

92.02(420)Panizzi
027.54(421)"18"(091)

PACHNICKE, Gerhard
Gothaer Bibliothekare. Dreissig Kurzbiographien in chronologischer Folge. Gotha, 1958. 32 p. illusztr. 22 cm.
/Veröffentlichungen der Landesbibliothek Gotha 5. H./ 3-1544

92.02(430.2-2.752)

ROCH, Helmut
Die Stadtwappen des Kreises Gotha. Anhang: Die Wappenbücher und Siegelsammlungen der Landesbibliothek Gotha. Gotha, 1958. 16 p. illusztr. 22 cm.
/Veröffentlichungen der Landesbibliothek Gotha 6. H./ 3-1543

929.61(430.2-2.752)

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

ÚJABB FORDÍTÁSOK A KÖNYVTÁRTUDOMÁNYI SZAKKÖNYVTÁRBAN

F 2866 STANISAVLJEVIC, Vukasin: Citalacka interesovanja dece. = Bibliotekar (Beograd). 14. god. 1962. 5. no. 406-411. p.
A gyermekek érdeklődése az olvasás iránt. - Az olvasás lélektanáról.
3:3840

F 2868 Savjetovanje bibliotekara i kniznicara narodnih knhiznica Hrvatske. = Vjesnik Bibliotekara Hrvatske. 8. god. 1962. 1/2. no. 75-81. p.
A horvátországi közmüvelődési könyvtárosok tanácskozása. Zágráb, 1962. márc. 2-3.
3:3348

F 2869 Prosireni plenum Savezy drustava bibliotekara Jugoslavije o nacelima katalogizacije. = Vjesnik Bibliotekara Hrvateke. 8. god. 1962. 1/2. no. 81-82. p.
A Jugoszláv Könyvtáros Egyesületek bővitett plenáris ülése a katalogizálási elvekről; határozat. - Belgrád, 1962.április 6.
3:3774

F 2870 Stručne upute o postupku pri posudjivanju knjiga medju bibliotekama u Narodnoj Republici Hrvatskoj. = Vjesnik Bibliotekara Hrvatske. 8. god.1962.1/2. no. 91-93. p.
Utasitás a horvátországi könyvtárak között folyó könyvtárközi kölcsönzésről.
3:3312

F 2886 DUBISZEWSKI, Antoni:Rozwój czytelnictwa i miedzyzakładowych placówek kulturalno-oswiatowych. = Głos Pracy. 1963. máj. 2.
Az olvasómozgalom és az üzemközi művelődési otthonok fejlesztése.
4:2286

F 2904 51. [Padesátá první] Vyhláška ministerstva školstvi a kultury ze dne 25. června 1963 o evidenci knihoven jednotné soustavy, o meziknihovni vypujčni službe a o prednostním právu knihoven při zizkávání literatury časopisu a jiných sbirkových materiálu. = Sbirka Zákonů Československé socialistické republiky. Částka 30. 1963. VII. 13. 209-212. p.
A csehszlovák Oktatás- és Művelődésügyi Minisztérium 1963. julius 25-én kelt rendelete a könyvtárak nyilvántartásba vételéről,a könyvtárközi kölcsönzésről és a könyvtáraknak a könyvek,folyóiratok és egyéb gyüjteményi anyag beszerzésénél való előnyben részesitéséről.

F 2912 RICHTER, Noé: La documentation locale. = B. Bibl. Fr. 8. ann. 1963. 5. no. 201-207. p.
A helyismereti dokumentáció. - A helyismereti bibliográfia létjogosultságának,határainak és módszereinek kritikai elemzése és a regionális bibliográfiával való egybevetése. Földrajzi kereteinek meghatározása. A formai kérdések tanulmányozása.
4:1846

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

F 2916 BUDRA, Ute: Regt das Fernsehen zum Lesen an? = Bibliothekar. (Berlin.) 17. Jg. 1963. 4. no. 371-376. p.
Olvasásra ösztönöz-e a televizió?
4:1069

F 2996 ALANEN, Aulis: Kirjastot ja muu vapaa kansansivistystyö. = Kirjastolehti. 55. vuos. 1962. 5. no. 130-131. p.
Könyvtárak és felnőttnevelés.
3:1067
Ref. KDSz. 1962. 4. sz.
R 82

F 3004 HUUNKA, Kosti: Kirjastot ja vapaan kansansivistystyö. = Kirjastolehti. 53. vuos. 1960. 3. no. 89-90. p.
Könyvtárak és a felnőttek oktatása.
1:2517

F 3011 SILOVSZKIJ, M.: Csolovek buduscsego voszpitüvaetszja szegodnja. = Bibliotekar' (Moszkva). 1962. 7.no. 35-36. p. Illusztr.
A holnap emberét már ma neveljük. - A könyvtár nevelő szerepéről.
3:1488

F 3029 DAHLBERG, Ingetraut: Bericht über das Sympozion Lochstreifentechnik in der Dokumentation vom 28. bis 30. Mai 1962 in Ispra/Italien. = Nachr. Dok. 14. Jg. 1963. 3. no. 152-156. p.
Lyukasztott szalag alkalmazása a dokumentációban. - Beszámoló az Isprában, 1963. máj. 28-30-án tartott szimpoziumról.
4:2421

F 3030 DERFL, Antonin: Zkvalitnit technické a ekonomické informace. = Knihovnik. 5. roc. 1960. 1. no. 6-9. p.
Emeljük a műszaki és gazdasági tájékoztatás szinvonalát.
1:1924

F 3037 (BRODMAN, Estelle): Punched card equipment: history and philosophy of the use of machines to aid libraries. (Washington, Washington University School of Medicine, 1963.) 9, [1] p. 29 cm.
Soksz.
Lyukkártya készülékek: gépek a könyvtári munka szolgálatában. Történet és filozófia.
A Symposium on machine methods in libraries (1963. szept. Washington, Univ. School of Medicin) egyik előadása.

F 3042 POINDRON, Paul: L'Institut National des Techniques de la Documentation et la formation des documentalistes en France. = B. Bibl. Fr. 8. vol. 1963. 8. no. 313-325. p.
Az Országos Dokumentációs Intézet és a dokumentálók képzése Franciaországban. - A párizsi Országos Technológiai és Szabadalmi Hivatal keretében 1950-ben létrehivott Institut National des Techniques de Documentation (I.N.T.D. - Országos Dokumentációs Intézet) szerepe. Ez az egyetlen intézmény, amely jogosult dokumentáló diploma kiadására. Az oktatás és a vizsgák ismertetése.

F 3043 MOHAMMED al-Mahdi: Fahrasatu asmá' i-l-mu' allifina-l-'arab. = Libr. World. (Kairó). 3. vol. 1961. 6. no.
Arab szerzők nevének cimleirása.

F 3044 FRANK, Otto: Die Arbeitstlätter für Betriebliches Informationswesen. = Arbeitsblätter für Betriebliches Informationswesen. 1959. 1. 4 p.
Az "Arbeitsblätter für Betriebliches Informationswesen' cimen induló kiadvány ismertetése.

F 3045 PALÁTOVÁ, Ruzena: Moznosti pouzitia malej mechanizácie. = Knihovnik. 1963. 10. no. 326-329. p. Illusztr. Bibliogr. 329. p.
Kisebb gépesitési eljárások bevezetésének lehetőségei.

F 3046 PALÁTOVÁ, Ruzena: Nase skusenosti s pouzitim priehl'adového listka v triedeni VTEI. Bratislava [1963]. 5 lev. 5 t. mell. 28 cm.
Gépelt szöveg.
Az átvilágitó lyukkártya alkalmazásával szerzett tapasztalatok a Müszaki Tudományos és Gazdasági Tájékoztatás osztályozása során.

F 3047 SCHEVENHELS, L.: Audio-visuele middelen bij het o.b.-werk. = Bibliotheekgids. 37. Jg. 1961. 2. no. 23-38. p.
Audio-vizuális eszközök a közmüvelődési könyvtár szolgálatában.

F 3048 FRANKE, Herbert: Was erwartet die Wissenschaft von der Bibliothek? = Z. Bibl. Bibliogr. 10. Jg. 1963. 5.no. 257-272. p.
Mit vár a tudomány a könyvtáraktól?

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

F 3049 BAR-HILLEL, Yehoshua: Is information retrieval approaching a crisis? = Amer.Doc. 14. vol. 1963. 2. no.95-98.p.
Válság felé közeledik-e a tájékoztatási anyag visszakeresése?
4:2419

F 3050 CLAPP, Verner W.: Bibliography and the mechanization of library operations. = Council on Library Resources. 7. Annual Report, 1962/1963. 1963. 7-11. p.
A bibliográfia és a könyvtári müveletek gépesitése.
4:1813

F 3051 VEGER, M.G. - KJURI, N.P.: Iszpol'zovanie masin pri podgotovke avtorszkih ukazatelej uproscsennogo vida. = Naucs.-tehn. Inform. 1963. 6. no. 21.p.
Gépek alkalmazása egyszerü tipusu szerzői névmutatók készitésénél.

F 3052 WENTWORTH, J.W.: A systems engineering Approach to Educational Facilities. = Journal of the Society of Motion Picture and Television Engineers. 1963. szept.
Oktatásügyi kérdések komplex technológiai megoldása. - Audiovizuális eszközök felhasználása az oktatásban.

F 3053 SZAGALOVICS, N.M.: Opüt podgotovki ukazatelej k referativnüm zsurnalam szi szpol'zovaniem masinnoj tehniki. = Naucs.-tehn. Inform. 1963. 6. no. 18-20. p.
A referáló folyóiratok névmutatóinak gépi előállitásával kapcsolatban szerzett tapasztalatok.

F 3054 VLÉDUC, G.É. - LAHUTI, D.G. - CSERNJAVSZKIJ, V.Sz.: Ob inverszionnom principe realizacii informacionno-poiszkovüh szisztem. = Naucs-tehn. Inform. 1963. 4. no. 13-19. p.
A tájékoztató-kikereső rendszerek inverziós elvének megvalósitása. - Azoknak a tájékoztató kikereső rendszereknek ismertetése, amelyeknél az inverziós elv felhasználása lehetséges.

F 3055 SEWELL, R.: Technical information services in Germany, Luxemburg, Belgium and Holland. = Aslib Proc.11.vol. 1959. 10. no. 240-265. p.
Müszaki információs szolgálat Németországban, Luxemburgban, Belgiumban és Hollandiában.

F 3056 MIESSNER, H.: Die Bewältigung der Fachliteratur. Quantitative, sprachliche und qualitative Probleme. = Chemische Industrie. 15. vol. 1963. September 525.p. Illusztr.
Birkózás a szakirodalommal. Mennyiségi nyelvi és minőségi problémák.

F 3057 GITTIG, Heinz: Vorteile und Erfahrungen mit Kerblochkarten am Zentralkatalog der Zeitungsbestände der Deutschen Staatsbibliothek Berlin. [Berlin, 1963.] 7 lev. 5 mell.
Gépirat.
Peremlyukasztásos kártyákkal szerzett tapasztalatok, előnyeik a berlini Deutsche Staatsbibliothek ujságállományának központi katalógusában.

F 3058 Anordnung über die Errichtung des Zentralinstituts für Information und Dokumentation. = Gesetzblatt der Deutschen Demokratischen Republik. 2.T. 1963. nov. 6. 737-739. p.
Rendelet a Központi Tájékoztatási és Dokumentációs Intézet létesitéséről (NDK).
4:2009

F 3059 Beschluss über den weiteren Ausbau des in der Deutschen Demokratischen Republik bestehenden Systems der Information und Dokumentation auf dem Gebiete der Wissenschaft, Technik und Ökonomie. Vom 8. August 1963. /Auszug./ = Gesetzblatt der Deutschen Demokratischen Republik. 2.T. 1963. aug. 31. 80. no.623-625. p.
Az NDK tudományos, müszaki és gazdasági tájékoztatási és dokumentációs rendszerének továbbfejlesztéséről szóló 1963. aug. 8-i határozat.
4:1972

F 3060 MEYERHOFF, Erich: The Medical Library Center of New York. An experiment in cooperative acquisition and storage of medical library materials. = B. Med. Libr. Ass. 51. vol. 1963. 4. no. 1.P.501-506. p.
A New York-i Orvostudományi Könyvtári Központ - kisérlet az orvostudományi irodalom központi beszerzésére és raktározására.
4:1312

F 3061 Termatrex as a tool for storing and searching indexes to the law. [Ed. by the] Jonker Business Machines. Gaithersburg (Maryland), 1963. 21 lev.
Soksz.
Termatrex mint törvény-indexek tárolási és visszakeresési eszköze. /Bemutatva a Törvénykutatási Terv segitségével./

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

F 3062 BLAZEWICZ, Janina: Organizacja sluzby informacyjno-bibliograficznej w Panstwowej Biblioteki im. Lenina. = Przegl. Bibl. 27. rocz. 1959. 3.no.230-235. p.
A tájékoztató és bibliográfiai szolgálat megszervezése a Lenin Könyvtárban.

F 3063 PASIERSKI, Jan: Planowa specjalizacja bibliotek naukowych. = Przegl. Bibl. 27. rocz. 1959. 3. no. 193-199.p.
A tudományos szakkönyvtárak munkájáról.

F 3064 MORSZTYNKIEWICZOWA, Irena: Z zagadnien organizacyjnych bibliotek specjalnych. = Przegl. Bibl. 29.rocz.1961. 1. no. 74-80. p.
Tudományos szakkönyvtárak problémáiról.

F 3065 UNIEJEWSKA, Hanna: Problemy organizacyjne bibliotek specjalnych. = Przegl. Bibl. 29. rocz. 1961. 1. no. 65-73. p.
A speciális szakkönyvtárak szervezésének problémái.

F 3066 KOSSUTH, Edward: Organizacje sieci bibliotek fachowych. = Przegl. Bibl. 29. rocz. 1961. 1. no. 52-55. p.
A szakkönyvtárak hálózatának szervezete.

F 3067 TIMOSENKO, G.G. - TROICKAJA, E. E. - SZMIRNOVA, B.A.: Rekomendatel'naja bibliografija v szovremennih uszlovijan. Szov. Bibliogr. 1960. 1/59/no. 3-13. p.
Az ajánló bibliográfia feladatai napjainkban.
1:1911

F 3068 ABE, K.: The Japan Information Center of Science and Technology and its activities. = Aslib Proc. 11.vol. 1959. 11. no. 301-304. p.
A Japán Tudományos és Müszaki Tájékoztatási Központ és tevékenysége.

F 3069 OSUCHOVSKI, J.: Information par cartes de signalisation. = Rev.Doc. 26. vol. 1959. 3. no. 70-72. p.
Jelzőkártyás tájékoztatás.

F 3070 LOOSJES, Th. P.: Organisation und Dienste der holländischen Dokumentationszentrale für die Landwirtschaft. = Nachr. Dok. 10. Jg. 1959. 2. no. 59-65. p.
A holland Mezőgazdasági Dokumentációs Központ szervezete és szolgáltatásai.

F 3071 WIGLUSZOWA, M.: Z zagadnien dydaktycznych w pracy bibliotekarskiej. Przysposobienie czytelnicze i bibliotecz-na. = Bibliotekarz. 1959. 9. no.272-274. p.
A könyvtárosi munka didaktikai kérdései. Az olvasók előkészitése a könyvtár használatára.

F 3072 WATERS, E.N.: Training for special librarianship. = Spec. Libr.47.vol. 1956. 9. no. 393-399. p.
Szakkönyvtárosok képzése.

F 3073 MOHRHARDT, F.E.: A librarian looks at documentation. = Spec. Libr.47.vol. 1956. 9. no. 412-416. p.
Hogyan látja a könyvtáros a dokumentációt.

F 3074 CLOUD, G.H.: What's in the future for special librarianship? = Spec. Libr. 46. vol. 1955. 7. no. 303-307. p.
Mit hoz a jövő a szakkönyvtárosok számára?

F 3075 MALIOCH, J.G.: Technical information in the modern world. = Aslib. Proc. 10. vol. 1958. 6. no. 147-151. p.
Müszaki tájékoztatás a modern világban.

F 3076 HIRST, F.C.: Agricoltura e documentazione. = Genio Rurale. 24. vol. 1961. 9. no. 759-762. p.
A mezőgazdaság és a dokumentáció.

F 3077 BIAŁKOWSKA, Emilia: Zadania bibliotek szkolnych w jesienno-zimowym sezonie pracy roku szkolnego 1962/1963. Poradnik Bibliotekarza. 14.rok. 1962. 7/8. no. 193-197. p.
Az iskolai könyvtarak feladatai az 1962/1963-as tanév őszi-téli idényében.
3:2903

F 3078 ARUTJUNOV, N.: Vazsnüj etap v razvitii naucsno-tehnicseszkoj informacii. = Ekonomicseszkaja Gazeta. 1962. 27. no. 5. p.
Fontos szakasz a müszaki tudományos tájékoztatás fejlődésében.
3:2492
R 153
Ref.: MKT. 9.évf.1962.5.no.102-104.p.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

F 3079 GRIESAU, H.D.:Landwirtschaftliche Forschung und Dokumentation in England. = Berichte über Landwirtschaft. 37. vol. 1959. 1. no. 189-216. p.
A mezőgazdasági kutatás és dokumentáció Angliában.

F 3080 HÖHNE, Herbert: Zur Rationalisierung der Arbeit in den wissenschaftlichen Bibliotheken. = Zbl. Bibl. 77. Jg. 1963. 3. no. 112-120. p.
A munka ésszerüsitése a tudományos könyvtárakban.

F 3081 DUX, Werner:Erfahrungsaustausch über Probleme der Rationalisierung und Technisierung im Bibliothekswesen. = Zbl. Bibl. 77. Jg. 1963. 12. no.548-553. p.
Tapasztalatcsere a könyvtári munka racionalizálásának és gépesitésének problémáiról (Berlin, 1963. jun. 12-13.)

F 3082 FARRADANE, J.: The challenge of information retrieval. = J. Doc. 17.vol. 1961. 4. no. 233-244. p.
Nyitott kérdés: az információvisszakeresés.

F 3083 COLLISON, Robert L[ewis Wright]: Activities in various countries and territories. Hungary. = - -: Bibliographical services throughout the world 1950-1959. (Paris), Unesco, (1961). 80-81. p./Unesco bibliographical handbooks 9./
Különböző országok és területek [bibliográfiai] tevékenysége. [1950-1959]. Magyarország.

F 3085 MARCSENKO, É.V.:O centralizovannoj predmetizacii. = Szov.Bibliogr.1963. 2/78/.no. 53-57. p.
A központilag történő tárgyszó-képzésről. - Az Össz-szövetségi Könyvkamara központilag szerkesztett tárgyszavai szakbibliográfiák és az egyetemes jellegü nagykönyvtárak tárgyszó-katalógusai részére.
4:1640

F 3086 SZELIFANOV, V.P. - HRENOV, A.I.: Naucsno-tehnicseszkaja informacija v Japonii. = Szov. Bibliogr. 1963. 3/79/.no. 112-121. p.
Tudományos-müszaki tájékoztatás Japánban.
4:1767

F 3087 SAWAMOTO, Takahisa: Recent Japanese library developments. = Coll. Res. Libr. 24. vol. 1963. 3. no. 213-218. p.
A japán könyvtárak ujabb fejlődése.

F 3088 PIETSCH, E.H.Erich: Die künftige Entwicklung der Dokumentation. = Libri. 12. vol. 1962-1963. 4. no. 287-319. p. Bibliogr. 309-319. p.
A dokumentáció jövendő fejlődése.
4:1141
R 453
Ref.: TMT.10.évf.1963.6/7.sz. 567.p.

F 3093 HENRIKSSON, Karl-Erik: Tärkeimmät bibliografiamme. = Kirjastolehti. 56. vuos. 1963. 10. no. 321-328. p.
Legfontosabb bibliográfiánk.

F 3094 GARRIDO, J.: Le Bulletin Signalétique du Centre National de la Recherche Scientifique. = R.Int.Doc. 30. vol. 1963. 2. no. 46-50. p. Illusztr.
A CNRS (Francia Tudományos Kutatási Központ) cikkrepertóriuma.
A párizsi CNRS történetének és jelenlegi müködésének ismertetése. Statisztikai adatok és a szerkesztőség szervezete.
4:1770

F 3095 F[édération] I[nternationale de] D[ocumentation], Secrétariat Général. Inventaire mondial des services d'analyses. = R.Int.Doc. 30 vol. 1963. 2. no. 57-60. p. 1. mell.: 8 p.
A FID [összeállitja] a referáló szolgálatok nemzetközi cimjegyzékét.
4:1772

F 3096 VERRY, H.R.: Document reproduction. [2.P.] = R.Int.Doc. 30. vol. 1963. 2. no. 61-65. p. Bibliogr. 65. p.
Dokumentumok másolása [2.r.]
4:1536

F 3101 MLADZSOV, Georgij: Bibliotecsnoe delo v Bolgarii. Szofija, Narodnaja biblioteka 1963. 50, 1 p. 17 cm.
Bulgária könyvtárügye.

F 3106 TAYLOR, L.: Information for Industry. = Aslib. Proc. 11. vol. 1959. 11. no. 286-300. p.
Az ipar részére nyujtott tájékoztatás.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

F 3107 Design Factors of an Educational Television Program Production Center and Random Access AU system. = SMPTE Journal. 1963. szept. 663–667. p.
Egy oktatásügyi televizió-program összeállító központ és véletlenszerű elosztással működő audiovizuális rendszer tervezési tényezői.

F 3108 GASSMAN, M.C. – GREEN, A.C. – MILLARD, W.L.: Experimental Instructional Facilities and Systems for College Teaching and Institutional Research. = SMPTE Journal. 1963. szept. 668–673. p.
Kisérleti oktatóberendezések és rendszerek a főiskolai oktatás és az intézményes kutatómunka céljaira.

F 3110 ROSSELL, Mercedes: La documentación y las bibliotecas especializadas. = Biblioteconomía. 20. año. 1963. 57/58. no. 26–31. p.
A dokumentáció és a szakkönyvtárak.

F 3111 VLÉDUC, G.É. – SZTOKOLOVA, N.A.: Proizvol'naja blocsnaja szisztema kodirovanija himicseszkij szoedinenij. = Naucs. tehn. Inform. 1963. 2. no. 23–28. p.
A kémiai vegyületek kódolására alkalmas tetszés szerint megválasztott blokkrendszer.

F 3112 DORFMAN, Ja. C.: Razvitie rubrikacii informacionnüh izdanij na primere szvodnogo toma R[eferativnogo] Zs[urnala] "Fizika". = Naucs.- tehn. Inform. 1963. 2. no. 12–13. p.
A tájékoztató kiadványok tárgyszavainak kialakitása a Referativnüj Zsurnal "Fizika" összesitő mutatójának mintája szerint.

F 3113 GOR'KOVA, V.I.: Szvodhüj rubrikator referativnih zsurnalov Szovetszkogo Szojuza. = Naucs. tehn. Inform. 1963. 2. no. 7–11. p.
A szovjet referáló folyóiratok összesitő tárgyszó mutatója.

F 3114 VLÉDUC, G.E. – OSZIPENKO, C.D. – PAPPE, I.J.: Avtomatizacija szosztavlenija fomül'nüh ukazatelej himicseszkih szoedinenij. = Naucs. tehn. Inform. 1963. 6. no. 13–17. p.
A vegyi képletek szerinti tárgymutatók összeállitásának automatizálása.

F 3116 WALIGORA-RITTINGHAUS, Johanna: Zur Entwicklung der Freihandbibliothek in der Deutschen Demokratischen Republik. = Bibliothekar (Berlin). 17. Jg. 1963. 12. no. 1242–1250. p. Illusztr.
A szabadpolcos könyvtárak fejlődése a Német Demokratikus Köztársaságban.

F 3120 Elektrofax-Verfahren für Zeitungsklischee-Herstellung. = Der Polygraph. 1962. 2. no. 73. p.
Elektrofax-eljárás ujságklisé készitésére.

F 3126 LETHEVE, Jacques: Défense de la "conservation". = Ass. Bibl. Fr. B. Inform. 41. no. 1963. 71–73. p.
A "megőrzés" védelmében.
4:1656

F 3127 BLETON, Jean: Le mobilier des petites bibliothèques publiques. = B. Unesco Bibl. 16. vol. 1962. 6.no.289–312. p. Illusztr. Bibliogr. 310–312. p.
A kis közművelődési könyvtárak berendezése.
3:2348

F 3131 [Deutscher Bibliotheksverband] Kommittee zur Gründung eines Bibliotheksverbandes der DDR. – Statut des Deutschen Bibliotheks Verbandes. Entwurf. (Berlin, 1964. [4] p. 21 cm.
A Német Demokratikus Köztarsasag Könyvtáros Szövetségének Alapitó Bizottsága. – Tervezet a Német Könyvtáros Szövetség alapszabályzatához. (1.52)

F 3134
[Savez drustava bibliotekara Jugoslavije, Kongres, 5.]
Zakljucci 5. Kongresa Saveza drustava bibliotekara Jugoslavije, odrzanog 26. i 27. septembra 1963. dogine u Sarajevu. = Peti Kongres SDBJ. 1964. 198–199. p.
A Jugoszláv Könyvtáros Szövetség 1963. szeptember 26-án és 27-én, Szarajevóban megtartott 5. Kongresszusán hozott határozatok.

F 3135 HILDESHEIMER, K.: Xerographie – ein Überblick und ein Ausblick. = Fachhefte. 1962. 4. no. 226–242. p.
A xerografia áttekintése és a jövő kilatásai.

F 3136 MUTTI, F.: Das Nylonklische. = Typographische Monatsblätter. 1963. jan. 20–21. p.
A nylonklisé.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

F 3137 HANINA, Sz.D.: Kopiroval'nüj szloj na osznove diazoszoedineni. = Poligraficseszkoe Proizvodsztvo. 1963. 3. no. 26. p.
Diazó-másolórétegek.

F 3138 Kopieren des Aluminiumfolien für Kleinoffsetdruck. = Papier und Druck. 1963. 1. no. 11. p.
Aluminiumfóliák másolása kisoffset-nyomáshoz. 1 p.

F 3139 BUNTROCK, Herbert: Dokumentation der Dokumentation. Ein kumulativer Index von Dokumentations - Zeitschriften. = Nachr. Dok. 15. Jg. 1964. 1. no. 53-56. p.
A dokumentáció dokumentációja. Dokumentációs folyóiratok összesitő mutatója.

F 3148 Thermo-Reflexkopierverfahren. = Allgemeine Papier-Rundschau. 1962. 4. no. 192. p.
A "Thermo-reflex" másolóeljárás.

F 3170 KABDEBO, Thomas G.: The Hungarian National Library. = Libr. Ass. Rec. 65. vol. 1963. 11. no. 414-418. p.
A magyar Nemzeti Könyvtár (Országos Széchényi Könyvtár).

F 3178 BÖTTCHER, Willy: Ziel und Inhalt der bibliothekarischen Weiterbildung. = Bibliothekar. Berlin. 17. Jg. 1963. 7. no. 690-699. p. Illusztr.
A könyvtáros továbbképzésének célja és értelme.
4:2095

F 3188 ZIEMINSKI, Stanisław: Działalnosć informacyjna osrodków w zakresie zagadnień ekonomicznych. = Akt. Probl. Inform. Dok. 9. rok. 1964. 1. no. 14-21. p.
A tájékoztató központok tevékenysége közgazdasági kérdések területén.

F 3198 POYEN, Jeanne: I calcolatori elettronici al servizio della documentazione. = L'Ufficio Moderno. 1963. 9. no. 1503-1510. p.

KÖNYVTÁRI FIGYELŐ. 10. évf. 1964. 3-4. sz. Kiadja a Könyvtártudományi és Módszertani Központ. F.k.: Barabási Rezső. Szerkeszti: Bóday Pál. 1964. junius 25. Példányszám: 700. Terjedelem: 12 A5 iv. Készült a KMK házi sokszorositójában. (Bp. VIII. Muzeum u.3.) F.v.: Vermes Lászlóné.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban